

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 3 юли 2023 г.
(OR. en)

11344/23

FIN 734

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	29 юни 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 391 final
Относно:	СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И СМЕТНАТА ПАЛАТА КОНСОЛИДИРАНИ ГОДИШНИ ОТЧЕТИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА 2022 ФИНАНСОВА ГОДИНА

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 391 final.

Приложение: COM(2023) 391 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.6.2023 г.
COM(2023) 391 final

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И
СМЕТНАТА ПАЛАТА**

**КОНСОЛИДИРАНИ ГОДИШНИ ОТЧЕТИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
ЗА 2022 ФИНАНСОВА ГОДИНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР	2
ФИНАНСОВИ АКЦЕНТИ ЗА ГОДИНАТА	3
БЕЛЕЖКА, СЪПЪТСТВАЩА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ОТЧЕТИ	38
КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ	39
СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС	41
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ	42
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	43
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ	44
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	45
ДОКЛАДИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ	153
РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ	225
СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	229

ПРЕДГОВОР

През 2022 г. Европейският съюз отново доказва силата на единството си в реакцията си на безпрецедентни предизвикателства. Европейската солидарност беше нашият отговор на

бруталната война на Русия. От една страна ние подкрепихме нашите украински партньори и се опитахме да смекчим въздействието на тази незаконна и произволна война, която засегна ежедневието на милиони украинци. От друга страна предприехме мерки във връзка с преките и косвените последици за нашите граждани, предприятия и държави членки. Поради това мобилизахме всички налични средства в бюджета на ЕС и в рамките на Европейския механизъм за подкрепа на мира, за да допълним подкрепата, предоставена пряко от държавите членки.

Настоящото геополитическо положение подчерта важността на устойчивите и диверсифицирани източници на енергийни доставки. В този контекст нашият специален инструмент за възстановяване NextGenerationEU се оказа важно средство за по-нататъшното ускоряване на екологичния и цифровия преход. В същото време NextGenerationEU изигра важна роля за превръщането на ЕС в голям емитент на държавни дългови инструменти. С прилагането на единна стратегия на ЕС за получаване на заеми Комисията изпрати много важен сигнал към финансовите пазари: тя показва солидарността на ЕС и генерира доверие в устойчивостта на еврозоната.

Наред с това програмата SURE (подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства) продължи да подпомага държавите членки да запазят работните места и да подкрепят заетите в сфери, засегнати от пандемията. В края на 2022 г., последната година на програмата, държавите членки подписаха споразумения за заеми на стойност 98,4 милиарда евро. Всички те бяха изплатени, като беше предоставена подкрепа на повече от 30 милиона души и 2,5 милиона дружества в 19 различни държави членки.

Освен че се справи с кризата с бързи ответни мерки и постоянно адаптиране към политическата и финансовата ситуация, Европейският съюз спазва обещанието си и постигна [общите цели на политиката си](#). През 2022 г. — втората година от МФР за периода 2021—2027 г., той използва бюджета за 2022 г. в максимална степен, като изпълнението на поетите задължения възлиза на 357,1 милиарда евро.

Благодарение на бюджета на ЕС Европейският съюз можа да устои на предизвикателствата. Затова имам удоволствието да представя годишните отчети на Европейския съюз за 2022 г., в които това ще бъде илюстрирано подробно. Те съдържат пълен преглед на финансите на ЕС, включително информация за условните пасиви, финансовите задължения и други задължения на Съюза, както и на изпълнението на бюджета на ЕС за миналата година. Консолидираните годишни отчети на Европейския съюз са част от пакета на Комисията от интегрирани отчети за финансите и управленската отговорност и представляват съществена част от силно развитата ни система за фискална прозрачност и отчетност.

Johannes Hahn

**Член на Европейската комисия,
отговарящ за бюджета и човешките
ресурси**

ФИНАНСОВИ АКЦЕНТИ ЗА ГОДИНАТА

Целта на настоящата част „Финансови акценти“, която бе изготвена въз основа на принципите, описани в Насока за препоръчани практики № 2 (RPG 2) „Обсъждане и анализ на финансовите отчети“ на Съвета по международни счетоводни стандарти за публичния сектор (СМССПС), е да се помогне на читателите да разберат как оперативните, финансовите и инвестиционните дейности на ЕС са отразени в различните елементи на консолидираните финансови отчети на ЕС. Информацията, представена в тази част, не е одитирана.

Следва да се отбележи, че поради закръглянето на цифрите в милиони евро някои финансови данни в таблиците по-долу може да изглеждат грешни.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ОСНОВНИ СТОЙНОСТИ И АКЦЕНТИ ПРЕЗ ГОДИНАТА	5
2.	МНОГОГОДИШНАТА ФИНАНСОВА РАМКА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г. И NextGenerationEU.....	7
2.1.	МФР за периода 2021—2027 г. и NextGenerationEU — основни стойности	7
2.2.	NextGenerationEU — общ преглед.....	8
2.3.	Финансово състояние на NextGenerationEU към 31 декември 2022 г.	9
3.	ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА.....	16
3.1.	Приходи	16
3.2.	Разходи.....	17
4.	ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И БЮДЖЕТНИ ГАРАНЦИИ.....	20
4.1.	Финансови инструменти, финансирани от бюджета на ЕС	20
4.2.	Бюджетни гаранции: Финансови активи, държани в гаранционни фондове.....	20
4.3.	Отпуснати заеми и свързаните с тях получени заеми за програми за финансова помощ.....	21
4.4.	Бюджетни условни пасиви във връзка с програмите за финансова помощ	24
5.	АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ.....	26
5.1.	ПРИХОДИ	26
5.2.	РАЗХОДИ.....	27
5.3.	АКТИВИ.....	28
5.4.	ПАСИВИ	30
6.	ПОЛИТИЧЕСКА И ФИНАНСОВА РАМКА, УПРАВЛЕНИЕ И ОТЧЕТНОСТ НА ЕС ..	33
6.1.	ПОЛИТИЧЕСКА И ФИНАНСОВА РАМКА.....	33
6.2.	УПРАВЛЕНИЕ И ОТЧЕТНОСТ	34

1. ОСНОВНИ СТОЙНОСТИ И АКЦЕНТИ ПРЕЗ ГОДИНАТА

Консолидирани финансови отчети

Консолидираните финансови отчети на ЕС обхващат повече от 50 субекта (включително Европейския парламент, Съвета, Комисията и агенциите на ЕС). Те са изготвени въз основа на възприетите от счетоводителя на Комисията правила за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване, които се основават на международните счетоводни стандарти за публичния сектор (МССПС).

Както е видно от счетоводния баланс по-долу и от по-подробния анализ на финансовите отчети (раздел 5), консолидираните финансови отчети на ЕС за 2022 г. бяха белязани най-вече от увеличение на заемите поради продължаващото прилагане на NextGenerationEU и европейския инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE), както и от допълнителната финансова подкрепа, предоставена на Украйна:

милиарди евро

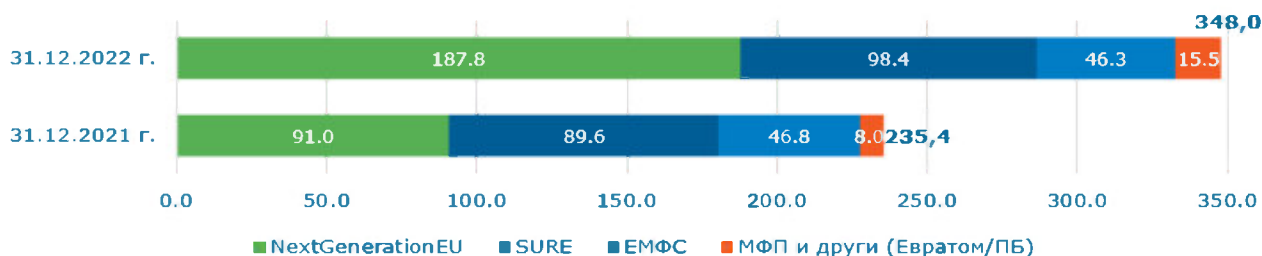
	2022 г.	2021 г.
АКТИВИ		
Финансови активи	235,4	188,6
Предварително финансиране	100,5	93,4
Вземания	48,2	72,4
Пари и парични еквиваленти	46,5	44,9
Имоти, машини и съоръжения и други активи	15,2	14,7
Общо	445,9	414,1
ПАСИВИ		
Доходи след напускане	80,6	122,5
Финансови пасиви	352,3	246,1
Задължения	55,3	46,4
Начисления	86,2	78,1
Други пасиви	2,8	3,3
Общо	577,2	496,4
НЕТНИ АКТИВИ		
Резерви	1,3	1,3
Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки	(132,6)	(83,6)
Общо	(131,3)	(82,3)

➔ Вж. раздел 5 „Анализ на финансовите отчети“.

Основни тенденции през 2022 г.

Продължаване на успешните резултати в емитирането на облигации

Допълнително финансиране в размер на 112,6 милиарда евро за програми по политиките на ЕС и финансова помощ:

→ вж. раздел 4

Постигане на целите на NextGenerationEU

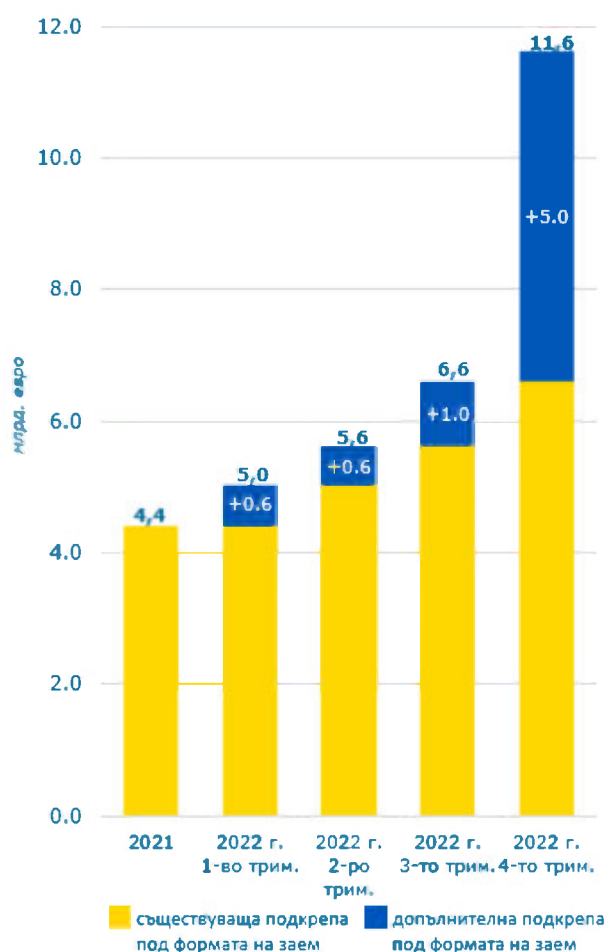
Общите изплатени средства по линия на NextGenerationEU са увеличени на 162,0 млрд. евро

→ вж. раздел 2

Предоставяне на финансова помощ на Украйна

Подкрепата под формата на заем за МФП за Украйна е увеличена на 11,6 млрд. евро

→ вж. раздел 4

2. МНОГОГОДИШНАТА ФИНАНСОВА РАМКА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г. И NextGenerationEU

2.1. МФР за периода 2021—2027 г. и NextGenerationEU — ОСНОВНИ СТОЙНОСТИ

Дългосрочният бюджет на ЕС за периода 2021—2027 г., заедно с Инструмента на Европейския съюз за възстановяване (NextGenerationEU — NGEU), възлиза на 2,018 трилиона евро по текущи цени (1,8 трилиона евро по цени от 2018 г.).

Пакетът се състои от дългосрочния бюджет — многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г. — в размер на 1,211 трилиона евро по текущи цени (1,074 трилиона евро по цени от 2018 г.) и временния инструмент за възстановяване NextGenerationEU в размер до 806,9 милиарда евро по текущи цени (750 милиарда евро по цени от 2018 г.).

Забележка: Всички суми са по текущи цени.

Бюджетът е създаден в отговор на приоритетите и най-спешните нужди на Европа:

- над 50 % от общата сума на следващия дългосрочен бюджет и на NextGenerationEU ще бъдат разпределени в подкрепа на модернизацията на Европейския съюз чрез научни изследвания и иновации, справедлив преход в областта на климата и цифровите технологии, готовност и действия за възстановяване и устойчивост;
- 30 % от бюджета на ЕС ще бъдат изразходвани за борба с изменението на климата — най-големият дял в най-големия бюджет на ЕС досега;
- 20 % от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ), който представлява 90 % от NextGenerationEU, ще бъдат инвестирани в цифровия преход;
- през 2026 и 2027 г. 10 % от годишните разходи в рамките на дългосрочния бюджет ще допринесат за спиране и обръщане на тенденцията за намаляване на биологичното разнообразие; и
- за първи път в дългосрочния бюджет най-голям е дялът на новите и засилените приоритети — 32 %.

След агресивната война на Русия срещу Украйна бюджетът на ЕС се превърна в ключов инструмент за подкрепа на реакцията на ЕС при кризи и за изграждането на стратегическа автономност. По-конкретно в рамките на подхода „Екип Европа“ ЕС и неговите държави членки и финансови институции заедно мобилизираха до края на 2022 г. обща подкрепа за Украйна в размер на близо 50 милиарда евро като ясен израз на продължаващата солидарност на ЕС с народа на Украйна.

Тази подкрепа включва:

- финансова помощ, бюджетна подкрепа и хуманитарна помощ в размер на 18,9 милиарда евро, предоставени от бюджета на ЕС и директно от държавите — членки на ЕС, под формата на безвъзмездни средства, заеми и гаранции;
- пакет в размер на 18 милиарда евро за подкрепа на икономиката на Украйна, който ще бъде изплатен през 2023 г.; и
- военна помощ в размер на 3,2 милиарда евро по Европейския механизъм за подкрепа на мира и 7 милиарда евро директно от държавите — членки на ЕС (както Европейският механизъм за подкрепа на мира, така и пряката подкрепа от държавите членки не са част от бюджета на ЕС).

2.2. NextGenerationEU — общ преглед

С бюджет от 806,9 милиарда евро инструментът NextGenerationEU има за цел да се подпомогне възстановяването на непосредствените икономически и социални щети, причинени от коронавирусната пандемия, с което да се допринесе за изграждането на по-екологосъобразна, по-цифрова, по-устойчива и по-добре подготвена за настоящите и предстоящите предизвикателства Европа след COVID-19.

По-голямата част от средствата се насочват през Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ). Част от средствата, до 338,0 милиарда евро, се предоставят под формата на неподлежаща на връщане подкрепа или под формата на безвъзмездни средства. Другата част, до 385,8 милиарда евро, се използва за предоставяне на заеми от Съюза на отделните държави членки. Тези заеми ще започнат да се изплащат от съответните държави членки едва след изтичането на настоящия период на МФР и ще бъдат с дълъг срок, като крайният падеж на непогасените заеми към 31 декември 2022 г. е едва след 2052 г. (вж. раздел **2.3.3**).

Освен това инструментът NextGenerationEU укрепва няколко съществуващи програми и политики на ЕС, както следва:

- политиката на сближаване — в рамките на помощта за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа (REACT-EU) — за да се подпомогне преодоляването на икономическите последици от COVID-19 през първите години на възстановяването;
- Фонда за справедлив преход, за да се гарантира, че преходът към неутралност по отношение на климата е осъществим за всички;
- Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони — за да се подпомогнат допълнително земеделските стопани;
- InvestEU — за да се подкрепят инвестиционните усилия на нашите предприятия;
- „Хоризонт Европа“ — за да се гарантира, че ЕС разполага с капацитет за финансиране на повече високи постижения в областта на научните изследвания; и
- rescEU — за да разполага механизмът на ЕС за гражданска защита с капацитет за реагиране при мащабни извънредни ситуации.

Механизъм за възстановяване и устойчивост

723,8 млрд. евро

● безвъзмездни средства на стойност до 338,0

● заеми на стойност до 385,8

POWER UP

Чисти технологии и възобновяеми енергийни източници

САНИРАНЕ

Енергийна ефективност на сградите

ЗАРЕЖДАНЕ И ПРЕЗАРЕЖДАНЕ

Устойчив транспорт и станции за зареждане

СВЪРЗВАНЕ

Въвеждане на бързи широколентови услуги

МОДЕРНИЗИРАНЕ

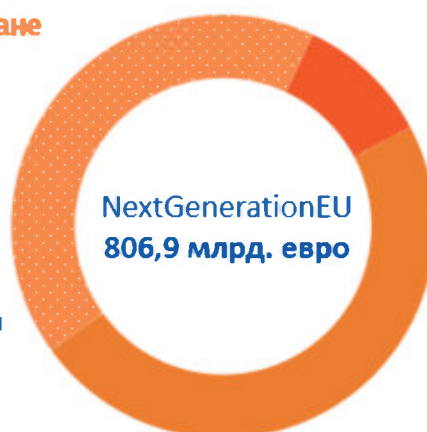
Цифровизиране на публичната администрация

РАЗВИТИЕ

Данни в облак и устойчиви процесори

ПРЕКВАЛИФИКАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА

Образование и обучение за подкрепа на цифровите умения

Принос на NextGenerationEU за други програми

83,1 млрд. евро

REACT-EU (ЕФРР/ЕСФ)

50,6

ФОНД ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД

10,9

РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ (ЕЗФРСР)

8,1

INVESTEU

6,1

„ХОРИЗОНТ ЕВРОПА“

5,4

RESCEU

2,0

Освен това след агресивната война на Русия срещу Украйна и произтеклата от нея енергийна криза Комисията предложи REPowerEU — плана на Европейската комисия да се направи Европа независима от руските изкопаеми горива доста преди 2030 г. Съгласно REPowerEU държавите членки добавят към своите национални планове за възстановяване и устойчивост (ПВУ) — пътните карти за финансиране по Механизма за възстановяване и устойчивост — глава за REPowerEU, за да се финансират ключови инвестиции и реформи в областта на диверсификацията на енергийните доставки и намаляването на зависимостта от руските изкопаеми горива. С плана REPowerEU не се увеличава общият пакет за МВУ, а ще се ускори използването на текущия капацитет за вземане на заеми, като на държавите членки се предлага възможността да поискат допълнителни заеми по NextGenerationEU за целите на REPowerEU. Планът REPowerEU се допълва от безвъзмездни средства, финансирани чрез продажба на търг на квоти по СТЕ и чрез трансфери от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит.

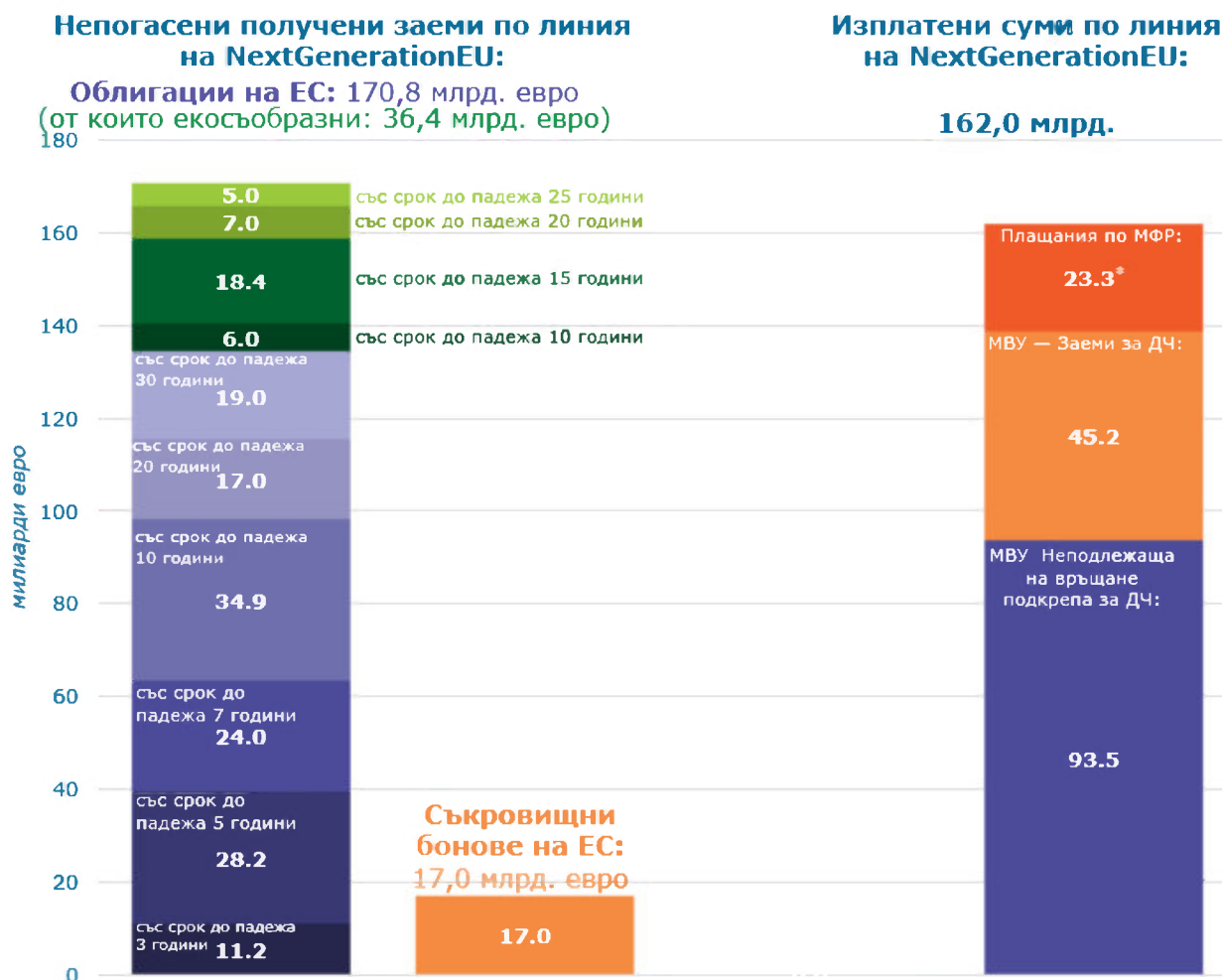
2.3. Финансово състояние на NextGenerationEU към 31 декември 2022 г.

2.3.1. Общ преглед

От началото на операциите по финансиране в рамките на NextGenerationEU на 15 юни 2021 г. до края на 2022 г. Комисията е набрала дългосрочно финансиране в (номинален) размер на

170,8 милиарда евро, главно чрез емитиране на облигации по синдикирани сделки (2021 г.: 71,0 милиарда евро). Освен това към декември 2022 г. Комисията е емитирала краткосрочни съкровищни бонове на ЕС на стойност 17,0 милиарда евро. До края на 2022 г. Комисията е изплатила финансова подкрепа в размер на общо 162,0 милиарда евро (2021 г.: 71,6 милиарда евро). По-голямата част от тази сума, 138,7 милиарда евро, беше изплатена в рамките на МВУ, като 93,5 милиарда евро бяха изплатени под формата на неподлежаща на връщане подкрепа, а 45,2 милиарда евро — под формата на заеми. Други 23,3 милиарда евро (без възстановените суми в размер на 0,2 милиарда евро) бяха предоставени под формата на плащания по МФР в рамките на съществуващи програми. Освен това ликвидни средства в размер на 20,5 милиарда евро се държат в банковата сметка на NextGenerationEU в ЕЦБ и в централната бюджетна сметка на Комисията и изплащането им към бюджета на програмите от МФР предстои.

NextGenerationEU — непогасени заеми и плащания към 31 декември 2022 г.

* Още 0,6 милиарда евро от средствата се държаха в централната бюджетна сметка на Комисията до изплащането им към бюджета на програмите от МФР (в това число възстановени средства по линия на NextGenerationEU, изплатени по-рано, в размер на 0,2 милиарда евро).

2.3.2. Получени заеми

За да посрещне нуждите от финансиране по линия на NextGenerationEU, Комисията емитира ценни книжа на международните капиталови пазари. Комисията следва единен подход за предоставяне на финансиране, като съчетава използването на различни инструменти и техники за финансиране с открита и прозрачна комуникация с участниците на пазара.

През 2022 г. съгласно годишното решение за заемане на средства Комисията имаше възможност да емитира ценни книжа за дългосрочно финансиране с максимален размер до 140 милиарда евро и да пусне в обращение ценни книжа за краткосрочно финансиране с максимален размер до 60 милиарда евро¹

Дългосрочно финансиране — синдикирани сделки и продажба на облигации на ЕС на търг

Към 31 декември 2022 г. непогасеният (номинален) размер на дългосрочното финансиране възлизаше на 170,8 милиарда евро (2021 г.: 71,0 милиарда евро). От тази сума 36,4 милиарда евро бяха свързани с екосъобразни облигации (2021 г.: 12 милиарда евро). Падежът на заемите е между 2025 г. и 2052 г., както следва:

¹ Решение за изпълнение на Комисията C(2021) 9336 final.

милиарди евро

Падеж	Емитирани/Набрани	Общо погасени към края на годината	Непогасени към края на годината
2025 г.	11,2	0,0	11,2
2026 г.	18,9	0,0	18,9
2027 г.	9,3	0,0	9,3
2028 г.	14,0	0,0	14,0
2029 г.	10,0	0,0	10,0
2031 г.	20,0	0,0	20,0
2032 г.	14,9	0,0	14,9
2033 г.	6,0	0,0	6,0
2037 г.	18,4	0,0	18,4
2041 г.	13,0	0,0	13,0
2042 г.	4,0	0,0	4,0
2043 г.	7,0	0,0	7,0
2048 г.	5,0	0,0	5,0
2051 г.	14,0	0,0	14,0
2052 г.	5,0	0,0	5,0
	170,8	0,0	170,8

Краткосрочно финансиране — продажба на търг на съкровищни бонове на ЕС

С продажбата на търг на съкровищни бонове на ЕС се осигурява допълнителна гъвкавост на Комисията като емитент и се поддържа ликвидността на нейните ценни книжа. Към 31 декември 2022 г. непогасеният (номинален) размер на краткосрочното финансиране, набрано чрез продажба на търг на съкровищни бонове на ЕС със срок до падежа от три или шест месеца, възлизаше на 17,0 милиарда евро (2021 г.: 20,0 милиарда евро).

2.3.3. Изплатени суми

През 2022 г. Комисията оцени положително плановите за възстановяване и устойчивост на останалите пет държави членки (България, Нидерландия, Полша, Унгария и Швеция), които впоследствие бяха одобрени от Съвета. В резултат на това плановите за възстановяване и устойчивост на всичките 27 държави членки бяха одобрени до края на 2022 г. Общата неподлежаща на връщане подкрепа, одобрена съгласно плановите на 27-те държави членки, възлиза на 335,1 милиарда евро (2021 г.: 291,2 милиарда евро) и съответства на почти целия финансов пакет за неподлежаща на връщане подкрепа по линия на NextGenerationEU в размер на 338,0 милиарда евро². От тази сума 234,4 милиарда евро бяха покрити от споразумения за финансиране, подписани с държавите членки (2021 г.: 195,4 милиарда евро). Общата финансова подкрепа под формата на заеми, одобрена съгласно плановите, възлиза на 165,3 милиарда евро (2021 г.: 153,9 милиарда евро), от които споразуменията за заем, подписани до края на годината, покриват 153,9 милиарда евро (2021 г.: 153,2 милиарда евро).

Неподлежаща на връщане подкрепа

До края на 2022 г. Комисията е изплатила неподлежаща на връщане подкрепа в размер на общо 93,5 милиарда евро на 22 държави членки (2021 г.: 46,4 милиарда евро на 20 държави членки). От тази сума 36,6 милиарда евро бяха свързани с предварително финансиране (2021 г.: 36,4 милиарда евро), а 56,9 милиарда евро бяха свързани с плащания, извършени след изпълнение на ключовите етапи и цели от държавите членки (2021 г.: 10,0 милиарда евро):

² Максимално финансово участие, изчислено за всяка държава членка след актуализирането от 30 юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 (преди приспадане на разходите за подкрепа), вж. https://commission.europa.eu/document/c22c182c-f53e-453f-b45a-dacdcf2d69dd_en.

милиарди евро

Държава членка	Максимален размер на неподлежащата на връщане подкрепа*	Поети задължения и бюджетни задължения 31.12.2022 г. [†]	Изплатени под формата на предварително финансиране 31.12.2022 г.	Плащания, свързани с ключови етапи 31.12.2022 г.	Общо изплатени към 31.12.2022 г.
Австрия	3,8	2,2	0,4	-	0,4
Белгия	4,5	3,6	0,8	-	0,8
България	5,7	4,6	-	1,4	1,4
Хърватия	5,5	4,6	0,8	1,4	2,2
Кипър	0,9	0,8	0,1	0,1	0,2
Чехия	7,7	3,5	0,9	-	0,9
Дания	1,4	1,3	0,2	-	0,2
Естония	0,9	0,8	0,1	-	0,1
Финландия	1,8	1,7	0,3	-	0,3
Франция	37,5	24,3	5,1	7,4	12,5
Германия	28,0	16,3	2,3	-	2,3
Гърция	17,4	13,5	2,3	1,7	4,0
Унгария	5,8	4,6	-	-	-
Ирландия	0,9	0,9	-	-	-
Италия	69,0	47,9	9,0	20,0	29,0
Латвия	1,8	1,6	0,2	0,2	0,4
Литва	2,1	2,1	0,3	-	0,3
Люксембург	0,1	0,1	0,0	-	0,0
Малта	0,3	0,2	0,0	-	0,0
Нидерландия	4,7	3,9	-	-	-
Полша	22,5	20,3	-	-	-
Португалия	15,5	9,8	1,8	0,6	2,4
Румъния	12,1	10,2	1,9	1,8	3,6
Словакия	6,0	4,6	0,8	0,4	1,2
Словения	1,5	1,3	0,2	-	0,2
Испания	77,2	46,6	9,0	22,0	31,0
Швеция	3,2	2,9	-	-	-
Общо	338,0	234,4	36,6	56,9	93,5

* Максимално финансово участие, изчислено за всяка държава членка след актуализирането от 30 юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 (преди приспадане на разходите за подкрепа), вж.

https://commission.europa.eu/document/c22c182c-f53e-453f-b45a-dacdcf2d69dd_bg.

[†] В бюджетните задължения са взети предвид всички отменени задължения, включително свързаните със задължения, поети преди 2022 г. От общите бюджетни задължения 136,4 милиарда евро са задължения, поети през 2022 г.

През 2022 г. Комисията изплати неподлежаща на връщане подкрепа на обща стойност 47,2 милиарда евро. Тази сума включваше главно първото плащане, свързано с ключови етапи, към Франция (7,4 милиарда евро), първото и второто плащания, свързани с ключови етапи, към Италия (по 10,0 милиарда евро всяко) и второто плащане, свързано с ключови етапи, към Испания (12,0 милиарда евро).

Заеми

До края на 2022 г. Комисията е изплатила финансова подкрепа под формата на заеми в размер на общо 45,2 милиарда евро на пет държави членки (2021 г.: 18,0 милиарда евро на четири държави членки). От тази сума 19,9 милиарда евро бяха свързани с предварително финансиране (2021 г.: 18,0 милиарда евро), а 25,2 милиарда евро бяха свързани с траншове по заеми, платени след изпълнение на ключовите етапи и цели от държавите членки (2021 г.: нула евро):

милиарди евро

Държава членка	Максимален размер на финансовата подкрепа във вид на заем	Общо подписани към 31.12.2022 г.	Изплатени под формата на предварително финансиране 31.12.2022 г.	Плащания, свързани с ключови етапи, 31.12.2022 г.	Общо непогасени към 31.12.2022 г.
Кипър	0,2	0,2	0,0	-	0,0
Гърция	12,7	12,7	1,7	1,8	3,5
Италия	122,6	122,6	15,9	22,0	37,9
Португалия	2,7	2,7	0,4	0,6	1,0
Румъния	14,9	14,9	1,9	0,8	2,7
Полша	11,5	0,0	-	-	-
Словения	0,7	0,7	-	-	-
Одобрени	165,3	153,9	19,9	25,2	45,2
Резерв	220,5	-	-	-	-
	385,8	153,9	19,9	25,2	45,2

През 2022 г. Комисията предостави финансова подкрепа под формата на заеми на обща стойност 27,2 милиарда евро. Тази сума включваше предварителното финансиране по заем в размер на 1,9 милиарда евро за Румъния, плащането на първите траншове по заемите за Гърция (1,8 милиарда евро), Италия (11,0 милиарда евро), Португалия (0,6 милиарда евро) и Румъния (0,8 милиарда евро), както и плащането на втория транш по заема за Италия (11,0 милиарда евро).

Съгласно споразуменията за заем държавите членки ще правят годишни погасителни вноски в размер на 5 % от предоставените суми, като първата вноски ще бъде дължима десет години след датата на предоставяне на средствата. Така Кипър, Гърция, Италия и Португалия ще започнат да погасяват заемите от 2032 г., а Румъния — от 2033 г. Графикът за възстановяване на непогасените номинални суми към края на годината е, както следва:

милиони евро

Държава членка	Период на погасяване	Годишно погасяване	Общо погасяване
Кипър	2032—2051 г.	1	26
Гърция	2032—2052 г.	175	3 500
Италия	2032—2052 г.	1 897	37 938
Португалия	2032—2052 г.	48	960
Румъния	2033—2052 г.	137	2 732
		2 258	45 156

Принос на NextGenerationEU към други програми от бюджета на ЕС

До края на 2022 г. общите нетни плащания, изплатени по други програми съгласно МФР, възлизат на 23,3 милиарда евро (2021 г.: 7,2 милиарда евро). Този принос, в който не са включени събраните суми в размер на 0,2 милиарда евро, беше свързан главно с REACT-EU, от която се финансират Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейският социален фонд (ЕСФ, в това число ФЕПНЛ):

милиарди евро

Програма съгласно МФР	Общо отпусната сума	Общо нетни поети задължения 31.12.2022 г. [†]	Общо нетни плащания 31.12.2022 г.
ПО ЛИНИЯ НА REACT-EU	50,6	50,5	18,2
— от които за ЕФРР	30,0	29,9	13,6
— от които за ЕСФ (в това число за ФЕПНЛ)	20,6	20,6	4,6
Фонд за справедлив преход	10,9	5,0	0,2
Развитие на селските райони (ЕЗФРСР)	8,1	8,1	1,3
Програма InvestEU	6,1	3,6	1,4
„Хоризонт Европа“	5,4	3,5	1,9
RescEU	2,0	0,9	0,3
Общо	83,1	71,6	23,3

През 2022 г. Комисията извърши плащания по други програми съгласно МФР на обща стойност 16,1 милиарда евро. Тази сума включваше основно плащанията, свързани с REACT-EU (11,2 милиарда евро, от които 8,7 милиарда евро по линия на ЕФРР и 2,5 милиарда евро по линия на ЕСФ, в това число ФЕПНЛ), „Хоризонт Европа“ (1,9 милиарда евро), InvestEU (1,2 милиарда евро), както и развитието на селските райони (1,2 милиарда евро).

2.3.4. Ликвидност

Заемите, предоставяни по линия на NextGenerationEU, не следват стриктния принцип „бек-ту-бек“, използван в миналото. Вместо това за NextGenerationEU е разработена стратегия за диверсифицирано и обединено финансиране, съгласно която се изисква прилагането на ефективно управление на ликвидността. Целта на управлението на ликвидността по NextGenerationEU е да се гарантира, че сумите по банковата сметка на инструмента за възстановяване са достатъчни, за да се посрещнат всички предстоящи нужди от плащания и да се поддържа определен буфер за сигурност, като същевременно се избягва натрупването на твърде високи наличности. За управлението на ликвидността Комисията разработи ИТ инструмент, който дава възможност сметката на NextGenerationEU да се наблюдава ежедневно. В края на 2022 г. размерът на средствата по извънбюджетната сметка на NextGenerationEU възлизаше на 19,9 милиарда евро. Освен това 0,6 милиарда евро от средствата се държаха в централната бюджетна сметка на Комисията до изплащането им към бюджета на програмите съгласно МФР (в това число възстановени средства по линия на NextGenerationEU, изплатени по-рано, в размер на 0,2 милиарда евро).

След успеха на стратегията за диверсифицирано финансиране за NextGenerationEU и все по-честото вземане на заеми за осигуряване на финансиране за приоритетите на политиката на ЕС през 2022 г. Комисията реши да започне да използва единния подход за предоставяне на финансиране като основен метод за финансиране от 2023 г. нататък. Съгласно този подход Комисията — от името на ЕС — отсега нататък ще емитира само „облигации на ЕС“, а не отделно деноминирани облигации за отделните програми. Програмата за възстановяване по NextGenerationEU и новата програма за макрофинансова помощ плюс за Украйна на стойност 18 милиарда евро за 2023 г. са първите програми, които ще се възползват от новия подход за предоставяне на финансиране.

3. ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА

3.1. Приходи

В първоначално приетия бюджет на ЕС общият размер на бюджетните кредити за плащания бе 170 603 милиона евро, а сумата, която трябваше да се финансира със собствени ресурси, възлизаше на 157 701 милиона евро. Прогнозните приходи и разходи в първоначалния бюджет обикновено се коригират през бюджетната година чрез коригиращи бюджети. Корекциите на собствените ресурси на база БНД гарантират, че записаните в бюджета приходи съответстват точно на записаните в бюджета разходи. В съответствие с принципа на балансираност бюджетните приходи и разходи (бюджетните кредити за плащания) трябва да са балансираны.

През 2022 г. бяха приети пет коригиращи бюджета. След като те бяха взети предвид, окончателните приети приходи за 2022 г. възлизаха на 170 038 милиона евро, а общата сума, финансирана със собствени ресурси, беше 153 928 милиона евро. Вноските на държавите членки през 2022 г. бяха намалени основно с излишъка от предходната година (3227 милиона евро). Равнището на бюджетните кредити за плащания остана повече или по-малко в съответствие с първоначално гласувания бюджет.

Приходите идват от шест източника (дялове):

Дял 1: Собствени ресурси

Приходите от традиционни собствени ресурси надвишаваха сумите, прогнозираны в бюджета. Това се дължеше главно на по-високата от очакваната сума, събрана през последните два месеца на годината.

Окончателните плащания на държавите членки на база ДДС, БНД и nereциклирани отпадъци от пластмасови опаковки също бяха близки до окончателната бюджетна прогноза. Разликите между прогнозираните и действително платените суми се дължат на разликите между курсовете на еврото, използвани за изготвянето на бюджета, и курсовете в сила в момента, в който държавите членки, които не са част от еврозоната, реално са извършили своите плащания.

Дял 2: Излишъци, салда и корекции

Излишъкът от предходната финансова година възлизаше на 3227 милиона евро. Тази сума беше вписана в бюджета за 2022 г. чрез коригиращ бюджет, а вноските на държавите членки към собствените ресурси бяха съответно намалени.

Що се отнася до салдата по ДДС и по БНД, правилата са посочени в член 106 от Регламента за предоставянето (Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета). Съгласно тези правила общата сума на салдата се изчислява така, че въздействието върху бюджета на ЕС да бъде нулево („система за нетиране“) и процедурата да не води до изменение на бюджета. Поради това Комисията отправя директно искане към държавите членки да изплатят нетните суми в съответствие с правилата на Регламента за предоставянето.

Дял 3: Административни приходи

Този дял включва главно приходите от данъци и такси върху възнагражденията на персонала.

Дял 4: Финансови приходи, лихви за забава и глоби

Основната част от този дял се отнася до глобите във връзка с прилагането на правилата в областта на конкуренцията.

Дял 5: Бюджетни гаранции, операции по получаване и отпускане на заеми

Този дял се увеличи значително след въвеждането на NextGenerationEU. Средствата за NextGenerationEU в рамките на този дял са целеви приходи. Дял 5 обхваща приходите, свързани с гаранции, лихви и погасяване на отпуснати заеми. По него също така се насочват средства (за

неподлежаща на връщане подкрепа по NextGenerationEU в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост и за укрепване на програмите от МФР) от целевите приходи, които държавите членки получават по линия на Инструмента на Европейския съюз за възстановяване (EURI).

Дял 6: Приходи, вноски и възстановени суми във връзка с политики на Съюза

Този дял се отнася главно до приходите от финансови корекции, свързани със структурните и селскостопанските фондове (ЕСИ фондовете, ЕФГЗ и ЕЗФРСР). В него се включват и участието на трети държави в научноизследователски програми, уравниването на сметките в селскостопанските фондове и други вноски и възстановявания по програми/дейности на ЕС. Значителна част от тази обща сума представлява целеви приходи, които водят до записването на допълнителни бюджетни кредити в разходната част на бюджета.

Общите приходи в бюджета за 2022 г. възлизат на 245 265 милиона евро.

3.2. Разходи

3.2.1. Изпълнение на бюджета

През 2022-ра — втората година от МФР за периода 2021—2027 г., окончателният приет бюджет възлизаше на 182,2 милиарда евро бюджетни кредити за поети задължения и 170,0 милиарда евро бюджетни кредити за плащания. Освен това бюджетни кредити за поети задължения в размер на 295,0 милиарда евро бяха налични като целеви приходи, от които 277,8 милиарда евро, свързани с NextGenerationEU³, а бюджетни кредити за поети задължения в размер на 4,5 милиарда евро бяха пренесени от 2021 г. Бюджетните кредити за плащания, свързани с целевите приходи за 2022 г., възлизаха на 87,0 милиарда евро, от които 64,3 милиарда евро, свързани с NextGenerationEU, а бюджетни кредити за плащания в размер на 4,3 милиарда евро бяха пренесени от 2021 г.

Изпълнението на бюджета за 2022 г. все пак беше частично повлияно от късното приемане на Регламента за МФР (декември 2020 г.), което доведе до приемането на правните актове за новото поколение програми едва през 2021 г. Освен това изпълнението на бюджета за 2022 г. беше силно засегнато от нахлуването на Русия в Украйна и от необходимостта да се предприемат решителни действия за предоставяне на комплексна хуманитарна и финансова подкрепа на Украйна, да се подпомогнат бежанците, както и държавите, които ги приемат, и да се реагира на криза, която имаше последствия извън границите на Украйна.

Изпълнението на общите бюджетни кредити за поети задължения през 2022 г. възлезе на 357,1 милиарда евро:

- 179,4 милиарда евро от окончателния приет бюджет;

³ За подробен преглед на NextGenerationEU, моля вж. също раздели 2.2 и 2.3 по-горе.

- 4,5 милиарда евро от бюджетните кредити, пренесени или предоставени отново от 2021 г.;
- 173,2 милиарда евро от бюджетните кредити, произтичащи от целеви приходи,
 - от които 162,7 милиарда евро от NextGenerationEU.

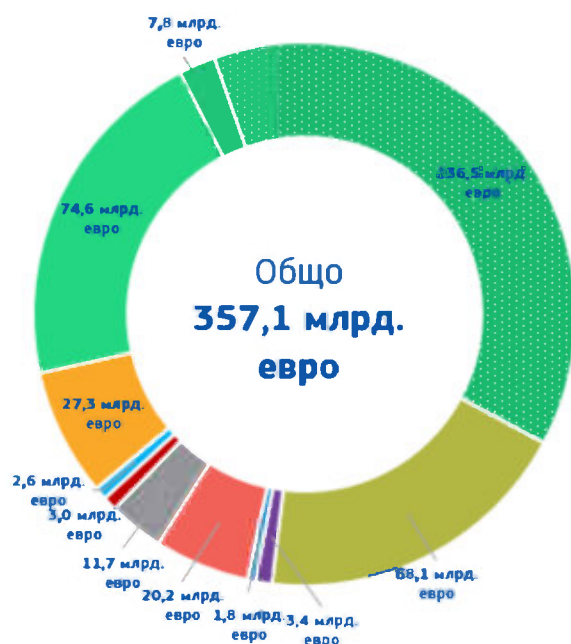
Изпълнението на общите бюджетни кредити за плащания през 2022 г. възлезе на 243,3 милиарда евро:

- 167,3 милиарда евро от окончателния приет бюджет;
- 4,2 милиарда евро от бюджетните кредити, пренесени или предоставени отново от 2021 г.;
- 71,8 милиарда евро от бюджетните кредити, произтичащи от целеви приходи,
 - от които 63,5 милиарда евро от NextGenerationEU.

В случаите, разрешени съгласно Финансовия регламент и/или съгласно правните основания, бюджетните кредити по гласувания бюджет, неусвоени през 2022 г., бяха пренесени към 2023 г.: 1,5 милиарда евро бюджетни кредити за поети задължения и 2,5 милиарда евро бюджетни кредити за плащания.

Също така бюджетни кредити за поети задължения под формата на целеви приходи в размер на 121,5 милиарда евро, от които 115,1 милиарда евро, свързани с NextGenerationEU, и бюджетни кредити за плащания от целеви приходи в размер на 15,2 милиарда евро, от които 0,8 милиарда евро, свързани с NextGenerationEU, бяха пренесени към 2023 г. в съответствие с Финансовия регламент.

Общото изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения през 2022 г. по цели на политиката на ЕС беше, както е показано по-долу:

1. Единен пазар, иновации и цифрова сфера	27,3 млрд. евро
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване	74,6 млрд. евро
2б. Устойчивост и ценности (без МВУ)	7,8 млрд. евро
2б. Устойчивост и ценности (МВУ)	136,5 млрд. евро
3. Природни ресурси и околна среда	68,1 млрд. евро
4. Миграция и управление на границите	3,4 млрд. евро
5. Сигурност и отбрана	1,8 млрд. евро
6. Съседните региони и светът	20,2 млрд. евро
7. Европейска публична администрация	11,7 млрд. евро
8. Извън МФР	3,0 млрд. евро
9. Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	2,6 млрд. евро
от които NextGenerationEU	162,7 млрд. евро

Изпълнението за 2022 г. за всички видове бюджетни кредити (бюджет, пренасания от предходната година и целеви приходи) беше 74 % за поетите задължения и 93 % за плащанията. Степента на изпълнение, включително на бюджетните кредити, пренесени към 2023 г. (в съответствие с Финансовия регламент и/или правните основания), достигна 99 % от гласувания бюджет за 2022 г. за бюджетните кредити за поети задължения и 100 % за бюджетните кредити за плащания.

През 2022 г. годишният транш на задълженията по NextGenerationEU⁴ възлезе на 144,6 милиарда евро. Освен това задължения в размер на 21,1 милиарда евро бяха пренесени от 2021 г. През

⁴ Одобрената сума за NextGenerationEU за 2022 г. се отнася до подкрепата за 2022 г. под формата на неподлежаща на връщане подкрепа за държавите членки по Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ), помощта за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа (REACT-EU) и

2022 г. за задължения бяха налични общо 165,7 милиарда евро, от които 162,7 милиарда евро, или 98 %, бяха усвоени. Останалите 114 милиарда евро от общия пакет на NextGenerationEU са планирани за изпълнение през 2023 г. (и през следващите години за бюджетните кредити за административни разходи, които могат да бъдат изпълнени до 2027 г.). В съответствие с член 3, параграф 4 от Регламент 2020/2094 за EURI⁵ над 60 % от правните задължения за съответните програми по NextGenerationEU (с изключение на заемите по InvestEU и по Механизма за възстановяване и устойчивост — МВУ) бяха поети до 31 декември 2022 г. Изпълнението на бюджетните кредити за плащания по NextGenerationEU достигна 99 %.

3.2.2. Неизпълнени поети задължения

Неизпълнените поети задължения (обикновено наричани RAL — *reste à liquider*), които съответстват на сумите, за които е поето задължение, но които все още не са платени, възлизаха на 452,8 милиарда евро към края на 2022 г. Неизпълнените поети задължения се увеличиха в сравнение с 2021 г. (със 111,2 милиарда евро).

Основната причина за увеличението на RAL през 2022 г. беше изпълнението на NextGenerationEU (неподлежащата на връщане част), поради което към общия размер на RAL в края на 2022 г. бяха добавени 189,1 милиарда евро (42 %). Тъй като задълженията за бюджетните кредити по NextGenerationEU ще бъдат поети до 31 декември 2023 г. и плащанията по тях ще бъдат извършени до 31 декември 2026 г. в съответствие с член 3, параграф 4 и 9 от Регламента EURI, тенденцията на нарастване на RAL в номинално изражение във връзка с NextGenerationEU ще продължи през 2023 г.

3.2.3. Бюджетен резултат

Бюджетният резултат (излишък) намаля от 3,2 милиарда евро за 2021 г. на 2,5 милиарда евро за 2022 г. Основен принос за бюджетния резултат (излишък) за 2022 г. имаха по-високите от очакваните приходи от мита.

допълнителното финансиране за други европейски програми или фондове (напр. фонда за развитие на селските райони, фонда InvestEU, Фонда за справедлив преход, „Хоризонт Европа“ и RescEU). Правните срокове по отношение на правните задължения са определени в Регламента за EURI, а разпределението по програми се определя въз основа на планирания график на поетите задължения за годината, които са изрично посочени в правните основания на съответните програми.

⁵ Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета от 14 декември 2020 г. за създаване на Инструмент на Европейския съюз за възстановяване с цел подкрепа на възстановяването след кризата с COVID-19.

4. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И БЮДЖЕТНИ ГАРАНЦИИ

4.1. Финансови инструменти, финансирани от бюджета на ЕС

Финансовите инструменти, финансирани от бюджета на ЕС, съществуват под формата на гаранционни инструменти, капиталови инструменти и инструменти за отпускане на заеми. В рамките на МФР за периода 2021—2027 г. се очаква използването на бюджетни гаранции да нарасне в сравнение с използването на финансови инструменти, които се финансират или провизират изцяло от бюджета на ЕС. По-специално в рамките на програмата InvestEU ще бъдат предоставени гаранции от ЕС в размер на 26,2 милиарда евро на групата на ЕИБ и на други финансови институции, за да се подкрепят различни цели на политиката на Съюза посредством операции по финансиране на инвестиции. Основната идея зад този подход, за разлика от традиционния метод на изпълнение на бюджета чрез предоставяне на безвъзмездни средства и субсидии, е, че за всяко евро, похарчено от бюджета чрез финансови инструменти, крайният бенефициер получава над едно евро финансова подкрепа благодарение на лостовия ефект.

При този вид изпълнение на бюджета средствата или вече са прехвърлени в доверителните сметки, управлявани от оправомощените субекти, и могат да се ползват (като пари и парични еквиваленти, дългови ценни книжа или инвестиции във фондове на паричния пазар или в групи от портфейли от активи) за покриване на бъдещи задействани гаранции, или са инвестирани в капиталови инструменти. Значението и обемът на финансовите инструменти, финансирани от бюджета на ЕС, в рамките на прякото и непрякото управление нараства през последните години.

4.2. Бюджетни гаранции: Финансови активи, държани в гаранционни фондове

При този вид изпълнение на бюджета ЕС предоставя гаранции на партньорите, финансирането за които е само частично обезпечено чрез гаранционни фондове, създадени от Комисията. По този начин се създават условни задължения за бюджета на ЕС, в случай че осигурените провизии не са достатъчни за покриване на исканията за плащане. ЕС е предоставил на групата на ЕИБ гаранции по заемите, отпуснати извън ЕС (така наречения мандат на ЕИБ за външно кредитиране, или МВК), и по дълговите и капиталовите операции, покрити от гаранцията на ЕФСИ. ЕС е предоставил на групата на ЕИБ и на други финансови институции гаранции за операции, покрити от ЕФУР, гаранцията за външна дейност по ИССРМС и InvestEU.

От 2021 г. провизиите се държат в общия фонд „Провизии“ (ОФП). ОФП е създаден с Финансовия регламент⁶ с цел в него да се държат провизиите (т.е. задържаните средства) за покриване на финансовите задължения, произтичащи от финансови инструменти, бюджетни гаранции и заеми за финансова помощ във връзка с МФР за периода 2021—2027 г. Той включва и някои активи, свързани с провизии за финансови задължения, произтичащи от предишни МФР.

ОФП е създаден и функционира като единен портфейл, в който понастоящем се съчетават провизии за всички бюджетни гаранции на ЕС и за част от програмите за финансова помощ на ЕС. Ресурсите на ОФП се разпределят в подразделения с цел проследяване на сумите, свързани с внасянето на средства за бюджетни гаранции и програми за финансова помощ.

Към 31 декември 2022 г. Комисията държи финансови активи в ОФП за следните подразделения:

- Гаранционния фонд за външни дейности — 2,5 милиарда евро;
- ЕФСИ — 8,5 милиарда евро;
- ЕФУР — 0,7 милиарда евро;
- ИССРМС ЕФУР+ — 1,1 милиарда евро;

⁶ Член 212 от Финансовия регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г.

- подразделението на ЕС за InvestEU — 1,7 милиарда евро;
- подразделението за ДЧ за InvestEU за Чешката република — 14 милиона;
- подразделението за ДЧ за InvestEU за Финландия — 18 милиона;
- операциите за смесено финансиране по InvestEU — 18 милиона.

Освен това 342 милиона евро се държат в централната бюджетна сметка на Комисията като ликвиден буфер за покриване на незабавни искания за плащане по гаранции.

4.3. Отпуснати заеми и свързаните с тях получени заеми за програми за финансова помощ

Дейностите на ЕС по получаване и отпускане на заеми за програмите за финансова помощ представляват небюджетни операции. С изключение на NextGenerationEU, събраните средства след това се предоставят на държавата бенефициер „бек-ту-бек“, т.е. със същия купон, срок и размер. В резултат на това ЕС обслужва получените заеми с парите, които получава от предоставените заеми. Независимо от това обслужването на получените заеми е правно задължение на ЕС, който ще направи необходимото всички плащания да се извършват в пълен размер и в срок. Комисията е въвела процедури, за да гарантира изплащането на взетите назаем средства, дори в случай на неизпълнение на задълженията по отпуснатите заеми.

Финансовата подкрепа за държавите членки и за трети държави под формата на двустранни заеми, финансирани със средства от капиталовите пазари с гаранцията на бюджета на ЕС, се предоставя от Комисията по силата на решения на Европейския парламент и на Съвета. През 2022 г. Комисията, като действа от името на ЕС, управлява шест основни програми, по които може да отпуска заеми:

- помощ по линия на SURE;
- помощ по линия на Европейския механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС);
- макрофинансова помощ (МФП);
- подкрепа за платежния баланс (ПБ);
- Евратом; и
- NextGenerationEU — за допълнителна информация вж. раздел **2** по-горе.

Към 31 декември 2022 г. номиналната стойност на заемите, отпуснати за финансова помощ, с изключение на NextGenerationEU (вж. раздел 2), е:

милиарди евро

	Общо предоставени	Общо предоставени към края на годината	Общо погасени към края на годината	Непогасени към края на годината
SURE				
Белгия	8,2	8,2	-	8,2
България	1,0	1,0	-	1,0
Хърватия	1,6	1,6	-	1,6
Кипър	0,6	0,6	-	0,6
Чехия	4,5	4,5	-	4,5
Естония	0,2	0,2	-	0,2
Гърция	6,2	6,2	-	6,2
Унгария	0,7	0,7	-	0,7
Ирландия	2,5	2,5	-	2,5
Италия	27,4	27,4	-	27,4
Латвия	0,5	0,5	-	0,5
Литва	1,1	1,1	-	1,1
Малта	0,4	0,4	-	0,4
Полша	11,2	11,2	-	11,2
Португалия	6,2	6,2	-	6,2
Румъния	3,0	3,0	-	3,0
Словакия	0,6	0,6	-	0,6
Словения	1,1	1,1	-	1,1
Испания	21,3	21,3	-	21,3
	98,4	98,4	-	98,4
ЕМФС				
Ирландия	22,5	22,5	-	22,5
Португалия	24,3	24,3	(0,5)	23,8
	46,8	46,8	(0,5)	46,3
МФП				
Украйна	12,2	12,2	(0,6)	11,6
Тунис	1,4	1,4	-	1,4
Йордания	1,1	0,9	-	0,9
Други	1,4	1,3	(0,2)	1,1
	16,1	15,8	(0,8)	15,0
ПБ				
Латвия	2,9	2,9	(2,7)	0,2
	2,9	2,9	(2,7)	0,2
ЕВРАТОМ				
Енергоатом и K2R4 — Украйна	0,4	0,4	(0,1)	0,3
Други	0,4	0,4	(0,4)	-
	0,8	0,8	(0,5)	0,3
Общо	165,0	164,7	(4,5)	160,2

Графикът за възстановяване за непогасените суми към края на годината е, както следва:

милиарди
евро

	SURE	ЕМФС	МФП	ПБ	ЕВРАТОМ	ОБЩО
2023 г.	-	3,5	0,1	-	-	3,6
2024 г.	-	2,6	0,6	-	-	3,2
2025 г.	8,0	2,4	-	0,2	-	10,6
2026 г.	8,0	6,2	0,1	-	-	14,3
2027 г.	-	3,0	0,2	-	0,1	3,3
2028 г.	10,0	2,3	0,2	-	0,1	12,6
2029 г.	8,2	1,4	0,9	-	-	10,4
2030 г.	10,0	-	0,1	-	0,1	10,2
2031 г.	-	7,3	1,2	-	0,1	8,6
2032 г.	-	3,0	0,7	-	-	3,7
2033 г.	-	2,1	0,5	-	-	2,6
2034 г.	-	-	0,7	-	-	0,7
2035 г.	8,5	2,0	2,0	-	-	12,5
2036 г.	9,0	5,7	1,3	-	-	16,0
2037 г.	8,7	-	0,9	-	-	9,6
2038 г.	-	1,8	-	-	-	1,8
2039 г.	-	-	-	-	-	-
2040 г.	7,0	-	0,5	-	-	7,5
2041 г.	-	-	-	-	-	-
2042 г.	-	3,0	2,0	-	-	5,0
2043 г.	-	-	-	-	-	-
2044 г.	-	-	-	-	-	-
2045 г.	-	-	-	-	-	-
2046 г.	5,0	-	-	-	-	5,0
2047 г.	6,0	-	-	-	-	6,0
2048 г.	-	-	-	-	-	-
2049 г.	-	-	-	-	-	-
2050 г.	10,0	-	-	-	-	10,0
2051 г.	-	-	-	-	-	-
2052 г.	-	-	0,5	-	-	0,5
2053 г.	-	-	2,5	-	-	2,5
Общо	98,4	46,3	15,0	0,2	0,3	160,2

SURE

Инструментът SURE бе създаден през 2020 г. с цел предоставяне на финансова помощ на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от тежко икономическо сътресение, причинено от пандемията от COVID-19 на тяхната територия. Инструментът допълва националните мерки, предприети от засегнатите държави членки. Максималният размер на финансовата помощ не може да превишава 100 милиарда евро за всички държави членки.

В края на 2022 г. държавите членки бяха подписали споразумения за заем в размер на 98,4 милиарда евро, като цялата сума беше предоставена до края на 2022 г. През 2022 г. Комисията предостави нови заеми в размер на 8,7 милиарда евро. Срокът на заемите варира между 5 и 30 години.

ЕМФС

ЕМФС бе създаден с цел предоставяне на финансова помощ на всички държави членки, изпитващи или сериозно застрашени от тежки икономически или финансови сътресения, причинени от изключителни обстоятелства извън техния контрол. ЕМФС бе използван за предоставяне на финансова помощ, обвързана с провеждането на реформи, на Ирландия и Португалия между 2011 г. и 2014 г. Тази програма изтече и не могат да бъдат теглени допълнителни заеми, но тя продължава

да съществува за специфични задачи, като например удължаване на сроковете до падежа на съществуващите заеми и отпускане на междинни заеми. През 2022 г. заеми в размер на 2,2 милиарда евро за Португалия с падеж през април 2022 г. бяха удължени с 4,5 години, а 0,5 милиарда евро бяха погасени.

МФП

Програмата за МФП е форма на финансова помощ, предоставяна от ЕС на партньорски държави извън ЕС, които изпитват криза с платежния си баланс. Тя се осъществява под формата на средносрочни/дългосрочни заеми или безвъзмездни средства, или на комбинация от тях, и се предоставя само на държави, включени в програма на Международния валутен фонд (МВФ), по която се предоставя помощ.

Украйна

През 2022 г. Европейският парламент и Съветът постигнаха съгласие по три пакета от финансова помощ за Украйна⁷ на обща стойност 7,2 милиарда евро за засилване на непосредствената устойчивост на държавата след непровокираната и неоправдана агресивна война на Русия. Всички заеми са изплатени на Украйна до края на 2022 г. Падежът на тези нови заеми за Украйна е между 10 и 30 години.

В края на 2022 г. общият размер на непогасените заеми за МФП за Украйна възлизаше на 11,6 милиарда евро (номинална стойност).

За да продължи подкрепата на ЕС за Украйна през 2023 г., на 14 декември 2022 г. Европейският парламент и Съветът приеха нов пакет от финансова помощ в размер на 18 милиарда евро (Регламент (ЕС) 2022/2463). В началото на 2023 г. Комисията и Украйна подписаха меморандум за разбирателство и споразумение за заем, а до 31 май 2023 г. бяха изплатени заеми в размер на 7,5 милиарда евро. Комисията планира да изплати оставащата сума до края на 2023 г. на месечни траншове в размер на 1,5 милиарда евро.

ПБ

ПБ е програма за подпомагане, предназначена за държави членки извън еврозоната, които изпитват или са застрашени от трудности по отношение на платежния си баланс. Подкрепата за ПБ се осъществява под формата на средносрочни заеми, обвързани с изпълнението на политики, целящи да се намери решение на съществуващите икономически проблеми. Обикновено подкрепата на ПБ от ЕС се предлага в сътрудничество с МВФ и с други международни институции или държави. През 2022 г. не бяха осъществени нови операции, нито бяха погасени заеми.

Евратом

Европейската общност за атомна енергия (Евратом, представлявана от Комисията) отпуска заеми както на държави, които са членки на ЕС, така и на държави, които не са членки на ЕС, а също и на субекти от двата вида държави, с цел финансиране на проекти, свързани с енергийни съоръжения.

4.4. Бюджетни условни пасиви във връзка с програмите за финансова помощ

Получените заеми на ЕС представляват преки и безусловни задължения на ЕС и се гарантират от държавите — членки на ЕС (бюджетни условни пасиви). Заемите, взети с цел финансиране на заеми за държави извън ЕС, попадат в обхвата на ОФП. Ако държава членка бенефициер не изпълни задълженията си по заем, ако е възможно, дългът се изплаща от средствата, с които разполага Комисията. Ако това не е възможно в този момент, Комисията взема необходимите средства от държавите членки. Съгласно законодателството на ЕС за собствените ресурси (член 14 от Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета) държавите — членки на ЕС, са правно задължени да

⁷ Решение (ЕС) 2022/313 на Европейския парламент и на Съвета за предоставяне на извънредна помощ на Украйна в размер на 1,2 милиарда евро, Решение (ЕС) 2022/1201 на Европейския парламент и на Съвета за предоставяне на извънредна помощ на Украйна в размер на 1,0 милиарда евро, Решение (ЕС) 2022/1628 на Европейския парламент и на Съвета за предоставяне на извънредна помощ на Украйна в размер на 5,0 милиарда евро.

осигуряват достатъчно средства за изпълнение на задълженията на ЕС. Поради това инвеститорите са изложени само на кредитния риск на ЕС, а не на този на бенефициера, на който са отпуснати финансираните заеми. Благодарение на отпускането на заеми „бек-ту-бек“ бюджетът на ЕС не поема никакъв лихвен или валутен риск.

Заемите, предоставени на държавите членки по линия на инструмента SURE, са подкрепени от система от доброволни гаранции от държавите членки в размер на 25 % от максималния размер на финансовата помощ. Участието на всяка държава членка в общия размер на гаранцията съответства на нейния относителен дял от общия брутен национален доход (БНД) на Европейския съюз въз основа на бюджета на ЕС за 2020 г.

Заеми в размер на 6 милиарда евро, предоставени на Украйна през 2022 г. в рамките на извънредната финансова помощ под формата на МФП, са покрити от система от гаранции от държавите членки за 61 % от експозицията, като първите 9 % от всички загуби ще бъдат покрити от бюджета на ЕС (ОФП). Вж. бележка **2.4.1.1** в консолидираните годишни отчети на ЕС.

За всяка програма за дадена държава в решенията на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията се определят общата отпусната сума, броят на траншовете, които трябва да се платят, и максималният (среден) срок на пакета от заеми. Впоследствие Комисията и съответната държава се договарят относно параметрите на заема/финансирането, и по-специално срока на траншовете. Освен това всички части от заема освен първата зависят от спазването на условията на политиката в контекста на финансова помощ от ЕС, което е друг фактор, влияещ на момента на извършване на операциите по финансиране. Това означава, че моментът на емитиране и сроковете зависят от съответните дейности на ЕС по отпускане на заеми. Финансирането се извършва само в евро, а сроковете варират от 3 до 30 години.

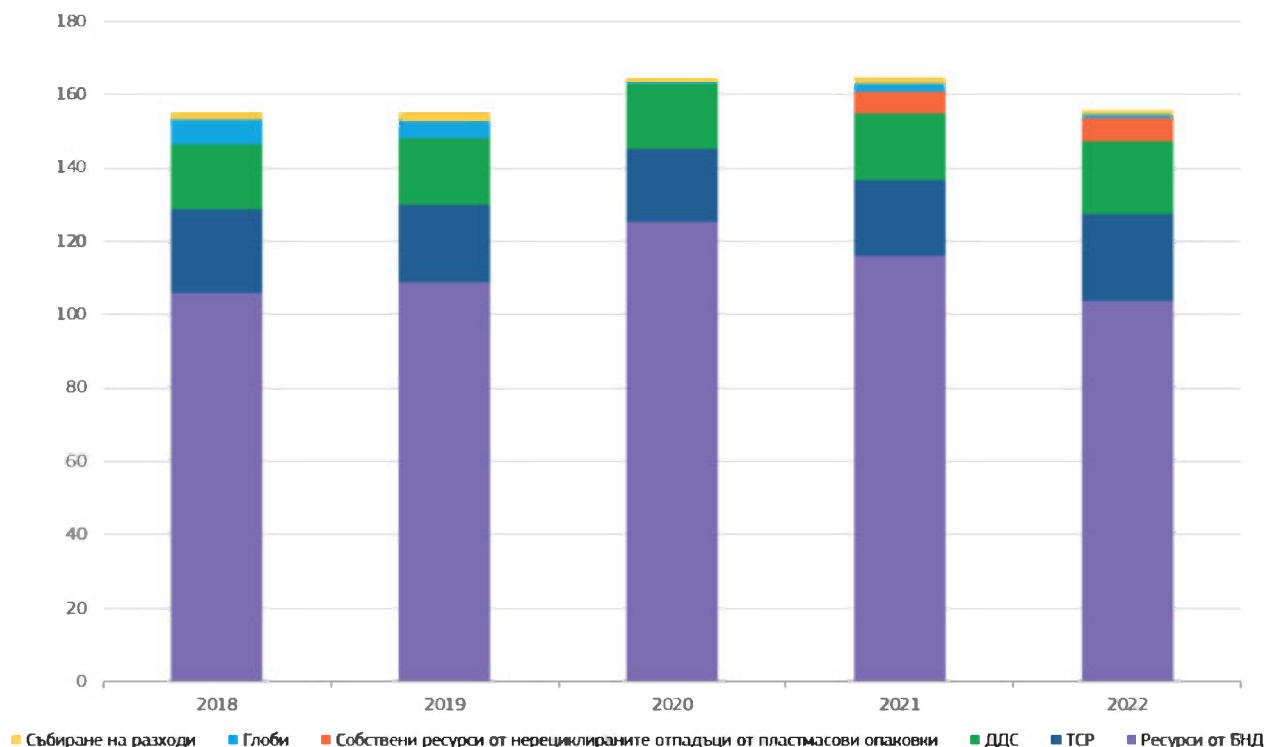
5. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

5.1. ПРИХОДИ

Консолидираните приходи на ЕС включват сумите, свързани с операции с размяна и операции без размяна, като операциите без размяна са най-съществени. Петгодишната тенденция при основните категории приходи без размяна (включващи ресурси от БНД, традиционни собствени ресурси, ресурси от ДДС, новите собствени ресурси въз основа на нерециклираните отпадъци от пластмасови опаковки, глоби и възстановяване на разходи), е следната:

Петгодишна тенденция на приходите от основните операции без размяна*

милиарди евро

* Данни за периода 2020—2022 г.: с изключение на приходите, свързани с оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС

Тъй като бюджетните приходи следва да са равни на (или да превишават) бюджетните разходи, основният двигател на тенденцията на приходите, показана по-горе, са извършените всяка година плащания.

Консолидирани приходи — основни промени през 2022 г.

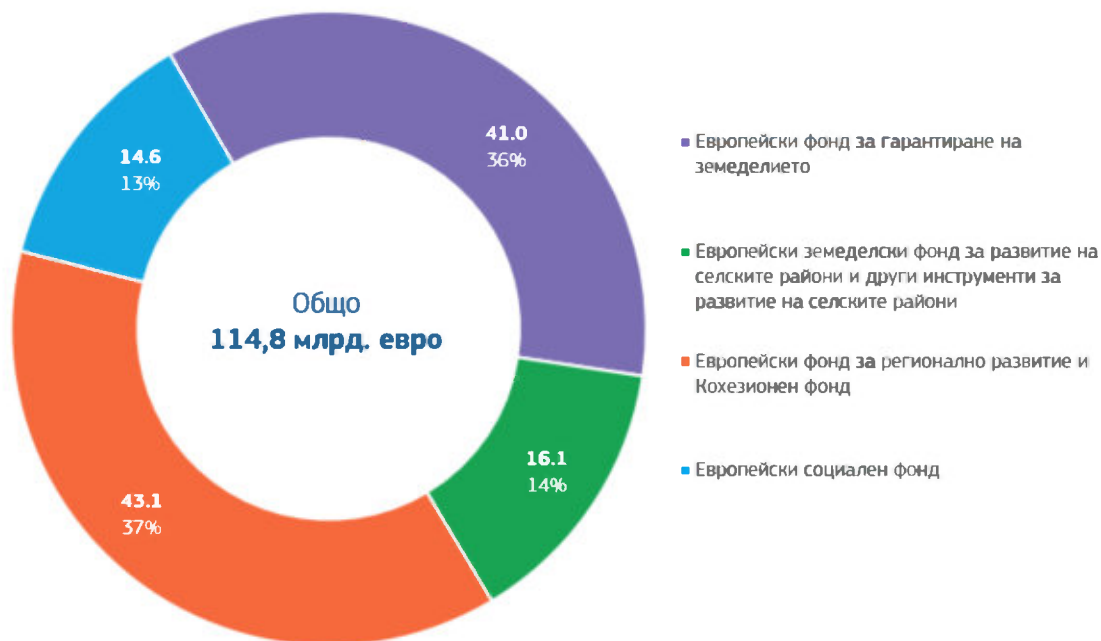
През 2022 г. консолидираните приходи, включващи всички категории приходи, възлизаха на 171,2 милиарда евро спрямо 178,9 милиарда евро през предходната година. Основните промени, с които се обяснява намалението със 7,7 милиарда евро, или 4,3 %, бяха:

- Традиционните собствени ресурси нараснаха от 20,6 милиарда евро през 2021 г. на 23,5 милиарда евро през 2022 г. Увеличението с 2,9 милиарда, или 14,1 %, се обяснява главно със скорошното икономическо възстановяване.
- Вноските от ДДС се увеличиха от 18,3 милиарда евро през 2021 г. на 19,7 милиарда евро през 2022 г.
- Приходите от БНД (брутен национален доход) — основният елемент от оперативните приходи на ЕС — намаляха от 116,0 милиарда евро през 2021 г. на 103,9 милиарда евро през 2022 г. Намалението с 12,1 милиарда евро, или 10,4 %, е свързано с увеличението в другите категории приходи, тъй като с приходите от БНД се финансира частта от бюджета, която не се покрива от други източници на приходи. и
- Финансовите приходи намаляха с 2,5 милиарда евро главно поради намаление на натрупаните лихви за забава по митнически дела.

5.2. РАЗХОДИ

Основният компонент на разходите, признати в консолидираните финансови отчети, са разходите при споделено управление, което обхваща следните фондове: i) Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ), ii) Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и други инструменти за развитие на селските райони, iii) Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд (КФ), както и iv) Европейския социален фонд (ЕСФ). Тези фондове съставляваха 114,8 милиарда евро, или 43,6 %, от общите разходи в размер на 263,1 милиарда евро, направени през 2022 г. (2021 г.: 119,9 милиарда евро, 54,3 % от общите разходи). Разпределението на разходите при споделено управление и тяхното относително тегло са представени по-долу:

Основни разходи при режим на споделено управление за финансовата 2022 година

Намалението на разходите при режим на споделено управление се дължи главно на намалените разходи, свързани с ЕФРР и Кохезионния фонд (с 3,8 милиарда евро) и с ЕСФ (с 2,1 милиарда евро). Това отразява прехода от предишния програмнен период на МФР за периода 2014—2020 г. към настоящата МФР за периода 2021—2027 г.: разходите, декларирани за предходния програмнен период, намаляват, а разходите за настоящия период са ниски поради бавното започване на изпълнението му. Разходите, свързани с ЕЗФРСР и други инструменти за развитие на селските райони и с ЕФГЗ, се увеличиха съответно с 0,6 милиарда евро и 0,2 милиарда евро.

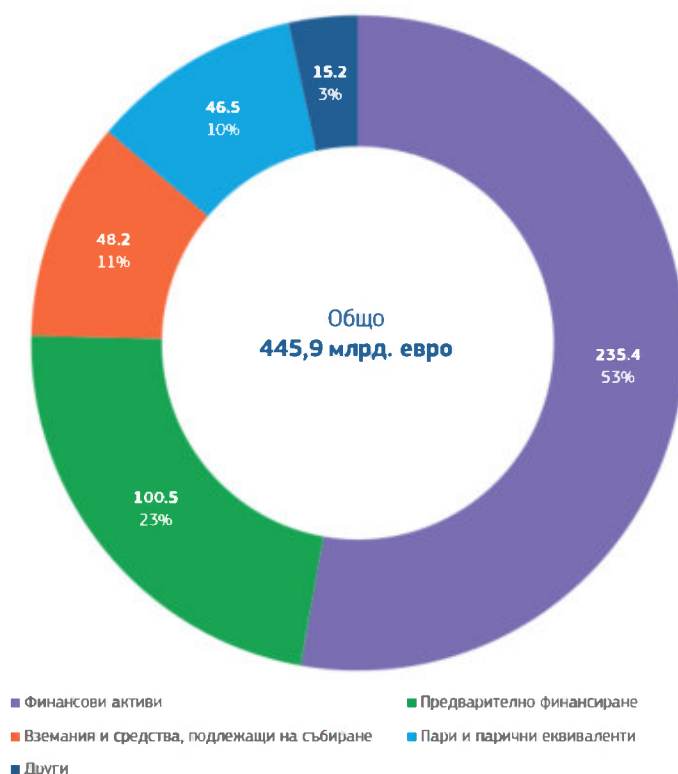
След успешното начало на NextGenerationEU (вж. раздел 2) през 2021 г. разходите при режим на пряко управление, който представлява изпълнението на бюджета от Комисията, изпълнителните агенции и доверителните фондове, продължиха да се увеличават от 63,0 милиарда евро през 2021 г. на 94,0 милиарда евро през 2022 г. Увеличението с 31,0 милиарда евро се дължи главно на неподлежащата на връщане подкрепа, предоставена по линия на МВУ в рамките на NextGenerationEU, която възлизаше на 69,5 милиарда евро (2021 г.: 42,9 милиарда евро).

Разходите при режим на непряко управление представляват изпълнението на бюджета от агенциите на ЕС, органите на ЕС, трети държави, международни организации и други субекти. През 2022 г. разходите при режим на непряко управление възлизаха на 13,6 милиарда евро (2021 г.: 10,9 милиарда евро). Увеличението с 31,0 милиарда евро се дължи главно на увеличените разходи в областта на външната дейност.

5.3. АКТИВИ

Към 31 декември 2022 г. общите активи възлизаха на 445,9 милиарда евро (2021 г.: 414,1 милиарда евро) — увеличението се дължи на допълнителното кредитиране по инструмента SURE и на кредитите и авансите, изплатени по инструмента NextGenerationEU. Най-значимите позиции бяха финансови активи, различни от пари и парични еквиваленти (235,4 милиарда евро), предварително финансиране (100,5 милиарда евро), вземания и възстановими суми (48,2 милиарда евро) и пари и парични еквиваленти (46,5 милиарда евро). Другите активи, възлизащи на 15,2 милиарда евро, включваха основно имоти, машини и съоръжения и нематериални активи.

Състав на активите към 31 декември 2022 г.

Увеличението на общата стойност на активите с 31,8 милиарда евро, или 7,7 %, спрямо предходната година, се дължеше главно на следните ефекти:

- Непогасените заеми се увеличиха от 163,6 милиарда евро през 2021 г. на 204,4 милиарда евро през 2022 г. Увеличението с 40,8 милиарда евро, или 24,9 %, отразява главно отпускането на държавите членки на допълнителни заеми за програми за финансова помощ по линия на МВУ (27,2 милиарда евро), програмите по инструмента SURE (8,7 милиарда евро), както и на отпускането на нови заеми по програмата за финансова помощ под формата на МФП (7,5 милиарда евро), от които 7,2 милиарда евро бяха изплатени на Украйна.
- Общото предварително финансиране нарасна от 93,4 милиарда евро през 2021 г. на 100,5 милиарда евро през 2022 г. Намалението със 7,9 милиарда евро на неподлежащата на връщане финансова подкрепа, предоставена по линия на МВУ, беше повече от компенсирано от увеличените плащания на предварително финансиране в областта на сближаването (ЕФРР, ЕСФ, КФ), където, както и при първото изплатено предварително финансиране за програмния период 2021—2027 г. (5,4 милиарда евро), бяха извършени нови плащания на предварително финансиране за периода 2014—2020 г., свързани главно с първоначалното предварително финансиране по линия на REACT EU (3,5 милиарда евро).
- Парите и паричните еквиваленти се увеличиха от 44,9 милиарда евро през 2021 г. на 46,5 милиарда евро през 2022 г. Увеличението с 1,6 милиарда евро, или 3,6 %, се дължи главно на ликвидността, свързана с NextGenerationEU (19,9 милиарда евро, държани в сметката на NextGenerationEU, както и 0,6 милиарда евро, държани в централната бюджетна сметка на Комисията до изплащането им към бюджета на програмите съгласно МФР). и

- Вземанията и сумите, подлежащи на събиране, намаляха от 72,4 милиарда евро на 48,2 милиарда евро. Намалението с 24,2 милиарда евро, или 33,4 %, се дължи главно на намаляването на подлежащите на събиране средства, свързани със споразумението за оттегляне на Обединеното кралство.

Относно оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС

На 31 януари 2020 г. Обединеното кралство се оттегли от Европейския съюз. Условията за неговото напускане са определени в Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС и Европейската общност за атомна енергия, известно също като „Споразумението за оттеглянето“ или СО. В рамките на това споразумение Обединеното кралство се съгласи да изпълни всички финансови задължения, поети по време на членството му в ЕС. Споразумението влезе в сила на 31 януари 2020 г. Обединеното кралство ще продължи да прави вноски в бюджета на ЕС и да се възползва от програмите и разходите на ЕС от периода преди 2021 г., както ако беше държава членка. Обединеното кралство ще получи обратно и конкретни суми с определен размер, които е внесло в бюджета на ЕС, или суми, получени от бюджета на ЕС във връзка с неговия период на членство. ЕС докладва дължимите суми на Обединеното кралство два пъти годишно, а Обединеното кралство ги плаща на месечна основа. Докладването се актуализира всяка година въз основа на действителните цифри.

Задълженията по споразумението за оттегляне пораждаят задължения и вземания за ЕС, които трябва да бъдат изчислени и отразени в годишните отчети на ЕС и обхващат по-специално следните области:

- собствени ресурси (член 136)
- неизпълнени поети задължения (член 140)
- глоби в областта на конкуренцията (член 141)
- задължения на Съюза (член 142)
- условни финансови пасиви и финансови инструменти (членове 143 и 144)
- нетни активи на Европейската общност за въглища и стомана (член 145)
- инвестиции на ЕС в Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) (член 146)
- условни пасиви във връзка със съдебни дела (член 147)

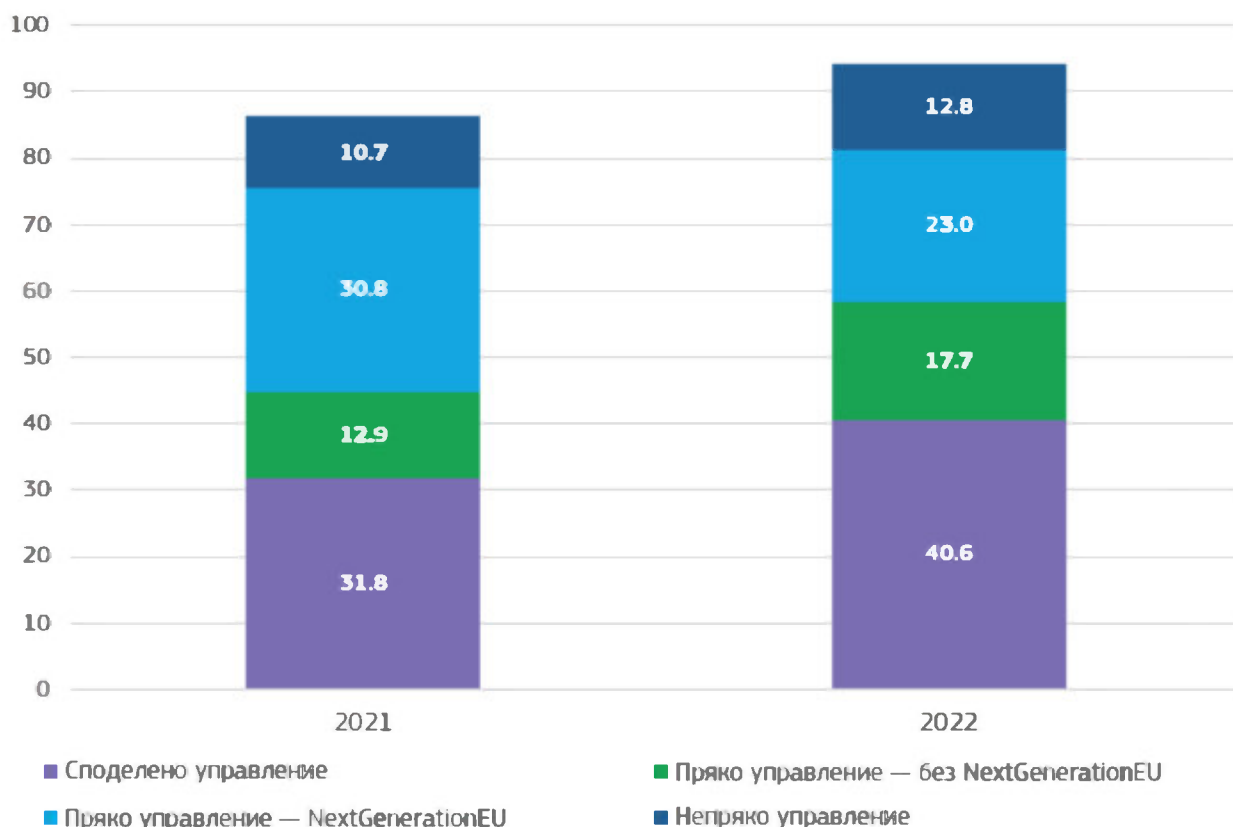
	Член 140	Член 142	Други	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Дължими от Обединеното кралство	17 029	9 587	68	26 683	43 982
Дължими на Обединеното кралство	–	–	(2 812)	(2 812)	(2 229)
Общо	17 029	9 587	(2 744)	23 871	41 753
Нетекущи	8 465	9 298	(2 953)	14 810	30 839
Текущи	8 563	288	209	9 061	10 913

Предварително финансиране

През 2022 г. предварителното финансиране, с изключение на други авансови плащания към държавите членки и вноските в доверителния фонд „Беку“ и доверителния фонд за Африка, възлизаше на 94,1 милиарда евро (2021 г.: 86,2 милиарда евро), почти всички от които са свързани с дейности на Комисията. Увеличението със 7,9 милиарда евро, или 9,2 %, е свързано с увеличаването на предварителното финансиране, свързано с прякото управление, от 31,8 милиарда евро през 2021 г. на 40,6 милиарда евро през 2022 г.:

Предварително финансиране от Комисията по режими на управление

милиарди евро

Равнището на предварителното финансиране, предоставено по програми от МФР, се влияе значително от съответния цикъл на МФР — например в началото на даден период на МФР се очаква да бъдат извършени големи авансови плащания към държавите членки в рамките на политиката на сближаване и тези суми остават на разположение на държавите членки до приключването на програмите. Изплаща се и годишно предварително финансиране, което трябва да се използва в рамките на годината или да се възстанови през следващата година като част от годишното приключване на цикъла на сметките. Комисията прави всичко възможно, за да гарантира, че предварителното финансиране се поддържа на подходящо равнище. Трябва да бъде постигнат баланс между осигуряването на достатъчно финансиране за проектите и своевременното признаване на разходите.

5.4. ПАСИВИ

Към 31 декември 2022 г. общият размер на пасивите беше 577,2 милиарда евро (2021 г.: 496,4 милиарда евро) — увеличението се дължи главно на заемите, взети през 2022 г. по линия на инструментите SURE и NextGenerationEU. Най-значимите пасиви са заеми за NextGenerationEU и финансова помощ (344,3 милиарда евро), начислени разходи и приходи за бъдещи периоди (86,2 милиарда евро), пенсионни задължения и други задължения във връзка с доходи след приключване на трудовите правоотношения (80,6 милиарда евро) и задължения към трети страни (55,3 милиарда евро).

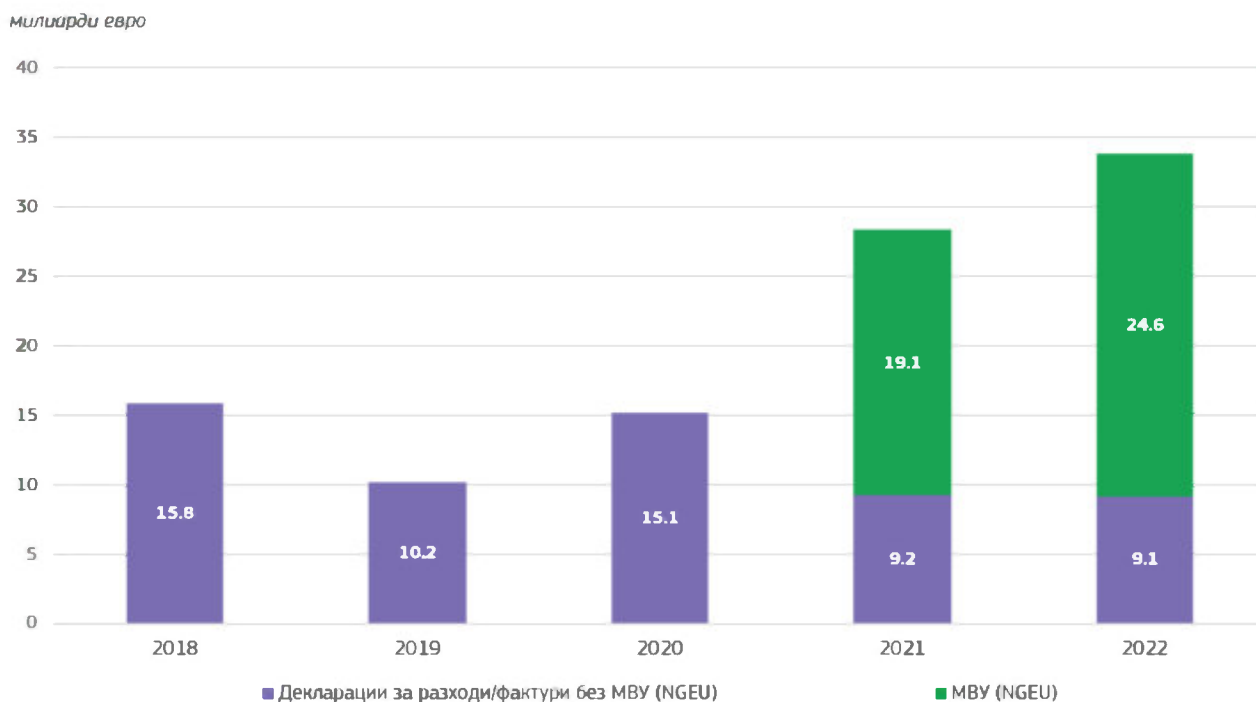
Състав на пасивите към 31 декември 2022 г.

Увеличението със 80,8 милиарда евро, или 16,3 % спрямо предходната година, се дължи главно на следните ефекти:

- Взетите заеми нараснаха от 236,7 милиарда евро през 2021 г. на 344,3 милиарда евро през 2022 г. Увеличението със 107,6 милиарда евро, или 45,5 %, е свързано главно с емитирането на нови заеми, без погашенията, по линия на NextGenerationEU (96,9 милиарда евро) и с допълнителни заеми по SURE (8,7 милиарда евро) и МФП (7,5 милиарда евро).
- Начислените разходи и приходите за бъдещи периоди се увеличиха от 78,1 милиарда евро през 2021 г. на 86,2 милиарда евро през 2022 г. Увеличението с 8,1 милиарда евро, или 10,4 %, е свързано главно с МВУ, тъй като държавите членки напредват с осъществяването на реформите и инвестициите и според оценките ключовите етапи са изпълнени.
- Задълженията нараснаха от 46,4 милиарда евро през 2021 г. на 55,3 милиарда евро през 2022 г. Увеличението с 8,9 милиарда евро, или 19,2 %, също се дължи главно на МВУ (увеличение с 5,5 милиарда евро), както и на задълженията за собствени ресурси (увеличение с 3,7 милиарда евро). и
- Увеличението на горепосочените пасиви беше частично компенсирано от намаление с 41,9 милиарда евро, или 34,2 %, на пенсионните задължения и другите задължения във връзка с доходи след приключване на трудовите правоотношения, които намаляха от 122,5 милиарда евро през 2021 г. на 80,6 милиарда евро през 2022 г. Това намаление се дължи главно на актюерските печалби от промените в основните финансови предположения в резултат на рязкото увеличение на реалните скontoви проценти през годината.

Общо получени декларации за направени разходи и фактури, признати в счетоводния баланс в позицията за задълженията

Нетни активи

Превишението на пасивите над активите към 31 декември 2022 г. възлизаше на 131,3 милиарда евро (2021 г.: 82,3 милиарда евро). Значителното увеличение от 49,0 милиарда евро се дължи главно на заемите във връзка с неподлежаща на връщане подкрепа, взети по линия на NextGenerationEU през 2022 г. (което води до разходи при пряко управление в размер на 69,5 милиарда евро — увеличение с 26,6 милиарда евро спрямо предходната година). Следва да се отбележи, че това, че пасивите надвишават активите, не означава, че институциите и органите на ЕС са в затруднено финансово положение, а по-скоро, че някои задължения ще бъдат финансирани от бъдещи годишни бюджети. Много разходи се признават по правилата за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване през текущата година, въпреки че могат в действителност да бъдат платени през следващите години и да бъдат финансирани от бъдещи бюджети. Съответните приходи ще бъдат отчетени едва през бъдещи периоди. Освен заемите за NextGenerationEU, които трябва да бъдат изплатени между 2028 г. и 2052 г., и задължението за доходи на наети лица, което трябва да бъде изплатено в рамките на няколко десетилетия, най-значимите суми, които трябва да бъдат подчертани, са дейностите, свързани с ЕФГЗ, по-голямата част от които обикновено се изплаща през първото тримесечие на следващата година.

6. ПОЛИТИЧЕСКА И ФИНАНСОВА РАМКА, УПРАВЛЕНИЕ И ОТЧЕТНОСТ НА ЕС

Европейският съюз (ЕС) е съюз, на който държавите членки предоставят правомощия, чрез които да бъдат постигнати общите им цели. Съюзът се основава на следните ценности: зачитане на човешкото достойнство, свобода, демокрация, равенство, правова държава и зачитане на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите членки в общество, което се характеризира с плурализъм, недопускане на недискриминация, търпимост, справедливост, солидарност и равенство между жените и мъжете.

6.1. ПОЛИТИЧЕСКА И ФИНАНСОВА РАМКА

Договори на ЕС

Общите цели и принципи, от които се ръководят Съюзът и европейските институции, са определени в [Договорите](#). Съюзът и институциите му могат да действат само в рамките на правомощията, предоставени им от Договорите, с цел да изпълнят заложените в тях цели. Те трябва да правят това, като съблюдават принципите⁸ на субсидиарност и пропорционалност. С цел да постигне целите си и да изпълни политиките си, Съюзът си осигурява необходимите финансови средства. Комисията отговаря за утвърждаването на общия интерес на Съюза, което включва изпълняване на бюджета и управление на програмите в сътрудничество с държавите членки и в съответствие с принципа на добро финансово управление.

ЕС работи за изпълнението на определените от Договора цели с помощта на разнообразни инструменти, един от които е бюджетът на ЕС. Други инструменти са например общата законодателна рамка и съвместните стратегии за политиката.

Многогодишната финансова рамка и разходните програми

Политиките, които се подпомагат от бюджета на ЕС, се изпълняват в съответствие с [многогодишната финансова рамка \(МФР\)](#) и съответното секторно законодателство, в което се определят разходните програми и инструментите. Тези програми дават финансово изражение на политическите приоритети на ЕС за период от време, който е достатъчно дълъг, за да бъдат приоритетите ефективни и да се осигури съгласувана дългосрочна перспектива за бенефициерите на средства от ЕС и съфинансиращите национални органи. Определят се максимални годишни размери (тавани) за разходите на ЕС като цяло и за основните категории разходи (функции). Сборът от таваните на всички функции дава общия таван за бюджетните кредити за поети задължения. МФР се приема от Съвета с единодушие на всички държави членки, с одобрението на Европейския парламент. Текущата многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г. беше приета на 17 декември 2020 г. Многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. се допълва от временния инструмент за възстановяване NextGenerationEU (вж. раздел 2).

Годишен бюджет

[Годишният бюджет](#) се изготвя от Комисията. Европейският парламент и Съветът се споразумяват (обикновено до средата на декември) за бюджета за следващата година въз основа на процедурата по член 314 от ДФЕС. Според принципа на балансираност на бюджета общият размер на приходите трябва да е равен на общия размер на разходите (бюджетните кредити за плащания) за дадена финансова година.

Основните [източници на финансиране](#) на бюджета на ЕС са приходите от собствени ресурси, които се допълват от други приходи. Съществуват четири вида собствени ресурси: Традиционни собствени ресурси (основно мита), собствен ресурс, основан на данък върху добавената стойност (ДДС), собствен ресурс, основан на нерециклирани пластмасови отпадъци от опаковки (въведен през 2021 г.), и собствен ресурс, основан на brutния национален доход (БНД). Другите приходи, идващи от дейностите на ЕС (напр. глобите в областта на конкуренцията), обикновено представляват по-малко от 10 % от общите приходи.

⁸ Според принципа на субсидиарност Съюзът може да действа само ако и доколкото целите на дадено предложено действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, но могат, поради своя мащаб или последици, да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза. Според принципа на пропорционалност съдържанието и формата на действията на Съюза не надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договорите (вж. член 5 от ДЕС).

Методи на управление

Бюджетът на ЕС се изпълнява посредством три метода на управление, които определят начина, по който средствата се изплащат и управляват:

- **Споделено управление:** по-голямата част от бюджета (около 3/4 от него) се управлява посредством система на споделено управление от Комисията в сътрудничество с държавите членки, и по-конкретно в областта на структурните фондове и земеделието.
- **Пряко управление:** Комисията също така управлява сама програми и може да делегира изпълнението на конкретни програми на изпълнителните агенции.
- **Непряко управление:** решенията във връзка с разходите могат да се управляват и непряко чрез други органи в рамките на ЕС или извън него. Във Финансовия регламент и/или в споразуменията за финансов принос се определят необходимите механизми за контрол и докладване от страна на тези субекти и надзорът от страна на Комисията, когато задачите по изпълнението на бюджета са възложени на национални агенции, групата на Европейската инвестиционна банка, трети държави, международни организации (напр. Световната банка или ООН) и други субекти (напр. децентрализираните агенции на ЕС и съвместни предприятия).

Финансови инструменти и бюджетни гаранции

Традиционният метод на изпълнение на бюджета чрез отпускане на безвъзмездни средства и субсидии се допълва от издаване на **финансови инструменти** под формата на гаранции, както и от емитиране на капиталови инструменти и предоставяне на заеми. Освен това ЕС участва в дейности по вземане и отпускане на заеми за конкретни програми за финансова помощ, за да подкрепя държавите членки и трети държави под формата на двустранни

заеми, финансирани с дълг, емитиран на капиталовите пазари с гаранцията от бюджета на ЕС. През декември 2022 г. Парламентът и Съветът въведоха единния подход за предоставяне на финансиране за заемането на средства от ЕС, съгласно който Комисията ще емитира „облигации на ЕС“ с единно наименование, а не отделно деноминирани облигации за отделни програми.

Финансов регламент

Финансовият регламент (ФР)⁹, приложим за общия бюджет, е основен акт в регулаторната структура на финансите на ЕС. В него се определят подробно финансовите правила, приложими за изпълнението на бюджета на ЕС, както и ролите на различните участници в осигуряването на това, че средствата се използват разумно и постига поставените цели. В него са включени и специалните разпоредби, приложими

към финансовите инструменти, бюджетните гаранции и финансовата помощ.

6.2. УПРАВЛЕНИЕ И ОТЧЕТНОСТ

6.2.1. Институционална структура

ЕС разполага с институционална рамка, чрез която се стреми да насърчава своите ценности, да преследва целите си, да служи на своите интереси, на интересите на своите граждани и на тези на държавите членки, както и да осигурява съгласуваност, ефективност и последователност на неговите политики и дейности. Организационната структура се състои от институции, агенции и други органи на ЕС. Финансовият регламент, заедно с приложимите счетоводни правила, определя кои от тези субекти са включени в консолидираните отчети на ЕС (вж. бележка 9 от консолидираните годишни отчети на ЕС за списък на субектите, включени в обхвата на консолидацията).

Европейският парламент изпълнява, съвместно със Съвета, законодателни и бюджетни функции. Комисията се отчита политически пред Европейския парламент. Съветът също изпълнява функции,

⁹ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

свързани с определяне на политиките и координиране, в рамките на общите политически насоки и приоритети на Съюза, определени от Европейския съвет.

Европейската комисия е изпълнителният орган на Европейския съюз. Тя защитава общия интерес на Съюза и предприема подходящи инициативи за тази цел. Осигурява прилагането на Договорите и следи за прилагането на правото на Съюза от държавите членки под контрола на Съда на Европейския съюз. Тя изпълнява координационни, изпълнителни и управленски функции, изпълнява бюджета и управлява програмите.

Комисията изпълнява бюджета, до голяма степен в сътрудничество с държавите членки¹⁰. Те гарантират съвместно, че бюджетните кредити се използват в съответствие с принципите на доброто финансово управление. Регламентите определят задълженията на държавите членки за контрол и одит, когато те участват в изпълнението на бюджета, както и отговорностите, които произтичат от тези задължения. Те определят също отговорностите и подробни правила за всяка от институциите на ЕС, що се отнася до нейните разходи.

6.2.2. Управленска структура на Комисията

Механизмите на Комисията за управление и начинът, по който те гарантират, че Комисията функционира като модерна, отговорна и ориентирана към резултатите институция, са описани в съобщението¹¹ относно управлението в Европейската комисия.

Комисията изпълнява своите функции под ръководството на колегиума на членовете на Комисията, който определя приоритетите и носи цялата политическа отговорност за работата на Комисията. Като колегиален орган Комисията работи под политическото ръководство на своя председател, който при издигането на неговата кандидатура представя на Европейския парламент целите, които възнамерява да преследва, под формата на политически насоки. Председателят определя вътрешната организация на Комисията, като гарантира, че тя действа последователно, ефективно и като колегиален орган.

Колегиумът делегира оперативното изпълнение на бюджета и финансовото управление на [генералните директори и ръководителите на служби](#), които ръководят административната структура на Комисията. Този децентрализиран подход създава административна култура, която насърчава служителите да поемат отговорност за дейностите, върху които имат контрол, и изисква от тях да предоставят увереност за дейностите, за които носят отговорност.

Под ръководството на председателя и в тясно сътрудничество с члена на Комисията, отговарящ за бюджета, човешките ресурси и администрацията, както и с участието на службите на председателя и на централните служби, Общият управителен съвет осигурява координация, надзор, консултации и стратегически насоки.

Вътрешните договорености предопределят съгласуван набор от солидни инструменти за контрол и управление, които позволяват на [колегиума на членовете на Комисията](#) да поеме политическа отговорност за работата на Комисията¹².

6.2.3. Финансово управление на Комисията

В Комисията функциите и отговорностите в областта на финансовото управление са ясно определени (напр. във Финансовия регламент и във Вътрешните правила¹³) и се прилагат по съответния начин. В качеството си на [оправомощени разпоредители с бюджетни кредити](#) генералните директори и ръководителите на служби в Комисията отговарят за доброто финансово

¹⁰ Вж. член 317 от ДФЕС.

¹¹ С(2020) 4240 от 24.6.2020 г.

¹² По тази причина терминът „Европейска комисия“ се използва за обозначаване както на институцията — колегиума, съставляван от членовете на Комисията — така и на нейната администрация, управлявана от генералните директори на отделите ѝ (и ръководителите на други административни структури, като например служби и изпълнителни агенции).

¹³ От средата на 2019 г. (във връзка с преразгледания член 12 от Вътрешните правила) управлението на Европейския фонд за развитие (ЕФР) е съвместно делегирано между пет отдела (ГД „Международни партньорства“ (ГД „Международно сътрудничество и развитие“), ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“, ГД „Образование, младеж, спорт и култура“, Европейската изпълнителна агенция за образование и култура и Съвместния изследователски център).

управление на ресурсите на ЕС, за спазването на разпоредбите на Финансовия регламент, за управлението на риска и за изготвянето на подходяща рамка за вътрешен контрол.

Отговорността на разпоредителите с бюджетни кредити обхваща целия управленски процес — от определянето на това какво трябва да се направи, за да бъдат постигнати определените от институцията цели на политиката, до управлението на дейностите както от оперативна гледна точка, така и от гледна точка на доброто финансово управление. Задачите могат след това да бъдат вторично делегирани на директори, началници на отдели и други лица, които по този начин стават вторично оправомощени разпоредители с бюджетни кредити. Всеки оправомощен разпоредител с бюджетни кредити може да разчита на един или двама директори, отговарящи за управлението на риска и за вътрешния контрол, за да надзирава и наблюдава прилагането на системите за вътрешен контрол.

Централните служби на Комисията дават насоки и съвети и насърчават най-добрите практики, включително чрез дейността на Общия управителен съвет.

Съгласно Финансовия регламент всеки разпоредител с бюджетни кредити трябва да изготвя годишен отчет за дейността (ГОД), в който се описват подробно постигнатите резултати, вътрешният контрол и дейностите по финансово управление през годината. ГОД съдържа декларация, че ресурсите са били използвани при съблюдаване на принципите на доброто финансово управление и че са осигурени процедури за контрол, които дават необходимите гаранции във връзка със законосъобразността и редовността на извършените операции. Годишният доклад за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС¹⁴ е основният инструмент, чрез **който колегиумът на членовете на Комисията поема политическа отговорност за финансовото управление на бюджета на ЕС**.

Счетоводителят на Комисията отговаря централно за управлението на паричните средства, за процедурите по събиране на средства, за определянето на счетоводни правила въз основа на международните счетоводни стандарти за публичния сектор (МССПС), за утвърждаването на счетоводните системи и за изготвянето на годишните отчети на Комисията и на консолидираните годишни отчети на ЕС. Освен това счетоводителят трябва да подписва годишните отчети, като декларира, че те представят честно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци на Съюза. Годишните отчети се приемат от колегиума на членовете на Комисията. Счетоводителят е независима функция. Той носи голяма отговорност за финансовото отчитане в Комисията.

Вътрешният одитор на Комисията също е централизирана и независима функция. Той предоставя независими съвети, становища и препоръки във връзка с качеството и функционирането на системите за вътрешен контрол в Комисията, агенциите на ЕС и други автономни органи.

Комитетът за контрол на одитите гарантира независимостта на вътрешния одитор и следи качеството на дейността по вътрешен одит и последващите действия, предприети от службите на Комисията във връзка с препоръките от вътрешен и външен одит, както и с констатациите и препоръките на Европейската сметна палата, свързани с освобождаването от отговорност, относно надеждността на годишните консолидирани отчети на ЕС. Консултативната роля на комитета допринася за цялостното допълнително подобряване на ефективността и ефикасността на Комисията при постигането на нейните цели и улеснява надзора от страна на колегиума на комисарите върху ръководенето, управлението на риска и практиките за вътрешен контрол на Комисията.

6.2.4. Външен одит и процедура по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета

В съответствие с принципите на доброто финансово управление средствата трябва да се управляват ефективно, ефикасно и икономично. Съществува рамка за отчетност, основана на подробно докладване, външен одит и политически контрол, която има за цел да предостави разумна увереност, че средствата на ЕС се изразходват по подходящ начин.

След препоръка на **Съвета Европейският парламент** взема решение дали да даде окончателното си одобрение, известно като „разрешение за освобождаване от отговорност“, за начина, по който Комисията е изпълнила бюджета на ЕС през дадена година. Годишната процедура по освобождаване

¹⁴ https://commission.europa.eu/publications/integrated-financial-and-accountability-reporting_bg.

от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета гарантира, че Комисията носи политическа отговорност за изпълнението на бюджета на ЕС.

Всяка година **Европейската сметна палата** проверява надеждността на отчетите, дали всички приходи са получени и всички разходи са извършени законосъобразно и редовно, както и дали финансовото управление и качествените аспекти на бюджетирането, включително измерението на изпълнението, са били надеждни. От 2021 г., предвид същественото значение на NextGenerationEU, становището на Европейската сметна палата относно законосъобразността и редовността на разходите по традиционния бюджет на ЕС се допълва от отделно становище относно законосъобразността и редовността на разходите по Механизма за възстановяване и устойчивост. Публикуването на годишния доклад на Европейската сметна палата е началото на процедурата по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета. Одиторите изготвят и специални доклади относно конкретни разходи или области на политиката или относно бюджетни или управленски въпроси.

Решението относно освобождаването от отговорност се основава и на интегрираните отчети на Комисията за финансите и управленската отговорност, на изслушванията на членове на Комисията в Европейския парламент и на отговорите, дадени на писмени въпроси, отправени към Комисията.

БЕЛЕЖКА, СЪПЪТСТВАЩА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ОТЧЕТИ

Консолидираните годишни отчети на Европейския съюз за 2022 г. са изготвени въз основа на информацията, предоставена от институциите и органите съгласно член 246, параграф 2 от Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейския съюз. С настоящото заявявам, че те бяха съставени в съответствие с дял XIII от този Финансов регламент и със счетоводните принципи, правила и методи, посочени в бележките към финансовите отчети.

От счетоводителите на тези институции и органи, които удостовериха нейната надеждност, получих цялата информация, необходима за изготвянето на отчетите, които показват активите и пасивите на Европейския съюз и изпълнението на бюджета.

С настоящото удостоверявам, че въз основа на тази информация и на проверките, които прецених за необходими, за да подпиша отчетите на Европейската комисия, имам разумна увереност, че отчетите представят честно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци на Европейския съюз.

Rosa ALDEA BUSQUETS

Счетоводител на Комисията

19 юни 2023 г.

КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Следва да се отбележи, че поради закръглянето на цифрите в милиони евро някои финансови данни в таблиците по-долу може да изглеждат грешни.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС	41
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ	42
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	43
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ	44
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	45
1. ВАЖНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ	46
2. БЕЛЕЖКИ КЪМ СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС	63
3. БЕЛЕЖКИ КЪМ ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ	104
4. УСЛОВНИ ПАСИВИ И АКТИВИ	114
5. БЮДЖЕТНИ И ПРАВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	120
6. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	125
7. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СВЪРЗАНИ ЛИЦА	146
8. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС	149
9. ОБХВАТ НА КОНСОЛИДАЦИЯТА	150

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

милиони евро

	Бележка	31.12.2022	31.12.2021
НЕТЕКУЩИ АКТИВИ			
Нематериални активи	2.1	900	769
Имоти, машини и съоръжения	2.2	12 922	12 669
Инвестиции, отчетени посредством метода на собствения	2.3	1 313	1 192
Финансови активи	2.4	226 431	181 874
Предварително финансиране	2.5	47 482	60 792
Вземания по операции с размяна и средства, подлежащи	2.6	18 870	40 642
		307 917	297 938
ТЕКУЩИ АКТИВИ			
Финансови активи	2.4	8 981	6 744
Предварително финансиране	2.5	53 014	32 656
Вземания по операции с размяна и средства, подлежащи	2.6	29 329	31 796
Материални запаси	2.7	82	84
Пари и парични еквиваленти	2.8	46 544	44 860
		137 950	116 141
ОБЩО АКТИВИ		445 867	414 078
НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ			
Пенсии и други доходи на наети лица	2.9	(80 617)	(122 466)
Провизии	2.10	(2 199)	(2 950)
Финансови пасиви	2.11	(323 985)	(214 974)
		(406 801)	(340 391)
ТЕКУЩИ ПАСИВИ			
Провизии	2.10	(571)	(398)
Финансови пасиви	2.11	(28 316)	(31 149)
Задължения	2.12	(55 341)	(46 372)
Начислени разходи и приходи за бъдещи периоди	2.13	(86 164)	(78 068)
		(170 392)	(155 987)
ОБЩО ПАСИВИ		(577 193)	(496 377)
НЕТНИ АКТИВИ		(131 325)	(82 299)
Резерви	2.14	1 312	1 325
Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите	2.15	(132 637)	(83 624)
НЕТНИ АКТИВИ		(131 325)	(82 299)

* На 23 ноември 2022 г. Европейският парламент прие бюджет, в който се предвижда плащането на краткосрочните задължения на Съюза от собствените ресурси, които държавите членки ще съберат или които ще бъдат поискани от тях през следващата година. Освен това съгласно член 83 от Правилника за персонала (Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОБС) № 259/68 от 29 февруари 1968 г., изменен), държавите членки гарантират съвместно пенсионните задължения.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ

милиони евро

	Бележ	2022 г.	2021 г.
ПРИХОДИ			
Приходи от операции без размяна			
Ресурси от БНД	3.1	103 880	115 955
Традиционни собствени ресурси	3.2	23 495	20 590
Ресурси от ДДС	3.3	19 666	18 340
Собствени ресурси въз основа на нерециклираните	3.4	6 337	5 831
Глоби	3.5	915	1 990
Събиране на разходи	3.6	1 219	1 794
Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство	3.7	-	1 122
Други	3.8	11 395	6 737
		166 908	172 357
Приходи от операции с размяна			
Финансови приходи	3.9	2 602	5 092
Други	3.10	1 669	1 497
		4 271	6 589
Общо приходи		171 179	178 946
РАЗХОДИ			
Изпълнени от държавите членки	3.11		
Европейски фонд за гарантиране на земеделието		(41 031)	(40 829)
Европейски земеделски фонд за развитие на селските		(16 073)	(15 451)
Европейски фонд за регионално развитие и		(43 083)	(46 932)
Европейски социален фонд		(14 649)	(16 727)
Други		(3 482)	(4 835)
Изпълнени от Комисията, изпълнителните агенции и	3.12	(94 027)	(63 000)
Изпълнени от други агенции и органи на ЕС	3.13	(3 615)	(3 154)
Изпълнени от трети държави и международни	3.13	(5 281)	(4 512)
Изпълнени от други субекти	3.13	(4 738)	(3 225)
Разходи за персонал и за пенсии	3.14	(14 209)	(12 417)
Финансови разходи	3.15	(7 637)	(4 201)
Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство	3.7	(6 961)	-
Други разходи	3.16	(8 342)	(5 762)
Общо разходи		(263 128)	(221 046)
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА		(91 949)	(42 100)

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

милиони евро

	2022 г.	2021 г.
Финансов резултат за годината	(91 949)	(42 100)
Оперативни дейности		
Амортизация на дълготрайни финансови активи	135	116
Амортизация	1 284	1 054
(Сторниране на) загуби от обезценка на инвестиции	–	–
(Увеличение)/намаление на заемите	(40 787)	(70 259)
(Увеличение)/намаление на предварителното финансиране	(7 049)	(30 699)
(Увеличение)/намаление на вземанията по операции с размяна и на средствата, подлежащи на събиране, по операции без размяна	24 239	2 055
(Увеличение)/намаление на материалните запаси	2	(4)
Увеличение/(намаление) на задължението, свързано с пенсиите и другите доходи на наети лица	(41 850)	6 447
Увеличение/(намаление) на провизиите	(578)	(2 057)
Увеличение/(намаление) на финансовите пасиви (различни от заемите за NextGenerationEU)	14 050	60 075
Увеличение/(намаление) на задълженията	8 969	13 964
Увеличение/(намаление) на начислените разходи и приходите за бъдещи периоди	8 096	13 484
Бюджетен излишък от предходната година, взет като непаричен приход	(3 227)	(1 769)
Преоценка на задълженията, свързани с доходите на наети лица (непарично движение, което не е включено в отчета за финансовия резултат)	46 048	(3 257)
Други непарични движения	102	(1 757)
Инвестиционни дейности		
(Увеличение)/намаление на нематериалните активи и на имотите, машините и съоръженията	(1 803)	(2 307)
(Увеличение)/намаление на инвестициите, отчетени посредством метода на собствения капитал	(121)	(604)
(Увеличение)/намаление на недеривативните финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита*	(5 850)	(4 636)
(Увеличение)/намаление на деривативните финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита*	(156)	(629)
Финансова дейност		
Увеличение/(намаление) на заемите, свързани с NextGenerationEU	92 128	91 000
НЕТНИ ПАРИЧНИ ПОТОЦИ	1 684	28 118
Нетно увеличение/(намаление) на парите и паричните еквиваленти	1 684	28 118
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	44 860	16 742
Пари и парични еквиваленти в края на годината	46 544	44 860

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ

	Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки	Натрупан излишък/(дефицит)	Други резерви	Резерв по справедлива стойност	Нетни активи
милиони евро					
САЛДО КЪМ 31.12.2020 г.		(38 480)	4 566	496	(33 418)
Отражение на преразгледаното СПЕС 11 (вж. бележка 1)		1 719	(3 043)	(496)	(1 820)
САЛДО КЪМ 1.1.2021 г.		(36 761)	1 523	–	(35 238)
Преоценки на задълженията, свързани с доходите на наети лица		(3 257)	–	–	(3 257)
Други		262	(198)	–	63
Бюджетен резултат за 2020 г., предоставен на държавите членки		(1 769)	–	–	(1 769)
Финансов резултат за годината		(42 100)	–	–	(42 100)
САЛДО КЪМ 31.12.2021 г.		(83 624)	1 325	–	(82 299)
Преоценки на задълженията, свързани с доходите на наети лица		46 048	–	–	46 048
Други		115	(13)	–	102
Бюджетен резултат за 2021 г., предоставен на държавите членки		(3 227)	–	–	(3 227)
Финансов резултат за годината		(91 949)	–	–	(91 949)
САЛДО КЪМ 31.12.2022 г.		(132 637)	1 312	–	(131 325)

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

Следва да се отбележи, че в таблиците, които следват, сумите, отнасящи се до Обединеното кралство и засягащи МФР до края на 2020 г., все още са посочени в позицията „Държави членки“, тъй като, въпреки че Обединеното кралство се оттегли от Съюза на 1 февруари 2020 г., в съответствие със споразумението за оттегляне, през тези периоди то продължи да има финансови отношения със Съюза, еквивалентни на тези на държава членка.

1. ВАЖНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

1.1. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ И ПРАВИЛА ЗА СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ

Счетоводството на ЕС се води в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1), наричан по-нататък „Финансовият регламент“ (ФР).

В съответствие с член 80 от Финансовия регламент ЕС изготвя своите финансови отчети въз основа на правилата за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване, които се основават на международните счетоводни стандарти за публичния сектор (МССПС). Тези счетоводни правила, приети от счетоводителя на Комисията, трябва да се прилагат от всички институции и органи на ЕС, попадащи в обхвата на консолидацията, за да се гарантира вътрешната съгласуваност на консолидираните отчети на ЕС.

[Прилагане на нови и на изменени счетоводни правила на Европейския съюз \(СПЕС\)](#)

Преразгледани СПЕС в сила за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г.

Няма нови СПЕС, които да са влезли в сила за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г.

Нови СПЕС, които са приети, но все още не са влезли в сила към 31 декември 2022 г.

Няма нови СПЕС, които да са приети, но все още да не са в сила към 31 декември 2022 г.

1.2. СЧЕТОВОДНИ ПРИНЦИПИ

Целта на финансовите отчети е да се предостави информация за финансовото състояние, резултатите и паричните потоци на даден субект, която е полезна за широк кръг ползватели. За ЕС като публичноправен субект целите по-конкретно са да бъде предоставена информация, полезна при вземането на решения, и да бъде показана отчетността на субекта за ресурсите, които са му поверени. Настоящият документ е съставен с оглед на тези цели.

Общите съображения (или счетоводни принципи), които трябва да бъдат съблюдавани при съставянето на финансовите отчети, са посочени в счетоводно правило 1 „Финансови отчети“ на ЕС и са същите като описаните в МССПС 1: честно представяне, текущо начисляване, действащо предприятие, последователно представяне, същественост, агрегиране, прихващане и сравнителна информация.

Качествените характеристики на финансовото отчитане са релевантност, достоверно представяне (надеждност), разбираемост, навременност, сравнимост и проверимост.

1.3. КОНСОЛИДАЦИЯ

[Обхват на консолидацията](#)

Консолидираните финансови отчети на ЕС включват всички важни контролирани субекти, съвместни договорености и асоциирани предприятия. Пълният списък на субектите, попадащи в обхвата на консолидацията, който понастоящем включва 54 контролирани субекта и 1 асоциирано предприятие (2021 г.: 55 контролирани субекта и 1 асоциирано предприятие), може да бъде намерен в бележка 9. Сред контролираните субекти са институциите на ЕС (включително Комисията, но без Европейската централна банка) и агенциите на ЕС (с изключение на тези от общата външна политика и политика на сигурност). Европейската общност за въглища и стомана в ликвидация (ЕОВС в ликв-я) също се счита за контролиран субект. Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) е единственото асоциирано предприятие в ЕС.

Субектите, които попадат в обхвата на консолидацията, но са несъществени за консолидираните финансови отчети на ЕС като цяло, не е необходимо да бъдат консолидирани или отчетени чрез метода на собствения капитал, когато това ще доведе до прекомерни времеви или финансови разходи за ЕС. Тези субекти се наричат „несъществени субекти“ и са посочени отделно в бележка 9. През 2022 г. като несъществени субекти бяха определени 8 субекта (2021 г.: 8 субекта).

Контролирани субекти

За да бъде определен обхватът на консолидацията, се прилага концепцията за контрол. Контролирани субекти са субектите, при които ЕС е изложен на различни ползи или има право на различни ползи от своето участие и има способността да повлияе на естеството и размера на тези ползи чрез властта си над другия субект. Тази власт трябва да е упражняема в настоящия момент и да е свързана със съответните дейности на предприятието. Контролираните субекти се консолидират изцяло. Консолидирането започва на първата дата, на която има наличие на контрол, и приключва, когато такъв контрол вече не съществува.

Най-често използваните показатели за контрол в рамките на ЕС са: създаване на субекта с учредителни договори или вторично законодателство, финансиране на субекта от бюджета на ЕС, наличие на право на глас в ръководните органи, одит от Европейската сметна палата и освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета от Европейския парламент. Прави се индивидуална оценка на всеки субект, за да се прецени дали един или всички от изброените по-горе критерии са достатъчни, за да се породят контрол.

Всички съществени операции и салда между контролирани субекти на ЕС са изключени, докато нереализираните печалби и загуби от такива операции не са съществени и поради това не са изключени.

Съвместни договорености

Съвместната договореност е споразумение, върху което ЕС и една или повече страни упражняват съвместен контрол. Съвместният контрол е договореното споделяне на контрола върху дадена договореност посредством обвързваща договореност, който съществува само когато за вземането на решения, свързани със съответните дейности, се изисква единодушното съгласие на страните, които споделят контрола. Съвместните споразумения могат да бъдат съвместни предприятия или съвместни дейности. Съвместното предприятие представлява съвместна договореност, която е структурирана чрез отделен механизъм и при която страните, които притежават съвместен контрол върху договореността, имат права върху нетните активи на договореността. Участията в съвместни предприятия се отчитат по метода на собствения капитал (вж. бележка 1.5.4). Съвместната дейност представлява съвместна договореност, при която страните, които притежават съвместен контрол върху договореността, имат права върху активите и задължения по отношение на пасивите на договореността. Участията в съвместни дейности се отчитат чрез признаване във финансовите отчети на ЕС на неговите активи и пасиви, приходи и разходи, както и на неговия дял от съвместно държаните или възникнали активи, пасиви, приходи и разходи.

Асоциирани предприятия

Асоциираните предприятия са субекти, върху които ЕС има, пряко или непряко, значително влияние, но не и изключителен или съвместен контрол. Приема се, че съществува значително влияние, ако ЕС държи пряко или непряко 20 % или повече от правата на глас. Участията в асоциирани предприятия се отчитат по метода на собствения капитал (вж. бележка 1.5.4).

Неконсолидирани субекти, чиито средства се управляват от Комисията

Средствата на общата здравноосигурителна схема за служителите на ЕС, на Европейския фонд за развитие и на Гаранционния фонд за участниците се управляват от Комисията от името на тези субекти. Тъй като обаче тези субекти не се контролират от ЕС, те не се консолидират в неговите финансови отчети.

1.4. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕТО

Финансовите отчети се представят ежегодно в съответствие с член 243 от Финансовия регламент. Счетоводната година започва на 1 януари и приключва на 31 декември.

1.4.1. Валута и база за конвертиране

Работна и отчетна валута

Освен когато е посочено друго, финансовите отчети са представени в милиони евро — работната валута на ЕС.

Операции и салда

Операциите в чуждестранна валута се конвертират в евро, като се използва обменният курс, преобладаващ към датата на операциите. Печалбите и загубите от курсови разлики, произтичащи от уреждането на операции в чуждестранна валута и от повторното конвертиране на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута по обменните курсове в края на годината, се признават в отчета за финансовия резултат.

Различни методи за конвертиране се прилагат за имотите, машините и съоръженията и за нематериалните активи, които запазват стойността си в евро при курса, който се е прилагал към датата, на която са закупени.

Салдата в края на годината на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута се конвертират в евро въз основа на обменните курсове на Европейската централна банка, прилагани на 31 декември:

Обменни курсове спрямо еврото

Валута	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.	Валута	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,6808	4,5969
CZK	24,1160	24,8580	RON	4,9495	4,949
DKK	7,4365	7,4364	SEK	11,1218	10,2503
GBP	0,8869	0,8403	CHF	0,9847	1,0331
HRK	7,5345	7,5156	JPY	140,6600	130,3800
HUF	400,8700	369,1900	USD	1,0666	1,1326

1.4.2. Използване на приблизителни оценки

В съответствие с МССПС и общоприетите счетоводни принципи финансовите отчети по необходимост включват суми, основани на приблизителни оценки и предположения на ръководителите, основаващи се на най-надеждната налична информация. Съществените приблизителни оценки включват, без да са ограничени до това: сумите за задълженията, свързани с доходите на наети лица, финансовия риск по вземанията и сумите, оповестени в бележките във връзка с финансовите инструменти, провизиите за обезценка на финансови активи по амортизирана стойност и на задължения по договори за финансова гаранция, начислените приходи и разходи, провизиите, степента на обезценка на нематериалните активи и на имотите, машините и съоръженията, нетната реализируема стойност на материалните запаси, условните активи и условните пасиви. Действителните резултати могат да се различават от тези приблизителни оценки. Промените в приблизителните оценки се отразяват през периода, в който те стават известни, ако промяната засяга само периода, или се отразяват през този период и бъдещи периоди, ако промяната засяга и този период, и бъдещи периоди.

1.5. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

1.5.1. Нематериални активи

Нематериалният актив е разграничим непаричен актив без физическа субстанция. Даден актив е разграничим, ако е или отделим (т.е. може да бъде отделен или разделен от субекта, напр. чрез продажба, прехвърляне, лицензиране, отдаване под наем или размяна, самостоятелно или заедно със съответен договор, разграничим актив или пасив, независимо дали субектът възнамерява да направи това), или произтича от обвързващи договорености (включително права от договори или други законни права), независимо дали тези права са прехвърляеми или отделими от субекта или от други права и задължения).

Придобитите нематериални активи се посочват по историческа стойност минус натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Вътрешно разработените нематериални активи се капитализират, когато съответните критерии на правилата за счетоводна отчетност на ЕС бъдат изпълнени и разходите са свързани единствено с етапа на разработка на актива. Капитализируемите разходи включват всички разходи, които могат директно да се припишат и които са необходими за създаването, произвеждането и подготвянето на актива за работа по предвидения от ръководството начин. Разходите, свързани с научноизследователски дейности, некапитализируемите разходи по разработката и разходите за поддръжка се признават като разходи в момента на възникването си.

Нематериалните активи се амортизират по линейния метод през очаквания си полезен живот (от 3 до 11 години). Очакваният полезен живот на нематериалните активи зависи от специфичния им икономически живот или от правния им живот, който се определя от споразумение.

1.5.2. Имоти, машини и съоръжения

Всички имоти, машини и съоръжения се посочват по историческа стойност минус натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Стойността включва разходите, които могат директно да се припишат на придобиването, създаването или прехвърлянето на актива.

Последващите разходи се включват в балансовата стойност на актива или се признават като отделен актив, както е уместно, единствено когато е вероятно бъдещите икономически ползи или потенциалът за предоставяне на услуга, свързани с актива, да са по посока на ЕС и стойността на актива може да бъде надеждно оценена. Разходите за ремонт и поддръжка се включват в отчета за финансовия резултат през финансовия период, през който са били извършени.

Земята не се амортизира, тъй като се счита, че има безкраен полезен живот. Активите в процес на изграждане не се амортизират, тъй като тези активи все още не са на разположение за употреба. Амортизацията на другите активи се изчислява чрез линейния метод, за да бъде разпределена тяхната стойност минус остатъчната им стойност през очаквания им полезен живот, както следва:

Вид актив	Норма на линейна амортизация
<i>Сгради</i>	<i>от 4 % до 10 %</i>
<i>Космически активи</i>	<i>от 8 % до 25 %</i>
<i>Машини и съоръжения</i>	<i>от 10 % до 25 %</i>
<i>Обзавеждане и превозни средства</i>	<i>от 10 % до 25 %</i>
<i>Компютърен хардуер</i>	<i>от 25 % до 33 %</i>
<i>Други</i>	<i>от 10 % до 33 %</i>

Печалбите и загубите от намаленията на активи се определят чрез сравняване на приходите минус разходите по продажбата с балансовата стойност на актива, от който институцията се освобождава, и се включват в отчета за финансовия резултат.

Лизинг

Лизингът е споразумение, по силата на което лизингодателят предоставя на лизингополучателя — срещу еднократно плащане или серия от плащания — правото да използва актив за договорен срок. Лизингите се класифицират като финансови лизинги или като оперативни лизинги.

Финансовите лизинги представляват лизинги, при които по същество всички рискове и ползи, произтичащи от собствеността, се прехвърлят на лизингополучателя. При сключване на финансов лизинг като лизингополучател активите, придобити съгласно финансовия лизинг, се признават като активи, а свързаните с тях лизингови задължения се признават като пасиви, считано от началото на срока на лизинга. Активите и пасивите се признават в размер, равен на справедливата стойност на наетата собственост или, ако е по-ниска, настоящата стойност на минималните лизингови плащания, всяка от които е определена в началото на лизинга. През срока на лизинга активите, държани чрез финансов лизинг, се амортизират през по-краткия от следните периоди — полезния живот на актива и срока на лизинга. Минималните лизингови плащания се разпределят между финансовия разход (лихвата) и намаляването на оставащия пасив (главницата). Финансовият разход се разпределя за всеки период по време на срока на лизинга така, че да се получи

постоянна периодична лихва за оставащата част от пасива, който се представя като текущ/нетекущ, в зависимост от случая. Условните наеми се начисляват като разход през периода, в който са извършени.

Оперативният лизинг е лизинг, различен от финансовия, т.е. лизинг, при който лизингодателят запазва по същество всички рискове и ползи, произтичащи от собствеността върху даден актив. При сключване на оперативен лизинг като лизингополучател плащанията по оперативния лизинг се признават като разход в отчета за финансовия резултат по линейния метод през срока на лизинга, като в счетоводния баланс не се посочват нито лизингов актив, нито лизингов пасив.

1.5.3. Обезценка на нефинансови активи

Обезценката представлява загуба на бъдещи икономически ползи или потенциал за услуга на даден актив, в допълнение към систематичното признаване на загубата на бъдещи икономически ползи или потенциал за услуга на актива чрез амортизация (ако е приложимо). Активите, имащи безкраен полезен живот, не подлежат на амортизация и се проверяват всяка година за обезценка. Активите, които подлежат на амортизация, се проверяват за обезценка, когато към отчетната дата има признаци, че даден актив може да се е обезценил. Загуба от обезценка се признава за сумата, с която балансовата стойност на актива надвишава възстановимата му стойност (на ползване). Възстановимата стойност (на ползване) е по-високата от следните две стойности — справедливата стойност на актива, намалена с разходите по продажбата му, и стойността му в употреба.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи и на имотите, машините и съоръженията се преразглеждат и ако е необходимо, се коригират поне веднъж годишно. Ако основанията за обезценки, признати през предходни години, вече не са валидни, загубите от обезценка съответно се сторнират.

1.5.4. Инвестиции, отчетени по метода на собствения капитал

Участия в асоциирани предприятия и в съвместни предприятия

Инвестициите, отчетени по метода на собствения капитал, първоначално се признават по себестойност, като първоначалната балансова стойност впоследствие се увеличава или намалява, за да се признаят допълнителните приноси, дялът на ЕС от излишъка или дефицита на предприятието, в което е инвестирано, обезценките и дивидентите. Първоначалният разход заедно с всички движения дава балансовата стойност на инвестицията във финансовите отчети към датата на счетоводния баланс. Дялът на ЕС от излишъка или дефицита на предприятието, в което е инвестирано, се признава в отчета за финансовия резултат, а дялът му от движенията на собствения капитал на предприятието, в което е инвестирано, се признава в резервите при нетните активи. Доходите, получени от инвестицията, намаляват балансовата стойност на актива.

Ако дялът на ЕС от дефицита на инвестиция, отчитана по метода на собствения капитал, е равен на дела му от инвестицията или превишава този дял, ЕС спира да признава дела си от следващите загуби („непризнати загуби“). След като дялът на ЕС бъде намален до нула, допълнителните загуби се отчитат и се признава пасив само до размера, за който ЕС има правно или конструктивно задължение или е извършил плащания от името на субекта.

Ако има признаци за обезценка, трябва да се направи намаление до по-ниската възстановима стойност. Възстановимата стойност се определя, както е описано в бележка **1.5.3**. Ако след време причината за обезценката спре да бъде валидна, загубата от обезценка се сторнира до балансовата стойност, която щеше да бъде определена, ако не беше призната загуба от обезценка.

В случаите, когато ЕС държи 20 % или повече от фонд за инвестиционен капитал, той не се стреми да упражнява значително влияние. Поради това тези фондове се третират като финансови инструменти и се категоризират като финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита (ССИД).

Асоциираните и съвместните предприятия, класифицирани като несъществени субекти (вж. бележка **1.3**), не се отчитат по метода на собствения капитал. Приносът на ЕС към тези субекти се отчита като разход за периода.

1.5.5. Финансови активи

Класификация при първоначално признаване

Класификацията зависи от два критерия:

- Модела за управление на финансовите активи. Това налага да се оцени как ЕС управлява финансовите активи, за да генерира парични потоци и да постигне целите си, и как оценява резултатите от финансовите активи.
- Договорните характеристики на паричните потоци на актива. Това налага да се оцени дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва по непогасената главница. Лихвата представлява възнаграждение за стойността на парите във времето, кредитния риск и други основни кредитни рискове и разходи.

След оценка въз основа на тези критерии финансовите активи могат да бъдат класифицирани в три категории: „финансови активи по амортизирана стойност“ (АС), „финансови активи по справедлива стойност чрез нетните активи/собствения капитал“ (ССНА) или „финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита“ (ССИД).

Финансови активи с договорни парични потоци, които представляват единствено главница и лихви, се класифицират в зависимост от модела на управление на субекта. Ако моделът на управление е финансовите активи да се държат с цел събиране на договорните парични потоци, финансовите активи се класифицират по АС. Ако моделът на управление е финансовите активи да се държат както с цел събиране на договорните парични потоци, така и с цел продажба на финансовите активи, класификацията е по ССНА. Ако моделът на управление се различава от тези два модела (например финансовите активи се държат за търгуване или се държат в портфейл, управляван и оценяван на база справедлива стойност), финансовите активи се класифицират като финансови активи по ССИД.

Финансови активи с договорни парични потоци, които не представляват единствено главница и лихви, а въвеждат експозиция към рискове и нестабилност, различни от тези, които са налице при основно споразумение за кредитиране (например промени в цените на собствения капитал), се класифицират по ССИД независимо от модела на управление.

При първоначалното признаване ЕС класифицира финансовите активи, както следва:

i) Финансови активи по амортизирана стойност

ЕС класифицира в тази категория:

- Пари и парични еквиваленти;
- Заеми (включително срочни депозити с първоначален срок до падежа над три месеца);
- Вземания от валутни операции, с изключение на вземания по договори за финансови гаранции, класифицирани като финансов актив по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита.

Тези недеривативни финансови активи отговарят на две условия: Моделът на управление на ЕС е да ги държи, за да събира договорните парични потоци. Освен това в определени дни има договорни парични потоци, които представляват само главница и лихва по непогасената главница.

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност, се включват в текущите активи, с изключение на тези, чийто срок до падежа е по-дълъг от 12 месеца от отчетната дата.

ii) Финансови активи по справедлива стойност чрез нетните активи/собствения капитал

Тези недеривативни финансови активи имат договорни парични потоци, които представляват само главницата и лихвата по непогасената главница. Освен това моделът на управление е да се държат финансовите активи както с цел събиране на договорните парични потоци, така и с цел продажба на финансовите активи.

Активите в тази категория се класифицират като текущи активи, ако се очаква да бъдат реализирани в срок от 12 месеца от отчетната дата.

Към 31 декември 2022 г. ЕС не притежава такива активи.

iii) Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита

ЕС класифицира следните финансови активи по ССИД, тъй като договорните парични потоци не представляват единствено главница и лихви по главницата:

- Деривативи;
- Инвестиции в акции и инвестиции във фондове на паричния пазар или във фондове в групи от портфейли;
- Други инвестиции от капиталов тип (напр. операции с рисков капитал).

Освен това ЕС класифицира притежаваните от него дългови ценни книжа по ССИД, тъй като портфейлите от дългови ценни книжа се управляват и оценяват на базата на справедливата стойност на портфейла (например общия фонд „Провизии“ съгласно член 212 от Финансовия регламент).

Активите в тази категория се класифицират като текущи активи, ако се очаква да бъдат реализирани в срок от 12 месеца от отчетната дата.

Първоначално признаване и оценяване

Покупките на финансови активи по справедлива стойност чрез нетните активи/собствения капитал и по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита се признават на датата на търгуване — датата, на която ЕС се ангажира да закупи актива. Паричните еквиваленти и заемите се признават, когато паричните средства бъдат вложени във финансова институция или отпуснати на заемополучателите.

Първоначално финансовите активи се оценяват по справедлива стойност. Разходите по операции за всички финансови активи, които не са отчетени по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита, се добавят към справедливата стойност при първоначалното признаване. За финансовите активи, отчитани по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита, разходите по операцията се отчитат като разход в отчета за финансовия резултат.

Справедливата стойност на финансовия актив при първоначалното признаване обикновено е цената на операцията, освен ако операцията не е извършена при справедливи пазарни условия, т.е. без или с номинално възнаграждение за целите на публичната политика. В този случай разликата между справедливата стойност на финансовия инструмент и цената на операцията е компонент без размяна, който се признава като разход в отчета за финансовия резултат. При това положение справедливата стойност на финансовия актив се получава от текущите пазарни операции за пряко еквивалентен инструмент. Ако няма активен пазар за инструмента, справедливата стойност се определя чрез техника на оценяване, при която се използват налични данни от наблюдаеми пазари.

Когато бъде отпуснат дългосрочен безлихвен заем или дългосрочен заем, чиято лихва е под пазарните условия, неговата справедлива стойност може да бъде оценена като настоящата стойност на всички бъдещи парични постъпления, дисконтирани посредством преобладаващия пазарен лихвен процент за подобен инструмент с подобен кредитен рейтинг.

Заемите, отпуснати по Механизма за възстановяване и устойчивост, и заемите за финансова помощ се оценяват първоначално по номиналната им стойност, като цената на операцията се счита за справедлива стойност на заема. Това е така, защото:

- „Пазарната среда“ за отпускане на заеми от ЕС е много специфична и различна от капиталовия пазар, използван за емитиране на корпоративен или държавен дълг. Тъй като заемодателите на тези пазари имат възможността да изберат алтернативни инвестиции, тази възможност се отчита в пазарните цени. Тази възможност за алтернативни инвестиции обаче не съществува за ЕС, който няма право да инвестира пари на капиталовите пазари; той само заема средства с цел отпускане на заеми. Това означава, че за взетите назаем суми ЕС не разполага с алтернативен вариант за отпускане на заеми или за инвестиране. Ето защо не съществува алтернативен разход и следователно не съществува база за сравнение с пазарните проценти. Всъщност самата операция на ЕС по отпускане на заем представлява пазарът. По същество, тъй като алтернативният разход „вариант“ не важи, пазарната цена не отразява справедливо същността на операциите на ЕС по отпускане на заеми. Поради това не е подходящо справедливата стойност на отпускането на заеми от страна на ЕС да се определя с упоменаване на корпоративни или държавни облигации.

- Освен това, тъй като няма активен пазар или подобни операции, с които да се направи сравнение, лихвеният процент, който ЕС трябва да използва за определяне на справедливата стойност на своите операции по отпускане на заеми, следва да бъде дължимият лихвен процент.

Последващо оценяване

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Финансовите активи по справедлива стойност чрез нетните активи/собствения капитал се оценяват впоследствие по справедлива стойност. Печалбите и загубите поради промени в справедливата стойност се признават в резерва по справедлива стойност, с изключение на разликите във валутния курс при превалутване на паричните активи, които се признават в отчета за финансовия резултат.

Финансовите активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита впоследствие се оценяват по справедлива стойност. Печалбите и загубите от промени в справедливата стойност (включително тези, произтичащи от превалутване, и всички получени лихви) се включват в отчета за финансовия резултат в периода, в който са възникнали.

Справедлива стойност при последващо оценяване

Справедливата стойност на инвестициите, котиран на активни пазари, се основава на текущите цени „купува“. Ако пазарът за даден финансов актив не е активен (и за нерегистрирани на борсата ценни книжа и извънборсови деривативи), ЕС определя справедлива стойност с помощта на техники за оценяване. Те включват използването на скорошни операции между несвързани страни, отнасяне към други инструменти, които по същество са същите, анализ на дисконтирания паричен поток, модели на ценообразуване на опции и други техники за оценяване, обикновено използвани от участниците на пазара.

Инвестициите във фондове за рисков капитал, които нямат котирана пазарна цена на активен пазар, се оценяват по нетната стойност на активите, която може да им бъде приписана и която се счита за еквивалент на справедливата им стойност.

Обезценка на финансови активи

ЕС признава и оценява загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби по финансови активи, които се оценяват по амортизирана стойност и по справедлива стойност чрез нетните активи/собствения капитал.

Очакваната кредитна загуба (ОКЗ) е настоящата стойност на разликата между договорните парични потоци и паричните потоци, които ЕС очаква да получи. ОКЗ включва разумна и обоснована информация, която е на разположение към отчетната дата без неоправдани разходи или усилия.

ОКЗ се оценява с тристепенен модел, при който се отчитат вероятно претеглените събития, с които се нарушават поети задължения през жизнения цикъл на финансовия актив, и развитието на кредитния риск от момента на възникване на финансовия актив. За заемите моментът на възникване е датата на неотменим кредитен ангажимент.

Ако не е налице значително увеличение на кредитния риск от момента на възникване („етап 1“), загубата от обезценка е ОКЗ от възможните събития, с които се нарушават поети задължения през следващите 12 месеца от отчетната дата („12-месечна ОКЗ“). Ако има значително увеличение на кредитния риск от момента на възникване („етап 2“) или ако има обективни доказателства за кредитна обезценка („етап 3“), загубата от обезценка е равна на ОКЗ от възможните събития, с които се нарушават поети задължения през целия жизнен цикъл на финансовия актив („ОКЗ през целия жизнен цикъл“) (вж. бележка 6.5).

За активи по амортизирана стойност балансовата стойност на актива се намалява със сумата на загубата от обезценка, която се признава в отчета за финансовия резултат. За активите, отчитани по справедлива стойност чрез нетните активи/собствения капитал, корективът за загуби се признава в нетните активи/собствения капитал и не намалява балансовата стойност на финансовия актив в счетоводния баланс. Ако в последващ период сумата на загубата от обезценка намалее, признатата преди това загуба от обезценка се отписва чрез отчета за финансовия резултат.

а) *Заеми за държави*

ЕС основава своята оценка на обезценката на заемите в контекста на естеството на финансирането на ЕС и неговия уникален институционален статут.

За обезценката на заеми към държави извън ЕС Съюзът изчислява очакваните кредитни загуби, като използва външни данни за кредитното качество, но взема предвид своя статут на привилегирован кредитор, с което се намалява кредитният риск. За изчисляването на настоящата стойност дисконтовият процент е първоначалният ефективен лихвен процент по заема. Ако заемът е с променлив лихвен процент, дисконтовият процент е текущият ефективен лихвен процент, определен съгласно договора.

По отношение на заемите за държавите членки ЕС никога не е понасял загуби от обезценка, нито е бил изправен пред неизпълнение на задълженията за плащане. За тези заеми, в допълнение към статута на привилегирован кредитор, ЕС взема предвид отношенията със своите държави членки. Тези два елемента по принцип гарантират пълното възстановяване на заемите на държавите членки при настъпване на техния падеж. Поради това ЕС счита, че очакваните кредитни загуби от заеми за държави членки са незначителни, а статистическият подход за изчисляване на очакваните кредитни загуби е неподходящ за тези заеми. Затова в отчета за финансовия резултат не се признават очаквани кредитни загуби за заемите към държавите членки.

б) *Вземания*

ЕС оценява загубата от обезценка като равна на размера на ОКЗ през целия жизнен цикъл, като използва практически целесъобразни методи (напр. матрица на провизиите).

в) *Пари и парични еквиваленти*

ЕС държи пари и парични еквиваленти в разплащателни банкови сметки и срочни депозити до 3 месеца. Парите се държат в банки с много висок кредитен рейтинг (вж. бележка 6.5), поради което вероятността от неизпълнение е много ниска. Предвид краткия срок и ниската вероятност от неизпълнение, очакваните кредитни загуби от пари и парични еквиваленти са незначителни. Поради това за паричните еквиваленти не се признава провизия за обезценка.

Отписване

Финансовите инструменти се отписват, когато правата за получаване на парични потоци от инвестициите са изтекли или ЕС по същество е прехвърлил всички рискове и ползи от собствеността на друга страна. Продажбите на финансови активи по справедлива стойност чрез нетните активи/собствения капитал и чрез излишъка или дефицита се признават на датата на търгуване.

1.5.6. Материални запаси

Материалните запаси се посочват по по-ниската от следните две стойности — себестойността и нетната реализируема стойност. Себестойността се определя посредством метода първа входяща, първа изходяща (FIFO). Себестойността на завършените стоки и на започнатата работа включва суровините, прекия труд, другите разходи, които могат директно да им се припишат, и свързаните с производството режийни разходи (въз основа на обичайния работен капацитет). Нетната реализируема стойност е очакваната продажна цена в нормалния ход на дейността минус разходите по завършване и продажба. Когато материалните запаси са държани за дистрибуция без разход или при номинален разход, те се оценяват по по-ниската от следните две стойности — себестойността и текущата възстановителна стойност. Текущата възстановителна стойност е разходът, който ЕС би направил, за да придобие актива на отчетната дата.

1.5.7. Суми по предварително финансиране

Предварителното финансиране е плащане, предназначено да осигури на бенефициера паричен аванс, т.е. налични средства. То може да бъде разделено на няколко плащания в съответствие с принципа на доброто финансово управление за период, определен в конкретния договор, решение, споразумение или основен акт. Наличните средства, или авансът, се използват за целта, за която са осигурени, през периода, определен в споразумението, или се връщат. Ако бенефициерът не направи допустими разходи, той е длъжен да върне предварителното финансиране на ЕС. Тъй като

ЕС запазва контрола върху предварителното финансиране и има право да му бъде върната недопустимата част, сумата се представя като актив.

Първоначално предварителното финансиране се признава в счетоводния баланс, когато средствата бъдат прехвърлени на получателя. То се оценява по стойността на даденото възнаграждение. През следващите периоди предварителното финансиране се оценява по стойността, първоначално призната в счетоводния баланс, минус допустимите разходи (включително прогнозните суми, когато е необходимо), направени през периода.

Лихвата по предварителното финансиране се признава в момента на начисляването ѝ в съответствие с разпоредбите на съответното споразумение. В края на годината се прави приблизителна оценка на начислените приходи от лихви въз основа на най-надеждната информация и тази оценка се включва в счетоводния баланс.

Другите авансови средства, предоставени на държавите членки, които произхождат от възстановяването от страна на ЕС на суми, платени авансово от държавите членки на техните бенефициери (включително финансовите инструменти под режим споделено управление), се признават като активи и се представят в позицията за предварителното финансиране. Другите авансови средства, предоставени на държавите членки, впоследствие се оценяват по стойността, първоначално призната в счетоводния баланс, минус най-точната оценка на допустимите разходи, направени от крайните бенефициери, изчислена въз основа на разумни предположения, които могат да бъдат подкрепени.

Средствата, отпуснати за доверителните фондове на ЕС (установени съгласно член 234 от Финансовия регламент), които не са консолидирани в Европейската комисия, или за други неконсолидирани субекти, се класифицират като предварително финансиране, тъй като целта им е да осигурят налични средства на доверителния фонд, за да може той да финансира конкретни действия, които са определени в целите на доверителния фонд. Средствата от ЕС за доверителните фондове се оценяват по първоначалната стойност на финансовия принос на ЕС минус допустимите разходи, включително прогнозните суми, когато е необходимо, направени от доверителния фонд през отчетния период и отнесени към финансовия принос на ЕС съгласно съответното споразумение.

1.5.8. Вземания по операции с размяна и средства, подлежащи на събиране, по операции без размяна

Съгласно счетоводните правила на ЕС операциите с размяна и операциите без размяна се представят отделно. За да се разграничат двете категории, терминът „вземания“ е запазен за операциите с размяна, а за операциите без размяна, т.е. когато ЕС получава стойност от друг субект, без да дава директно приблизително същата стойност в замяна, се използва терминът „средства, подлежащи на събиране“ (напр. средствата, които държавите членки трябва да предоставят във връзка със собствените ресурси).

Вземанията от операции по размяна са финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, с изключение на определени суми по вземания по договори за финансови гаранции, които се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита (вж. бележка **1.5.5**).

Средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна се отчитат по справедлива стойност към датата на придобиване минус намалението за обезценка. Намаление за обезценка на средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна се установява, когато има обективно доказателство, че ЕС няма да може да събере всички дължими суми в съответствие с първоначалните срокове, предвидени за средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна. Размерът на намалението е разликата между балансовата стойност на актива и възстановимата стойност. Стойността на намалението се признава в отчета за финансовия резултат. Прави се и общо намаление, въз основа на опит от миналото, за неизпълнените нареждания за събиране на вземания, които не подлежат на специфично намаление. Вж. бележка **1.5.14** относно третирането на начислените приходи в края на годината. Сумите, посочени и оповестени като средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна, не са финансови инструменти, тъй като не са следствие от договор, който ще доведе до финансово задължение или капиталов инструмент. При все това, когато е целесъобразно, в бележките към финансовите отчети средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна са оповестени заедно с вземанията от операции с размяна.

1.5.9. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти представляват финансови активи по амортизирана стойност и включват парите в брой, депозитите по разплащателни или краткосрочни спестовни сметки в банки и другите краткосрочни високоликвидни инвестиции с първоначален срок до падежа от три месеца или под три месеца.

1.5.10. Доходи на наети лица

ЕС предоставя на служителите набор от доходи (възнаграждения и социална сигурност). За счетоводни цели те трябва да бъдат класифицирани като краткосрочни доходи и доходи след напускане.

Краткосрочни доходи на наети лица

Краткосрочните доходи на наети лица са доходите, които трябва да бъдат изплатени, преди да са изтекли дванадесет месеца след края на отчетния период, през който служителите са предоставили услугата. Такива доходи са например заплатите, годишният отпуск и платените отпуски по болест, както и други краткосрочни надбавки. Краткосрочните доходи на наети лица се признават като разход, когато свързаната с тях услуга бъде предоставена. Задължение за сумата, която се очаква да бъде платена, се признава, ако ЕС има настоящо правно или конструктивно задължение да плати в резултат на минала услуга, предоставена от служителя, и задължението може надеждно да бъде оценено.

Доходи след напускане

ЕС предоставя на служителите редица доходи след напускане, които включват пенсии за прослужено време, за инвалидност и за преживяло лице, предоставяни по линия на пенсионноосигурителната схема на европейските длъжностни лица (ПСЕДЛ), както и здравноосигурително покритие, предоставяно по линия на общата здравноосигурителна схема (ОЗОС) (вж. бележка 2.9). Тези доходи се предоставят по линия на единен план — макар и разделен на две схеми — и трябва да се третира по сходен начин, за да се представи честно положението и да се отрази икономическата реалност:

- i. Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица (ПСЕДЛ): Доходите, предоставяни по тази теоретично финансирана¹⁵ схема, са свързани със старшинството, наличието на инвалидност и факта, че лице е преживяло смъртта на друго лице, както и със семейните надбавки, смъртта преди пенсиониране на служителите, които работят или са работили в институциите, агенциите и други органи на ЕС или са лица, преживели починали длъжностни лица или пенсионери. Една трета от очакваната стойност на тези доходи се финансира чрез удържки от заплатите на служителите.
- ii. Обща здравноосигурителна схема (ОЗОС): По тази схема ЕС предоставя здравно осигуряване за служителите на Европейската комисия, институциите, агенциите и други органи на ЕС чрез възстановяване на медицинските разходи. Доходите, изплащани на „неактивните лица“ в тази схема (т.е. пенсионери, сираци и т.н.), се класифицират като доходи след напускане.

ЕС предоставя също доходи след напускане на членове и бивши членове на институциите на ЕС посредством отделни пенсионноосигурителни схеми. Те са посочени в позицията „Други схеми за доходи след пенсиониране“. По тези схеми ЕС предоставя пенсионни доходи на членовете на Комисията, Съда, Сметната палата, Съвета, Европейския парламент, Омбудсмана и Европейския надзорен орган по защита на данните. ЕС предоставя здравно осигуряване на членовете на институциите на ЕС чрез ОЗОС.

¹⁵ ПСЕДЛ е теоретичен (виртуален) фонд с дефинирани доходи, в който вноските на служителите служат за финансиране на бъдещите им пенсии. Въпреки че реално инвестиционен фонд не съществува, счита се, че сумата, която ще бъде събрана от такъв фонд, е инвестирана в дългосрочни облигации на държавите членки и е отразена в пенсионните задължения, записани в годишните отчети на Европейския съюз. Държавите членки гарантират съвместно изплащането на доходите съгласно член 83 от Правилника за длъжностните лица и член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (вж. COM(2018)829 за подробно описание на схемата).

Упоменатите по-горе доходи след напускане представляват задължения на ЕС за изплащане на дефинирани доходи и се изчисляват към всяка отчетна дата чрез оценяване на размера на бъдещите доходи, които служителите са спечелили през текущия и предходните периоди, като тази сума се дисконтира и се приспада справедливата стойност на активите на плана. Задължението за изплащане на дефинирани доходи се изчислява ежегодно, като се използва кредитният метод на прогнозираните единици. Настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи се определя чрез дисконтиране на очакваните бъдещи изходящи парични потоци, като се използват лихвени проценти на държавни облигации във валутата, в която ще се изплащат доходите, и които имат падежни срокове, приблизително отговарящи на сроковете на съответното пенсионно задължение.

Доходите след напускане, предоставяни на служителите на ЕС, са включени в единен план, обхващащ както пенсионноосигурителна схема (ПСЕДЛ), така и здравноосигурителна схема (ОЗОС), като правото на осигуряване по ОЗОС зависи от това дали е придобито право на осигуряване по ПСЕДЛ. Съгласно условията на този единен план, както е посочено в Правилника за персонала, някои права, като например правото на отложена и намалена пенсия по ПСЕДЛ, се придобиват след 10 години трудов стаж. При все това правата, придобити по единния план чрез последващия трудов стаж на служителя, са съществено по-високи от първоначалните права, както е видно от следващите ежегодно начислявани пенсионни права.

Поради това, за да се онагледят икономическата същност на операцията, изисквана от свързаната с достоверното представяне качествена характеристика на финансовото отчитане, съгласно СПЕС 1 и концептуалната рамка на МССПС, направените разходи за трудов стаж се начисляват по линейния метод през прогнозния период на активна служба на служителя, т.е. периода от датата, от която трудовият стаж на служителя води за първи път до доходи по плана (независимо от това дали доходите зависят от допълнителен трудов стаж), до датата, на която следващият трудов стаж на служителя не води до допълнителни доходи със съществен размер по плана, с изключение на следващите повишения на заплатата. Този подход се прилага последователно по отношение на доходите, предвидени в единния план.

Преоценките на нетното задължение за изплащане на дефинирани доходи включват актюерските печалби и загуби и възвръщаемостта на активите на плана и се признават незабавно в нетните активи.

ЕС признава нетните разходи за (приходи от) лихви и други разходи, свързани с планове за дефинирани доходи, в отчета за финансовия резултат в позицията „Разходи за персонал и за пенсии“.

Когато предоставяните доходи бъдат променени или намалени, произтичащата от това промяна на доходите, отнасяща се до минал трудов стаж, или печалбата или загубата от намалението се признават незабавно в отчета за финансовия резултат. Печалбите и загубите от уреждането на задължението се признават при неговото извършване. Разходите за минал трудов стаж се признават незабавно в отчета за финансовия резултат, освен когато промените зависят от това служителите да останат на служба за определен период от време.

1.5.11. Провизии

Провизиите се признават, когато ЕС има настоящо правно или конструктивно задължение към трети страни в резултат на минали събития, когато е по-вероятно да е необходим изходящ поток от ресурси за уреждане на задължението и когато сумата може да бъде надеждно оценена. Провизии не се признават за бъдещи оперативни загуби. Размерът на провизията е най-точната оценка на разходите, които се очаква да бъдат необходими за погасяване на настоящото задължение към отчетната дата. Когато провизията включва голям брой позиции, задължението се оценява, като бъдат претеглени всички възможни резултати чрез свързаните с тях вероятности (метод на очакваната стойност).

Провизиите за обременяващи договори се оценяват по настоящата стойност на по-ниския от следните два вида разходи: очакваните разходи за прекратяване на договора и очакваните нетни разходи за продължаване на изпълнението му.

1.5.12. Финансови пасиви

Финансовите пасиви се класифицират като финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита, като финансови пасиви, отчетени по амортизирана стойност, или като задължения по договори за финансови гаранции.

Заемите се състоят от заеми от кредитни институции и дългове, удостоверени със сертификати (облигации на ЕС, депозити на ЕС и сметки на ЕС). Те се признават първоначално по справедлива стойност, която представлява постъпленията от тяхното отпускане (справедливата стойност на полученото възнаграждение) след приспадане на направените трансакционни разходи, а впоследствие се отчитат по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Всяка разлика между постъпленията, от които са приспаднати трансакционните разходи, и погасителната стойност се признава в отчета за финансовия резултат през срока на получените заеми, като се използва методът на ефективната лихва. Трансакционните разходи, направени от ЕС и след това начислени на бенефициера на заема, са несъществени и се признават направо в отчета за финансовия резултат.

Финансовите пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита включват деривативите, когато справедливата стойност е отрицателна. Те следват същата счетоводна обработка като финансовите активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита (вж. бележка **1.5.5**).

ЕС признава пасив по договор за финансова гаранция, когато сключи договор, според който ЕС трябва да извърши определени плащания, за да възстанови на титуляра на гаранцията загубата, която той е понесъл, тъй като определен длъжник не е извършил плащане, когато то е станало изискуемо съгласно първоначалните или изменените условия на дългов инструмент. Когато съгласно договора за гаранция ЕС трябва да извършва плащания в отговор на промени в цените на финансовите инструменти или промени в други базисни инструменти, гаранционният договор е дериватив, т.е. финансов пасив по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита. Всички други договори за гаранции се отчитат като финансови провизии.

Задълженията по финансови гаранции първоначално се признават по справедлива стойност. Тя се равнява на нетната настояща стойност на премията, която се дължи, ако тя е при пазарни условия. Когато не се начислява гаранционна премия или когато възнаграждението не е по справедлива стойност, справедливата стойност се определя въз основа на котираните цени на активен пазар за договори за финансова гаранция, пряко еквивалентни на тези, вписани в задължението по финансова гаранция, ако има такива, или чрез използване на техника за оценяване. Ако не може да се определи надеждна справедлива стойност нито чрез пряко наблюдение на активен пазар, нито чрез друга техника за оценяване, пасивът по договор за финансова гаранция първоначално се оценява по сумата на очакваните кредитни загуби през целия жизнен цикъл.

Последващото оценяване зависи от развитието на експозицията на кредитен риск от финансовата гаранция. Ако няма значително увеличение на кредитния риск („етап 1“), задълженията по финансови гаранции се оценяват по по-високата от следните две стойности — 12-месечните очаквани кредитни загуби и първоначално признатата стойност, намалена, когато е уместно, с натрупаната амортизация. Ако има значително увеличение на кредитния риск („етап 2“), задълженията по финансови гаранции се оценяват по по-високата от следните две стойности — очакваните кредитни загуби през целия жизнен цикъл и първоначално признатата сума, намалена, когато е уместно, с натрупаната амортизация (вж. бележка **6.5**).

Финансовите пасиви се класифицират като нетекущи пасиви, освен когато падежът настъпва по-малко от 12 месеца след датата на счетоводния баланс. Договорите за финансови гаранции се класифицират като текущи пасиви, освен ако ЕС има безусловно право да отложи уреждането на пасива за поне дванадесет месеца след отчетната дата.

Доверителните фондове на ЕС, които се считат за част от оперативните дейности на Комисията (т.е. доверителните фондове „Мадад“ и „Колумбия“), се отчитат в отчетите на Комисията и след това се консолидират в годишните отчети на ЕС. По тази причина средствата от други донори, предназначени за доверителните фондове на ЕС, отговарят при определени условия на критериите за приходи от операции без размяна и се представят като финансови задължения, докато условията, свързани с прехвърляните средства, бъдат изпълнени, т.е. докато доверителният фонд извърши допустими разходи. Доверителният фонд трябва да финансира конкретни проекти и да върне оставащите средства при приключването на дейността си. Към датата на счетоводния баланс задълженията по оставащите вноски се оценяват по стойността на получените вноски минус разходите, направени от доверителния фонд, включително прогнозните суми, когато е необходимо. За целите на отчитането нетните разходи се отнасят към вноските на други донори пропорционално на стойността на платените нетни вноски към 31 декември. Това отнасяне на вноските е само

ориентировъчно. Когато дейността на доверителния фонд бъде прекратена, реалното разпределение на оставащите средства ще бъде определено от управителния съвет на доверителния фонд.

Същите принципи на оценяване се прилагат по отношение на външните вноски за програмите на ЕС, в случай че такива вноски са получени с условия средствата да се използват според предвиденото в споразуменията за финансов принос, или в противен случай да бъдат върнати на вносителя.

1.5.13. Задължения

Значителна част от задълженията на ЕС представляват неплатени декларации за направени разходи от бенефициери на безвъзмездни средства или на друго финансиране от ЕС (операции без размяна). Те се записват като задължения в размер на исканата сума при получаване на декларацията за разходи. След проверка и приемане на допустимите разходи задълженията се оценяват по допустимата стойност.

Задълженията, възникващи от закупуването на стоки и услуги, се признават при получаването на фактурата за първоначалната сума и съответните допустими разходи се вписват в сметките, когато доставките или услугите бъдат извършени и приети от ЕС.

1.5.14. Начислени приходи и разходи и приходи и разходи за бъдещи периоди

Операциите и събитията се признават във финансовите отчети през периода, за който се отнасят. В края на годината, ако все още не е издадена фактура, но услугата е предоставена, доставките са извършени от ЕС или съществува договорно споразумение (напр. чрез позоваване на договор), във финансовите отчети се признава начислен приход. Освен това в края на годината, ако е издадена фактура, но услугите все още не са предоставени или стоките не са доставени, приходът се отсрочва и признава през следващия отчетен период.

Разходите също се отчитат през периода, за който се отнасят. В края на отчетния период начислените разходи се признават въз основа на очакван размер на задължението за прехвърляне за периода. Изчисляването на начислените разходи се прави в съответствие с подробни оперативни и практически насоки, издадени от Комисията и насочени към гарантиране на това, че финансовите отчети дават вярна представа за икономическите и другите явления, които се предполага, че представляват. Аналогично, ако е направено предварително плащане за услуги или стоки, които все още не са получени, разходът се отсрочва и се признава през следващия отчетен период.

1.6. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ

1.6.1. Приходи

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА

По-голямата част от приходите на ЕС са от операции без размяна, както следва:

Собствени ресурси на база БНД, ДДС и nereциклирани отпадъци от пластмасови опаковки

Приходите се признават за периода, за който Комисията изпрати покана за внасяне на средства до държавите членки, с която изисква те да внесат своята вноска. Приходът се оценява по неговата „изискуема сума“. Тъй като собствените ресурси на база ДДС, БНД и nereциклирани отпадъци от пластмасови опаковки се основават на приблизителни оценки на данните за съответната бюджетна година, те могат да бъдат променени при настъпването на промени до публикуването на окончателните данни от държавите членки. Резултатът от промяна на приблизителна оценка се включва при определянето на нетния излишък или дефицит за периода, през който е настъпила промяната.

Традиционни собствени ресурси

Средствата, подлежащи на събиране, от операции без размяна и свързаните с тях приходи се признават, когато бъдат получени изпратените от държавите членки съответни месечни отчети „А“ (включително събраните мита и дължимите суми, които са обезпечени и не са оспорени). Към

отчетната дата събраните от държавите членки приходи за периода, които все още не са платени на Комисията, се оценяват и признават като начислени приходи. Тримесечните отчети „Б“ (включително митата, които не са събрани и не са обезпечени, както и обезпечените суми, които са оспорени от длъжника), изпратени от държавите членки, се признават като приход, като от тях се изваждат разходите по събирането, на които държавите имат право. Освен това се признава намаление на стойността в размер на очакваните несъбрани суми.

Глоби

Приходите от глоби се признават, когато решението на ЕС за налагане на глоба бъде взето и адресатът бъде официално уведомен за него. След решението за налагане на глоба глобените субекти разполагат с два месеца от датата на уведомлението:

- а) или да приемат решението, в който случай те трябва да платят глобата в посочения срок и сумата се събира от ЕС окончателно; или
- б) да не приемат решението, като в този случай го оспорват съгласно правото на ЕС.

Дори когато глобата бъде обжалвана, тя трябва да бъде платена в определения тримесечен срок, тъй като обжалването няма суспензивно действие (член 278 от ДФЕС). Получените средства се използват за изчисляване на подлежащата на събиране сума. Ако счетоводителят на Комисията даде съгласието си обаче, вместо да плати глобата предприятието може да представи банкова гаранция за съответната сума. В този случай глобата остава подлежаща на събиране сума. Ако не бъдат получени нито пари, нито гаранция и има съмнения по отношение на платежоспособността на предприятието, се признава намаление на стойността на вземането.

Ако предприятието обжалва решението и вече е платило глобата условно, сумата се оповестява като условен пасив или, ако изглежда вероятно, че Общият съд може да не се произнесе в полза на ЕС, се признава провизия, за да се покрие този риск. Ако вместо това е предоставена гаранция, оставащата сума, която подлежи на събиране, се намалява.

Натрупаната лихва, получена от Комисията по банковите сметки, в които се депозират получаваните плащания, се признава като приход и всеки условен пасив се увеличава в съответната степен.

От 2010 г. всички условно платени глоби се управляват от Комисията в специално създаден за целта фонд (BUFI) и се инвестират във финансови инструменти.

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ С РАЗМЯНА

Приходите от продажбата на стоки и услуги се признават, когато значителните рискове и ползи от собствеността върху стоките се прехвърлят на купувача. Приходите, свързани със сделка, включваща предоставянето на услуги, се признават в зависимост от етапа на завършеност на сделката към отчетната дата.

Приходи и разходи от лихви

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за финансовия резултат посредством метода на ефективната лихва. Това е метод за изчисляване на амортизираната стойност на финансов актив или пасив и за разпределяне на лихвения приход или разход през съответния период. При изчисляване на ефективния лихвен процент ЕС оценява приблизително паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент (например възможностите за предплащане), но не взема предвид бъдещите кредитни загуби. Изчислението включва всички такси и лихвени пунктове, платени или получени между страните по договора и които са неразделна част от ефективния лихвен процент, трансакционните разходи и всички други премии или намаления.

Когато даден финансов актив или група от подобни финансови активи се считат за активи с кредитна обезценка („етап 3“), приходите от лихви се признават посредством лихвения процент, използван за дисконтиране на бъдещите парични потоци за целите на оценяването на загубата от обезценка.

Приходи от дивиденди

Приходите от дивиденди и от сходни доходи се признават, когато бъде установено правото за получаване на плащането.

Приходи и разходи от финансови активи чрез излишъка или дефицита

Това се отнася за печалбите (приходите) и загубите (разходите) по справедлива стойност от тези финансови активи, включително тези, произтичащи от превалутиране. За лихвоносните финансови активи това включва и лихвата. Вж. също бележка **3.9**.

Приходи от договори за финансови гаранции

Приходите от договори за финансови гаранции (гаранционна премия) се признават за времето, през което ЕС е готов да компенсира титуляра на договора за финансова гаранция за евентуално понесената от него кредитна загуба. В прилагания амортизационен план се отчитат изминалото време и обемът на гарантираната експозиция. Приходите от договори за финансови гаранции включват също така амортизация на пасива по договори за финансови гаранции в случаите, когато гаранцията е предоставена без възнаграждение или с номинално възнаграждение.

1.6.2. Разходи

Разходите от операции без размяна представляват основната част от разходите на ЕС. Те се отнасят до трансферите към бенефициери и могат да бъдат три вида: i) вземания, ii) трансфери по споразумения и дискреционни безвъзмездни средства, както и iii) вноски и дарения.

Трансферите се признават като разходи през периода, през който са настъпили събитията, пораждащи трансфера, при условие че естеството на трансфера се допуска от нормативната уредба (Финансовия регламент, Правилника за персонала или друг регламент) или е подписано споразумение, разрешаващо трансфера, бенефициерът е изпълнил всички критерии за допустимост и може да бъде направена разумна приблизителна оценка на сумата.

Когато бъде получено искане за плащане или декларация за направени разходи, които изпълняват критериите за признаване, те се признават като разход в размер на допустимата сума. В края на годината направените допустими разходи, които се дължат на бенефициерите, но които все още не са съобщени, се оценяват и записват като начислени разходи.

Разходите от операции с размяна, възникващи от закупуването на стоки и услуги, се признават, когато доставките бъдат извършени и приети от ЕС. Те се оценяват по първоначална им фактурна стойност. Освен това към датата на счетоводния баланс разходите, свързани с предоставената през периода услуга, за която все още не е получена или приета фактура, се оценяват и се признават в отчета за финансовия резултат.

1.7. УСЛОВНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

1.7.1. Условни активи

Условен актив е възможен актив, който възниква от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено единствено от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на ЕС. Условен актив се оповестява, когато е вероятна появата на входящ поток от икономически ползи или на потенциал за предоставяне на услуга.

1.7.2. Условни пасиви

Условното задължение представлява възможно задължение, произтичащо от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от ЕС, или настоящо задължение, което произтича от минали събития, но не е признато или тъй като не е вероятно да бъде нужен изходящ поток от ресурси, съдържащи икономически ползи или потенциал за услуга, за да бъде погасено задължението, или в редките случаи, когато размерът на задължението не може да бъде оценен достатъчно надеждно. Условен пасив се оповестява, освен когато възможността за поява на изходящ поток от ресурси, съдържащи икономически ползи или потенциал за предоставяне на услуга, е малка.

1.8. ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

Информацията за паричните потоци се използва, за да се осигури база за оценка на способността на ЕС да генерира пари и парични еквиваленти и нуждите му, свързани с използването на тези парични потоци.

При изготвянето на отчета за паричните потоци се използва косвеният метод. Това означава, че финансовият резултат за финансовата година се коригира с ефекта от операциите, извършвани по безналичен начин, отсрочените или начислените минали или бъдещи оперативни касови приходи или плащания и приходите или разходите, свързани с инвестирането на парични потоци.

Паричните потоци, произтичащи от операции в чуждестранна валута, се отчитат във валутата, използвана за счетоводството на ЕС (евро), като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс на еврото към чуждестранната валута към датата на паричния поток.

В отчета за паричните потоци се представят паричните потоци през периода, класифицирани по оперативни, инвестиционни и финансови дейности.

Оперативни дейности са дейностите на ЕС, които не са инвестиционни или финансови дейности. Това са по-голямата част от извършваните дейности.

Инвестиционни дейности са придобиването на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения и други инвестиции, които не са включени в паричните еквиваленти, и освобождаването от тях. Инвестиционните дейности не включват заеми, отпуснати на бенефициери, тъй като те са част от общите цели и следователно от ежедневните операции на ЕС. Целта е да бъдат показани реалните инвестиции на ЕС.

Дейностите по финансиране са дейности, които водят до промени в размера и състава на заемите, различни от тези, предоставени на бенефициери на принципа „бек-ту-бек“ или за придобиване на имоти, машини и съоръжения (които са включени в оперативните дейности).

2. БЕЛЕЖКИ КЪМ СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС

АКТИВИ

2.1. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

милиони евро

Брутна балансова стойност към 31.12.2021 г.	1 636
Новопридобити активи	280
Намаления на активи	(54)
Трансфер между категориите активи	0
Други промени	(12)
Брутна балансова стойност към 31.12.2022 г.	1 849
Натрупана амортизация към 31.12.2021 г.	(867)
Амортизационен разход за годината	(135)
Отменена амортизация	-
Намаления на активи	49
Трансфер между категориите активи	0
Други промени	3
Натрупана амортизация към 31.12.2022 г.	(949)
Нетна балансова стойност към 31.12.2022 г.	900
Нетна балансова стойност към 31.12.2021 г.	769

Сумите по-горе се отнасят предимно до компютърния софтуер.

2.2. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

Категорията на космическите активи обхваща оперативните дълготрайни активи, свързани с двете космически програми на ЕС: Глобалната навигационна спътникова система (ГНСС), т.е. „Галилео“ и Европейската геостационарна служба за навигационно покритие (EGNOS), и европейската програма за наблюдение на Земята „Коперник“. Активите на космическите системи, които все още не са пуснати в експлоатация, са включени в позицията „Активи в процес на изграждане“. Активите, свързани с космическите програми на ЕС, се изграждат с помощта на Европейската космическа агенция (ЕКА).

За „Галилео“ двата спътника, изстреляни през декември 2021 г., бяха обявени за въведени в експлоатация през март 2022 г. Понастоящем мрежата от спътници включва 28 спътника. Когато бъде завършена, мрежата от спътници на „Галилео“ ще се състои от 30 спътника (включително 6 резервни спътника). След приспадане на натрупаната амортизация оперативните дълготрайни активи на „Галилео“, обхващащи както спътниците, така и наземното оборудване, бяха на стойност 3056 милиона евро към 31 декември 2022 г. (2021 г.: 3413 милиона евро). Оставащите активи в процес на изграждане са на обща стойност 1812 милиона евро (2021 г.: 1344 милиона евро).

Що се отнася до „Коперник“, след технически инцидент с инструмента SAR (осигуряващ радарните данни) на борда на Sentinel-1B и въпреки всички усилия за повторно активиране на спътника, през юли 2022 г. се стигна до заключението, че Sentinel-1B вече не може да поддържа мисията Sentinel-1. Поради това пълната стойност на Sentinel 1B (86 милиона евро, след приспадане на натрупаната амортизация) беше отписана. Общата стойност на оперативните дълготрайни активи на „Коперник“ възлиза на 634 милиона евро (2021 г.: 937 милиона евро) след приспадане на натрупаната амортизация. Още 2583 милиона евро, свързани със спътниците на „Коперник“, са признати като активи в процес на изграждане (2021 г.: 2115 милиона евро).

Дълготрайните активи, свързани с наземната инфраструктура на EGNOS, на стойност 106 милиона евро (2021 г.: 130 милиона евро) също са включени в позицията за космическите активи. Освен

това активите на EGNOS, които са в процес на изграждане, възлизат на 292 милиона евро (2021 г.: 189 милиона евро).

Имоти, машини и съоръжения

	милиони евро								
	Земя и сгради	Космически и активи	Машини и съоръжения	Обзавеждане и превозни средства	Компютърен хардуер	Други	Финансов и лизинги	Активи в процес на изграждане	Общо
Брутна балансова стойност към 31.12.2021 г.	6 547	7 730	568	281	781	347	2 651	3 890	22 793
Новопридобити активи	34	7	36	13	107	24	139	1 349	1 710
Намаления на активи	(6)	(340)	(32)	(14)	(49)	(10)	(109)	–	(561)
Трансфер между категориите активи	32	206	0	1	0	6	–	(245)	0
Други промени	(0)	–	–	–	(0)	0	(6)	–	(6)
Брутна балансова стойност към 31.12.2022 г.	6 608	7 603	572	280	838	367	2 675	4 995	23 937
Натрупана амортизация към 31.12.2021 г.	(3 846)	(3 250)	(479)	(208)	(581)	(276)	(1 487)		(10 126)
Амортизационен разход за годината	(172)	(811)	(42)	(15)	(96)	(21)	(133)		(1 290)
Отменена амортизация	0	–	–	0	(0)	–	5		6
Намаления на активи	2	255	27	14	47	9	62		417
Трансфер между категориите активи	0	–	0	(0)	(0)	(0)	–		(0)
Други промени	–	–	(0)	(0)	–	0	(22)		(22)
Натрупана амортизация към 31.12.2022 г.	(4 016)	(3 807)	(494)	(209)	(630)	(288)	(1 574)		(11 015)
НЕТНА БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ КЪМ 31.12.2022 г.	2 592	3 796	78	71	208	79	1 101	4 995	12 922
НЕТНА БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ КЪМ 31.12.2021 г.	2 701	4 480	89	73	199	72	1 164	3 890	12 669

2.3. ИНВЕСТИЦИИ, ОТЧЕТЕНИ ПОСРЕДСТВОМ МЕТОДА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

Участието на ЕС, представляван от Комисията, в Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) се третира като асоциирано предприятие, като се използва методът на собствения капитал. ЕИФ е финансовата институция на ЕС, специализирана в предоставянето на рисков капитал и на гаранции на малките и средните предприятия (МСП). ЕИФ развива дейност като публично-частно партньорство. В него членуват Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), ЕС и група от финансови институции.

Към 31 декември 2022 г. ЕС притежаваше 30 % дялово участие в ЕИФ (2021 г.: 30 %) и 30 % от правата на глас (2021 г.: 30 %). В следващата таблица е показано движението на участието на ЕС в ЕИФ през текущата година.

	милиони евро
Европейски инвестиционен фонд	
Участие към 31.12.2021 г.	1 192
Вноски	-
Получени дивиденди	(4)
Дял от нетния резултат	24
Дял от нетните активи	102
Участие към 31.12.2022 г.	1 313

Обобщена финансова информация за ЕИФ

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
	Общо ЕИФ	Общо ЕИФ
Активи	5 504	5 187
Пасиви	(1 127)	(1 213)
Приходи	340	781
Разходи	(261)	(217)
Излишък/(дефицит)	79	564

Равнението на обобщената по-горе финансова информация с балансовата стойност на дяловото участие в ЕИФ е, както следва:

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Нетни активи на асоциираното предприятие	4 377	3 974
Дялово участие на ЕС в ЕИФ	30,0 %	30,0 %
Балансова стойност	1 313	1 192

ЕС, представляван от Комисията, е внесъл 20 % от записаните си акции в капитала на ЕИФ към 31 декември 2022 г., като непоисканата сума е, както следва:

	Общ размер на капитала на ЕИФ	Участие на ЕС
Общо акционерен капитал	7 300	2 190
Внесен	(1 460)	(438)
Непоискан	5 840	1 752

2.4. ФИНАНСОВИ АКТИВИ

милиони евро

	Бележка	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Нетекущи			
Финансови активи по амортизирана стойност	2.4.1	199 918	160 214
Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	2.4.2	26 513	21 660
		226 431	181 874
Текущи			
Финансови активи по амортизирана стойност	2.4.1	4 437	3 353
Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита	2.4.2	4 544	3 391
		8 981	6 744
Общо		235 412	188 618

2.4.1. Финансови активи по амортизирана стойност

милиони евро

	Бележка	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Заеми за МВУ (NextGenerationEU) и финансова помощ	2.4.1.1	204 103	163 392
Други заеми	2.4.1.2	251	176
Общо		204 354	163 568
Нетекущи		199 918	160 214
Текущи		4 437	3 353

2.4.1.1. Заеми за МВУ (NextGenerationEU) и финансова помощ

милиони евро

	МВУ (NextGenerationEU)	SURE	ЕМФС	ПБ	МФП	Евратом	Общо
Общо към 31.12.2021 г.	17 978	90 567	47 138	201	7 170	338	163 392
Нови заеми (в номинално изражение)	27 187	8 718	2 200	–	7 535	–	45 639
Възстановени суми	–	–	(2 700)	–	(10)	(23)	(2 733)
Промени в балансовата стойност	176	(155)	(51)	0	(60)	0	(90)
Промени в обезценката	–	–	–	–	(2 023)	(82)	(2 105)
Общо към 31.12.2022 г.	45 340	99 130	46 587	201	12 613	232	204 103
Нетекущи	45 156	99 026	42 666	200	12 482	218	199 749
Текущи	184	104	3 921	1	130	14	4 354

Номиналната стойност на заемите към 31 декември 2022 г. е 205 301 милиона евро (2021 г.: 162 394 милиона евро), от които 160 145 милиона евро се отнасят за заеми за финансова помощ, а 45 156 милиона евро — за МВУ.

Редът „Промени в обезценката“ съответства на преоценката на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2022 г. Редът „Промени в балансовата стойност“ съответства на промяната в начислените лихви и промяната в премиите/отстъпките (нови премии/отстъпки и амортизация).

Програмите за финансова помощ се изпълняват на принципа „бек-ту-бек“. Това означава, че отпусканите заеми се финансират чрез еквивалентни взети заеми, които имат същите условия. Сроковете до падежа са същите, премиите/отстъпките по емитирането и разходите се начисляват обратно на бенефициера на заема. На падежа бенефициерът на заема възстановява сумата на Комисията, а Комисията погасява взетия заем. За заемите по линия на МВУ не съществува връзка

„бек-ту-бек“ между условията по отпуснатите заеми и взетите заемите по NextGenerationEU (във връзка с финансирането на тези заеми вж. бележка **2.11.1.1**).

Механизъм за възстановяване и устойчивост (МВУ)

МВУ е временен инструмент за подпомагане на икономиките на държавите членки да се възстановят от пандемията от COVID-19 и да станат устойчиви на екологичния и цифровия преход. В рамките на Инструмента за възстановяване на ЕС (NextGenerationEU) Комисията заема средства, които се използват по линия на МВУ за финансиране на реформите и инвестициите на държавите членки. Те трябва да са в съответствие с приоритетите на ЕС и да отговарят на предизвикателствата, посочени в специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър за координация на икономическите и социалните политики. Финансирането може да бъде под формата на заем (подлежаща на връщане подкрепа) или на безвъзмездна помощ (неподлежаща на връщане подкрепа, вж. бележка **2.5**). Държавите членки могат да получат финансиране до размера на предварително договорените средства за заеми и безвъзмездни средства. За да се възползват от подкрепата, държавите членки трябва да представят на Европейската комисия своите национални планове за възстановяване и устойчивост. Във всеки план се посочват реформите и инвестициите, които трябва да бъдат осъществени до края на 2026 г., като се определят ясни ключови етапи и цели, които да бъдат анализирани от Европейската комисия и одобрени от Европейския съвет. Заемите по линия на МВУ могат да бъдат изплатени до 31 декември 2026 г., но само след постигането на договорените ключови етапи и цели.

Към 31 декември 2022 г. подписаните споразумения за заеми бяха за заеми в размер на 153,9 милиарда евро, от които 45,2 милиарда евро вече са изплатени.

Подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE)

SURE е европейски инструмент, чиято цел е да се запази заетостта и да се предостави подкрепа за работните места, засегнати от пандемията от COVID-19. Инструментът дава възможност на държавите членки да искат финансова помощ от ЕС за подпомагане на финансирането на внезапното и драстично увеличаване на националните публични разходи във връзка с националните режими на работа при непълно работно време и подобни мерки, включително за самостоятелно заети лица, или във връзка с някои мерки в областта на здравето, и по-специално на работното място, в отговор на кризата. Той може да предостави финансова помощ в размер до 100 милиарда евро под формата на заеми за засегнатите държави членки.

Към 31 декември 2022 г. Съветът беше одобрил, а Комисията беше подписала споразумения за заеми за финансова помощ в размер на 98,4 милиарда евро. Наличността на инструмента приключи на 31 декември 2022 г. и няма предстоящи плащания.

Европейски механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС)

ЕМФС предоставя възможност за оказване на финансова помощ на държава членка, изпитваща трудности или сериозно застрашена от големи трудности, причинени от извънредни обстоятелства извън нейния контрол. Тази помощ би могла да бъде под формата на заем или кредитна линия. Програмата е изтекла, но остава в сила за конкретни задачи като удължаване на срока до падежа на заемите. През декември 2021 г. Португалия поиска удължаване на срока за 2,2 милиарда евро от общия заем в размер на 2,7 милиарда евро, дължим през 2022 г. Комисията взе назаем 2,2 милиарда евро, за да поднови заема, който беше удължен с 4,5 години. Останалата част в размер на 0,5 милиарда евро беше погасена.

Платежен баланс (ПБ)

Това е основан на политиката финансов инструмент, който осигурява средносрочна финансова помощ на държавите членки, които не са приели еврото. Благодарение на него могат да се отпускат заеми на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от трудности със своите платежни баланси или капиталови движения. Максималният размер на непогасените отпуснати заеми по инструмента е ограничен до 50 милиарда евро. Няма неусвоени суми по подписани договори за заем.

Макрофинансова помощ (МФП)

МФП е форма на финансова помощ, предоставяна от ЕС на партньорски държави, които изпитват криза с платежния си баланс. Тя се предоставя под формата на средносрочни или дългосрочни заеми или безвъзмездни средства или на подходяща комбинация от двете и обикновено допълва финансирането, осигурено в контекста на подкрепяна от МВФ програма за корекция и реформи.

През 2022 г. бяха предоставени допълнителни заеми в размер на 7,5 милиарда евро, включително нови заеми в размер на 7,2 милиарда евро на Украйна, отпуснати с оглед подпомагане на икономическата стабилизация и засилване на непосредствената устойчивост на държавата след непровокираната и неоправдана агресивна война на Русия. Общия номинален размер на експозицията на непогасени заеми за МФП в края на годината възлизаше на 15 милиарда евро, от които 11,6 милиарда евро бяха отпуснати на Украйна.

Заемите за МФП и свързаните с тях заети средства са гарантирани от ОФП, а след това, ако е необходимо, от бюджета на ЕС. Освен това заемите с общ размер 6 милиарда евро, предоставени на Украйна през 2022 г. в рамките на извънредната финансова помощ под формата на МФП, са покрити и от система от гаранции от държавите членки в размер на 61 % от експозицията в допълнение към първите 9 % от всички загуби, които са покрити от ОФП. Гаранции в размер на 1,6 милиарда евро от тези гаранции са подписани до края на 2022 г., а гаранции в размер на още 1,6 милиарда евро са подписани до 31 май 2023 г. По отношение на останалите гаранции все още се прилагат административните процедури на държавите членки, които се очаква да бъдат приключени през 2023 г.

Към 31 декември 2022 г. провизиите за обезценка на заемите за МФП възлизат на 2,3 милиарда евро (2021 г.: 293 милиона евро), от които 2,2 милиарда евро се отнасят за заемите за Украйна. Въпреки че всички суми, дължими през 2022 г. от Украйна, бяха платени навреме и към момента на изготвяне на годишните отчети няма просрочени лихви по заеми за Украйна, обезценката отразява очакваните кредитни загуби през целия жизнен цикъл на заемите от ЕС за Украйна, оценени с особена предпазливост поради значителната съществуваща несигурност.

Гаранциите, предоставени от държавите членки за извънредната МФП, представляват кредитно подобрение за бюджета на ЕС и следователно водят до намаляване на очакваните кредитни загуби по тези заеми до 0,3 милиарда евро (от общите провизии за обезценка в размер на 2,2 милиарда евро, които покриват общата сума на заемите за МФП за Украйна). Вж. също бележка 6.5.

Към 31 декември 2022 г. условните неусвоени суми по подписани договори за заем за МФП възлизат на 285 милиона евро (2021 г.: 625 милиона евро).

Заеми от Европейската общност за атомна енергия (Евратом)

Европейската общност за атомна енергия (Евратом, представлявана от Комисията) отпуска заеми както на държави, които са членки на ЕС, така и на държави, които не са членки на ЕС, а също и на субекти от двата вида държави, с цел финансиране на проекти, свързани с енергийни съоръжения. От общия размер на заемите на Евратом, непогасени към 31 декември 2022 г., 300 милиона евро (в номинално изражение) се отнасят за заеми за Енергоатом, гарантирани от Украйна. За тези заеми е призната провизия за обезценка в размер на 95 милиона евро.

Към 31 декември 2022 г. Комисията е получила гаранции от трети страни в размер на 327 милиона евро (2021 г.: 350 милиона евро) за покриване на заеми от Евратом. Няма неусвоени суми по подписани договори за заем.

Ефективни лихвени проценти за заемите (изразени като лихвен диапазон)

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
<i>MBU (NextGenerationEU)</i>	0,14 % – 2,54 %	0,11 % – 0,12 %
<i>SURE</i>	(0,48) % – 2,78 %	(0,48) % – 0,77 %
<i>ЕМФС</i>	(0,03) % – 3,79 %	(0,03) % – 3,79 %
<i>ПБ</i>	2,95 %	2,95 %
<i>МФП</i>	(0,14) % – 3,70 %	(0,14) % – 3,70 %
<i>Евратом</i>	(0,08) % – 1,53 %	(0,08) % – 1,66 %

Гаранция от бюджета на ЕС

Бюджетът на ЕС гарантира взетите от Комисията заеми, с които се финансират заемите по линия на MBU и програмите за финансова помощ. Ако в бъдеще има непогасени суми по заеми, може да се наложи съответните заеми да бъдат погасени от бюджета на ЕС.

- Заемите за NextGenerationEU и заетите средства, свързани със заемите на държавите членки по ЕМФС и ПБ, са гарантирани единствено от бюджета на ЕС;
- Получените заеми, свързани с SURE, са гарантирани от бюджета на ЕС и са подкрепени от гаранции от държавите членки в размер на 25 милиарда евро; и

- Заетите средства по линия на МФП за заеми за трети държави се покриват първо от ОФП (вж. бележка **2.4.2**), а след това от бюджета на ЕС, с изключение на заемите за извънредна финансова помощ под формата на МФП за Украйна в размер на 6 милиарда евро, които са покрити от гаранции, предоставени от държавите членки, след първите 9 % от загубите, които са покрити от ОФП;
- Заетите средства по линия на Евратом се покриват първо от гаранциите от трети страни, след това от ОФП (вж. бележка **2.4.2**) и след това от бюджета на ЕС.

За повече подробности вж. бележка **6.6**.

Задължения на Обединеното кралство, произтичащи от излизането му от ЕС

В съответствие с член 143 от Споразумението за оттеглянето Обединеното кралство носи отговорност по отношение на Съюза за своя дял от условните финансови задължения, свързани със заемите, отпуснати за финансова помощ (ЕМФС, МФП, ПБ и Евратом), които са одобрени/за които е взето решение преди датата на оттеглянето — 31 януари 2020 г. Съгласно член 143 при неизпълнение на задължение за плащане по заем за финансова помощ, който е одобрен преди датата на оттеглянето, Обединеното кралство носи отговорност по отношение на Съюза за своя дял от плащанията, направени от Съюза по съответната операция, освен ако това задължение може да бъде покрито от дела на Обединеното кралство от провизиите, държани в подразделението на ОФП за Гаранционния фонд за външни дейности, когато е приложимо (т.е. заеми, отпуснати по линия на МФП и Евратом в трети държави) — вж. бележка **4.1.1**.

Към датата на оттеглянето непогасеното условно задължение на ЕС, свързано с горепосочените заеми за финансова помощ, възлизаше на 53,9 милиарда евро. След извършеното след тази дата погасяване стойността на тези заеми, покрити от гаранцията на ЕС, към 31 декември 2022 г. е 52,4 милиарда евро, а делът на Обединеното кралство от тях е 6,5 милиарда евро.

2.4.1.2. Други заеми

Те включват 3 вида заеми:

- а) заеми, отпуснати от бюджетните програми на ЕС (напр. в рамките на евро-средиземноморското партньорство по линия на програмата MEDA и Програмата на ЕС за заетост и социални иновации). Тези заеми възлизат на общо 79 милиона евро към 31 декември 2022 г. (2021 г.: 74 милиона евро).
- б) суброгирани заеми: това са заеми, предоставени от ЕИБ и гарантирани от програмите по линия на ЕФСИ и МВК. Заемите бяха просрочени, Комисията извърши плащания по активираните гаранции и следователно държи правата за възстановяване. В резултат на това заемите вече се признават в баланса на ЕС. Към 31 декември 2022 г. Комисията държи правата за възстановяване на 1,0 милиард евро от тези заеми, включително начислените лихви (2021 г.: 855 милиона евро). След като се вземат предвид очакваните кредитни загуби обаче, стойността, призната в баланса, е 126 милиона евро (2021 г. 48 милиона евро).
- в) Срочни депозити в размер на 46 милиона евро (2021 г.: 54 милиона евро) със срок до падежа над 3 месеца, които не отговарят на определението за парични еквиваленти.

2.4.2. Финансови активи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита (ССИД)

	Бележка	31.12.2022 г.	милиони евро 31.12.2021 г.
Финансови активи по ССИД — недеривативи	2.4.2.1	30 073	24 223
Финансови активи по ССИД — деривативи	2.4.2.2	984	828
Общо		31 057	25 051
Нетекущи		26 513	21 660
Текущи		4 544	3 391

2.4.2.1. Финансови активи по ССИД — недеривативи

Финансови активи по ССИД — недеривативи по вид

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Дългови ценни книжа	24 647	19 326
Фондове на паричния пазар, фондове, търгувани на организиран пазар, и инвестиции в групи от портфейли	2 895	2 513
Други капиталови инвестиции	2 532	2 384
Общо	30 073	24 223
Нетекущи	25 534	20 834
Текущи	4 539	3 390

Дълговите ценни книжа са главно държавни и корпоративни облигации. Те се държат във фондовете (портфейлите), управлявани от Комисията (главно ОФП, BUFI) или от ЕИБ от името на ЕС (главно „Хоризонт 2020“, Фонда за иновации). Резултатите по портфейлите се оценяват на база справедлива стойност (пазарна стойност).

Фондовете на паричния пазар са взаимни фондове, които инвестират в краткосрочни дългови ценни книжа (напр. единният фонд на ЕИБ). Фондовете, търгувани на организиран пазар, са инвестиционни фондове, които се търгуват на фондови борси. Те проследяват индекси и в тях се държат активи като акции, облигации, валути, фючърсни договори. Инвестициите в групи от портфейли са средствата на ЕС по програмите МСЕ и „Хоризонт 2020“, обединени заедно със средства на държавите членки по програмата „Резерв за нови участници“ (NER) 300. Те се използват за предоставяне на гаранции за финансовите и инвестиционните операции на ЕИБ.

Позицията „Други капиталови инвестиции“ се отнася главно до инвестирането на средства от бюджета на ЕС — чрез партньорите по изпълнението — във фондове за рисков капитал или други видове инвестиционни фондове за постигане на целите на политиката на ЕС: например подобряване на достъпа до финансиране за новосъздадени МСП, научни изследвания и иновации, както и за инфраструктура в ЕС и извън него.

Финансови активи по ССИД — недеривативи по програма

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Фонд за иновации	6 476	4 195
Инвестиции в BUFI	2 015	1 257
ЕОВС в ликвидация	1 222	1 382
Европейска банка за възстановяване и развитие	188	188
Пенсионен план за местния персонал на ЕСВД	84	69
	9 985	7 091
Фондове за бюджетна гаранция		
Общ фонд „Провизии“	14 057	11 272
	14 057	11 272
Финансови инструменти, финансирани от бюджета на ЕС:		
„Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“	3 766	3 342
Механизъм за свързване на Европа	697	762
Капиталови механизми на ЕС за МСП	512	684
Европейски фонд за Югоизточна Европа	214	213
Фонд „Екология за растеж“	107	146
Механизъм за финансиране на енергийната ефективност	109	107
Други	628	606
	6 031	5 861
Общо	30 073	24 223
Нетекущи	25 534	20 834
Текущи	4 539	3 390

Фонд за иновации (ФИ)

Фондът за иновации бе създаден с Директива (ЕС) 2018/410 и с него се установява схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза. Целта е приходите да се използват за подкрепяне на иновациите в областта на нисковъглеродните технологии и процеси в определени икономически сектори. Фондът за иновации получава приходите от постепенното осребряване на 450 милиона квоти, както и всички неизползвани средства от 300 милиона квоти, налични за програмата „Резерв за нови участници“ (NER) 300 (вж. бележка **3.8**). ЕИБ управлява средствата, докато те бъдат използвани за предвидената цел, и ги инвестира в дългови ценни книжа.

Инвестиции в BUFI

Комисията създаде Фонда за бюджетни глоби („BUFI“), за да управлява средствата, получени условно за обжалвани глоби в областта на конкуренцията. До окончателното решение на съда Комисията инвестира средствата в дългови инструменти. През 2022 г. лице, на което е наложена глоба, плати условно 0,9 милиарда евро, които бяха инвестирани в този фонд — това е основната причина за увеличението тук.

ЕОВС в ликвидация

Срокът на действие на Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС) изтече на 23 юли 2002 г. и всички активи на ЕОВС бяха прехвърлени на Европейския съюз и заделени за научни изследвания в секторите, свързани с въгледобивната и стоманодобивната промишленост, например революционни технологии, които водят до производство на стомана с почти нулеви въглеродни емисии. Комисията инвестира средствата в дългови ценни книжа, докато те бъдат предоставени за научни изследвания.

Европейска банка за възстановяване и развитие

ЕС държи финансова инвестиция в капитала на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), в който към 31 декември 2022 г. броят на държаните акции бе 90 044 (2021 г.: 90 044 акции), представляващи 3 % от общия записан акционерен капитал. ЕС е записал акционерен капитал на обща стойност 900 милиона евро, от които 713 милиона евро понастоящем са непоискани. Съгласно споразумението за създаване на ЕБВР акционерите имат някои договорни ограничения, като например факта, че акциите не подлежат на прехвърляне и че обратното им изкупуване е ограничено до максимума на първоначалната покупна цена. ЕС оценява инвестицията си в ЕБВР по справедлива стойност. Първоначалната покупна цена се счита за най-добрата оценка на справедливата стойност, по-специално поради договорните ограничения, посочени по-горе. Въпреки че акциите на ЕБВР не се котират на никоя фондова борса, в капитала на субекта, в който е инвестирано, имаше скорошни сделки (емитиране на капитал по номинална стойност), които показват, че цената е най-добрата оценка на справедливата стойност в тази ситуация.

Общ фонд „Провизии“ (ОФП)

ЕС гарантира капиталовите инвестиции и заемите от партньорите по изпълнението за държави и дружества. За да се изплатят вземанията от неизпълнение на задълженията или други загуби, бюджетът на ЕС, в съответствие с правните актове, постепенно заделя средства за изграждане на капиталов буфер, т.е. на ОФП. ОФП покрива и заемите, които Комисията отпуска за финансиране на заеми по линия на МФП и Евратом на държави извън ЕС.

В съответствие с Финансовия регламент Комисията създаде ОФП, за да управлява капиталовия буфер („провизирането“) за всички бюджетни гаранции и заеми за финансова помощ за трети държави в един общ портфейл. Освен провизиите от бюджета на ЕС в ОФП се внасят възстановени средства от операции, при които има неизпълнение на задълженията, средства от възвръщаемостта на инвестициите на фонда и постъпления от възнагражденията за бюджетните гаранции на ЕС. В ОФП може да се внасят също доброволни вноски от държавите членки и от други донори, с които по този начин се увеличават наличните бюджетни гаранции на ЕС.

ОФП разпределя постъпващите вноски в подразделения в зависимост от програмата, по която има принос. В правните актове на програмите се определят необходимите провизии за предоставените гаранции. Бюджетът на ЕС обединява средствата по тези индивидуално заделени провизии в ОФП, за да оптимизира управлението на активите.

Към 31 декември 2022 г. активите на ОФП възлизат на 14,4 милиарда евро, от които 14,1 милиарда евро са инвестирани във финансови активи по ССИД — недеривативи (дългови ценни книжа).

„Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“

Съгласно Регламента на ЕС за създаване на „Хоризонт 2020“ — рамковата програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.), бяха създадени нови финансови инструменти, за да се подобри достъпът до финансиране за субекти, работещи в областта на научните изследвания и иновациите (НИИ). Тези инструменти са:

- *услугата за заеми и гаранции по InnovFin за научни изследвания и иновации*, по която Комисията споделя финансовия риск, свързан с портфейл с нови операции за финансиране, предприети от ЕИБ;
- *гаранцията за МСП по InnovFin и инструментът за неограничена гаранция в рамките на инициативата за МСП (SIUGI)* — механизми за гарантиране, управлявани от ЕИФ, предоставящи гаранции и насрещни гаранции за финансови посредници за нови портфейли със заеми (по SIUGI Комисията споделя финансовия риск, свързан с дадената гаранция, с държавите членки, ЕИФ и ЕИБ);
- *капиталовият механизъм по InnovFin за научни изследвания и иновации*, който отпуска инвестиции във фондове за рисков капитал, управлявани от ЕИФ; и
- *Фондът на ЕСИ (Фондът на Европейския съвет по иновациите)*, който предоставя капиталово финансиране с цел ускоряване на действията за иновации и внедряване на пазара. Фондът на ЕСИ се финансира от програмите „Хоризонт Европа“ и „Хоризонт 2020“. Към днешна дата инвестициите са свързани основно с програмата „Хоризонт 2020“.

Механизъм за свързване на Европа

Съгласно Регламент (ЕС) № 1316/2013 дълговият инструмент „Механизъм за свързване на Европа“ (МСЕ) беше създаден с цел да се улесни достъпът на инфраструктурните проекти до финансиране в секторите на транспорта, телекомуникациите и енергетиката. Той се управлява от ЕИБ съгласно споразумение с ЕС. Той предлага споделяне на риска за дълговото финансиране под формата на привилегирован и подчинен дълг или на гаранция, както и подкрепя за проектни облигации, гарантирани от ЕС.

Капиталови механизми на ЕС за МСП

Това са капиталови инструменти, финансирани от COSME, Програмата за конкурентоспособност и иновации, Многогодишната програма за предприятия и предприемачеството и инициативата за растеж и заетост, под попечителството на ЕИФ, които подпомагат създаването и финансирането на МСП в ЕС, намиращи се в начален етап на дейността си (етап на стартиране) и в етап на растеж, чрез инвестиране в подходящи специализирани фондове за рисков капитал.

Йерархия на справедливата стойност на недеривативните финансови активи по ССИД

Вид финансов актив	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Ниво 1: котираны цени на активни пазари	24 677	19 336
Ниво 2: наблюдаеми елементи, различни от котираните цени	3 061	2 698
Ниво 3: техники за оценяване, при които елементите не се основават на наблюдаеми пазарни данни	2 335	2 190
Общо	30 073	24 223

През периода не е имало прехвърляния между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливата стойност.

Равняване на недеривативните финансови активи, оценени с помощта на техники за оценяване, използващи елементи, които не се основават на наблюдаеми пазарни данни (ниво 3)

милиони евро	
Движения на справедливата стойност	
Начално салдо към 1.1.2022 г.	2 190
Инвестиции през периода	383
Изплащане на главници	(143)
Установени приходи	(115)
Печалби или загуби за периода в излишъка или дефицита	19
Трансфери към ниво 3	–
Трансфери от ниво 3	–
Други	–
Крайно салдо към 31.12.2022 г.	2 335

Нетните загуби от недеривативни активи от ниво 3, държани в края на 2022 г., възлизаха на 87 милиона евро (2021 г.: нетни печалби в размер на 295 милиона евро). Те са включени като финансови приходи в позицията „Печалби от финансови активи или пасиви по ССИД — недеривативи“ (вж. бележка 3.9) и като финансови разходи в позицията „Загуби от финансови активи или пасиви по ССИД — недеривативи“ (вж. бележка 3.15).

2.4.2.2. Финансови активи и пасиви по ССИД — деривативи

Финансови активи и пасиви по ССИД — деривативи по вид

Вид дериватив	31.12.2022 г.			31.12.2021 г.		
	Теоретична сума	Актив по справедлива стойност	Пасив по справедлива стойност	Теоретична сума	Актив по справедлива стойност	Пасив по справедлива стойност
Валутен форуърден договор	488	5	–	646	2	–
Гаранция по капиталовия портфейл	4 694	979	(17)	4 148	826	(1)
Гаранции за валутен риск	87	–	(8)	28	–	(4)
Общо	5 269	984	(25)	4 822	828	(5)
Нетекущи		979	(9)		826	(5)
Текущи		5	(15)		2	–

Валутен форуърден договор

ЕС сключва валутни форуърдни договори, за да хеджира валутния риск, свързан с дълговите ценни книжа в щатски долари, държани в Гаранционния фонд на ЕФСИ. По силата на валутните форуърдни договори ЕС дава посочената в договора теоретична сума в чуждестранна валута („операция за плащане“), представена в таблицата по-горе, и ще получи теоретичната сума в евро („операция за получаване“) на датата на падежа. Тези деривативни договори се оценяват по

справедлива стойност към датата на счетоводния баланс и се класифицират като финансови активи или финансови пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита в зависимост от това дали справедливата им стойност е положителна или отрицателна.

Гаранции по капиталови портфейли

Позицията „Гаранции по капиталови портфейли“ включва гаранции, предоставени от ЕС на финансови институции по капиталови портфейли. Тези гаранции се класифицират като деривативни финансови инструменти и се отчитат като финансов актив или финансов пасив по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита, тъй като не отговарят на определението за задължение по финансова гаранция — вж. бележка 1.5.12. Финансовата отговорност на ЕС се измерва със стойността на съответните инвестиции.

Общият размер представлява предимно гаранцията по ЕФСИ, предоставена от ЕС на групата на ЕИБ, като капиталовите инвестиции, извършени от ЕИБ и ЕИФ, възлизат на 3,5 милиарда евро (2021 г.: 3,1 милиарда евро). Справедливата стойност на гаранцията от ЕС по капиталовите портфейли на ЕФСИ възлизаше на общо 967 милиона евро (2021 г.: 763 милиона евро).

Гаранция за валутен риск

ЕС гарантира валутния риск в рамките на гаранцията по ЕФУР, като гарантира суапови и форуърдни договори, които имат за цел да се хеджират валутните рискове при инвестиционни операции на нововъзникващите пазари. ЕС покрива и обезценката на чуждестранната валута (UAH), свързана със заеми, отпуснати от финансови институции на МСП в Украйна в рамките на Механизма за финансиране на МСП по линия на Източното партньорство.

Йерархия на справедливите стойности на деривативните финансови активи и пасиви

Вид дериватив	31.12.2022 г.		31.12.2021 г.	
	Актив по справедлива стойност	Пасив по справедлива стойност	Актив по справедлива стойност	Пасив по справедлива стойност
Ниво 1: котираны цени на активни пазари	–	–	–	–
Ниво 2: наблюдаеми елементи, различни от котираните цени	5	(3)	2	(2)
Ниво 3: техники за оценяване, при които елементите не се основават на наблюдаеми пазарни данни	979	(21)	826	(2)
Общо	984	(25)	828	(5)

През периода нямаше трансфери между ниво 1 и ниво 2. Деривативите от ниво 3 на справедливата стойност включват основно гаранции по капиталови портфейли.

Равняване на деривативните финансови активи и пасиви, оценени с помощта на техники за оценяване, използващи елементи, които не се основават на наблюдаеми пазарни данни (ниво 3)

Движения на справедливата стойност		милиони евро
Актив/(пасив) в началното салдо към 1.1.2022 г.		824
Изпълнени искания за плащане по гаранция		51
Върнати искания за плащане по гаранция		–
Приходи от уредени гаранции		(98)
Печалби или загуби за периода в излишъка или дефицита		181
Трансфери към ниво 3		–
Трансфери от ниво 3		–
Други		–
Крайно салдо към 31.12.2022 г.		958

Нетните печалби от деривативни активи от ниво 3, държани в края на 2022 г., възлизаха на 181 милиона евро (2021 г.: нетни печалби в размер на 777 милиона евро). Тази сума е включена в позиция „Печалби от финансови активи или пасиви, оценявани като деривативи по ССИД“ във финансовите приходи (вж. бележка 3.9).

2.5. ПРЕДВАРИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ

милиони евро

	Бележка	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Нетекущи			
Предварително финансиране	2.5.1	47 179	57 764
Други средства, предоставени авансово на държавите членки	2.5.2	216	2 901
Принос към доверителните фондове		86	126
		47 482	60 792
Текущи			
Предварително финансиране	2,5,1	46 927	28 427
Други средства, предоставени авансово на държавите членки	2,5,2	6 087	4 229
		53 014	32 656
Общо		100 496	93 447

Нивото на предварителното финансиране за различните програми трябва да е достатъчно за осигуряване на средствата, необходими на бенефициера, за да започне проекта и да напредне по него, като същевременно се защитават финансовите интереси на ЕС и се вземат под внимание правните и оперативните ограничения и ограниченията, свързани с разходната ефективност.

2.5.1. Предварително финансиране

милиони евро

	Брутна сума	Изчистени чрез начисления	Нетна сума към 31.12.2022 г.	Брутна сума	Изчистени чрез начисления	Нетна сума към 31.12.2021 г.
Споделено управление						
ЕЗФРСР и други инструменти за развитие на селските райони	3 051	(527)	2 525	3 172	(208)	2 965
ЕФРР и КФ	29 812	(4 932)	24 880	23 531	(4 571)	18 960
ЕСФ	11 621	(1 974)	9 647	9 085	(1 823)	7 263
Други	8 063	(4 498)	3 565	4 836	(2 263)	2 572
	52 548	(11 931)	40 617	40 624	(8 865)	31 760
Пряко управление						
Изпълнено от:						
Комисията	41 722	(13 695)	28 027	46 494	(11 970)	34 525
от които за MBU (NextGenerationEU)	28 347	(5 389)	22 958	34 879	(4 065)	30 814
Изпълнителните агенции на ЕС	29 566	(17 104)	12 462	23 931	(15 030)	8 901
Доверителни фондове	738	(582)	156	1 140	(847)	293
	72 026	(31 381)	40 645	71 565	(27 847)	43 718
Непряко управление						
Изпълнено от:						
Други агенции и органи на ЕС	2 892	(1 262)	1 631	1 657	(687)	971
Трети държави	1 797	(1 275)	522	1 874	(1 261)	614
Международни организации	12 488	(7 491)	4 997	9 545	(5 955)	3 590
Други субекти	15 208	(9 513)	5 695	12 992	(7 453)	5 539
	32 385	(19 540)	12 845	26 069	(15 356)	10 713
Общо	156 958	(62 852)	94 106	138 258	(52 068)	86 191
Нетекущи	47 179	–	47 179	57 764	–	57 764
Текущи	109 778	(62 852)	46 927	80 494	(52 068)	28 427

Предварителното финансиране представлява платени средства, а следователно и изпълнение на бюджетни кредити за плащания. Както бе обяснено в бележка **1.5.7**, това са авансово платени средства, поради което те все още не са отчетени като разход. Поради това, въпреки че предварителното финансиране намалява оставащите RAL (вж. бележка **5.1**), то представлява разходи, които все още не са приети и не са признати в отчета за финансовия резултат.

Що се отнася до споделеното управление, по-голямата част от предварителното финансиране се отнася до програмния период 2014—2020 г. Извършени са нови плащания на предварително финансиране в областта на сближаването, свързани главно с REACT EU (3,5 милиарда евро) и с програмния период 2021—2027 г. (5,4 милиарда евро).

За периода 2014—2020 г. съществува първоначално предварително финансиране, което може да бъде уравнено (т.е. признато в отчета за финансовия резултат) само към момента на затваряне на програмния период и което се посочва като нетекущо предварително финансиране. С наближаването на края на периода на изпълнение на тази предишна МФР и поради това, че повече суми стават дължими в рамките на 12 месеца, това първоначално предварително финансиране постепенно се прекласифицира към текущото предварително финансиране и неговото уравняване също започна. Тази ситуация е основната причина за намаляването на нетекущото предварително финансиране и е голям фактор за увеличаването на текущата сума.

При прякото управление най-големите суми по предварителното финансиране са свързаните с неподлежащата на възстановяване подкрепа, засягаща инструмента МВУ, който започна да се прилага през 2021 г. — нето 23 милиарда евро в края на годината (2021 г.: 30,8 милиарда евро). Техният размер намаля поради уравняването на сумите, тъй като през 2022 г. държавите членки постигнаха важни ключови етапи. Други значими суми с общ размер 13 милиарда евро (2021 г.: 8,5 милиарда евро) се отнасят за областта на научните изследвания (основно „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“, осъществявани от изпълнителните агенции на ЕС и Комисията); тъй като новата МФР набира скорост, бяха отпуснати повече безвъзмездни средства и съответно беше изплатено предварително финансиране в по-голям размер.

При непрякото управление предварителното финансиране обхваща основно програми по линия на вътрешните политики като „Галилео“ и EGNOS (космическите програми), но също така и инструменти, свързани с „Глобална Европа“ (включително инструменти за съседство, развитие и международно сътрудничество). Най-забележителното увеличение на предварителното финансиране по тази позиция, 1,1 милиарда евро, е свързано с Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество и неговите предшественици. Подобно на предварителното финансиране при прякото управление, увеличението тук е свързано главно с новите плащания, извършени в рамките на програмния период 2021—2027 г., докато той набира скорост.

Гаранции, получени по отношение на предварително финансиране

Това са гаранции, които Комисията изисква в определени случаи от бенефициерите, които не са държави членки, при извършване на авансови плащания (предварително финансиране). За този вид гаранция се оповестяват две стойности: „номиналната“ и „текущата“ стойност. При номиналната стойност пораждащото събитие е свързано със съществуването на гаранцията. При текущата стойност пораждащото събитие за гаранцията е плащането по предварителното финансиране, извършено спрямо гаранцията, което след това се намалява с последващите изчисления. Към 31 декември 2022 г. номиналната стойност на гаранциите, получени във връзка с предварителното финансиране, възлизаше на 518 милиона евро, докато текущата стойност на тези гаранции бе 464 милиона евро (2021 г.: съответно 433 милиона евро и 383 милиона евро).

Някои суми по предварителното финансиране, изплатени по 7-ата рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие и по програмите „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“, успешно се покриват от Взаимозастрахователния механизъм (ВЗМ), известен преди като Гаранционния фонд за участниците (ГФУ). ВЗМ е инструмент от взаимна полза, създаден с цел покриване на рисковете, свързани с неплащането на суми от страна на бенефициерите в хода на изпълнението на непреките дейности по линия на тези програми. Всички участници в непреки действия, които получават безвъзмездни средства от ЕС, внасят 5 % от максималния размер на приноса на ЕС в капитала на ВЗМ, който се инвестира на финансовите пазари от Комисията, за да генерира лихви. Лихвите могат да се използват за покриване на дългове, които не са погасени от участници, неизпълнили задълженията си към Съюза. В края на непрякото действие вноските се изплащат обратно на участниците. ЕС (представяван от Комисията) действа като изпълнителен агент на участниците във ВЗМ, но фондът се притежава от участниците. Следователно ВЗМ е отделен субект, който не е консолидиран в настоящите годишни отчети на ЕС.

Към 31 декември 2022 г. сумите по предварителното финансиране, покрити от ВЗМ, възлизаха на общо 2,7 милиарда евро (2021 г.: 2,4 милиарда евро). Общите активи на ВЗМ, включително финансовите активи, управлявани от Комисията, възлизаха на 2,6 милиарда евро (2021 г.: 2,5 милиарда евро).

2.5.2. Други средства, предоставени авансово на държавите членки

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Авансови средства, отпуснати на държавите членки, за финансовите инструменти под режим споделено управление	3 390	3 647
Схеми за помощ	2 914	3 483
Общо	6 303	7 130
Нетекущи	216	2 901
Текущи	6 087	4 229

Авансови средства, отпуснати на държавите членки, за финансовите инструменти под режим споделено управление

В рамките на програмите по европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) е възможно да се правят авансови плащания от бюджета на ЕС към държавите членки, за да могат те да предоставят средства за финансови инструменти (т.е. заеми, капиталови инвестиции или гаранции). Тези финансови инструменти се създават и управляват под отговорността на държавите членки, не на Комисията. При все това средствата, които не са усвоени от тези инструменти към края на годината, са собственост на ЕС (както и цялото предварително финансиране) и поради това се третират като актив в счетоводния баланс на ЕС.

В областта на политиката на сближаване за периода 2014—2020 г. се счита, че от общо платени 17 181 милиона евро 3 303 милиона евро са останали неусвоени към 31 декември 2022 г. Тази сума включва приноса на държавите членки към инициативата за МСП, която е инструмент, имащ за цел да се стимулира допълнителното отпускане на заеми от банковия сектор на МСП (платени са 1 449 милиона евро — без сумите, които все още са предварително финансиране — като се счита, че 292 милиона евро от тях не са усвоени).

Що се отнася до развитието на селските райони, към края на годината са останали неусвоени 86 милиона евро.

Схеми за помощ

Подобно на посоченото по-горе, възстановените суми, отговарящи на платените от държавите членки аванси за различни схеми за помощ (държавна помощ, пазарни мерки на ЕФГЗ или инвестиционни мерки на ЕЗФРСР), които не са усвоени към края на годината, се записват като активи (аванси) в счетоводния баланс на ЕС. Комисията е оценила стойността на тези авансови средства въз основа на предоставената от държавите членки информация. Получените суми са включени в подпозицията за схемите за помощ по-горе.

За МФР за периода 2014—2020 г. неизползваните суми към края на годината бяха оценени на 1198 милиона евро за политиката на сближаване и на 1670 милиона евро за земеделието и развитието на селските райони.

2.6. ВЗЕМАНИЯ ПО ОПЕРАЦИИ С РАЗМЯНА И СРЕДСТВА, ПОДЛЕЖАЩИ НА СЪБИРАНЕ, ПО ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА

милиони евро

	Бележка	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Нетекущи			
Средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна	2.6.1	16 339	34 892
Вземания от операции с размяна	2.6.2	2 532	5 750
		18 870	40 642
Текущи			
Средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна	2.6.1	25 832	29 473
Вземания от операции с размяна	2.6.2	3 497	2 323
		29 329	31 796
Общо		48 199	72 438

2.6.1. Средства, подлежащи на събиране, от операции без размяна

милиони евро

	Бележка	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Нетекущи			
Държави членки	2.6.1.1	503	2 497
Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство	2.6.1.2	14 810	30 839
Начислени приходи и разходи за бъдещи периоди	2.6.1.4	1 011	1 556
Други средства, подлежащи на събиране		15	–
		16 339	34 892
Текущи			
Държави членки	2.6.1.1	6 036	5 682
Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство	2.6.1.2	9 061	10 913
Глоби в областта на конкуренцията	2.6.1.3	9 420	11 698
Начислени приходи и разходи за бъдещи периоди	2.6.1.4	1 239	1 097
Други средства, подлежащи на събиране		75	83
		25 832	29 473
Общо		42 170	64 365

2.6.1.1. Средства, подлежащи на събиране от държавите членки

милиони евро

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Сметки „А“ за ТСП	4 397	6 137
Отделни сметки за ТСП	1 356	1 405
Собствени ресурси за получаване	7	15
Обезценка	(686)	(875)
Други	–	–
Средства, подлежащи на събиране, в областта на собствените ресурси	5 073	6 683
Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)	1 621	1 525
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и други инструменти за развитие на селските райони	189	668
Обезценка	(591)	(843)
Средства, подлежащи на събиране, в областта на ЕФГЗ и на развитието на селските райони	1 219	1 350
Събиране на предварително финансиране	13	26

Платен ДДС и ДДС, подлежащ на събиране	54	45
Други средства, подлежащи на събиране от държавите членки	180	73
Общо	6 539	8 178
Нетекущи	503	2 497
Текущи	6 036	5 682

Нетекущите суми, дължими от държавите членки, са свързани предимно с неизпълнени решения за уравниване с оглед на съответствието за Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и за Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР). Сумите, свързани с тези решения, са в процес на събиране под формата на годишни вноски.

Средства, подлежащи на събиране, в областта на собствените ресурси

Позицията за сметките „А“ е свързана с месечните отчети, в които държавите членки съобщават установения размер на традиционните собствени ресурси (ТСР). В таблицата са изброени сумите по сметки „А“, които все още не са изплатени на Комисията. ТСР са предимно мита, които се събират от държавите членки от името на Комисията.

Позицията за сметките „А“ по принцип е в диапазона между 3 и 4 милиарда евро към края на годината. През 2021 г. обаче сумите бяха значително по-високи, тъй като включваха суми за ТСР, свързани със случаи на подценяване. Развитието през 2022 г. се обяснява главно с плащанията, получени във връзка с тези случаи, както и с корекциите на дълговете след съдебно решение.

По производството за нарушение от страна на Обединеното кралство (нарушение № 2018/2008) на 8 март 2022 г. Съдът постанови съответното решение и потвърди, че Обединеното кралство е нарушило задълженията си за защита на бюджета на Съюза. Случаят произхожда от доклад на OLAF от 2017 г., в който бе констатирано, че вносители в Обединеното кралство са избегнали заплащането на значителна сума мита, като в момента на вноса са използвали фиктивни и фалшиви фактури, както и декларации, съдържащи неправилно определена митническа стойност. С помощта на методика, разработена от OLAF и JRC, както и въз основа на наличната информация Комисията изчисли, че през периода от ноември 2011 г. до октомври 2017 г. нарушението от страна на Обединеното кралство е довело до загуби за бюджета на ЕС в размер на 2,1 милиарда евро (нетна сума, т.е. след приспадане на разходите по събирането в размер на 20 %, които Обединеното кралство следва да задържи, от brutната сума 2,7 милиарда евро). В решението си Съдът като цяло подкрепи твърдението на Комисията, но поиска от нея да преизчисли дължимата сума, като вземе предвид допълнителни елементи за количественото определяне на загубите на мита. През юни 2022 г. Обединеното кралство плати на Комисията условна сума.

Комисията направи оценка на решението и по-специално на коментарите на Съда по отношение на определянето на дължимите суми. След подробен анализ окончателният размер на главницата беше определен на 1,6 милиарда евро (нетна сума след приспадане на разходите по събирането в размер на 20 %). Обединеното кралство плати оставащата сума през януари 2023 г. Вследствие на това бяха преизчислени и лихвите за забава — 1,4 милиарда евро, и те бяха платени от Обединеното кралство през февруари 2023 г. И двете плащания бяха извършени след приспадане на дела на Обединеното кралство съгласно разпоредбите на Споразумението за оттегляне (вж. бележка 2.6.1.2).

След извършването на тези плащания Комисията закри процедурата за нарушение на 15 февруари 2023 г.

Като са приложени същите параметри за преизчисляване на очакваните загуби от ТСР, дължими от 27-те държави членки за текстил и обувки, внесени от Китай на значително занижена стойност, към средствата, подлежащи на събиране към 31 декември 2022 г., е приложена отрицателна корекция в размер на 0,6 милиарда евро. В момента се извършват допълнителни уточнения с държавите членки, за да се определят окончателните дължими суми. Лихвите за забава, които се дължат във връзка с тези случаи, понастоящем се оценяват на 0,6 милиарда евро.

Позицията за отделните сметки е свързана с установените вземания, които не са включени в позицията за сметките „А“, тъй като не са събрани от държавите членки и за тях не е предоставено обезпечение (т.е. гаранция) (или е предоставено обезпечение, но сумите са оспорени). Тези вземания подлежат на обезценка въз основа на информацията, предоставяна всяка година от държавите членки. Сумите за обезценка обикновено представляват подобен процент от размера на главницата в края на всяка година.

Средства, подлежащи на събиране, в областта на ЕФГЗ и на развитието на селските райони

Тази позиция включва предимно сумите, които държавите членки дължат към 31 декември 2022 г., декларирани и сертифицирани от тях към 15 октомври 2022 г. Направена е приблизителна оценка на средствата, подлежащи на събиране, които възникват след това деклариране до 31 декември 2022 г. Комисията оценява също размера на намаление за сумите, дължими от бенефициерите, които е малко вероятно да бъдат събрани. Фактът, че се прави такава корекция, не означава, че Комисията се отказва от събирането на тези суми в бъдеще. В корекцията е включено и отчисление от 20 %, което съответства на средствата, които държавите членки могат да задържат за покриване на административните си разходи.

2.6.1.2. Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство

В Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия (реф. номер 2019/C 384 I/01) („Споразумението за оттеглянето“ или СО), подписано между ЕС и Обединеното кралство, се определят различни финансови задължения за двете страни. Към 31 декември 2022 г. нетното вземане от Обединеното кралство въз основа на тези задължения възлизаше на 23 871 милиона евро (2021 г.: 41 753 милиона евро), от които 9 061 милиона евро следва да бъдат изплатени в срок от 12 месеца след отчетната дата (2021 г.: 10 913 милиона евро).

	Член 140	Член 142	Други	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Дължими от Обединеното кралство	17 029	9 587	68	26 683	43 982
Дължими на Обединеното кралство	–	–	(2 812)	(2 812)	(2 229)
Общо	17 029	9 587	(2 744)	23 871	41 753
Нетекущи	8 465	9 298	(2 953)	14 810	30 839
Текущи	8 563	288	209	9 061	10 913

милиони евро

Дял на Обединеното кралство (член 139)

В съответствие с член 139 дялът на Обединеното кралство от финансовите задължения, произтичащи от СО, е процент, изчислен като съотношението между собствените ресурси, предоставени от Обединеното кралство за периода 2014—2020 г., и собствените ресурси, предоставени през този период от всички държави членки и Обединеното кралство, коригирани със сумата, съобщена на държавите членки преди 1 февруари 2022 г. Изчисленият окончателен дял на Обединеното кралство е 12,431681219587700 %.

Плащания по споразумението за оттегляне

Механизмът за плащане, който се прилага към задълженията, предвидени между двете страни, е определен в член 148. Накратко, ЕС фактурира нетните суми, дължими от Обединеното кралство, през април и септември всяка година, а Обединеното кралство ги изплаща на месечна основа. Сумите, докладвани през април на дадена година, трябва да бъдат изплатени на четири равни месечни вноски от юни до септември на същата година. Сумите, докладвани през септември, трябва да бъдат изплатени на осем равни месечни вноски от октомври същата година до май следващата година. Тъй като някои от докладваните суми неминуемо се основават на прогнози и приблизителни оценки, докладването се актуализира всяка година въз основа на действителните данни.

През 2022 г. общата сума, докладвана на Обединеното кралство съгласно член 136 и членове 140—147, беше 9815 милиона евро (2021 г.: 11 930 милиона евро), от които 3418 милиона евро бяха докладвани през април 2022 г., а 6397 милиона евро бяха докладвани през септември 2022 г. (2021 г.: съответно 3763 милиона евро и 8166 милиона евро).

Общият размер на получените през 2022 г. плащания възлизаше на 10 921 милиона евро (2021 г.: 6826 милиона евро). От тази сума 5104 милиона евро бяха свързани с остатъка от доклада от септември 2021 г. и бяха изплатени на пет равни вноски през периода януари — май 2022 г. (2021 г.: нула), 3418 милиона евро бяха свързани с доклада от април 2022 г. и бяха изплатени на четири равни месечни вноски през периода юни — септември 2022 г. (2021 г.: 3763 милиона евро) и 2399 милиона бяха свързани с доклада от септември 2022 г. и бяха изплатени на три равни вноски през периода октомври — декември (2021 г.: 3062 милиона евро).

милиони евро

	Остатък от доклада от септември 2021 г.:	Доклад от април 2022 г.	Доклад от септември 2022 г.:	
	(дължими и платени от януари до май 2022 г.)	(дължими и платени от юни до септември 2022 г.)	(дължими и платени от октомври до декември 2022 г.)	Общо платени суми през 2022 г.
Член 140	5 090	4 029	2 437	11 556
Член 142	18	236	11	265
Член 136	29	–	7	37
Член 147	–	6	–	6
	5 138	4 271	2 455	11 864
Член 136	–	(573)	–	(573)
Член 141	(34)	(0)	(56)	(90)
Член 143	–	(163)	–	(163)
Член 144	–	(73)	–	(73)
Член 145	–	(37)	–	(37)
Член 146	–	(7)	–	(7)
	(34)	(853)	(56)	(943)
Общо	5 104	3 418	2 399	10 921

Сумата по фактурата от септември 2022 г., оставаща в края на годината, която възлизаше на 3 998 милиона евро, беше изплатена на пет равни месечни вноски през периода януари — май 2023 г. (2022 г.: 5 104 милиона евро).

Член 140 — Неизпълнени поети задължения

Обединеното кралство е поело ангажимент да изплати на ЕС дела си от неизпълнените бюджетни задължения към 31 декември 2020 г. (т. нар. „RAL във връзка с Брексит“), коригирани съгласно изискванията на член 140. Към 31 декември 2022 г. общата сума, призната като вземане, възлизаше на 17 029 милиона евро (2021 г.: 28 620 милиона евро), от които 8 563 милиона евро трябва да бъдат платени в срок от 12 месеца след края на годината. В таблицата по-долу са представени основните промени между общата сума, призната като вземане към 31 декември 2021 г., и общата сума, призната като вземане към 31 декември 2022 г.:

милиони евро

Сума, дължима от Обединеното кралство към 31.12.2021 г.	28 620
Нетни финансови корекции, свързани с програмния период 2014—2020 г. или с предходни програмни периоди (включително корекция на приспаданията за 2021 г.)	(123)
ТСР, отнасящи се до 2020 г. и предоставени на Съюза през 2022 г. (включително корекция на приспаданията за 2021 г.)	–
Нетни плащания, получени от Обединеното кралство през 2022 г.	(11 556)
Корекция на прогнозното неизпълнение	88
Общо	17 029
Нетекущи	8 465
Текущи	8 563

Намалението на общата сума, призната като вземане, възлизаше на годишна основа на 11 591 милиона евро и се дължи главно на плащанията, получени през 2022 г. от Обединеното кралство (11 556 милиона евро).

Общата приспадна сума за нетните финансови корекции, свързани с програмния период 2014—2021 г. или с предходни програмни периоди, възлиза на 123,5 милиона евро, включва сумите, фактурирани през септември 2022 г., които все още не са отразени в годишните отчети за 2020 г. (39,1 милиона евро, които трябва да бъдат платени от януари до май 2023 г.), и сумите, които ще бъдат фактурирани през септември 2023 г. и трябва да бъдат платени от октомври 2023 г. до май 2024 г. (84,4 милиона евро).

Общата приспадна сума за ТСР, отнасящи се за 2020 г. и предоставени на Съюза през 2022 г., възлизаше на нула евро, тъй като не бяха направени корекции на вече фактурираните суми и не бяха известни сумите, които да бъдат включени във фактурата от април 2023 г. или септември 2023 г.

Сумата, която трябва да бъде платена в рамките на 12 месеца от отчетната дата (8563 милиона евро), включва остатъка от фактурата от септември 2022 г. (4061 милиона евро), сумата, фактурирана през април 2023 г. (2647 милиона евро), и сумата, която ще бъде фактурирана през септември 2023 г. и трябва да бъде платена през периода октомври — декември 2023 г. (1855 милиона евро). Сумата, фактурирана през април 2023 г., включва 2515 милиона евро, свързани с дела на Обединеното кралство в очакваното изпълнение на RAL през 2023 г., и 132 милиона евро, свързани с корекцията на дела на Обединеното кралство в RAL поради изпълнение през 2022 г. Сумата, която ще бъде фактурирана през септември 2023 г. и трябва да бъде платена през периода октомври — декември 2023 г., включва 1887 милиона евро, свързани с дела на Обединеното кралство в очакваното изпълнение на RAL през 2023 г., и 32 милиона евро, свързани с приспаданията за нетните финансови корекции.

Прогнозното неизпълнение е коригирано с 88 милиона евро, за да бъдат отразени действителните отменени бюджетни задължения през 2021 г. и 2022 г., както и прогнозните отменени бюджетни задължения на оставащите RAL във връзка с Брексит в края на 2022 г.

Член 142 — Задължения на Съюза към края на 2020 г.

Обединеното кралство е поело ангажимента да плати на ЕС своя дял от задълженията на Съюза към края на 2020 г., с изключение на задълженията: а) със съответни активи и б) свързани с функционирането на бюджета и управлението на собствените ресурси (включително сумите, които вече са обхванати от неизпълнените поети задължения — вж. член 140 по-горе). Основната сума тук се отнася за задълженията на ЕС за обезщетения след напускане на работа (пенсии и здравно осигуряване), съществуващи към 31 декември 2020 г.

Неизплатени задължения за 2020 г. съгласно член 142, параграф 6

милиони
евро

	Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица	Обща здравноосигурителна схема	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Неизплатени задължения за 2020 г.	67 840	5 168	73 008	114 507
Дял на Обединеното кралство	8 434	642	9 076	14 235
Вноски за ПСЕДЛ/ОЗОС	250	9	259	236
Общо	8 684	651	9 335	14 471
Нетекущи	8 434	642	9 076	14 235
Текущи	250	9	259	236

Съгласно стандартния начин на плащане, определен в член 142, параграф 6, Обединеното кралство допринася годишно към нетните плащания, извършени от бюджета на Съюза през предходната година за всеки бенефициер на пенсионноосигурителната схема на европейските длъжностни лица (ПСЕДЛ), и към съответната вноска от бюджета на Съюза в общата здравноосигурителна схема (ОЗОС) за всеки бенефициер или лице, което се възползва чрез бенефициер. Вноските трябва да бъдат платени на четири месечни вноски от юни до септември на съответната година.

Делът на Обединеното кралство в нетните плащания, извършени от бюджета на Съюза през 2022 г. към бенефициерите на ПСЕДЛ и на ОЗОС, възлизаше съответно на 250 милиона евро и 9 милиона евро. Тези суми бяха съобщени на Обединеното кралство с фактурата от април 2023 г. (и следователно трябва да бъдат платени на четири равни месечни вноски през периода от юни до септември 2023 г.).

Освен това към 31 декември 2022 г. неизпълнените през 2020 г. задължения на Обединеното кралство по член 142, параграф 6, свързани с пенсионноосигурителната схема на европейските длъжностни лица (ПСЕДЛ) и с общата здравноосигурителна схема (ОЗОС), възлизаха съответно на 8434 милиона евро и 642 милиона евро (2021 г.: 13 032 милиона евро и 1203 милиона евро). Намалението за ПСЕДЛ и ОЗОС се дължи на актюерската печалба от промени във финансовите предположения — за повече информация вж. бележка 2.9. Следва да се отбележи, че макар актюерската печалба (или загуба) от промени във финансовите предположения да оказва влияние

върху настоящата стойност на неизплатените задължения за 2020 г., изчислени въз основа на МССПС 39/СПЕС 12, тя не променя нито размера на обезщетенията, които ще трябва да бъдат действително изплатени от ЕС, и следователно нито приноса на Обединеното кралство към тези плащания, които са дължими съгласно стандартния механизъм за уреждане на задълженията по член 142, параграф 6.

Към 31 декември 2022 г. Обединеното кралство не се е възползвало от възможността за предсрочно уреждане, предвиждаща плащане на неизпълнените задължения по ПСЕДЛ и ОЗОС за 2020 г., изчислени с помощта на актюерски оценки, направени в съответствие с МССПС 39/СПЕС 12, на пет равни вноски съгласно процедурата, предвидена в член 142, параграф 6, последна алинея.

Неизпълнени задължения за 2020 г. съгласно член 142, параграф 5

В съответствие с член 142, параграф 5 Обединеното кралство участва в задълженията, свързани с другите пенсионни схеми, които са записани в консолидираните отчети на Съюза за финансовата 2020 г., с 10 вноски, считано от 31 октомври 2021 г. (като всяка годишна вношка се изплаща на осем месечни вноски от октомври до май следващата година). Тези задължения в консолидираните годишни отчети на Съюза за финансовата 2020 г. възлизаха на 2344 милиарда евро, което доведе до дял на Обединеното кралство към 31 декември 2020 г. в размер на 291 милиона евро. Като се вземат предвид сумите, получени от Обединеното кралство до края на 2022 г., възлизащи общо на 40 милиона евро, неизплатеният дял на Обединеното кралство в другите пенсионни схеми намаля на 251 милиона евро към 31 декември 2022 г., от които 29 милиона евро трябва да бъдат платени в рамките на 12-те месеца след края на годината.

За повече информация относно схемите за доходи на наети лица, вж. бележка **1.5.10** и бележка **2.9**.

Други членове

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Дължими от Обединеното кралство:		
Член 136	–	557
Член 147	68	53
	68	610
Дължими на Обединеното кралство:		
Член 136	(678)	–
Член 141	(1 637)	(1 818)
Член 143	(313)	(163)
Член 144	(54)	(73)
Член 145	(111)	(148)
Член 146	(20)	(27)
	(2 812)	(2 229)
Общо	(2 744)	(1 618)
Нетекущи	(2 953)	(711)
Текущи	209	(908)

Член 136 — Разпоредби, приложими във връзка със собствените ресурси

В член 136 се определят разпоредбите, които се прилагат след 31 декември 2020 г. по отношение на собствените ресурси. Обединеното кралство има право да получи или е задължено да плати, според случая, своя дял, когато собствените ресурси, отнасящи се до финансовите години до 2020 г. включително, трябва да се предоставят или коригират след 31 декември 2020 г. Следователно по отношение на Обединеното кралство се прилагат всички корекции на собствените ресурси от ДДС и от БНД, които се отнасят до финансовите години до 2020 г. включително. Тези корекции на ДДС и БНД обаче ще бъдат направени само ако решението бъде взето не по-късно от 31 декември 2028 г. Актуализациите на корекциите за Обединеното кралство за 2018—2019 г. също трябва да бъдат взети предвид.

Освен това Обединеното кралство трябва да плати традиционните собствени ресурси, събрани от него след 28 февруари 2021 г., но отнасящи се до 2020 г. и предходни години. Неговият дял от

общата предоставена сума трябва да бъде приспаданат от тази сума. Отделната сметка за традиционните собствени ресурси ще бъде ликвидирана изцяло към 31 декември 2025 г.

Между януари и февруари 2023 г. Обединеното кралство плати неизплатен дълг, който произтича от дело, по което вносителите в Обединеното кралство са избегнали заплащането на значителна сума мита, като при вноса са използвали фиктивни или фалшиви фактури и декларации, съдържащи неправилно определена митническа стойност. Главницата и свързаните с нея лихви за забава възлизат съответно на 1,6 милиарда евро и 1,4 милиарда евро (вж. бележка 2.6.1.1). Делът на Обединеното кралство, определен в член 139 от Споразумението за оттегляне, възлизаше на 370 милиона евро и беше компенсиран с плащанията, получени от Обединеното кралство през 2023 г.

Нетната непогасена сума, дължима от ЕС на Обединеното кралство към 31 декември 2022 г., възлиза на 678 милиона евро, от които 699 милиона евро ще трябва да бъдат платени от Обединеното кралство в рамките на 12 месеца след края на годината, а 1377 милиона евро ще трябва да бъдат платени от ЕС на Обединеното кралство след това:

милиони евро

Сума, дължима от Обединеното кралство към 31.12.2021 г.	557
Сума, фактурирана на Обединеното кралство през септември 2022 г.	20
Дял на Обединеното кралство за случая на подценяване	(370)
Плащания, извършени към Обединеното кралство през 2022 г.	536
Корекция за Обединеното кралство, включително коригираната сума на актуализацията на корекциите за Обединеното кралство за 2018–2019 г., извършена през 2022 г. (3,7 милиона евро)	11
Актуализация на корекциите на ДДС и БНД (процедура за салдата за 2021 г.)	(64)
Корекции на ДДС и БНД (процедура за салдата за 2022 г.)	(1 377)
Нетни традиционни собствени ресурси от Обединеното кралство след 28 февруари 2021 г.	8
Сума, дължима на Обединеното кралство към 31.12.2022 г.	(678)
Нетекущи	(1 377)
Текущи	699

Отбелязва се, че в сумата от 699 милиона евро, която трябва да бъде платена от Обединеното кралство в рамките на следващите 12 месеца след края на годината, е включено приспадането на 370 милиона евро, свързани с митническото дело, споменато по-горе. Тъй като тази сума е уредена отделно от механизма на фактурата, тя не беше включена във фактурата от април 2023 г.

Член 141 — Глоби

Обединеното кралство има право да получи своя дял от глобите, за които е взето решение преди 31 декември 2020 г., както и от тези, за които Съюзът е взел решение след 31 декември 2020 г. в рамките на производството, посочено в член 92, параграф 1, когато те станат окончателни. Неплатените към 31 декември 2022 г. глоби, свързани с Обединеното кралство, възлизат на 12,4 милиарда евро (2020 г.: 13,8 милиарда евро). Намалението от 1,4 милиарда евро се дължи главно на нетното намаление на глобите с 1,3 милиарда евро (глоби в размер на 0,2 милиарда евро, наложени през 2022 г., минус глоби в размер на 1,5 милиарда евро, потвърдени и платени, намалени или отменени със съдебни решения през 2022 г.) и на увеличението на обезценката на глобите с 0,1 милиарда евро. Делът на Обединеното кралство от неплатените към 31 декември 2022 г. глоби, свързани с Обединеното кралство, възлиза на 1,5 милиарда евро (2021 г.: 1,7 милиарда евро), от които сума в размер на 5,4 милиона евро ще бъде включена във фактурата от септември 2023 г. и ще бъде изплатена на Обединеното кралство през периода от октомври 2023 г. до май 2024 г. Освен това Обединеното кралство има право на своя дял от окончателните глоби, които вече не са неплатени към 31 декември 2022 г. (7,5 милиона евро, които също следва да бъдат включени във фактурата от септември 2023 г. и да бъдат изплатени на Обединеното кралство през периода от октомври 2023 г. до май 2024 г.), както и на своя дял от окончателните глоби, които бяха фактурирани през септември 2022 г., но все още не са платени в края на годината (93,7 милиона евро, платени на Обединеното кралство през периода януари — май 2023 г.). Така общият дял на Обединеното кралство в глобите възлиза на 1,6 милиарда евро

(2021 г.: 1,8 милиарда евро), от които 98,6 милиона евро следва да бъдат изплатени в срок от 12 месеца след отчетната дата (2021 г.: 90,2 милиона евро).

Член 143 — Условни финансови задължения: заеми за финансова помощ, ЕФСИ, ЕФУР и МВК

Съгласно този член Обединеното кралство е длъжно да финансира своя дял от условните задължения на ЕС, свързани с дейностите му по получаване на заеми, отпускане на заеми и гаранции, ако те се реализират и не са покрити от съществуващи гаранционни фондове — вж. бележка 4.1 за съответните условни задължения. ЕС ще възстанови на Обединеното кралство сумите, които Обединеното кралство вече е предоставило за гаранционните фондове и повече не са нужни. Обединеното кралство има право и на обратните потоци от операции, за които споделя отговорността. Към 31 декември 2022 г. сумата, която следва да бъде изплатена на Обединеното кралство в срок от 12 месеца, е 313 милиона евро (2021 г.: 163 милиона евро). Тази сума включва дела на Обединеното кралство от възстановените суми и нетните приходи, събрани през 2022 г. (79,5 милиона евро), от превишението на провизиите (216,2 милиона евро), от въздействието на корекцията поради промененото третиране на загубите от управление на активи (16,9 милиона евро), както и от друга корекция на суми, възстановени през 2021 г. по МВК, които бяха установени по време на договорените производства по обжалване (7011 EUR).

Член 144 — Финансови инструменти

Съгласно този член ЕС е длъжен да възстанови на Обединеното кралство неговия дял от обратните потоци, произтичащи от финансови операции, които са одобрени до датата на оттеглянето му, както и неговия дял от плащанията, извършени за финансови операции, които са одобрени след тази дата. Към 31 декември 2022 г. сумата, която следва да бъде изплатена на Обединеното кралство в срок от 12 месеца, е 54 милиона евро (2021 г.: 73 милиона евро). Тази сума включва приспадане в размер на 215 EUR в резултат на корекция на обменния курс, свързана с 2021 г.

Член 145 — Европейска общност за въглища и стомана в ликвидация (ЕОВС в ликвидация)

Обединеното кралство има право да получи своя дял от нетните активи на ЕОВС в ликвидация към 31 декември 2020 г., който следва да му бъде изплатен на пет транша на 30 юни всяка година, считано от 2021 г. Нетните активи на ЕОВС в ликвидация към 31 декември 2020 г. възлизат на 1,5 милиарда евро, от които делът на Обединеното кралство е 184 милиона евро. След плащането на втората вноска от 37 милиона евро през 2022 г. непогасената сума към 31 декември 2022 г. е 111 милиона евро (2021 г.: 148 милиона евро), от които 37 милиона евро следва да бъдат изплатени в срок от 12 месеца след отчетната дата.

Член 146 — Инвестиции в Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ)

Обединеното кралство има право да получи своя дял от инвестициите на ЕС във внесенния дялов капитал на ЕИФ към 31 декември 2020 г., който следва да му бъде изплатен на пет транша на 30 юни всяка година, считано от 2021 г. Инвестицията на ЕС във внесенния акционерен капитал на ЕИФ към 31 декември 2020 г. е 267 милиона евро, от които делът на Обединеното кралство е 33 милиона евро. След плащането на втората вноска от 7 милиона евро непогасената сума към 31 декември 2022 г. е 20 милиона евро (2021 г.: 27 милиона евро), от които 7 милиона евро следва да бъдат изплатени в срок от 12 месеца след отчетната дата.

Член 147 — Съдебни дела

Обединеното кралство е поело ангажимента да внесе своя дял от станалите дължими плащания от ЕС, произтичащи от съдебни дела, свързани с финансовите интереси на Съюза, при условие че фактите, формиращи предмета на тези дела, са настъпили не по-късно от 31 декември 2020 г. Като се вземат предвид провизиите и начисленията в края на годината, както и действителните плащания, извършени от ЕС по съдебни дела през 2022 г., прогнозната сума, която Обединеното кралство следва да плати, е 68 милиона евро (2021 г.: 53 милиона евро), от които 18 милиона евро следва да бъдат изплатени в срок от 12 месеца след отчетната дата.

2.6.1.3. Средства, подлежащи на събиране, от глоби в областта на конкуренцията

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Брутна сума на средствата, подлежащи на събиране, от глоби	13 635	14 922
Условни плащания	(2 980)	(2 100)
Обезценка	(1 235)	(1 125)
Общо	9 420	11 698
Нетекущи	–	–
Текущи	9 420	11 698

Глобените предприятия, които са започнали или планират да започнат обжалване, имат възможност да направят условни плащания или да предоставят на Комисията банкова гаранция. От общия размер на неплатените глоби към края на годината 2980 милиона евро (2021 г.: 2100 милиона евро) са получени под формата на условни плащания, а 9066 милиона евро (2021 г.: 11 067 милиона евро) са получени във вид на гаранции.

Сумите, намалени вследствие на обезценка, отразяват преценката на Комисията, за всеки отделен случай, на размера на неплатените глоби или глобите, които не са покрити от гаранция, които Комисията очаква да не събере.

Оповестен е условен пасив поради възможността условно платените суми да трябва да бъдат върнати на глобените предприятия — вж. бележка 4.2.1.

2.6.1.4. Начислени приходи и разходи за бъдещи периоди

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Начислени приходи	1 936	2 313
Разходи за бъдещи периоди, свързани с операции без размяна	315	340
Общо	2 250	2 653
Нетекущи	1 011	1 556
Текущи	1 239	1 097

Начислените приходи включват 1,8 милиарда евро (2021 г.: 2 милиарда евро), които Комисията очаква да бъдат възстановени в областта на сближаването в резултат на разглеждането и приемането на годишните отчети, представени от държавите членки. По-голямата част от тази сума (1 милиард евро) се очаква да бъде събрана едва при приключването на съответните програми (вследствие на мерките по Инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса) и поради това е класифицирана като нетекуща.

2.6.2. Вземания от операции с размяна

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Нетекущи		
Вземания по финансови гаранции	1 832	2 630
Лихви за забава	597	3 052
Други вземания	103	68
	2 532	5 750
Текущи		
Вземания по финансови гаранции	369	485
Клиенти	288	302
Обезценка на вземанията от клиенти	(171)	(172)
Разходи за бъдещи периоди, свързани с операции с размяна	291	236
Лихви за забава	2 554	1 127
Други	167	345
	3 497	2 323
Общо	6 029	8 073

Лихвите за забава се отнасят главно за случаите във връзка със собствените ресурси и за начислените лихви по гаранции, предоставени от глобени дружества. Намалението на лихвите за забава е свързано главно с преизчисленията, извършени след решението на Съда по случая на подценяване, споменат в бележка **2.6.1.1**. Сумата, свързана с Обединеното кралство по този случай на подценяване, е показана като текущо вземане (1,4 милиарда евро), докато нетекущата сума на лихвата за забава (0,6 милиарда евро) се отнася изключително до държавите членки.

Вземанията по договори за финансови гаранции (ДФГ) представляват бъдещото възнаграждение, което ЕС очаква да получи за предоставените гаранции. По-голямата част от гаранциите на ЕС са безвъзмездни или цената им е определена под пазарната. Поради това вземането по ДФГ е значително по-малко от задължението по ДФГ (вж. бележка **2.11.2**). От общите вземания по ДФГ, които възлизаха на 2201 милиона евро към 31 декември 2022 г., 2198 милиона евро са класифицирани като финансови активи по ССИД (ниво 3 на справедливата стойност). В сравнение с началното салдо към 1 януари 2022 г. в размер на 3115 милиона евро общите вземания по ДФГ са намалели с 914 милиона евро, от които 344 EUR се дължаха на премии по гаранции, получени през 2022 г., а 571 милиона евро — на по-малкия размер на премиите по гаранции, които се очаква да бъдат получени в бъдеще.

2.7. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Научни материали	54	58
Други	28	26
Общо	82	84

2.8. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Бележка	31.12.2022	31.12.2021
милиони евро			
Сметки към министерствата на финансите и в централните		21 413	20 121
Текущи сметки		178	453
Сметки за авансови средства		8	8
Трансфери (парични средства в движение)		–	–
Банкови сметки за изпълнението на бюджета	2.8.1	21 598	20 582
NextGenerationEU	2.8.2	19 929	18 027
Финансови инструменти	2.8.3	2 713	2 838
Глоби	2.8.4	914	1 953
Други институции, агенции и органи		1 344	1 396
Доверителни фондове		47	65
Общо		46 544	44 860

2.8.1. Банкови сметки за изпълнението на бюджета

Тази позиция обхваща средствата, които Комисията държи в банковите си сметки във всяка държава членка и държава от ЕАСТ (към министерството на финансите или в централната банка), както и в текущи сметки в търговски банки, в сметки за авансови средства и в каса. Касовите наличности към края на 2022 г. се определят от следните основни елементи:

- сума в размер на 10,9 милиарда евро, която представлява неусвоени бюджетни кредити в края на годината, от която 8 милиарда евро се отнасят за целеви приходи, 0,6 милиарда евро се отнасят за кредити за NextGenerationEU и 2,3 милиарда евро се отнасят за бюджетни кредити за плащания (включително 0,6 милиарда евро от ЕФГЗ);
- сума в размер на 3,2 милиарда евро, принадлежаща на касите на агенциите, управлявани от Комисията, която не е била изразходвана в края на годината;
- сума в размер на 5,2 милиарда евро от допълнителни традиционни собствени ресурси, платени и невключени в бюджета; и
- сума в размер на 0,5 милиарда евро от окончателните глоби, които все още не са включени в бюджета.

2.8.2. NextGenerationEU

Паричните средства за NextGenerationEU се държат по банкова сметка в Европейската централна банка (ЕЦБ). С прилагането на стратегията за диверсифицирано финансиране в инструмента NextGenerationEU — вж. бележка 2.11 — касовите наличности в инструмента NextGenerationEU са значителни и към 31 декември 2022 г. достигнаха 19,9 милиарда евро (18 милиарда евро през 2021 г.). Високите касови наличности се поддържат с цел да се гарантира, че сумите по банковата сметка на NextGenerationEU са достатъчни, за да се посрещнат всички предстоящи нужди от плащания и да се поддържа определен буфер за сигурност, като същевременно се избягва натрупването на твърде високи наличности.

2.8.3. Финансови инструменти

Сумите в тази позиция се отнасят предимно за парични еквиваленти, управлявани от доверени лица от името на Комисията с цел изпълнение на конкретни програми за финансови инструменти, финансирани от бюджета на ЕС. 1,9 милиарда евро към 31 декември 2022 г., от които 0,6 милиарда евро са свързани с механизма за гарантиране на заеми по COSME (МГЗ по COSME) — вж. бележка 4.1.2. Тази сума включва също така парите и паричните еквиваленти в размер на 0,3 милиарда евро, държани в ОФП и все още неинвестирани в ценни книжа в края на годината, и паричните еквиваленти в размер на 0,4 милиарда евро (краткосрочни търговски ценни книжа), принадлежащи на фонда за иновации, управляван от ЕИБ — вж. бележка 2.4.2.1. Тази позиция не

включва свързания с ОФП ликвиден буфер (0,3 милиарда евро към 31 декември 2022 г.), който се държи в централната каса на Комисията. Средствата, предназначени за финансови инструменти, могат да се използват само за съответната програма.

2.8.4. Глоби

Това са главно парични средства, получени във връзка с глоби, наложени от Комисията, по които случаят все още не е приключен. Тези суми се държат в специални депозитни сметки, които не се използват за никакви други дейности. При обжалване или когато не е известно дали глобеното дружество ще обжалва, съответната сума се оповестява като условен пасив в бележка **4.2.1**. От 2010 г. всички следващи условно платени глоби се управляват от Комисията във фонда BUFI и се инвестират във финансови инструменти, категоризирани като финансови активи по ССИД — недеривативи (вж. бележка **2.4.2**). Намалението на паричните средства, свързани с глоби, в края на 2022 г. се дължи на възстановяването на Intel през февруари 2022 г. на условно платената от него глоба в размер на 1060 милиона евро след решението на Общия съд на ЕС по делото Intel Corporation срещу Комисията.

ПАСИВИ

2.9. ПЕНСИИ И ДРУГИ ДОХОДИ НА НАЕТИ ЛИЦА

2.9.1. Нетно задължение във връзка със схемата за доходи на наети лица

	милиони евро				
	Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица	Други схеми за доходи след пенсиониране	Обща здравноосигурителна схема	31.12.2022 г. □ Общо	31.12.2021 г. □ Общо
Задължение за изплащане на дефинирани доходи	73 126	1 880	6 064	81 070	122 926
Активи на плана	N/A	(63)	(390)	(453)	(460)
Нетни задължения	73 126	1 817	5 674	80 617	122 466

Голямото намаление на общия размер на задължението, свързано с доходите на наети лица, се дължи предимно на намалението на нетното задължение на пенсионноосигурителната схема на европейските длъжностни лица (ПСЕДЛ) — най-голямата действаща схема. Това задължение по ПСЕДЛ е намаляло главно поради актюерската печалба от промени в основните финансови предположения (вж. бележка **2.9.4**). Това се дължи на рязкото увеличение на реалния дисконтов процент през годината, който отново стана положителен, след като беше отрицателен в продължение на три последователни години. Трябва да се отбележи обаче, че макар увеличаването или намаляването на реалния дисконтов процент да оказва влияние върху размера на задължението към края на годината, то не променя размера на доходите, които ще трябва да бъдат реално изплатени от бюджета на ЕС на бенефициерите през следващите години.

Произтеклото намаление на задължението беше частично компенсирано от увеличение, причинено от факта, че правата, придобити през годината поради изработен стаж, са по-високи от доходите, изплатени през годината. Също така има увеличение поради годишния разход за лихви (намаляване на дисконтирането на задължението).

Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица

Това задължение за изплащане на дефинирани доходи представлява настоящата стойност на очакваните бъдещи плащания, които ЕС трябва да направи, за да изпълни пенсионните задължения, произтичащи от трудовия стаж на служителите през текущия и минали периоди. Тъй като схемата е текуща, всички плащания, които трябва да бъдат направени от нея на годишна основа, се включват в бюджета на ЕС всяка година.

В съответствие с член 83 от Правилника за длъжностните лица плащането на доходите, предвидени в пенсионноосигурителната схема на персонала, представлява разход за бюджета на ЕС. Схемата се финансира теоретично и държавите членки гарантират колективно изплащането на тези доходи. От основните заплати на активните членове се удържа задължителна пенсионна вноска, която понастоящем е 10,1 %. Тези вноски се третират като бюджетен приход за годината и допринасят за финансирането на разходите на ЕС като цяло — вж. също бележка **3.8**.

Задълженията на пенсионноосигурителната схема бяха оценени въз основа на броя на персонала в ПСЕДЛ (активно зает персонал, пенсиониран служители, бивш активно зает персонал, сега получаващ пенсия за инвалидност, и лица на издръжката на починали служители) към 31 декември 2022 г. и на правилата на Правилника за персонала, приложими към тази дата. Тази оценка беше извършена в съответствие със счетоводните изисквания на МССПС 39 (а следователно и на счетоводно правило 12 на ЕС).

Други схеми за доходи след пенсиониране

Тази позиция се отнася до пасива, свързан с пенсионните задължения към членовете и бившите членове на Комисията, Съда и Сметната палата, Съвета, Омбудсмана и Европейския надзорен орган

по защита на данните. В тази позиция са включени също пасиви, свързани с пенсиите на членовете на Европейския парламент.

Обща здравноосигурителна схема

В допълнение към горепосочените схеми за доходи след пенсиониране се прави оценка на очакваното задължение на ЕС, що се отнася до общата здравноосигурителна схема (ОЗОС), във връзка с разходите за здравеопазване, които трябва да се плащат по време на периодите след дейността (като се приспадат техните вноски). Както е посочено в бележка **1.5.10**, при изчисляването на това задължение се взема под внимание целият период на активна служба, като се гарантира, че както пенсионноосигурителната схема, така и здравноосигурителната схема на плана на персонала за доходи след напускане винаги се вземат предвид.

Като има предвид задължението за достоверно представяне на икономическата същност на положението, както се изисква съгласно СПЕС и МССПС, МССПС 39 не е тълкуван в по-тесен смисъл при отнасянето на доходите към периодите на служба. Ако бъдат начислени разходите за трудов стаж за ОЗОС изцяло за 10 години за всички длъжностни лица, вместо за периода на активна служба на служителите, отражението на този подход върху задължението за изплащане на дефинирани доходи към края на годината ще представлява увеличение в размер на 1,2 милиарда евро. Както вече беше посочено обаче, този по-строг подход няма да е съвместим с качествената характеристика на достоверното представяне, поради което няма да се счита, че предоставя надеждна информация в съответствие със СПЕС 1 и концептуалната рамка на МССПС. Тази оценка е силно чувствителна на промените в административния статут на настоящите служители (по-специално броя на осигурените лица, работещи на срочен договор, които се очаква да станат длъжностни лица в бъдеще).

2.9.2. Движение на настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи за доходите на наети лица

Настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи е дисконтираната стойност на очакваните бъдещи плащания, необходими за уреждане на задължението, произтичащо от трудовия стаж на наетите лица през текущия и миналите периоди.

По-долу е представен анализ на движението на задължението за изплащане на дефинирани доходи за текущата година:

	милиони евро			
	Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица	Други схеми за доходи след пенсиониране	Обща здравноосигурителна схема	Общо
Настояща стойност към 31.12.2021 г.	109 679	2 600	10 647	122 926
Признати в отчета за финансовия резултат				
Разходи за текущ трудов стаж	4 575	118	310	5 003
Разходи за лихви	1 096	18	106	1 220
Разходи за минал трудов стаж	–	28	–	28
Признати в нетните активи				
Преоценки на задълженията, свързани с доходите на наети лица				
Актюерски (печалби)/загуби от опит	1 226	54	(267)	1 014
Актюерски (печалби)/загуби от демографски предположения	78	1	11	91
Актюерски (печалби)/загуби от финансови предположения	(41 533)	(862)	(4 642)	(47 036)
Други				
Изплатени доходи	(1 996)	(78)	(102)	(2 176)
Настояща стойност към 31.12.2022 г.	73 126	1 880	6 064	81 070

Разходите за текущ трудов стаж представляват увеличението на настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи, което увеличение е следствие от изработения стаж от осигурените лица през текущата година.

Разходите за лихви се отнасят до увеличението през периода на настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи, което увеличение е следствие от това, че доходите са с един период по-близо до своето плащане.

Актюерските печалби и загуби от опит се отнасят до последиците от разликите между очакванията съгласно направените през предходната година предположения за 2022 г. и това, което действително се е случило през 2022 г.

Актюерските печалби и загуби вследствие на промени в стойностите на актюерските предположения (демографски променливи, като текучеството и смъртността на персонала, и финансови променливи, като дисконтовите проценти и очакваните увеличения на заплатите) възникват, когато тези предположения бъдат актуализирани, за да бъдат отразени промените в съответните условия.

Доходите (например пенсии или възстановени медицински разходи) се изплащат през годината съгласно правилата на схемата. Тези платени доходи водят до намаление на задължението за изплащане на дефинирани доходи.

2.9.3. Активи на плана

	Други схеми за доходи след пенсиониране	Обща здравноосигурител на схема	Общо милиони евро
Настояща стойност към 31.12.2021 г.	74	386	460
<i>Нетно движение на активите на плана</i>	<i>(11)</i>	<i>5</i>	<i>(7)</i>
Настояща стойност към 31.12.2022 г.	63	390	453

2.9.4. Актюерски предположения — доходи на наети лица

Основните актюерски предположения, използвани при оценяването на двете основни схеми за доходи на наети лица на ЕС, са показани по-долу:

	2022 г.	2021 г.
Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица		
<i>Номинален дисконтов процент</i>	<i>3,6 %</i>	<i>1,0 %</i>
<i>Очаквана инфлация</i>	<i>2,4 %</i>	<i>2,0 %</i>
<i>Реален дисконтов процент</i>	<i>1,1 %</i>	<i>(1,0) %</i>
<i>Очакван процент на бъдещо увеличение на заплатите</i>	<i>1,5 %</i>	<i>1,8 %</i>
<i>Възраст на пенсиониране</i>	<i>63/64/66</i>	<i>63/64/66</i>
Обща здравноосигурителна схема		
<i>Номинален дисконтов процент</i>	<i>3,6 %</i>	<i>1,0 %</i>
<i>Очаквана инфлация</i>	<i>2,4 %</i>	<i>2,0 %</i>
<i>Реален дисконтов процент</i>	<i>1,1 %</i>	<i>(1,0) %</i>
<i>Очакван процент на бъдещо увеличение на заплатите</i>	<i>1,6 %</i>	<i>1,9 %</i>
<i>Промяна в медицинските разходи</i>	<i>2,3 %</i>	<i>2,5 %</i>
<i>Възраст на пенсиониране</i>	<i>63/64/66</i>	<i>63/64/66</i>

Смъртността за 2022 г. се основава на таблицата „Живот“ за служителите на ЕС (EU Civil Servants Life Table — EULT 2018), в която е включена динамична тенденция за 20-годишен хоризонт.

Номиналният дисконтов процент се определя като стойността на доходността на облигациите с нулев купон в евро (със срок до падежа 18 години, считано от декември 2022 г., за ПСЕДЛ и

20 години за общата здравноосигурителна схема). Използваната инфлация е очакваната инфлация през еквивалентния период. Тя трябва да бъде определена емпирично въз основа на очаквани стойности, изразени чрез свързани с индекс облигации на европейските финансови пазари. Реалният дисконтов процент се изчислява чрез номиналния дисконтов процент и очакваната инфлация в дългосрочен план.

През 2022 г. рязкото увеличение на номиналните лихвени проценти доведе до цялостно увеличение на реалния дисконтов процент, като по този начин предизвика промени в наблюдаваната по-рано отрицателна тенденция и допринесе за значителните актюерски печалби от финансови предположения през годината.

2.9.5. Анализ на чувствителността

Анализът на чувствителността се основава на симулации, при които се променя, при равни други условия, стойността на съответните предположения.

Чувствителност на пенсионноосигурителната схема на европейските длъжностни лица

Промяна с десет базисни пункта (0,1 %) на предположения дисконтов процент води до следните последици:

	2022 г.		2021 г.	
	Увеличение с 0,1 %	Намаление с 0,1 %	Увеличение с 0,1 %	Намаление с 0,1 %
<i>Задължение за изплащане на дефинирани доходи</i>	(1 316)	1 352	(2 464)	2 544

Промяна с десет базисни пункта (0,1 %) в очакваните увеличения на заплатите води до следните последици:

	2022 г.		2021 г.	
	Увеличение с 0,1 %	Намаление с 0,1 %	Увеличение с 0,1 %	Намаление с 0,1 %
<i>Задължение за изплащане на дефинирани доходи</i>	1 312	(1 280)	2 414	(2 345)

Едногодишна промяна в предположената възраст на пенсиониране води до следните последици:

	2022 г.		2021 г.	
	Увеличение с една година	Намаление с една година	Увеличение с една година	Намаление с една година
<i>Задължение за изплащане на дефинирани доходи</i>	(727)	988	(1 155)	1 527

Чувствителност на общата здравноосигурителна схема

Промяна с десет базисни пункта на предположената промяна в медицинските разходи води до следните последици:

	2022 г.		2021 г.	
	Увеличение с 0,1 %	Намаление с 0,1 %	Увеличение с 0,1 %	Намаление с 0,1 %
Обща стойност на компонента на разходите за текущ трудов стаж и компонента на разходите за лихви от нетните периодични медицински разходи след напускане	10	(10)	13	(12)
Задължение за изплащане на дефинирани доходи	148	(144)	317	(307)

Промяна с десет базисни пункта (0,1 %) на предположения дисконтов процент води до следните последици:

	2022 г.		2021 г.	
	Увеличение с 0,1 %	Намаление с 0,1 %	Увеличение с 0,1 %	Намаление с 0,1 %
Задължение за изплащане на дефинирани доходи	(118)	121	(265)	274

Промяна с десет базисни пункта (0,1 %) в очакваните увеличения на заплатите води до следните последици:

	2022 г.		2021 г.	
	Увеличение с 0,1 %	Намаление с 0,1 %	Увеличение с 0,1 %	Намаление с 0,1 %
Задължение за изплащане на дефинирани доходи	(23)	22	(42)	41

Едногодишна промяна в предположената възраст на пенсиониране води до следните последици:

	2022 г.		2021 г.	
	Увеличение с една година	Намаление с една година	Увеличение с една година	Намаление с една година
Задължение за изплащане на дефинирани доходи	(173)	184	(317)	334

2.10. ПРОВИЗИИ

милиони
евро

	Сума към 31.12.2021 г.	Допълнителни провизии	Сторнирани неизползвани суми	Използвани суми	Трансфер между категориите	Промяна в очакваната стойност	Сума към 31.12.2022 г.
<i>Съдебни дела:</i>							
Селско стопанство	354	222	(83)	(216)	–	–	277
Други	22	54	(3)	(2)	(0)	0	71
Демонтаж на ядрени обекти	2 440	–	–	(38)	–	(657)	1 745
Финансови	1	–	–	–	–	0	1
Други	530	494	(249)	(100)	0	2	677
Общо	3 348	770	(336)	(356)	0	(654)	2 771
Нетекущи	2 950	242	(85)	(218)	(36)	(654)	2 199
Текущи	398	527	(251)	(138)	36	(0)	571

Провизиите представляват оценени по надежден начин суми, произтичащи от минали събития, които вероятно ще трябва да бъдат платени от бюджета на ЕС в бъдеще.

Съдебни дела

Това са очакваните суми, които вероятно ще трябва да бъдат платени след края на годината във връзка с редица продължаващи съдебни дела. Сумите за земеделието се отнасят до правни действия, предприети от държавите членки срещу решения за уравниване с оглед на съответствието за ЕФГЗ и ЕЗФРСР.

Демонтаж на ядрени обекти

От 2017 г. основанието за провизията беше актуализирано в съответствие със стратегията за програма на JRC за извеждане от експлоатация и управление на отпадъците (D&WMP) — актуализирана през 2017 г. Прегледът на стратегията, както и на бюджетните нужди и на нуждите от персонал, беше направен съвместно с независимата експертна група D&WMP. Той представлява най-добрата налична оценка на бюджета и персонала, необходими за приключване на извеждането от експлоатация на обектите на JRC в Испра, Геел, Карлсруе и Петен.

В съответствие със счетоводните правила на ЕС тази провизия се индексира с инфлацията, след което се дисконтира до нетната ѝ настояща стойност (като се използва суаповата крива в евро). Към 31 декември 2022 г. това доведе до провизия в размер на 1745 милиона евро, разпределени между сумите, които се очаква да бъдат използвани през 2023 г. (35 милиона евро) и след това (1710 милиона евро). Намалението в сравнение с 2021 г. се дължи главно на рязкото увеличение на дисконтовите проценти, приложени към очакваните бъдещи разходи.

Трябва да се отбележи, че голямата несигурност, характерна за дългосрочното планиране на извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения, може да повлияе на тази оценка, която може да се увеличи значително в бъдеще. Основните източници на несигурност са свързани с крайното състояние на изведения от експлоатация обект, ядрените материали, аспектите на управлението и обезвреждането на отпадъците, непълните или липсващите национални нормативни уредби, сложните и продължителни процеси на получаване на разрешителни и бъдещото развитие на промишления пазар за извеждане от експлоатация.

2.11. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

милиони евро

	Бележка	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Нетекущи			
Финансови пасиви по АС	2.11.1	323 798	214 824
Финансови пасиви по ССИД	2,4,2,2	9	5
Задължения по финансови гаранции	2.11.2	177	146
		323 985	214 974
Текущи			
Финансови пасиви по АС	2.11.1	22 022	23 501
Финансови пасиви по ССИД	2,4,2,2	15	–
Задължения по финансови гаранции	2.11.2	6 279	7 648
		28 316	31 149
Общо		352 301	246 123

2.11.1. Финансови пасиви по амортизирана стойност

милиони евро

	Бележка	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Заеми за NextGenerationEU и финансова помощ	2.11.1.1	344 303	236 720
Други финансови пасиви	2,11,1,2	1 517	1 605
Общо		345 820	238 325
Нетекущи		323 798	214 824
Текущи		22 022	23 501

2.11.1.1. Заеми за NextGenerationEU и финансова помощ

милиони евро

	NextGenerationEU	SURE	ЕМФС	ПБ	МФП	Евратом	Общо
Общо към 31.12.2021 г.	91 000	90 567	47 138	201	7 464	351	236 720
Нови заеми в номинално изражение	150 267	8 718	2 200	–	7 535	–	168 720
Възстановени суми	(53 381)	–	(2 700)	–	(10)	(23)	(56 114)
Промени в балансовата стойност	(4 758)	(155)	(51)	0	(60)	0	(5 023)
Общо към 31.12.2022 г.	183 129	99 130	46 587	201	14 929	327	344 303
Нетекущи	165 546	99 026	42 666	200	14 798	314	322 549
Текущи	17 583	104	3 921	1	131	14	21 754

Заемите се отнасят главно за дългосрочни облигации, с изключение на заемите по NextGenerationEU, които се отнасят за съкровищни бонове на ЕС с кратък срок до падежа на стойност 17 милиарда евро (2021 г.: 20 милиарда евро). С изключение на заемите по NextGenerationEU (вж. по-долу) всички заеми са на принципа „бек-ту-бек“, което означава, че съществуват съответни еквивалентни заеми (при същите условия, лихвени проценти, падежи и т.н.) — вж. бележка 2.4.1.1.

Със заемите по NextGenerationEU се финансират заеми по линия на МВУ, неподлежаща на връщане подкрепа по линия на МВУ и други програми от МФР. Съществува двугодишен план за заемане на средства, който се основава на прогнозираните изходящи потоци за заеми и неподлежаща на връщане подкрепа. Комисията следва диверсифицирана стратегия за финансиране и използва различни дългосрочни и краткосрочни инструменти за финансиране, което ѝ дава възможност да предлага дългосрочни заеми при атрактивни условия на държавите членки бенефициери. След това разходите по заемите се разпределят по единен подход между бенефициерите на заемите и бюджета на ЕС (за неподлежащата на връщане подкрепа).

В контекста на стратегията за диверсифицирано финансиране за NextGenerationEU Комисията емитира краткосрочни облигации (3 или 6 месеца), които могат да бъдат погасени през същата или

следващата година. 53,4 милиарда евро в реда „Възстановени суми“ по МВУ се отнасят за такива краткосрочни заеми. Нетните допълнителни заеми за NextGenerationEU през 2022 г. възлизат на 96,9 милиарда евро.

Редът „Промени в балансовата стойност“ съответства на промяната в начислените лихви и на промяната в премии/отстъпките (нови премии/отстъпки и амортизация).

За NextGenerationEU редът „Промени в балансовата стойност“ се отнася главно за отстъпки по емисиите на облигации за 2022 г. Когато лихвените проценти по купона са по-ниски от пазарните, заемополучателят получава сума, по-малка от номиналната стойност на заема. Разликата е в размера на отстъпката. Отстъпката се амортизира постепенно като финансов разход и е част от изчислението на ефективния лихвен процент по заема.

Погасяването на горепосочените получени заеми в крайна сметка се гарантира от бюджета на ЕС (вж. бележка **2.4.1.1**), т.е. от всяка държава членка.

Ефективни лихвени проценти за получените заеми (изразени като лихвен диапазон)

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
NextGenerationEU	(0,49) % — 3,41 %	(0,95) % — 0,74 %
SURE	(0,48) % — 2,78 %	(0,48) % — 0,77 %
ЕМФС	(0,03) % — 3,79 %	(0,03) % — 3,79 %
ПБ	2,95 %	2,95 %
МФП	(0,14) % — 3,70 %	(0,14) % — 3,70 %
Евратом	(0,08) % — 1,53 %	(0,08) % — 1,58 %

2.11.1.2. Други финансови пасиви

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
<i>милиони евро</i>		
Нетекущи		
Задължения по финансов лизинг	847	1 017
Сгради, които се изплащат на вноски	296	291
Други	106	133
	1 249	1 441
Текущи		
Задължения по финансов лизинг	103	103
Сгради, които се изплащат на вноски	48	54
Глоби, които подлежат на възстановяване	—	—
Други	117	6
	268	164
Общо	1 517	1 605

Задължения по финансов лизинг

	<i>милиони евро</i>			
	Бъдещи суми за плащане			
	< 1 година	1—5 години	> 5 години	Общо пасив
Земя и сгради	97	393	447	938
Други дълготрайни активи	6	7	—	13
Общо към 31.12.2022 г.	103	400	447	951
Лихвен елемент	39	124	74	237
Общо бъдещи минимални лизингови плащания към 31.12.2022 г.	143	524	521	1 188
Общо бъдещи минимални лизингови плащания към 31.12.2021 г.	145	619	631	1 395

Сумите за лизинг и сгради, посочени по-горе, ще трябва да бъдат финансирани от бъдещи бюджети.

2.11.2. Задължения по финансови гаранции

милиони евро

	31.12.2022 г.		31.12.2021 г.	
	Вземания по финансови гаранции (Бележка 2.6.2)	Задължения по финансови гаранции	Вземания по финансови гаранции (Бележка 2.6.2)	Задължения по финансови гаранции
<i>Програми за бюджетни гаранции на ЕС</i>				
Гаранция от ЕФСИ	2 039	2 178	2 917	3 618
Гаранции по мандата на ЕИБ за външно кредитиране	47	2 358	106	2 569
Гаранция от ЕФУР	3	180	2	139
Гаранция от InvestEU	46	332	–	–
Гаранция от ИССРМС на ЕС	0	203	–	4
	2 134	5 252	3 024	6 330
<i>Програми за финансови инструменти на ЕС</i>				
COSME	0	617	0	780
„Хоризонт 2020“	37	422	59	410
CCS	–	60	–	110
Други	29	106	32	165
	66	1 204	90	1 464
Общо	2 201	6 456	3 115	7 794
Нетекущи	1 832	177	2 630	146
Текущи	369	6 279	485	7 648

ЕС прилага брутното представяне на договорите за финансова гаранция, при което приходите, които все още предстои да бъдат получени по гаранцията, се признават като вземане по финансови гаранции (представено в позицията „Вземания от операции с размяна“ — вж. бележка **2.6.2**), а задължение по финансова гаранция се признава като задължение на ЕС за покриване на бъдещи гаранционни вземания.

Гаранцията по ЕФСИ и гаранцията по МВК остават финансово най-значимите от програмите за финансови гаранции със задължение по финансови гаранции съответно в размер на 2 178 милиона евро и 2 358 милиона евро. Докато за гаранцията по ЕФСИ ЕС има право на очаквано възнаграждение в размер на 2039 милиона евро (признато като вземане по финансови гаранции), покриващо до голяма степен задължението, за гаранцията по МВК очакваните приходи са 47 милиона евро, които покриват само малка част от гаранцията. Това се дължи на големия дял на субсидиране на МВК от ЕС. През 2022 г. бяха подписани нови гаранционни споразумения по програмите InvestEU и ИССРМС, което доведе до признаване на нови задължения по финансови гаранции (вж. също бележка **4.1.1**).

Повечето от останалите гаранционни програми на ЕС, по-специално тези, предвидени за финансиране на МСП с по-висок риск или за сектора на иновациите, са без възнаграждение. Вж. бележка **2.4.2.1** за допълнителна информация относно гаранциите по програмата „Хоризонт 2020“ и бележка **4.1.2** във връзка с COSME.

2.12. ЗАДЪЛЖЕНИЯ

милиони
евро

	Брутна сума	Корекции	Нетна сума към 31.12.2022 г.	Брутна сума	Корекции	Нетна сума към 31.12.2021 г.
Декларации за разходи и фактури, получени от:						
<i>Държави членки</i>						
ЕЗФРСР и други инструменти за развитие на селските райони	80	(0)	80	30	(0)	30
ЕФРР и КФ	6 258	(1 614)	4 644	6 484	(1 878)	4 606
ЕСФ	2 796	(368)	2 428	3 311	(596)	2 715
МВУ (NextGenerationEU)	24 629		24 629	19 118		19 118
Други	1 075	(170)	904	663	(58)	605
<i>Частни и публични субекти</i>	1 527	(467)	1 060	1 563	(320)	1 244
Общо получени декларации за разходи и фактури	36 366	(2 620)	33 745	31 169	(2 851)	28 318
ЕФГЗ	15 795	N/A	15 795	15 650	N/A	15 650
Задължения по собствените ресурси	3 764	N/A	3 764	38	N/A	38
Разни задължения	1 679	N/A	1 679	2 030	N/A	2 030
Други	357	N/A	357	335	N/A	335
Общо	57 961	(2 620)	55 341	49 223	(2 851)	46 372

Задълженията включват фактурите и декларациите за разходи, които са получени, но все още не са платени, към края на годината. Те се признават първоначално в момента на получаване на фактурите/декларациите за разходи за исканите суми. Впоследствие задълженията се коригират, за да отразяват само приетите суми след прегледа на разходите, както и сумите, които се считат за допустими. Сумите, за които се счита, че са недопустими, се включват в колоната „Корекции“. Най-големите суми се отнасят до дейностите по структурните фондове.

Значителното увеличение в сравнение с края на предходната година се дължи главно на инструмента по МВУ (NextGenerationEU), който започна да действа през 2021 г. и при който непогасените задължения към 31 декември 2022 г. възлизат на 24,6 милиарда евро. Тези суми представляват исканията за плащане, получени към края на годината, за които оценката на ключовите етапи и целите все още не е приключила.

През периода на програмиране 2014—2020 г. в Регламент № 1303/2013 за общоприложимите разпоредби (ROP), който се прилага за структурните фондове (ЕФРР и ЕСФ), за Кохезионния фонд и за Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), се предвижда бюджетът на ЕС да се зачитава посредством систематично задържане на 10 % от направените междинни плащания. До февруари след края на счетоводната година по ROP (1 юли—30 юни) приключва цикълът на контрол, който се осъществява както чрез проверки на управлението, извършени от управляващите органи, така и чрез одити от страна на одитните органи. Комисията разглежда документите за получаване на увереност и отчетите, предоставени от съответните органи в държавите членки. Плащането или събирането на окончателното салдо се извършва едва след като това разглеждане приключи и отчетите бъдат приети. Задържаната в съответствие с тази разпоредба сума възлизаше към края на 2022 г. на общо 8,8 милиарда евро. Част от тази сума (1,3 милиарда евро) е оценена като недопустима въз основа на информацията, предоставена от държавите членки в техните отчети, и също е включена в колоната „Корекции“.

Искания за предварително финансиране

В допълнение към горепосочените суми, към края на 2022 г. бяха получени искания за предварително финансиране на стойност 3 милиарда евро, които не бяха платени към края на годината. Според счетоводните правила на ЕС тези суми не се отчитат като задължения.

Задължения по собствените ресурси

Задълженията по собствените ресурси се отнасят до вноските на държавите членки в бюджета на ЕС, които трябва да бъдат възстановени в края на годината. Коригиращите бюджети се изпълняват съгласно член 10а, параграф 3 от Регламент № 609/2014. Голямото салдо към 31 декември 2022 г. се дължи на приемането на коригиращ бюджет № 5/2022 на 23 ноември 2022 г. Съгласно тази правна разпоредба получените в резултат суми бяха върнати на държавите членки на първия работен ден на месец януари 2023 г.

2.13. НАЧИСЛЕНИ РАЗХОДИ И ПРИХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ

милиони евро

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Начислени разходи	85 870	77 819
Приходи за бъдещи периоди	127	126
Други	167	123
Общо	86 164	78 068

Разпределението на начислените разходи е, както следва:

милиони евро

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
МВУ (NextGenerationEU)	17 188	8 263
ЕФГЗ	25 316	25 241
ЕЗФРСР и други инструменти за развитие на селските райони	19 625	19 245
ЕФРР и КФ	8 741	10 710
ЕСФ	3 366	3 499
Други	11 633	10 859
Общо	85 870	77 819

Начислените разходи са признатите разходи, за които Съюзът все още не е получил декларации за разходи. По отношение на политиката на сближаване намалението е свързано главно с факта, че периодът 2014—2020 г. е в своя етап на приключване. Освен това изпълнението за текущия програмен период е доста бавно и в резултат на това не бяха признати начислени разходи за периода 2021—2027 г. От друга страна, има увеличение на начислените разходи за МВУ, тъй като държавите членки напредват с изпълнението на реформите и инвестициите и ключовите етапи се изпълняват.

НЕТНИ АКТИВИ

2.14. РЕЗЕРВИ

	Бележка	милиони евро	
		31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Други резерви		1 312	1 325
Общо		1 312	1 325

Сумата е свързана предимно с резервите на ЕОБС в ликвидация (865 милиона евро) за активите на Изследователския фонд за въглища и стомана, които бяха създадени в контекста на приключването на дейността на ЕОБС в ликвидация, както и с резервния фонд на Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (293 милиона евро).

2.15. СУМИ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ПОИСКАНИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

милиони евро	
Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите	83 624
Бюджетен резултат за 2021 г., предоставен на държавите членки	3 227
Преоценки на задълженията, свързани с доходите на наети лица	(46 048)
Други	(115)
Финансов резултат за годината	91 949
Общ размер на сумите, които трябва да бъдат поискани от	132 637

Тази сума представлява тази част от разходите, направени от ЕС до 31 декември, която трябва да бъде финансирана от бъдещи бюджети. Много разходи се признават по правилата за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване през годината N, въпреки че може в действителност да бъдат платени през годината N+1 (или по-късно) и поради това да бъдат финансирани от бюджета за годината N+1 (или по-късно). Включването на тези пасиви в отчетите, съчетано с факта, че съответните суми се финансират от бъдещи бюджети, води до това, че в края на годината пасивите значително надвишават активите. Най-значителните суми, които трябва да бъдат изтъкнати, се отнасят до заемите, взети във връзка с неподлежащата на връщане подкрепа по NextGenerationEU, дейностите по ЕФГЗ и задълженията, свързани с доходите на наети лица.

Следва също да се отбележи, че горното няма отражение върху бюджетния резултат — бюджетните приходи винаги трябва да са равни на бюджетните разходи или да ги превишават и всеки приходен излишък се връща на държавите членки.

Преоценките на задълженията, свързани с доходите на наети лица, са свързани с актюерските печалби и загуби, произтичащи от актюерската оценка на тези задължения.

Значителното увеличение на сумите, които трябва да бъдат поискани от държавите членки през последните две години, се дължи главно на заемите във връзка с неподлежаща на връщане подкрепа, взети в рамките на NextGenerationEU през този период.

3. БЕЛЕЖКИ КЪМ ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ

ПРИХОДИ

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА: СОБСТВЕНИ РЕСУРСИ

3.1. РЕСУРСИ ОТ БНД

Приходите от собствени ресурси са основният елемент на оперативните приходи на ЕС. Приходите от БНД (брутен национален доход) възлизат на 103 880 милиона евро за 2022 г. (2021 г.: 115 955 милиона евро) и са най-съществената от четирите категории собствени ресурси. Спрямо БНД на всяка държава членка се прилага единен процент. Приходите от БНД балансират приходите и разходите, т.е. финансират частта от бюджета, която не е покрита от други източници на приходи. Намалението на приходите от БНД през 2022 г. в сравнение с 2021 г. се обяснява с няколко фактора: бюджетирането на излишък, по-висок с 1,5 милиарда евро, увеличението на прогнозираните мита с 6,4 милиарда евро, по-голямата с 1,8 милиарда евро вноска по ДДС и по-голямата вноска на Обединеното кралство, свързана със Споразумението за оттегляне (3,9 милиарда евро).

3.2. ТРАДИЦИОННИ СОБСТВЕНИ РЕСУРСИ

Традиционните собствени ресурси са свързани главно с мита, като държавите членки задържат 25 % от сумите като разходи по събирането, поради което посочените по-горе стойности не включват това приспадане. Събирането на мита се е увеличило значително поради икономическото възстановяване.

3.3. РЕСУРСИ ОТ ДДС

Собственият ресурс от ДДС се изчислява според основите на ДДС на държавите членки, които са хармонизирани за тази цел в съответствие с правилата на ЕС. Единна изискуема ставка от 0,30 % се прилага към общата сума на приходите от ДДС, събрани от всички облагаеми доставки във всяка държава членка, разделена на среднопретеглената ставка на ДДС. Основата на ДДС е ограничена до 50 % от БНД на всяка държава членка.

3.4. СОБСТВЕНИ РЕСУРСИ ВЪЗ ОСНОВА НА НЕРЕЦИКЛИРАНИТЕ ПЛАСТМАСОВИ ОТПАДЪЦИ ОТ ОПАКОВКИ

За теглото на нерециклираните отпадъците от пластмасови опаковки, генерирани във всяка държава членка, се прилага единна изискуема ставка от 0,80 EUR на килограм. Отпадъците от пластмасови опаковки, които не са рециклирани през дадена година, се изчисляват като от генерираните отпадъци от пластмасови опаковки през съответната година се извадят рециклираните отпадъци от пластмасови опаковки в дадена държава членка. България, Чехия, Естония, Гърция, Испания, Хърватия, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Португалия, Румъния, Словения и Словакия имат право на специфични годишни еднократни намаления на съответните вноски за собствени ресурси въз основа на нерециклираните пластмасови отпадъци от опаковки. Този сравнително нов собствен ресурс беше въведен през 2021 г. с влизането в сила на новото Решение за собствените ресурси 2020/2053.

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА: ТРАНСФЕРИ

3.5. ГЛОБИ

Приходите в размер на 915 милиона евро (2021 г.: 1990 милиона евро) са свързани с глобите, наложени от Комисията на държави членки за нарушения на правото на ЕС (640 милиона евро), и с глобите, наложени на предприятия за нарушения на правилата за конкуренция на ЕС (272 милиона евро).

3.6. СЪБИРАНЕ НА РАЗХОДИ

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
Споделено управление	1 110	1 682
Пряко управление	90	61
Непряко управление	19	51
Общо	1 219	1 794

Тази позиция представлява предимно нарежданията за събиране на вземания, изготвени от Комисията, средствата по които са получени или са прихванати със (т.е. приспаднати от) следващи плащания, записани в счетоводната система на Комисията. Тези нареждания за събиране на вземания са изготвени, за да бъдат събрани разходи, изплатени по-рано от бюджета на ЕС. Събирането на вземания се основава на проверки, одити или анализ на допустимостта и следователно с тези операции бюджетът на ЕС се защитава срещу извършването на неправомерни разходи.

Включват се също нарежданията за събиране на вземания, изготвени от държавите членки за бенефициери на разходи по линия на ЕФГЗ, както и промяната на очакваните начислени приходи от края на предходната година до края на настоящата година.

Сумите, включени в таблицата по-горе, представляват приходи, реализирани чрез изготвяне на нареждания за събиране на вземания. Поради това те не могат да покажат и не показват пълната степен на мерките, предприети за защита на бюджета на ЕС, особено за политиката на сближаване, където са въведени специални механизми за гарантиране на коригирането на недопустимите разходи, повечето от които механизми не включват издаването на нареждане за събиране на вземания. Бюджетът на ЕС е защитен и чрез оттегляния на разходи и чрез събраните суми предварително финансиране.

Събраните суми при споделеното управление съставляват по-голямата част от общата сума:

Селско стопанство: ЕФГЗ и развитие на селските райони

В рамките на ЕФГЗ и на ЕЗФРСР сумите, отчетени в тази позиция като приходи за годината, са финансовите корекции за годината и възстановяванията, декларирани от държавите членки и събрани през годината, както и нетното увеличение на дължимите суми, декларирани от държавите членки, които трябва да бъдат събрани към края на годината във връзка с измами и нередности.

Политика на сближаване

Основните суми, свързани с политиката на сближаване, са сумите, които Комисията очаква да събере от държавите членки. Събирането ще бъде осъществено след разглеждането и приемането на годишните отчети, представени от държавите членки в началото на 2023 г. Сумите, подлежащи на събиране, представляват основно разликата между сумите, първоначално декларирани като допустими през счетоводната година, и сумите, потвърдени като допустими в годишните отчети на държавите членки. Малка сума означава, че въведените на равнището на държавите членки проверки са позволили откриването на недопустими суми на ранен етап от процеса.

3.7. СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ОТТЕГЛЯНЕТО НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

Тези приходи са свързани с нетните суми, дължими от Обединеното кралство съгласно СО, подписано след излизането му от Съюза през 2020 г. (вж. бележка **2.6.1.2**), които се коригират всяка година в съответствие с изискванията на СО. Приходите за 2022 г. са нула и вместо това се признават разходи — причината за това са главно голямото намаление на неплатеното вземане от Обединеното кралство, свързано с пенсиите и другите доходи на наети лица (член 142), както и допълнителни суми, дължими на Обединеното кралство във връзка със собствените ресурси (член 136).

3.8. ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ БЕЗ РАЗМЯНА

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
Вноски от държави членки за Фонда за иновации	3 192	2 187
Данъци и вноски на персонала	1 439	1 367
Вноски от трети държави	1 307	1 056
Вноски от държави членки ИСП и за външна помощ	204	199
Трансфер на активи	321	356
Бюджетни корекции	3 246	1 245
Корекция на провизиите	991	65
Други	695	261
Общо	11 395	6 737

Вноските на държавите членки във Фонда за иновации са приходи, свързани главно с продажбата на квоти за емисии, които трябва да се използват за подпомагане на иновациите в областта на нисковъглеродните технологии.

Приходите от данъци и вноски на персонала се отнасят предимно до удържките от заплатите на персонала. Значителните по размер суми в категорията са пенсионноосигурителните вноски и данъкът върху дохода.

Вноските от трети държави са основно вноски от държавите от ЕАСТ (646 милиона евро), както и финансов принос от трети държави за „Хоризонт Европа“ (427 милиона евро) и за „Еразъм+“ (145 милиона евро).

Вноските от държавите членки се отнасят главно за 165 милиона евро за финансиране на Механизма за бежанците в Турция.

Бюджетните корекции представляват основно бюджетния излишък от предходната година, който възлизаше на 3227 милиона евро (2021 г.: 1769 милиона евро).

Увеличението на приходите, свързани с провизии, се дължи главно на намалението на провизиите за демонтаж на ядрени обекти (вж. бележка **2.10**).

Другите приходи от операции без размяна включват вноските на държавата — домакин на ITER, и на членовете на ITER за „Термоядрен синтез за енергия“, Европейското съвместно предприятие за ITER и развитието на термоядрената енергия (155,5 милиона евро), както и корекция на отписването на подлежащите на събиране TPC (189 милиона евро).

ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ С РАЗМЯНА

3.9. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
<i>Лихви върху:</i>		
<i>Просрочени плащания</i>	(927)	1 529
<i>Заеми</i>	1 238	1 160
<i>Получени заеми</i>	325	220
<i>Други</i>	127	10
<i>Приходи от ДФГ</i>	1 282	987
<i>Печалби от финансови активи или пасиви по ССИД:</i>		
<i>Недеривативи</i>	128	324
<i>Деривативи</i>	294	815
<i>Дивиденди</i>	114	30
<i>Други</i>	20	16
Общо	2 602	5 092

Приходите от лихви за забава произтичат предимно от глоби и вноски собствени ресурси, които са дължими, но не са платени в срок. Отрицателната сума се обяснява със значителното намаление на начислените приходи от лихви за забава във връзка със случая на подценяване, посочен в бележка **2.6.1.1**, от 1,4 милиарда евро, признати през 2021 г., на 0,4 милиарда евро през 2022 г. Това намаление в размер на 1 милиарда евро е следствие от съдебното решение от март 2022 г. и поради това се признава за финансовата 2022 година.

Лихвите по заемите са свързани главно с ЕМФС (0,8 милиарда евро), при който непогасените суми са предимно с висок ефективен лихвен процент. Други 0,2 милиарда евро се отнасят за заемите по линия на МВУ, при които новите плащания през 2022 г. са с по-високи ефективни лихвени проценти, отколкото през миналата година. Лихвите по заемите по SURE са ниски (0,2 милиарда евро) в сравнение с непогасената сума на заемите. Това е така, защото лихвите по значителна част от миналите операции са били по-ниски или отрицателни. Вж. също бележка **2.4.1**.

Приходите от лихви по заеми се отнасят главно за NextGenerationEU и SURE и се дължат на отрицателните ефективни лихвени проценти по някои минали операции.

Приходите от договори за финансови гаранции са свързани предимно с амортизацията на задълженията за финансови гаранции. Те може да се тълкуват като освобождаване на ЕС от гаранционни задължения за периода, в който ЕС е бил готов да компенсира титулярите на гаранции за техните кредитни загуби. Поради това признаването на приходите от финансови гаранции отразява изминалото време и гарантирания обем. Амортизацията се прилага и за двата вида гаранции — за тези, по които се начислява възнаграждение, и за тези, по които ЕС не начислява възнаграждение или начислява номинално възнаграждение (вж. бележка **2.11.2**). От гаранциите, по които се начислява възнаграждение, най-значима е гаранцията по ЕФСИ, предоставена на ЕИБ за дълговия портфейл в рамките на иновационния и инфраструктурен прозорец (ИИП), в съчетание с дълговите портфейли по InvestEU към 2022 г. (вж. бележка **4.1.1**). През 2022 г. приходите, получени от гаранцията по ЕФСИ във връзка с тези комбинирани дългови портфейли, възлизат на 313 милиона евро.

Приходите, свързани с договори за финансови гаранции в размер на 1282 милиона евро, се компенсират от загубите от обезценка на задължения по финансови гаранции в размер на 362 милиона евро, свързани с искания за плащане по гаранция, без възстановените суми, в размер на 360 милиона евро и нереализираните загуби от обезценка в размер на 1 милион евро (вж. бележки **3.15** и **6.5**). Освен това ЕК субсидира програми за финансови гаранции (514 милиона евро), като не начислява гаранционни премии или начислява премии под пазарните стойности (бележка **3.15**). Като цяло нетният резултат от програмите за финансови гаранции е излишък в размер на 406 милиона евро.

3.10. ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ОПЕРАЦИИ С РАЗМЯНА

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
Приходи от такси за предоставяне на услуги (агенции)	694	689
Печалби от курсови разлики	330	299
Продажба на стоки	121	53
Дял от нетния резултат на ЕИФ	24	169
Приходи, свързани с дълготрайните активи	26	2
Други	475	285
Общо	1 669	1 497

Приходите от такси за предоставяне на услуги включват предимно таксите за разрешения за търговия, събирани от Европейската агенция по лекарствата, и таксите за марки, събирани от Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост.

РАЗХОДИ

3.11. СПОДЕЛЕНО УПРАВЛЕНИЕ

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
Изпълнено от държавите членки		
Европейски фонд за гарантиране на земеделието	41 031	40 829
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и други инструменти за развитие на селските райони	16 073	15 451
Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд	43 083	46 932
Европейски социален фонд	14 649	16 727
Други	3 482	4 835
Общо	118 318	124 774

Преходът от предишния период на МФР (2014—2020 г.) към настоящата МФР за периода 2021—2027 г. обяснява намаляването на разходите в областта на сближаването (ЕФРР, КФ, ЕСФ): разходите, декларирани за предходния период, намаляват, а разходите за настоящия период са ниски главно поради бавното започване на изпълнението му.

Другите разходи включват предимно Европейския фонд за морско дело и рибарство (0,8 милиарда евро), фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (0,9 милиарда евро), резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит (0,4 милиарда евро), фонд „Убежище и миграция“ (0,6 милиарда евро), фонд „Вътрешна сигурност“ (0,4 милиарда евро) и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (0,4 милиарда евро).

3.12. ПРЯКО УПРАВЛЕНИЕ

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
Изпълнено от Комисията	78 497	48 265
от които за МВУ (NextGenerationEU)	69 461	42 940
Изпълнено от изпълнителните агенции на ЕС	14 962	14 232
Изпълнено от доверителните фондове	568	503
Общо	94 027	63 000

Увеличението на разходите при пряко управление, извършени от Комисията, е свързано главно с изпълнението на МВУ, политиката в областта на научните изследвания и външната дейност. Основните разходи се отнасят до МВУ (69,5 милиарда евро), който се е увеличил значително спрямо предходната година, тъй като държавите членки използват предоставените средства и ключовите етапи са постигнати. Останалата част от сумите при прякото управление се отнасят основно до изпълнението на политиката в областта на научните изследвания (7,4 милиарда евро) и до външните дейности, които включват инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество и неговите предшественици (3,7 милиарда евро), както и операциите за хуманитарна помощ (1 милиард евро).

Други 3,1 милиарда евро са свързани с Механизма за свързване на Европа — общия инфраструктурен фонд за изграждане на интелигентни мрежи в областта на транспорта, енергетиката и телекомуникациите.

3.13. НЕПРЯКО УПРАВЛЕНИЕ

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
Изпълнено от други агенции и органи на ЕС	3 615	3 154
Изпълнено от трети държави	630	890
Изпълнено от международни организации	4 650	3 622

Изпълнени от други субекти	4 738	3 225
Общо	13 634	10 891

6 милиарда евро от разходите при непряко управление са свързани с външни дейности (главно в областите предприемачество, хуманитарна помощ, международно сътрудничество и съседство). Други 3,5 милиарда евро са предназначени за увеличаване на конкурентоспособността на Европа (в области като научните изследвания, космическите програми и образованието).

3.14. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ И ЗА ПЕНСИИ

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
Разходи за персонал	7 957	7 377
Разходи за пенсии	6 251	5 040
Общо	14 209	12 417

Разходите за пенсии представляват елементи на движенията, които са възникнали след актюерската оценка на задълженията, свързани с доходите на наети лица, различни от признатите в „Нетни активи“. Поради това те не представляват реалните пенсионни плащания за годината, които са значително по-ниски — 2,2 милиарда евро.

3.15. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
Разходи за лихви:		
Получени заеми	1 912	1 209
Заеми	161	146
Финансови лизинги	50	56
Други	31	103
ДФГ — субсидирано възнаграждение	514	233
Нетна загуба от обезценка по:		
ДФГ	362	947
Заеми и вземания	2 108	1 244
Загуба от финансови активи или пасиви по ССИД:		
Недеривативи	2 344	210
Деривативи	126	40
Други	29	13
Общо	7 637	4 201

Разходите за лихви по заеми са основно от ЕМФС (0,8 милиарда евро), NextGenerationEU (0,9 милиарда евро) и SURE (0,2 милиарда евро). Лихвите по заемите по линия на SURE са значително по-ниски от тези по другите програми, тъй като значителна част от тези заеми са с по-ниски или отрицателни лихвени проценти. Отрицателните ефективни лихвени проценти по някои минали операции по линия на SURE също обясняват разходите за лихви по заеми (отпускане на заеми „бек-ту-бек“ с отрицателни лихвени проценти).

За повече подробности относно разходите, свързани с финансови гаранции, вж. бележка 3.9.

Нетните загуби от обезценка на заеми и вземания се отнасят най-вече до допълнителната обезценка в размер на 2,1 милиарда евро, призната през 2022 г. по заемите за МФП и заемите от Евратом за Украйна (вж. бележки 2.4.1.1 и 6.5).

Основната загуба по финансови активи или пасиви по ССИД — недеривативи е от дълговите ценни книжа на ОФП (1,1 милиарда евро) и фонда за иновации (0,5 милиарда). През 2022 г. пазарните цени на облигациите спаднаха поради увеличението на лихвените проценти. Това оказва отрицателно въздействие върху справедливата стойност на облигациите, държани в портфейлите на ЕС, което доведе до признаването на предимно нереализирана загуба на справедлива стойност.

3.16. ДРУГИ РАЗХОДИ

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
Административни разходи и разходи в областта на ИТ	2 321	2 105
Корекция на провизиите	769	583
Разходи по дълготрайните активи	1 518	1 205
Разходи за управление на земя и сгради	686	591
Загуби от курсови разлики	427	171
Разходи по оперативен лизинг	411	447
Намаление на глобите с решение на съда	1 378	15
Други	832	645
Общо	8 342	5 762

Сумата, оповестена в ред „Намаление на глобите с решение на съда“ по-горе, включва 997 милиона евро, свързани с отмяната на глоба, наложена през януари 2018 г. на Qualcomm за злоупотреба с господстващото му положение на пазара. През юни 2022 г. Общият съд отмени глобата и Комисията не обжалва неговото решение, което доведе до отписване на вземането за глоба в годишните отчети за 2022 г.

Общият размер на средствата за научноизследователска и развойна дейност, признати като разходи през 2022 г., е следният:

	милиони евро	
	2022 г.	2021 г.
Разходи за научни изследвания	430	401
Некапитализирани разходи за развойна дейност	133	122
Общо	563	523

3.17. ОТЧИТАНЕ ПО СЕГМЕНТИ ПО ФУНКЦИИ ОТ МНОГОГОДИШНАТА ФИНАНСОВА РАМКА (МФР)

	Единен пазар, инновации и цифрова сфера	Сближаване и ценности	Природни ресурси и околна среда	Миграция и управление на границите	Устойчивост, сигурност и отбрана	Съседните региони и светът	Европейска публична администрация	Неотнесени към функция от МФР*	милиони евро Общо
Ресурси от БНД	–	–	–	–	–	–	–	103 880	103 880
Традиционни собствени ресурси	–	–	–	–	–	–	–	23 495	23 495
ДДС	–	–	–	–	–	–	–	19 666	19 666
Нови собствени ресурси	–	–	–	–	–	–	–	6 337	6 337
Глоби	–	–	–	–	–	–	–	915	915
Събиране на разходи	62	620	468	4	0	63	0	2	1 219
Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Други	1 173	140	345	0	657	206	1 896	6 977	11 395
Приходи от операции без размяна	1 236	761	813	4	657	269	1 896	161 271	166 908
Финансови приходи	1 471	18	1	–	0	362	6	743	2 602
Други	111	(25)	(12)	(0)	(3)	67	480	1 052	1 669
Приходи от операции с размяна	1 582	(7)	(11)	(0)	(3)	429	486	1 795	4 271
Общо приходи	2 817	754	802	4	654	699	2 382	163 067	171 179
Разходи, изпълнени от държавите членки:									
ЕФГЗ	–	–	(41 031)	–	–	–	–	–	(41 031)
ЕЗФРСР и други	–	–	(16 073)	–	–	–	–	–	(16 073)
инструменти за развитие на селските райони	–	–	(16 073)	–	–	–	–	–	(16 073)
ЕФРР и КФ	–	(43 083)	–	–	–	–	–	–	(43 083)
ЕСФ	–	(14 649)	–	–	–	–	–	–	(14 649)
Други	–	(764)	(755)	(862)	(72)	(132)	–	(898)	(3 482)
Изпълнени от ЕК, изпълнителните агенции и доверителните фондове	(12 765)	(73 573)	(906)	(459)	(303)	(5 802)	(12)	(208)	(94 027)
Изпълнени от други агенции и органи на ЕС	(2 848)	(494)	(90)	(1 018)	(210)	(25)	(111)	1 180	(3 615)
Изпълнени от трети държави и международни организации	(418)	(114)	(5)	(241)	(163)	(4 334)	(1)	(5)	(5 281)
Изпълнени от други субекти	(225)	(2 799)	(1)	(6)	(57)	(1 653)	(0)	2	(4 738)
Разходи за персонал и за пенсии	(493)	(15)	(2)	(0)	(3)	(157)	(12 006)	(1 531)	(14 209)
Финансови разходи	(882)	(11)	(6)	(0)	(0)	(574)	(210)	(5 953)	(7 637)
Споразумение за оттеглянето								(6 961)	(6 961)

на Обединеното кралство

Други разходи	(2 195)	(168)	(305)	(19)	(8)	(281)	(3 421)	(1 946)	(8 342)
Общо разходи	(19 825)	(135 670)	(59 174)	(2 604)	(816)	(12 957)	(15 761)	(16 321)	(263 128)
Финансов резултат за годината	(17 008)	(134 916)	(58 372)	(2 600)	(163)	(12 258)	(13 379)	146 746	(91 949)

* Позицията „Неотнесени към функция от МФР“ включва изпълнението на бюджета от консолидираните субекти и консолидационните изключения, извънбюджетните операции и неразпределените програми с несъществени суми на индивидуална база.

Посочването на приходите и разходите по функции от МФР се основава на приблизителна оценка, тъй като не всички поети задължения са свързани с функция от МФР.

4. УСЛОВНИ ПАСИВИ И АКТИВИ

Условните пасиви са възможни бъдещи задължения за плащане на ЕС, които могат да възникнат вследствие на минали събития или поети правнообвързващи задължения, но които зависят от бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на ЕС. Те са свързани главно с предоставените гаранции и с правните рискове. **Всички условни пасиви, с изключение на свързаните с глоби, с гаранции и с финансови инструменти до равнището, до което са покрити от фондове (вж. бележка 2.4.2.1), ще бъдат финансирани, ако станат дължими, от бюджета на ЕС (и следователно от държавите — членки на ЕС) през идните години.**

За информацията относно бюджетните гаранции на ЕС, предоставени за покриване на взетите заеми за NextGenerationEU и за финансова помощ, моля, вж. бележка 2.4.1.1 и бележка 2.11.1.1. Тази информация се оповестяваше преди в настоящия раздел, но тъй като всяко искане за плащане по тези гаранции ще зависи от неизпълнение на задължението за плащане по предоставените заеми, които са представени по-подробно в бележка 2.4.1.1, се счита за по-уместно тази информация да бъде представена там.

4.1. Гаранции, предоставени от бюджета на ЕС

4.1.1. Гаранции, предоставени по програмите за бюджетни гаранции на ЕС (в номинално изражение)

милиони евро

	31.12.2022 г.			Провизиран и активи*
	Предоставени гаранции Таван	Подписани	Изплатени	
Гаранции по мандата на ЕИБ за външно	30 599	30 599	20 909	2 710
Гаранция от ЕФСИ	25 793	24 615	21 084	8 571
Гаранция от ЕФУР	1 176	522	446	728
Гаранция от InvestEU	21 280	2 108	324	1 722
ИССРМС — гаранция за външна дейност	27 020	4 515	156	1 067
Общо	105 869	62 359	42 919	14 798

* Активите в размер на 2,7 милиарда евро, провизирани за гаранциите по МВК на ЕИБ, обхващат също наследените заеми по линия на МФП и Евратом (вж. бележка 4.1.2).

	31.12.2021 г.			Провизиран и активи*
	Предоставени гаранции Таван	Подписани	Изплатени	
Гаранции по мандата на ЕИБ за външно кредитиране	33 026	33 026	20 835	2 700
Гаранция от ЕФСИ	25 826	24 730	20 358	8 602
Гаранция от ЕФУР	1 391	611	535	796
ИССРМС — гаранция за външна дейност	200	200	200	–
Общо	60 442	58 566	41 928	12 098

* Активите в размер на 2,7 милиарда евро, провизирани за гаранциите по МВК на ЕИБ, обхващат също наследените заеми по линия на МФП и Евратом (вж. бележка 4.1.2).

Таблиците по-горе показват експозицията на бюджета на ЕС спрямо евентуални бъдещи плащания, свързани с гаранции, предоставени на групата на ЕИБ или на други финансови институции. Изплатените суми са сумите, които вече са предоставени на крайните бенефициери, докато подписаните суми включват тези изплатени суми плюс вече подписаните с бенефициери или финансови посредници споразумения, средствата по които все още не са изплатени към края на годината (19 440 милиона евро). Таванът представлява общият размер на гаранцията, която бюджетът на ЕС, а следователно и държавите членки са поели задължението да финансират, тъй като, за да се оповести максималната експозиция на ЕС към 31 декември 2022 г., трябва да бъдат включени и операциите, които е разрешено да бъдат подписани, но все още не са подписани (43 510 милиона евро).

Програмите за бюджетни гаранции са обезпечени с провизии, които се натрупват постепенно от бюджета и се съхраняват в общия фонд „Провизии“ (ОФП) като ликвиден резерв за покриване на

бъдещи искания за плащане по гаранции (вж. бележка **2.4.2.1**). Към 31 декември 2022 г. провизираните суми възлизаха на 14 798 милиона евро (2021 г.: 12 098 милиона евро). Вж. бележка **6.2** за мерките, въведени, за да се гарантира, че провизиите са достатъчни, за да се покрият исканията за плащане по гаранции в средносрочен план. Всички загуби, възникнали в рамките на програмите за бюджетна гаранция, надхвърлящи заделените провизии, при всички случаи ще трябва да бъдат покрити от бъдещите бюджети.

Гаранции по мандата на ЕИБ за външно кредитиране

Бюджетът на ЕС гарантира заемите, които ЕИБ е подписала и отпуснала от собствените си ресурси на трети държави. Към 31 декември 2022 г. размерът на непогасените заеми, които са покрити от гаранцията на ЕС, възлизаше на 20 909 милиона евро. Гаранции от бюджета на ЕС:

- 20 482 милиона евро чрез подразделението на ОФП за Гаранционния фонд за външни дейности; и
- 427 милиона евро директно за заеми, отпуснати на държави членки преди присъединяването.

В гаранциите, предоставени към 31 декември 2022 г., са включени 2,1 милиарда евро подписани, но неизплатени заеми, бъдещите плащания по които зависят от одобрение от ЕС.

Гаранцията на ЕС по МВК, свързана със заемите, отпуснати от ЕИБ, е ограничена до 65 % от непогасените средства за споразуменията, подписани след 2007 г. (мандати за периодите 2007—2013 г. и 2014—2021 г.). За споразуменията отпреди 2007 г. гаранцията на ЕС е ограничена до процент от тавана на разрешените кредитни линии, като в повечето случаи този процент е 65 %, но може да бъде също 70 %, 75 % или 100 %. Когато таванът не е достигнат, гаранцията на ЕС покрива цялата сума.

С Решение (ЕС) 2018/412 беше установен мандат за кредитиране на частния сектор за проекти, насочени към дългосрочната икономическа устойчивост на бежанците и мигрантите, на приемащите общности и на общностите на транзитно преминаване, в рамките на Инициативата на ЕИБ за устойчивост („ИИУ“). Бюджетът на Съюза получава възнаграждение за поетия риск във връзка с гаранциите, предоставени за операциите по финансиране, извършвани от ЕИБ в рамките на мандата за кредитиране на частния сектор по ИИУ, което обяснява премията, дължима за гаранцията за МВК, която иначе е гаранция, за която не се получава възнаграждение (вж. бележка **2.11.2**).

МВК за 2014—2020 г., който изтече през 2021 г., беше последният мандат по линия на Гаранционния фонд за външни дейности. Новият мандат на ЕИБ се покрива от гаранцията за външна дейност, създадена с Регламента за ИССРМС.

Плащанията по гаранциите на ЕС се извършват от подразделението на ОФП за Гаранционния фонд за външни дейности. През 2022 г. са изплатени 190 милиона евро по искания за плащане по гаранция, без възстановените суми (2021 г.: 93 милиона евро).

Гаранция на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)

ЕФСИ е инициатива, предприета с цел повишаване на капацитета за поемане на риск на групата на ЕИБ чрез предоставяне на възможност на ЕИБ да увеличи инвестициите си в ЕС. Целта на ЕФСИ е да подпомогне допълнителните инвестиции в ЕС и достъпа до финансиране за малките предприятия. Бюджетът на ЕС предоставя гаранция в размер до 26 милиарда евро („гаранция от ЕС по линия на ЕФСИ“) по споразумение между ЕС и ЕИБ, наричано по-нататък „Споразумението за ЕФСИ“, с цел ЕИБ да се предпази от потенциални загуби, които е възможно тя да понесе вследствие на своите операции по финансиране и инвестиране.

Операциите на ЕФСИ се осъществяват в рамките на два прозореца: инфраструктурния и иновационен прозорец (ИИП), прилаган от ЕИБ (гаранция от ЕС по линия на ЕФСИ в размер на 19 250 милиона евро), и прозореца за МСП (ПМСП), прилаган от ЕИФ (гаранция от ЕС по линия на ЕФСИ в размер на 6 750 милиона евро), като и двата прозореца имат дългов портфейл и капиталов портфейл. ЕИФ действа съгласно споразумение с ЕИБ въз основа на гаранция на ЕИБ, която гаранция на свой ред е гарантирана от гаранцията от ЕС по линия на ЕФСИ съгласно Споразумението за ЕФСИ. За да се увеличи ефективността на гаранцията на ЕС и да се повиши нейният капацитет за поемане на риск, през 2022 г. влезе в сила комбинация от два дългови портфейла на ЕФСИ с InvestEU. Всички искания за плащане по гаранции, възстановени суми и се разпределят между ЕФСИ и гаранцията от InvestEU въз основа на действащи гарантирани разпределения.

ЕС и ЕИБ имат различни роли в рамките на ЕФСИ. ЕФСИ е създаден в рамките на ЕИБ, която финансира операциите (дългови и капиталови инвестиции). За тази цел тя взема назаем необходимите средства на капиталовите пазари. Групата на ЕИБ взема инвестиционните решения независимо и управлява операциите в съответствие със своите правила и процедури. ЕС предоставя гаранцията за тези операции и покрива загубите, понесени от ЕИБ, до тавана на тази гаранция.

За да се гарантира, че инвестициите, направени по линия на ЕФСИ, остават насочени към постигането на конкретната цел да бъде преодоляна пазарната неефективност и че отговорят на условията за защита чрез гаранцията от ЕС, бе въведена специална управленска структура, включваща Инвестиционен комитет от независими експерти, който проверява за всеки проект, предложен от ЕИБ в рамките на ИИП, дали отговаря на условията за покритие от гаранцията от ЕС, и Управителен съвет на ЕФСИ, извършващ надзор над програмата.

Тъй като критериите за контрол и счетоводните изисквания за консолидирането съгласно счетоводните правила на ЕС (и МССПС) не са изпълнени, съответните гарантирани активи не са отчетени в консолидираните годишни отчети на ЕС.

Гаранцията на ЕС, предоставена на групата на ЕИБ по линия на ЕФСИ, се отчита като задължение по финансова гаранция по отношение на дълговия портфейл на ИИП и дълговия портфейл на ПМСП (вж. бележка **2.11.2**) и като дериватив (финансов актив или финансов пасив по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита) за двата капиталови портфейла (вж. бележка **2.4.2.2**). Предоставената гаранция от ЕФСИ включва операции по линия на програмите COSME, „Хоризонт 2020“, CCS LGF и ЗиСИ за частта, която попада в обхвата на гаранцията от ЕС по линия на ЕФСИ в рамките на дълговия портфейл на ПМСП.

През 2022 г. от подразделението на ОФП за Гаранционния фонд на ЕФСИ са извършвани нетни плащания по искания за плащане по гаранция в размер на 21 милиона евро (2021 г.: нула евро).

Европейски фонд за устойчиво развитие (ЕФУР)

Европейският фонд за устойчиво развитие (ЕФУР), създаден с Регламента за ЕФУР, е инициатива за подкрепа на инвестициите в Африка и държавите, обхванати от европейската политика за съседство, като начин да се допринесе за устойчивото развитие и да се преодолеят специфичните социално-икономически първопричини за миграцията. Съгласно Регламента за ЕФУР на ЕС беше разрешено да предостави гаранции в размер на 1,5 милиарда евро (увеличен допълнително с външно финансиране) на партньорите по изпълнението за техните операции по инвестиране и финансиране, за да се намалят инвестиционните им рискове. Гаранцията от ЕФУР е осигурена от ОФП — вж. бележка **2.4.2.1**. Към 31 декември 2022 г. бяха в сила седемнадесет споразумения за гаранция от ЕФУР с общ таван на гаранциите в размер на 1176 милиона евро, а неизпълнените операции, подписани от партньорите и гарантирани от ЕС по тези споразумения, възлизаха на общо 522 милиона евро. За едно от споразуменията за гаранция от ЕФУР (с таван на гаранцията в размер на 145 милиона евро), по което ЕС гарантира капиталовата адекватност на фонд за валутно хеджиране, в случай на искане за плащане по гаранцията ЕС притежава право на възстановяване под форма на получаване на дялове от фонда, чиято стойност е равна на платената сума.

ИССРМС — гаранция за външна дейност

С Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. се създаде Инструментът за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа („Инструментът“), който включва Европейския фонд за устойчиво развитие плюс („ЕФУР+“) и Гаранцията за външна дейност, за срока на МФР за периода 2021—2027 г. Регламентът за ИССРМС има за цел да се повиши съгласуваността и ефективността на външните дейности на ЕС, като по този начин се подобри изпълнението на различните политики за външна дейност.

Гаранцията за външна дейност подпомага операциите по ЕФУР+, обхванати от бюджетни гаранции, макрофинансовата помощ и заемите за трети държави. Тя е осигурена от ОФП — вж. бележка **2.4.2.1**.

Към 31 декември 2022 г. бяха подписани и не бяха приключени шест споразумения за бюджетни гаранции с общ таван 27,0 милиарда евро, в това число гаранционно споразумение (наследник на програмата по линия на МВК), подписано с ЕИБ през април 2022 г. с общ таван до 26,7 милиарда евро. До 31 декември 2022 г. по това споразумение бяха подписани операции на стойност 4,5 милиарда евро, от които 156 милиона евро бяха изплатени.

Гаранция от InvestEU

Регламентът за InvestEU (Регламент (ЕС) 2021/523) позволява на Комисията да предоставя гаранции в размер до 26,2 милиарда евро в подкрепа на финансирането и инвестициите на финансови

институции. Целта е да се помогне за постигането на целите на Съюза в областта на четири вътрешни политики: устойчива инфраструктура, научни изследвания, иновации и цифровизация, малки и средни предприятия и социални инвестиции и умения. Комисията постепенно заделя в ОФП средства („провизиране“) от бюджета на InvestEU, за да създаде капиталов буфер за исканията за плащане по гаранции. С Регламента за InvestEU се определя размер на провизиите от 40 % от гаранцията на ЕС към 31 декември 2022 г.

През март 2022 г. Комисията подписа първото гаранционно споразумение по линия на InvestEU с групата на ЕИБ с общ таван 19,6 милиарда евро, който беше допълнително увеличен с 0,3 милиарда евро, произтичащи от няколко програми на ЕС, съчетани с гаранцията от InvestEU (операции за смесено финансиране). Към 31 декември 2022 г. гаранцията на ЕС покриваше подписани операции на обща стойност 2,1 милиарда евро, от които 324 милиона евро бяха изплатени. Освен това са сключени пет гаранционни споразумения с други партньори по изпълнението на обща стойност 1,4 милиарда евро, по които все още няма гарантирани операции.

В допълнение към бюджета на ЕС държавите членки и държавите от ЕИП могат да допринасят за програмата InvestEU със средства от своята политика на сближаване, МВУ или национални средства. Това представлява допълнителен размер на гаранцията на ЕС, като размерът на провизиите се определя за всеки отделен случай. Комисията първо подписва споразумение за финансов принос с държавата членка или с държавата от ЕИП, а след това — гаранционно споразумение с партньор по изпълнението. Към 31 декември 2022 г. Комисията е подписала споразумения за финансов принос с пет държави членки на стойност 1,7 милиарда евро (от които 0,3 милиарда евро са насрещни гаранции), но все още не е подписала гаранционни споразумения с партньори по изпълнението.

Задължения на Обединеното кралство, произтичащи от излизането му от ЕС

В съответствие с член 143 от Споразумението за оттеглянето Обединеното кралство носи отговорност по отношение на Съюза за своя дял от условните финансови задължения, свързани с ЕФСИ, ЕФУР и операциите на ЕИБ по мандата за външно кредитиране, одобрени към датата на оттеглянето — 31 януари 2020 г. Съгласно член 143 при задействане на гаранции за финансови операции, които са одобрени преди датата на оттеглянето, Обединеното кралство носи отговорност по отношение на Съюза за своя дял от плащанията, направени от Съюза по тези операции, освен ако това задължение може да бъде покрито от дела на Обединеното кралство от провизиите, държани в гаранционния фонд, когато е приложимо.

По отношение на заемите, предоставени по мандата на ЕИБ за външно кредитиране (МВК), към датата на оттеглянето стойността на бюджетната гаранция на ЕС за операциите, одобрени до тази дата, е била 33,7 милиарда евро. Към 31 декември 2022 г. тази стойност се е променила на 24,6 милиарда евро (2021 г.: 27,6 милиарда евро). Следователно делът на Обединеното кралство от това условно задължение към 31 декември 2022 г. възлиза на 3,1 милиарда евро (31 декември 2021 г.: 3,4 милиарда евро). Както е посочено по-горе обаче, всяко неизпълнено задължение за плащане по тези заеми първо се покрива от подразделението на ОФП за Гаранционния фонд за външни дейности и от Обединеното кралство ще бъде поискано да предостави средства само ако предоставените от него провизии за този фонд, които към 31 декември 2022 г. са в размер на 305 милиона евро, не са достатъчни.

Що се отнася до операциите на ЕФСИ, към датата на оттеглянето стойността на бюджетната гаранция на ЕС за одобрените до тази дата операции е била 23,5 милиарда евро. Към 31 декември 2022 г. тази стойност се е променила на 18,6 милиарда евро (2021 г.: 18,8 милиарда евро). Следователно делът на Обединеното кралство от това условно задължение към 31 декември 2022 г. възлиза на 2,3 милиарда евро. Всички задействания на гаранции по ЕФСИ се покриват първо от подразделението на ОФП за Гаранционния фонд на ЕФСИ и от Обединеното кралство ще бъде поискано да предостави средства само ако предоставените от него провизии за този фонд, които към 31 декември 2022 г. са в размер на 1,0 милиард евро, не са достатъчни.

Тъй като преди датата на оттеглянето партньорите по изпълнението не са одобрили нито една операция по гаранцията от ЕФУР, Обединеното кралство няма задължения във връзка с това.

Делът на Обединеното кралство в плащанията, извършени през 2022 г. за операциите, одобрени на или след датата на оттегляне и до 31 декември 2022 г., възлизаше на 51 милиона евро (34 милиона евро за ЕФСИ и 17 милиона евро за МВК), като съответно се намаляват провизиите за Обединеното кралство. Сумата, дължима на Обединеното кралство през 2023 г., е в размер на 313 милиона евро (вж. бележка 2.6.1.2).

4.1.2. Гаранции, предоставени по програми за финансови инструменти на ЕС (в номинално изражение)

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
„Хоризонт 2020“	2 649	2 590
Механизъм за свързване на Европа	648	568
COSME	674	782
Други	604	653
Общо	4 576	4 593

Сумите в горната таблица отразяват непогасените номинални стойности на гаранциите, предоставени по линия на програмите на ЕС за финансови инструменти.

Както е посочено в член 210, параграф 1 от ФР, бюджетните разходи, свързани с даден финансов инструмент, и финансовата отговорност на ЕС **в никакъв случай не могат да надвишават размера на съответното бюджетно задължение, поето за този финансов инструмент**, като по този начин се изключва възможността за генериране на условни пасиви за бюджета. На практика това означава, че тези пасиви имат насрещен запис при активите в счетоводния баланс или са покрити от неизпълнените бюджетни задължения, които все още не са отчетени като разход.

Механизмът за гарантиране на заеми (МГЗ) по COSME се състои предимно от ограничени гаранции за портфейли от високорисково дългово финансиране (главно заеми), предлагани от финансови посредници на МСП. МГЗ по COSME се изпълнява от ЕИФ от името на ЕС.

За повече подробности относно „Хоризонт 2020“ и Механизма за свързване на Европа вж. също бележка **2.4.2.1.**

Задължения на Обединеното кралство, произтичащи от излизането му от ЕС

Що се отнася до условните задължения на ЕС за одобрените до датата на оттеглянето суми във връзка с финансовите инструменти на ЕС, включително посочените по-горе, ако тези условни задължения се реализират, те ще бъдат покрити от бюджета на ЕС чрез средства, държани в доверителни сметки. Следователно по принцип от Обединеното кралство няма да бъдат искани други суми, освен неговия дял от бюджетните RAL, както е посочено в член 140 от СО — вж. бележка **2.6.1.2.**

4.2. Условни задължения, свързани със съдебни дела

4.2.1. Съдебни дела, отнасящи се за глоби

Към 31 декември 2022 г. условните задължения, свързани с глоби, възлизат на 2990 милиона евро (2021 г.: 2111 милиона евро). Тези суми се отнасят предимно до глобите, наложени от Комисията за нарушение на правилата за конкуренция и платени условно от глобените предприятия, по отношение на които или е подадена жалба, или не е известно дали ще бъде подадена такава. Условният пасив се запазва до произнасяне на окончателно решение на Съда по делото или до изтичане на срока за подаване на жалба. Лихвата, натрупана върху условните плащания, се включва във финансовия резултат за годината, а също и като условен пасив, за да се отрази несигурността на правото на собственост на Комисията върху тези суми.

Ако ЕС загуби някои от делата за наложени глоби, условно получените суми ще бъдат върнати на предприятията, без това да се отрази на бюджета. Размерът на глобите се признава като бюджетен приход едва когато глобите станат окончателни (член 107 от ФР).

Увеличението от 1,2 милиарда евро се дължи главно на получаването на условно плащане от глобено дружество (0,9 милиарда евро), което през 2022 г. оттегли гаранцията си, за да я замени с парично плащане.

4.2.2. Други съдебни дела

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Селско стопанство	194	79
Сближаване	–	210
Други	2 909	1 153
Общо	3 103	1 443

Селско стопанство

Това са условни задължения към държавите членки, свързани с решенията с оглед на съответствието по ЕФГЗ и развитието на селските райони, по които Съдът все още не се е произнесъл. Определянето на окончателния размер на пасива и годината, през която резултатът от успешните обжалвания ще бъде вписан като разход за бюджета, зависят от продължителността на процедурата пред Съда.

Сближаване

Това са условни задължения към държавите членки във връзка с дейности в областта на политиката на сближаване, за които се очаква датата на изслушване или Съдът да се произнесе.

Други съдебни дела

Тази позиция се отнася до делата за обезщетения, понастоящем заведени срещу ЕС, други съдебни спорове и очакваните съдебни разноски. Следва да се отбележи, че при дело за обезщетения по член 340 от ДФЕС ищецът трябва да докаже наличието на достатъчно сериозно нарушение от страна на институцията на законова разпоредба, предназначена да предостави права на лица, реална вреда, претърпена от ищеца, и пряка причинно-следствена връзка между неправомерното действие и вредата. Значителното увеличение спрямо края на предходната година се отнася главно до обжалването на отхвърлен иск за обезщетение срещу Комисията във връзка с решение за забрана на сливане, за който иск, при липса на надеждна оценка, оповестената сума е размерът на исканото обезщетение.

Задължения на Обединеното кралство, произтичащи от излизането му от ЕС

Съгласно член 147 от СО Обединеното кралство носи отговорност за своя дял от плащанията, необходими за изпълняване на условните задължения на Съюза, които стават дължими във връзка със съдебни дела, свързани с финансовите интереси на Съюза, при условие че фактите, формиращи предмета на тези дела, са настъпили не по-късно от 31 декември 2020 г. Очакваната максимална експозиция на Обединеното кралство в това отношение е 384 милиона евро (2021 г.: 179 милиона евро). По отношение на съдебните дела, за които се счита за вероятно сумите да бъдат платени от бюджета на ЕС (вж. бележка **2.10**), дялът на Обединеното кралство е включен като част от общата сума, дължима от Обединеното кралство — вж. по-подробна информация в бележка **2.6.1.2**.

4.3. УСЛОВНИ АКТИВИ

	милиони евро	
	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Получени гаранции:		
Гаранции за добро изпълнение	282	287
Други гаранции	6	8
Други условни активи	19	98
Общо	307	393

Гаранциите за добро изпълнение се изискват, за да се гарантира, че бенефициерите на средства от ЕС изпълняват задълженията по своите договори с ЕС.

5. БЮДЖЕТНИ И ПРАВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

В тази бележка се предоставя информация за бюджетния процес и за бъдещите нужди от финансиране, а не за съществуващите към 31 декември 2022 г. пасиви.

В многогодишната финансова рамка (МФР), договорена от държавите членки, се определят програмите и се фиксират таваните на функциите за бюджетните кредити за поети задължения и общият размер на бюджетните кредити за плащания, в рамките на които ЕС може да поема бюджетни и правни задължения и в крайна сметка да извършва плащания в продължение на период от 7 години — вж. таблица 1.1 в бележките към докладите за изпълнението на бюджета.

Правните задължения съответстват на програми, проекти, споразумения или договори, които са подписани от ЕС и следователно го обвързват в правен аспект. Правното задължение е актът, чрез който разпоредителят с бюджетни кредити поема или установява задължение (за ЕС), което води до разход (член 2, точка 37 от ФР).

Бюджетното задължение по принцип се поема преди правното задължение, но за някои многогодишни програми/проекти е обратното — съответните бюджетни задължения се поемат под формата на годишни траншове в продължение на няколко години, когато това е предвидено в основния акт. Например, що се отнася до сближаването, в член 86 от Регламента за общоприложимите разпоредби (POP) (Регламент (ЕС) 2021/1060) се предвижда, че решението на Комисията, с което се приема дадена програма, представлява правно задължение по смисъла на Финансовия регламент, но че бюджетните задължения на Съюза по отношение на всяка програма се поемат под формата на годишни траншове за всеки фонд през периода между 1 януари 2021 г. и 31 декември 2027 г. Други правни основания могат да съдържат сходни разпоредби. По тази причина може да има суми, за които ЕС е поел правно задължение да ги плати, но съответното бюджетно задължение все още не е поето — вж. бележка 5.2 по-долу.

Ако бюджетното задължение е поето, но последващите плащания все още не са извършени, размерът на неизпълнените поети задължения се нарича *Reste à Liquider* (RAL — неизпълнени поети задължения). Тази сума може да представлява подписани програми или проекти (често многогодишни), по които плащанията ще бъдат извършени едва през следващите години. То представлява задължения за плащане за бъдещи години. Тъй като финансовите отчети се изготвят на базата на текущо начисляване, докато докладите за изпълнението на бюджета се изготвят на базата на касова отчетност, част от общия размер на неплатените средства (RAL) вече е отчетена като разход и е призната като пасив в счетоводния баланс (вж. бележки 2.12 и 2.13). Изчисляването на тези разходи се прави въз основа на получените декларации за направени разходи/получените фактури или въз основа на прогнозното изпълнение на програма или проект, когато ЕС все още не е получил декларации за направени разходи до отчетната дата. Когато плащанията, свързани с RAL, бъдат направени, пасивът в счетоводния баланс се отписва. Частта от RAL, която все още не е отчетена като разход, не е включена в пасивите, а вместо това е оповестена по-долу — вж. бележка 5.1.

Оповестените по-долу суми следователно представляват сумите към 31 декември 2022 г., които ЕС се е ангажирал да плати въз основа на изпълнението на договорните споразумения и които поради това следва да бъдат финансирани от бъдещи бюджети на ЕС.

		милиони евро	
	Бележка	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Неизпълнени бюджетни задължения, които все още не са отчетени като разход	5.1	364 503	266 526
Съществени правни задължения	5.2	406 284	135 181
Общо		770 787	401 707

5.1. НЕИЗПЪЛНЕНИ БЮДЖЕТНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, КОИТО ВСЕ ОЩЕ НЕ СА ОТЧЕТЕНИ КАТО РАЗХОД

милиони евро

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Неизпълнени бюджетни задължения, които все още не са отчетени като разход	364 503	266 526

Сумата, оповестена по-горе, представлява бюджетните RAL (Reste à Liquider — неизпълнени поети задължения) на стойност 452 821 милиона евро (вж. таблица 6.4 в докладите за изпълнението на бюджета) минус свързаните с тях суми, които са включени като пасиви в счетоводния баланс и като разходи в отчета за финансовия резултат. Бюджетните RAL са сума, която представлява неприключените поети задължения, за които плащанията и/или отмените все още не са извършени. Това е нормално следствие от съществуването на многогодишни програми. Значителното увеличение в сравнение с 2021 г. е свързано с вписването на последните бюджетни задължения по линия на МВУ (вж. също **5.2** по-долу).

Следва да се отбележи, че към 31 декември 2022 г. неприключените аванси по предварително финансиране възлизаха на общо 100,5 милиарда евро — вж. бележка **2.5**. Това са бюджетни задължения, които са платени, като плащането им е довело до намаляване на неизпълнените поети задължения (RAL), но при които платените суми все още се считат за собственост на ЕС, а не на бенефициера, до изпълнението на съответните договорни задължения. Следователно, подобно на оповестените по-горе RAL, те все още не са отчетени като разход.

5.2. СЪЩЕСТВЕНИ ПРАВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

милиони евро

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Икономическо, социално и териториално	298 948	–
Природни ресурси и околна среда	82 372	17 662
Миграция и управление на границите	8 368	–
Задължения за неподлежаща на връщане подкрепа	–	99 530
ITER	5 855	6 121
Космически програми	3 548	4 189
Споразумения в областта на рибарството	265	412
Хоризонт ЕС	322	382
ЕВРАТОМ	362	445
Резерв за приспособяване във връзка с	296	3 072
Механизъм за свързване на Европа	1 811	–
Фонд „Солидарност“ на ЕС	700	–
Задължения по оперативен лизинг	2 539	2 492
Други договорни задължения	896	876
Общо	406 284	135 181

Тези суми отразяват дългосрочните правни задължения, които не са били покрити от бюджетни кредити за поети задължения в бюджета към края на годината. Тези обвързващи задължения ще бъдат отразени в бюджета и платени през бъдещи години.

Някои важни програми (вж. по-долу) могат да бъдат изпълнени чрез годишни траншове съгласно член 112, параграф 2 от ФР. Това позволява на ЕС да поема правни задължения (да подписва споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства, споразумения за делегиране и договори за възлагане на поръчки), които надвишават наличните бюджетни кредити за поети задължения за дадена година. Поради това може вече да са поети задължения за значителна част от общата отпусната сума за настоящата МФР. Това важи по-специално за програмите, описани по-долу:

Фондове под споделено управление

Това са правни задължения, съгласно които ЕС се е ангажирал да плаща, когато приема оперативните програми, свързани със споделеното управление. Решението на Комисията, с което тя

приема оперативна програма, представлява решение за финансиране по смисъла на член 110 от ФР, а след като за него бъде уведомена засегната държава членка то представлява правно задължение по смисъла на посочения регламент.

Член 86, параграф 2 от Регламента за общоприложимите разпоредби (POP) за фондовете при споделено управление гласи:

„Поемането на бюджетни задължения от страна на Съюза по отношение на всяка програма се извършва от Комисията на годишни вноски за всеки от фондовете в периода между 1 януари 2021 г. и 31 декември 2027 г.“.

Сумите, оповестени в първите три реда на таблицата по-горе, се отнасят за функция 2А (Икономическо, социално и териториално сближаване), функция 3 (Природни ресурси и околна среда) и функция 4 (Миграция и управление на границите) от МФР за периода 2021—2027 г. Те представляват неизплатените суми, за които ЕС ще поеме бюджетни задължения и след това ще плати след 31 декември 2022 г.

Задължения за неподлежаща на връщане подкрепа по NextGenerationEU (МБУ)

МБУ е ключова програма на инструмента на ЕС за възстановяване NextGenerationEU. Тя беше създадена с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. С нея се финансират реформите и инвестициите в държавите членки от началото на пандемията през февруари 2020 г. до 2026 г. Член 23 от Регламент (ЕС) № 241/2021 разрешава използването на годишни траншове. Правните задължения, подписани до 31.12.2022 г. в рамките на тази програма, представляват приблизително 70 % от общия размер на неподлежащата на връщане подкрепа по линия на МБУ съгласно член 11 от регламента. Те бяха изцяло покрити от бюджетни задължения към 31 декември 2022 г.

ITER — международен експериментален термоядрен реактор

Тези задължения са предназначени за покриване на бъдещи нужди от финансиране на съоръженията на ITER до 2027 г. Финансовият принос от ЕС (Евратом) за Международната организация ITER се предоставя чрез Агенцията за термоядрен синтез за енергия и включва и финансов принос на държавите членки и на Швейцария. Сумата отразява бъдещото финансиране по МФР за 2021—2027 г. съгласно Решение (Евратом) 2021/281 на Съвета от 22 февруари 2021 г. за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия, с което се разрешава използването на годишни траншове. ITER бе създадено, за да управлява и насърчава експлоатацията на съоръженията на ITER, за да насърчава общественото разбиране и приемане на термоядрената енергия и за да извършва всякакви други дейности, необходими за постигането на неговата цел. В ITER участват ЕС и различни други държави.

Космически програми

Космическата програма включва следните компоненти: „Галилео“, EGNOS, „Коперник“, Govsatcom и „Осведоменост за ситуацията в космоса“. Най-важните от тях са „Галилео“, която разработва европейската глобална навигационна спътникова система, и „Коперник“, която е свързана с европейското наблюдение на Земята. Тези задължения са поети за периода до 2027 г. Въз основа на Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. (ОВ L 170/69 от 12 май 2021 г.) Комисията подписа споразумения за финансов принос с Европейската космическа агенция (ЕКА), EUMETSAT, „Меркатор“ и Европейския център за средносрочна прогноза за времето. Член 11, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/696 разрешава използването на годишни траншове.

Споразумения в областта на рибарството

Те представляват задължения, поети с трети държави, за операции по международни споразумения в областта на рибарството до 2026 г. Поетите задължения се основават на решения на Съвета за всяка трета държава (например споразумението между ЕС и Република Сейшели и протокола за изпълнение към него; ОВ L 60, 28.2.2020 г.) и се считат за специфични международни договори с многогодишни права и задължения.

„Хоризонт Европа“

Това са сумите, заделени за програмата „Хоризонт Европа“ за дейности нагоре и надолу по веригата за различните космически компоненти. Тези задължения са поети за периода до 2027 г. Въз основа

на Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. (ОВ L 170/1 от 12 май 2021 г.) Комисията подписа споразумение за финансов принос с ЕКА. Член 12, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2021/695 разрешава използването на годишни траншове.

Евратом

ЕВРАТОМ е програма, която се основава на Регламент (Евратом) 2021/765 на Съвета от 10 май 2021 г. за създаване на Програма за научни изследвания и обучение на Европейската общност за атомна енергия за периода 2021—2025 г. в допълнение към Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Регламент (Евратом) 2018/1563 (ОВ L 167I, 12.05.2021 г., стр. 81). С член 4 от регламента се предвижда използването на годишни траншове.

Общата цел на програмата е да се осъществяват научноизследователски дейности и дейности по обучение в ядрената област с акцент върху постоянното подобряване на ядрената сигурност, безопасност и радиационна защита, както и да се допълва постигането на целите на „Хоризонт Европа“, наред с другото в контекста на енергийния преход. По програмата на Евратом се предоставят безвъзмездни средства за научни изследвания чрез конкурентни покани за представяне на предложения и на посочени бенефициери.

Резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит (BAR)

Резервът за приспособяване във връзка с последиците от Брексит (BAR) има за цел да се противодейства на икономическите и социалните последици от оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз (ЕС) през февруари 2020 г. Той беше създаден с Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2021 г. Оповестената сума отразява правните задължения, които все още предстои да бъдат изпълнени като част от мерките, подкрепени от BAR. Тук се оповестява само частта от правните задължения, която все още не е покрита от бюджетни задължения.

Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ФСЕС)

Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ФСЕС) е създаден за реагиране при големи природни бедствия и като израз на европейската солидарност с регионите, засегнати от бедствия в рамките на Европа. ФСЕС е създаден с Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. и изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. и Регламент (ЕС) № 461/2020 на Европейския парламент и на Съвета от 30.3.2020 г. Оповестената сума представлява правни задължения, които все още не са покрити с бюджетни задължения.

Механизъм за свързване на Европа (МСЕ 2)

МСЕ 2 предоставя финансова помощ за трансевропейските мрежи, за да се подпомогнат проекти от общ интерес в секторите на транспортните, телекомуникационните и енергийните инфраструктури. Правните задължения по линия на програмата МСЕ обхващат периода на изпълнение от 2021 г. до 2027 г. за направление „енергетика“ на МСЕ (с възможност за удължаване). Правното основание за тези задължения е Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014 (текст от значение за ЕИП), чийто член 4, параграф 5 гласи, че „[6]бюджетните задължения за действия, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят под формата на годишни траншове за период от две или повече години“.

Задължения по оперативен лизинг

Минималните суми, за които е поето задължение за плащане съгласно съответните договори през оставащия срок на тези лизингови договори, са, както следва:

	Минимални лизингови плащания			Общо
	< 1 година	1—5 години	> 5 години	
Сгради	449	1 040	1 005	2 493
Материали, свързани с ИТ, и друго оборудване	12	27	7	46
Общо	461	1 067	1 012	2 539

милиони евро

През март 2019 г. в контекста на нотификацията от Обединеното кралство за намерението му да се оттегли от ЕС и вследствие на Регламент (ЕС) 2018/1718 на Европейския парламент и на Съвета от

14 ноември 2018 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 726/2004 седалището на Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) бе преместено от Лондон в Амстердам. На 2 юли 2019 г. Агенцията постигна споразумение със своя наемодател и оттогава преотдава под наем помещенията си на поднаемател при условия, съответстващи на условията по основния договор за наем, включително относно срока на преотдаване под наем, който изтича с изтичането на основния договор за наем на помещенията на ЕМА през юни 2039 г.

Сумите, оповестени в таблицата по-горе, включват 366 милиона евро, които все още са дължими по основния договор за наем. Очаква се да бъдат получени плащания в същия размер от поднаемателя по неотменимия договор за преотдаване под наем.

Други договорни задължения

Включените в тази позиция суми съответстват на сумите, за които е поето задължение за изплащане по време на срока на договорите. Най-съществената сума, включена в тази позиция, е свързана с договор за строителство (JMO2) на Комисията в Люксембург (505 милиона евро).

6. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

Следната оповестена информация във връзка с управлението на финансовия риск на ЕС се отнася до:

- дейностите по получаване и отпускане на заеми за финансова помощ, оказвана от Комисията посредством NextGenerationEU, ЕМФС, ПБ, МФП, SURE и действия на Евратом;
- касовите операции, които Комисията извършва с цел изпълняване на бюджета на ЕС, включително получаването на глоби;
- активи, държани в общ фонд „Провизии“ за бюджетни гаранции, в ЕОБС в ликвидация и в портфейла на BUFI;
- финансови инструменти, финансирани от бюджета на ЕС; и
- програми за бюджетни гаранции на ЕС.

6.1. ВИДОВЕ ФИНАНСОВ РИСК

ЕС е изложен на и управлява следните основни финансови рискове, произтичащи от неговите финансови инструменти:

Пазарният риск е рискът от колебание на справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент поради промени в пазарните цени. Пазарният риск обхваща не само потенциала за загуба, но и потенциала за печалба. Той се състои от *валутен риск*, *лихвен риск* и *друг ценови риск* (например риск от капиталови инструменти):

- *Валутният риск* е рискът, че операциите на ЕС или стойността на неговите инвестиции ще бъдат засегнати от промени в обменните курсове. Този риск възниква от промяната в цената на една валута спрямо друга;
- *Лихвеният риск* е възможността да намалее стойността на ценна книга, особено на облигация, в резултат на повишение на лихвените проценти. Като цяло по-високите лихвени проценти водят до по-ниски цени на облигациите с фиксиран лихвен процент, и обратно; и
- *Друг ценови риск* е рискът справедливата стойност или бъдещите парични потоци на даден финансов инструмент да се колебаят в резултат на промени на пазарните цени (различни от тези, произтичащи от лихвения или валутния риск), причинени от фактори, специфични за конкретния финансов инструмент или емитент, или отнасящи се до всички подобни финансови инструменти, търгувани на пазара.

Кредитният риск е рискът от загуба поради неизплащане от страна на длъжник/заемополучател на заем или друга кредитна линия (било то главницата или лихвата или и двете) или поради друго неизпълнение на договорно задължение от негова страна. Събитията, с които се нарушават поети задължения, включват закъсняване с плащането на вноските, реструктуриране на вноските на заемополучателя и фалит.

Ликвидният риск е рискът даден субект в ЕС да изпита затруднения при спазването на своите задължения, свързани с финансови дългове, уреждани с парични наличности или друг финансов актив.

6.2. ПОЛИТИКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Оценяване на финансовите инструменти

Следните класове финансови активи и пасиви не се оценяват по справедлива стойност: парични средства и парични еквиваленти, заеми, вземания от размяна, различни от вземания по договори за финансови гаранции, когато са класифицирани като финансови активи по ССИД, заеми, договори за финансови гаранции и други финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност. Балансовата

стойност на тези финансови активи и пасиви се счита за разумно приближение до справедливата им стойност.

Дейности по получаване и отпускане на заеми за финансова помощ и NextGenerationEU

Операциите по получаване и отпускане на заеми се извършват от ЕС съгласно съответните регламенти на Съвета, съответните решения на Съвета и Европейския парламент и ако е приложимо — съответните вътрешни насоки. Изготвени са писмени наръчници за процедурите, обхващащи конкретни области, като например получените и отпуснатите заеми, които се използват от съответните оперативни отдели. Финансовият и оперативният риск се определят и оценяват, а съблюдаването на вътрешните насоки и процедури се проверява редовно.

Операциите по отпускане на заеми, различни от тези по линия на NextGenerationEU, се финансират със заеми „бек-ту-бек“, които следователно не генерират открити лихвени или валутни позиции. Заемите, предоставяни по линия на NextGenerationEU, не следват подхода „бек-ту-бек“, както е при другите инструменти за финансова помощ. Вместо това за NextGenerationEU е разработена стратегия за диверсифицирано финансиране, която съчетава широк набор от инструменти за финансиране. Съгласно стратегията за диверсифицирано финансиране се изискваше разработване и прилагане на ефективни насоки и процедури за управление на риска за инструмента NextGenerationEU, с които активно да се предотвратяват свързаните рискове на ежедневна основа.

Управление на риска по отношение на NextGenerationEU

От началото на изпълнението на NextGenerationEU през 2021 г. Комисията назначи главен отговорник по управлението на риска, създаде подходяща управленска структура и прие политика на високо равнище по отношение на риска и съответствието (ПВРРС), обхващаща операциите по получаване на заеми, управление на дълга и отпускане на заеми по линия на NextGenerationEU („операции по линия на NextGenerationEU“). В ПВРРС е включена подходяща рамка за управлението на риска и съответствието по отношение на надзора на рисковете и въпросите, свързани със съответствието, произтичащи от изпълнението на операциите по получаване на заеми, управление на дълга и отпускане на заеми по линия на NextGenerationEU¹⁶. С нея се осигурява обща рамка за насоките за управление на риска, приложими за операциите по линия на NextGenerationEU, като са определени всички съществени рискове, произтичащи от изпълнението на тези операции. Обхватът на ПВРРС е ограничен до надзора на рисковете и въпросите, свързани със съответствието, произтичащи единствено от изпълнението на операциите по линия на NextGenerationEU.

С Решение C(2021) 2502 беше установена ролята на главния отговорник по управлението на риска и на Комитета по риска и съответствието (КРС). Ролите както на главния отговорник по управлението на риска, така и на КРС бяха доразвити в ПВРРС. Политиката допълва рамката за управление на NextGenerationEU, изложена в Решение C(2021) 2502¹⁷, като в нея са доразвити основните роли и отговорности, свързани с рамката за управлението на риска и съответствието на операциите по линия на NextGenerationEU.

Ролята на главния отговорник по управлението на риска е да гарантира, че системите и процесите, използвани за осъществяване на операциите по линия на NextGenerationEU, се разработват така, че да се гарантират защитата на финансовите интереси на Съюза и доброто финансово управление на операциите. Главният отговорник по управлението на риска изготвя ПВРРС, за да осигури, че рисковете, свързани с операциите по линия на NextGenerationEU, се установяват, управляват и контролират подходящ начин, и проверява за цялостното и последователно прилагане на ПВРРС.

Главният отговорник по управлението на риска с подкрепата на КРС внедрява рамката за управление на риска чрез вътрешни политики и процедури за риска. КРС е вътрешен комитет на Комисията, чиято роля е да подпомага главния отговорник по управлението на риска при изпълнението на неговите отговорности. КРС приема становища по въпроси, свързани с рамката за управление на риска за операциите по линия на NextGenerationEU.

И накрая, главният отговорник по управлението на риска докладва на члена на колегиума, отговарящ за бюджета, по отношение на отговорностите, определени в глава 4 от Решение C(2022) 9700. Главният отговорник по управлението на риска упражнява ролята си независимо и се ползва с автономност при изпълнението на възложените му задачи и отговорности.

¹⁶ https://commission.europa.eu/system/files/2022-01/high_level_risk_and_compliance_policy_hlrcp_formatted.pdf.

¹⁷ Решение C(2021) 2502 беше отменено и беше заменено с Решение C(2022) 9700.

Във връзка с операциите по линия на NextGenerationEU беше въведен моделът за управление на риска на „трите линии на защита“ с цел: i) да се осигури подходящо разделение на правомощията и задълженията; ii) да се определи ясно йерархията; и iii) да се осигурят различни роли и отговорности за управлението и контрола на риска.

Каса

Правилата и принципите за управлението на касовите операции на Комисията са посочени в Регламент(ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета (изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета) и във Финансовия регламент.

В резултат на посочените по-горе регламенти се прилагат следните основни принципи:

- Собствените ресурси се внасят от държавите членки в сметки, открити за тази цел на името на Комисията към министерството на финансите или националната централна банка. Комисията може да тегли от посочените по-горе сметки само за да покрие нуждите си от парични средства;
- Собствените ресурси се плащат от държавите членки в националната им валута, докато плащанията на Комисията са предимно в евро;
- Не може по банковите сметки, открити на името на Комисията, да се теглят суми, надвишаващи наличните. Това ограничение не важи за сметките за собствените ресурси на Комисията в случай на неизпълнение на задълженията по заеми, сключени или гарантирани по силата на регламенти и решения на Съвета на ЕС, и при определени условия, ако нуждите от средства надвишават наличностите по тези сметки; и
- Средствата в банкови сметки във валути, различни от еврото, се използват за плащания в тези валути или периодично се конвертират в евро.

Освен сметките за собствените ресурси Комисията открива и други банкови сметки към централните банки и търговските банки с цел извършване на плащания и получаване на приходи, различни от вноските на държавите членки в бюджета.

Касовите и платежните операции са силно автоматизирани и разчитат на модерни информационни системи. Прилагат се специални процедури, за да се гарантира сигурността на системата и да се осигури разделението на служебните задължения в съответствие с Финансовия регламент, стандартите на Комисията за вътрешен контрол и принципите за одит.

Набор от писмени насоки и процедури уреждат управлението на касовите и платежните операции на Комисията с цел ограничаване на оперативния и финансовия риск и осигуряване на подходяща степен на контрол. Те обхващат различни области на дейност (напр.: извършването на плащанията и управлението на паричните средства, прогнозирането на паричните потоци, непрекъснатостта на дейността и т.н.) и спазването на насоките и на процедурите се проверява редовно.

Управление на активите

Контролът на различните рискове, свързани с дейностите по управление на активите, се основава на специални процедури за управление и работа, приети след сравнителен анализ на най-високите стандарти, въведени от международни партньорски институции. С тези процедури, които бяха предмет на различни вътрешни и външни одити, се осигурява постигането на добро управление на активите.

Комисията е въвела подходящо управление за преглед и одобряване на техническите и стратегическите решения във връзка с операциите по управление на активите. Операциите по управление на активите се контролират от два комитета — Комитета по риска, съставен от представители на ГД „Бюджет“, и Съвета за управление на активите, съставен от представители на ГД „Бюджет“, ГД „Икономически и финансови въпроси“ и ГД „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“. Техническите решения се обсъждат и одобряват в Комитета по риска, а стратегическите решения се одобряват от Комитета по риска и Съвета за управление на активите преди окончателното им одобряване от Генералния директор на ГД „Бюджет“, съгласувано със счетоводителя.

Дейностите по управление на активи гарантират ясно делегиране на вземането на решения и отчетност, подходящо разделение на задълженията между фронт-офиса, звеното за управление на

риска и бекофиса, ясно определени роли и добре структурирани и документиращи процедури и процеси, както и прилагане на принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване на всички равнища. Процедурите за съответствие осигуряват рамка за подходящи правила, които да залегнат в кодексите за поведение, така че да се управляват потенциални лични конфликти на интереси, както и правила за управление на рисковете, свързани със злоупотреба с вътрешна информация.

С насоките за управлението на активите и с вътрешните ограничения по отношение на инвестициите се осигурява солидна рамка за вътрешен контрол, за да се гарантира защитата на активите. По-специално активите под формата на ценни книжа се съхраняват при нашия попечител в съответствие с най-добрите пазарни практики, а паричните средства и депозитите се държат във финансови институции с висок рейтинг. Защитата на финансовите активи се осигурява и чрез разделяне на задълженията между екипа, който отговаря за иницирането на сделки с ценни книжа, и екипа от бекофиса, който отговаря за техния сетълмент и за равнието на банковите сметки. Допълнително ниво на контрол се осигурява от счетоводния екип по време на месечното равняване при приключване, при което портфейлът от ценни книжа се равнява с извлечението на попечителя. Всякакви несъответствия в сетълмента и забавени плащания, причинени от контрагенти, се проследяват ежедневно от екипа за равнение на банковите сметки и бекофиса. За наблюдението на спазването на рамката за контрол периодично на съответните заинтересовани страни се докладва по изчерпателен набор от показатели за ефективност и риск за управляваните активи.

В насоките за управлението на активите, в стратегията за риска и в инвестиционната стратегия се определят някои лимити и ограничения, за да се ограничи излагането на кредитен риск на портфейла, който е ограничен до инвестиционен рейтинг, с изключение на експозицията на държавите — членки на ЕС.

Общ фонд „Провизии“

С Решение С(2020)1896 на Комисията от 25 март 2020 г. относно насоките за управление на активите на ОФП отговорностите и задачите на финансов управител на ОФП бяха делегирани на генералния директор на генерална дирекция „Бюджет“ (ГД „Бюджет“). ОФП е отделен от другите портфейли, управлявани от ГД „Бюджет“. Фондът не съществува като отделен правен субект.

ОФП се управлява в съответствие с насоките за управление на активите. Целта е да се осигури необходимата ликвидност, за да се посрещнат напълно и своевременно всички изходящи потоци, като например искания за плащане по гаранции, и да се осигури запазване на капитала през инвестиционния хоризонт на фонда с високо ниво на доверие.

За постигане на описаната по-горе обща цел финансовият управител на ОФП управлява активите в съответствие с пруденциалните правила и принципите на доброто финансово управление и в съответствие с правилата и процедурите, определени от счетоводителя на Комисията. Изготвени са писмени процедурни наръчници, обхващащи конкретни области, като управлението на касовите наличности, които се използват от съответните оперативни отдели. Идентифицират се и се оценяват финансовият и оперативният риск и редовно се проверява съблюдаването на вътрешните насоки и процедури.

Портфейлът на ОФП се формира така, че да се осигури висока степен на диверсификация по допустими класове активи, географски райони, емитенти и падежи, за да се управляват колебанията в стойността на портфейла.

Тъй като единственият контрагент за всички неприключени валутни форуърди към 31 декември 2022 г. е Banque de France, от тази дата не са използвани кредитни подобрения, като например обезпечения, споразумения за нетиране или гаранции. Максималното излагане на кредитен риск за валутните деривативи, които имат положителна справедлива стойност към края на отчетния период, е равно на сумата, посочена в счетоводния баланс.

Глоби

Условно платени глоби: депозити

Сумите, получени преди 2010 г., остават в банкови сметки в банки, които са специално избрани за депозиране на условно платени глоби. Подборът на банки се извършва съгласно тръжните процедури, определени във Финансовия регламент. Влагането на средства в конкретни банки се определя от вътрешната политика за управление на риска, в която са посочени изискванията по отношение на кредитния рейтинг и размерът на средствата, които могат да бъдат вложени, в

зависимост от капитала на контрагента. Идентифицират се и се оценяват финансовият и оперативният риск и редовно се проверява съблюдаването на вътрешните политики и процедури.

Условно платени глоби: портфейл BUFI

Глобите, които са наложени и са платени условно от 2010 г. нататък, се инвестират в специално създаден за целта портфейл — BUFI. Основните цели на портфейла са намаляването на рисковете, свързани с финансовите пазари, и равното третиране на всички субекти чрез прилагане на гарантирана възвръщаемост, изчислена на една и съща база, към номиналния размер на глобите. Гарантираната възвръщаемост, прилагана по отношение на глобените субекти преди влизането в сила на новия Финансов регламент през август 2018 г., обаче е със стойност нула. Управлението на активите за условно платените глоби се извършва от Комисията в съответствие с вътрешните насоки за управление на активите. Изготвени са процедурни наръчници, обхващащи конкретни области, като управлението на касата, които се използват от съответните оперативни отдели. Идентифицират се и се оценяват финансовият и оперативният риск и редовно се проверява съблюдаването на вътрешните насоки и процедури.

Целите на дейностите по управление на активите са условно платените на Комисията глоби да се инвестират по начин, по който:

- се гарантира, че средствата са лесно достъпни, когато са нужни, като същевременно
- се цели постигане, при нормални обстоятелства, на възвръщаемост, която средно съответства на референтната възвръщаемост на BUFI минус направените разходи, като се запазва номиналният размер на глобите.

В основата си инвестициите се ограничават до следните категории: срочни депозити в централните банки на държавите членки, в агенции за държавния дълг, в изцяло държавни или гарантирани от държавата банки или в наднационални институции и в облигации, менителници и депозитни сертификати, издадени от суверенни или наднационални институции.

Получени финансови гаранции

Гаранции със значителна стойност, издадени от финансови институции, се държат от Комисията във връзка с глобите, които тя налага на предприятията, нарушаващи правилата за конкуренция на ЕС — вж. бележка **2.6.1.3**. Тези гаранции се предоставят от глобените предприятия като алтернатива на условните плащания. Гаранциите се управляват в съответствие с вътрешната политика за управление на риска. Идентифицират се и се оценяват финансовият и оперативният риск и редовно се проверява съблюдаването на вътрешните политики и процедури.

Програми за бюджетни гаранции на ЕС

В дял X от Финансовия регламент са предвидени няколко предпазни мерки за защита на бюджета на ЕС от финансовите рискове, породени от използването на бюджетни гаранции. Те могат да бъдат групирани в четири основни категории:

1. Мерки за ограничаване на размера на условните пасиви

На първо място, размерът на гаранцията на ЕС по правило е ограничен по ясно определен начин. Финансовият регламент постановява, че финансовият пасив и общият размер на нетните плащания от бюджета не може да надвишават размера на бюджетната гаранция, разрешен от основния акт. Условният пасив, създаден от бюджетна гаранция, може да надхвърля финансовите активи, предоставени за покриване на финансовия пасив на ЕС, единствено ако това е предвидено в основния акт, на който се основава бюджетната гаранция, и при посочените в него условия.

На второ място, желаният рисков профил на операциите/финансовите продукти, гарантирани от ЕС, се определя, доколкото е възможно, предварително, т.е. преди подписването на гаранционните споразумения.

2. Мерки във връзка с подбора на партньори по изпълнението

Програмите за бюджетна гаранция се изпълняват с надеждни партньори, оценени по стълбове. С това се гарантира надеждността, *inter alia*, на счетоводните и финансовите системи и системите за управление на риска на тези партньори по изпълнението (ПИ). Освен това тези ПИ ангажират

собствени ресурси, с което се осигурява подходящо сближаване на техните интереси с интересите на Съюза.

3. Мерки за осигуряване на адекватен предварителен бюджетен капацитет за изпълнение на искания за плащане по гаранции

Програмите за бюджетна гаранция се подкрепят от провизирани активи, които се държат в ОФП. Процентът на провизиите се определя в основния акт на всяка програма на такова равнище, което да създаде предпоставки програмирането на бюджетните кредити да представлява провизия, която би позволила покриване на загубите без нарушаване на бюджета. Следователно провизиите са достатъчни, за да се покрият очакваните, а до известна степен и неочакваните загуби от тези бюджетни гаранции.

Впоследствие Комисията ще гарантира (ежегодно), че размерът на провизиите, определен в основния акт, е подходящ и е в съответствие с принципите на Финансовия регламент и на финансовото програмиране.

4. Мерки за справяне с реализирани загуби, надвишаващи предварителната оценка

С Финансовия регламент се въвеждат два прага за ранно предупреждение (т.е. когато остават на разположение 50 % и 30 % от размера на провизиите). Тези предупредителни прагове позволяват на Комисията да предвиди евентуално изчерпване на провизиите преди прекратяването на бюджетната гаранция и да прецени дали следва да предложи допълнителни провизии.

В случай че временно е необходима допълнителна ликвидност, съществуват процедури, като например трансфери между подразделенията на ОФП и използване на ликвидност от централната каса, както и използване на наличното бюджетно пространство (бюджетни кредити за поети задължения и плащания).

Освен това през 2020 г. под ръководството на комисаря по въпросите на бюджета беше създаден Управителен комитет по условните задължения, произтичащи от бюджетни гаранции. Той взема отношение по въпроси, свързани с бюджетните гаранции и финансовата помощ, които създават условни задължения към бюджета, породени от прилагането на дял X от Финансовия регламент, включително разпоредбите, предвидени във вътрешните правила за изпълнението на общия бюджет на Съюза. Това включва рамката за управление на риска, съответните общи хоризонтални разпоредби на стандартните споразумения и интегрираното докладване с цел да се установят институционални изисквания за устойчиво управление на условните задължения.

Програми за финансови инструменти

От много години за изпълнението на бюджета на ЕС се използват програми за финансови инструменти. За повече информация за съответните суми — вж. бележка **2.4.2**.

За повечето финансови инструменти важи фактът, че изпълнението се делегира или на групата на ЕИБ (включително ЕИФ), или на други финансови институции въз основа на споразумение между Комисията и финансовата институция. Споразуменията, подписани с тези финансови институции, включват строги условия и задължения за посредниците, за да се гарантира, че средствата на ЕС се управляват правилно и че за тях се докладва правилно. Когато бъде поето задължение за финансов принос в полза на някой от инструментите, средствата се прехвърлят в специално създадена за целта банкова сметка, открита от финансовата институция на нейно име, но от името на Комисията (т.е. доверителна сметка). Финансовата институция може, в зависимост от въпросния инструмент, да използва средствата по тази доверителна сметка, за да отпуска заеми, да емитира дългови инструменти, да инвестира в капиталови инструменти или да покрива искания за плащане по гаранция. Приходите от финансовите инструменти по правило трябва да се връщат на бюджета на ЕС.

Рискът по отношение на тези финансови инструменти е ограничен до тавана, посочен в съответните споразумения, който представлява предвидените в бюджета средства за инструмента. Тъй като Комисията често поема „първата загуба“ и тъй като инструментите са предназначени за финансиране на по-рискови бенефициери (които се изправят пред трудности при получаването на финансиране от търговски заемодатели), може да се очаква, че бюджетът на ЕС ще понесе известни загуби.

6.3. ВАЛУТЕН РИСК

Експозиция на ЕС, свързана с финансовите инструменти, по отношение на валутния риск към края на годината — нетна позиция

милиони
евро

	31.12.2022 г.						
	USD	GBP	PLN	SEK	Други	EUR	Общо
Финансови активи							
Финансови активи по АС*	83	6	–	–	12	151	251
Финансови активи по ССИД							
Недеривативи	843	25	–	20	98	29 088	30 073
Деривативи	(483)	–	–	–	–	1 467	984
Вземания**	89	111	14	0	17	5 453	5 684
Пари и парични еквиваленти	84	13	1 031	473	1 421	43 522	46 544
	616	155	1 045	493	1 548	79 681	83 537
Финансови пасиви							
Задължения по финансови гаранции	(793)	(0)	(37)	(12)	(164)	(5 450)	(6 456)
Финансови пасиви по ССИД	(1)	–	–	8	19	(50)	(25)
	(795)	(0)	(37)	(4)	(146)	(5 500)	(6 481)
Общо	(179)	154	1 008	489	1 403	74 181	77 056

милиони
евро

	31.12.2021 г.						
	USD	GBP	PLN	SEK	Други	EUR	Общо
Финансови активи							
Финансови активи по АС*	63	18	–	–	7	88	176
Финансови активи по ССИД							
Недеривативи	934	51	–	23	75	23 141	24 223
Деривативи	(646)	–	–	–	–	1 474	828
Вземания**	109	98	108	4	88	7 372	7 780
Пари и парични еквиваленти	85	24	1 014	591	1 692	41 455	44 860
	545	192	1 121	618	1 862	73 529	77 866
Финансови пасиви							
Задължения по финансови гаранции	(1 047)	(0)	(62)	(19)	(248)	(6 418)	(7 794)
Финансови пасиви по ССИД	(1)	–	–	–	(4)	–	(5)
	(1 048)	(0)	(62)	(19)	(251)	(6 418)	(7 798)
Общо	(503)	192	1 059	599	1 611	67 111	70 068

* Без заемите за МВУ (NextGenerationEU) и за финансова помощ.

** С изключение на разходите за бъдещи периоди.

Ако еврото беше поскъпнало или се беше обезценило с 10 % спрямо другите валути, ефектът върху финансовия резултат щеше да е следният:

		милиони евро			
Увеличение (+)/ намаление (-) на обменния курс	USD	2022 г. GBP	PLN	SEK	
+10 %	16	(14)	(92)	(44)	
-10 %	(20)	17	112	54	

		милиони евро			
Увеличение (+)/ намаление (-) на обменния курс	USD	2021 г. GBP	PLN	SEK	
+10 %	46	(17)	(96)	(54)	
-10 %	(56)	21	118	67	

Дейности по заемане на средства и отпускане на заеми за NextGenerationEU и за финансова помощ

Финансовите активи и пасиви понастоящем са само в евро, поради което не съществува валутен риск за ЕС.

Каса

Собствените ресурси, плащани от държавите членки във валути, различни от еврото, се държат в сметките за собствени ресурси в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета (изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета). Те се конвертират в евро, когато са необходими за извършване на плащания. Процедурите, които се прилагат за управлението на тези средства, са определени в гореупоменатия регламент. В неголям брой случаи тези средства се използват директно за плащания, които трябва да бъдат извършени в същите валути.

Комисията има в търговски банки няколко сметки във валути на ЕС, различни от еврото, включително в щатски долари, британски лири и швейцарски франкове, с цел извършване на плащания в същите тези валути. Тези сметки се захранват в зависимост от размера на плащанията, които трябва да бъдат извършени, поради което наличностите по тях не водят до излагане на валутен риск.

При получаване на разните приходи (различни от собствените ресурси) във валути, различни от еврото, те се прехвърлят в сметки на Комисията в същите валути, ако са необходими за обезпечаване на плащания, или се конвертират в евро и се прехвърлят в сметки в евро. Сметките за авансови средства във валути, различни от еврото, се захранват в зависимост от очакваните краткосрочни местни нужди от плащания в същите валути. Наличностите по тези сметки се поддържат в рамките на съответните тавани.

Глоби

Всички глоби се налагат, плащат или покриват условно в евро и следователно не са свързани с валутен риск, когато се държат във фонда BUFI.

Бюджетни гаранции

Бюджетните гаранции по правило се предоставят с максимален лимит, определен в евро. Някои основни операции обаче може да бъдат деноминирани в други валути (щатски долари или други местни валути).

Валутният риск е част от съображенията, които се вземат предвид при определяне на нуждите от провизии.

Общ фонд „Провизии“

Понастоящем ОФП функционира в евро и в щатски долари. Валутният риск се управлява чрез сключване на деривативни договори (валутни форуърдни договори) за хеджиране на пазарната стойност на портфейла с инвестиции в щатски долари. Ограничението за максимална нехеджирана валутна експозиция е 1 % от общата стойност на портфейла в рамките на референтната стойност и

годишните стратегически средства. По този начин движенията нагоре или надолу на пазарната стойност на инвестициите в щатски долари над или под пределната стойност от 1 % ще доведат до търговия за възстановяване на баланса (нов форуърден договор със същата или обратна посока), която ще коригира или ще обърне хеджираната позиция по съответния начин.

Заемите, суброгирани на ЕС в резултат на искове, предявени към Фонда поради просрочени от бенефициер на заем плащания (вж. бележка **2.4.1.2**), се извършват в първоначалната им валута, поради което излагат ЕС на валутен риск. Що се отнася до суброгираните заеми, поради несигурността, свързана с графика за погасяване на заемите, не се извършват дейности за компенсиране на промените в чуждестранните валути (дейности по хеджиране).

6.4. ЛИХВЕН РИСК

В следващата таблица е показана чувствителността на дълговите ценни книжа и фондовете, търгувани на организиран пазар, по отношение на лихвения процент, като е оповестено въздействието, което промяна в лихвените проценти от +/-100 базисни пункта (1 %) би оказала върху финансовия резултат на ЕС.

милиони евро		
	Увеличение (+)/намаление (-) в базисни пунктове	Финансов резултат
2022 г.: Финансови активи по ССИД	+100	(741)
	-100	784
2021 г.: Финансови активи по ССИД	+100	(622)
	-100	660

Чувствителността на портфейлите от облигации към промени в лихвените проценти се увеличава с техния срок. Сроковете на основните портфейли от активи, управлявани от Комисията, са посочени по-долу.

Дейности по заемане на средства и отпускане на заеми за NextGenerationEU и за финансова помощ

Поради естеството на дейностите си по получаване и отпускане на заеми ЕС има значителни лихвоносни активи и пасиви. За инструментите за финансова помощ, с изключение на NextGenerationEU, обаче не съществува лихвен риск, тъй като заемите се компенсират с еквивалентни заеми при същите условия („бек-ту-бек“).

При инструмента NextGenerationEU не се прилага подход „бек-ту-бек“ и следователно лихвеният риск трябва да бъде покрит чрез прилагане на процедури и механизми, които водят до неговото намаляване. Основният принцип на стратегията за диверсифицирано финансиране на NextGenerationEU е разходите за финансиране и всички други разходи, свързани с NextGenerationEU, да се разпределят по прозрачен начин между бенефициерите (за заеми) и бюджета на ЕС (за неподлежаща на връщане подкрепа). Програмата NextGenerationEU се ръководи от принципите на пълно възстановяване на разходите и операции с нестопанска цел. Поради това ЕС прехвърля финансирането, което получава на пазара, по най-рентабилния и справедлив начин въз основа на ежедневни изчисления на лихвите. Това гарантира, че държавите членки поемат всички разходи, свързани с отпуснатите и получените заеми, начислени на Съюза.

В рамките на диверсифицирана стратегия за финансиране по NextGenerationEU се държат парични средства, за да се поддържа определен буфер за сигурност, като същевременно се избягва натрупването на твърде високи наличности. Паричните средства за NextGenerationEU се държат в Европейската централна банка. От 4 април 2022 г. за всяка остатъчна касова наличност се прилага краткосрочният лихвен процент на паричния пазар в евро. Преди по отношение на остатъчната касова наличност се прилагаше лихвеният процент по депозитното улеснение на ЕЦБ, който беше - 0,5 %. Въз основа на взаимно споразумение единствено по отношение на остатъчните касови наличности над 20 милиарда евро се прилагаше на отрицателната лихва в ЕЦБ. Въз основа на методиката за разпределение на разходите по NextGenerationEU лихвите, които не са разпределени към заеми или неподлежаща на връщане подкрепа, подлежат на фактуриране към бенефициерите на заеми и бюджета на ЕС под формата на разходи за управление на ликвидността, които могат да бъдат положителни или отрицателни в зависимост от промените в лихвените проценти, прилагани по отношение на касовите наличности.

Каса

С изключение на заемите, свързани с програмата NextGenerationEU, Комисията не взема заеми за финансиране на оперативните си разходи. Освен лихвената експозиция по NextGenerationEU, лихва се изчислява и върху салдата по различните банкови сметки. Поради това Комисията е въвела мерки, с които да се гарантира, че лихвата, която се начислява по нейните банкови сметки (положителна или отрицателна), редовно отразява пазарните лихвени проценти, както и тяхното евентуално колебание.

Сметките, открити към министерствата на финансите на държавите членки за постъпленията от собствени ресурси, не носят лихва и по тях не се начисляват такси. Сметките в националните централни банки (за собствените ресурси и др.) могат да генерират доход по официалните ставки, прилагани от всяка институция. През периода на среда на отрицателни лихви (до септември 2022 г.) някои от възнагражденията, прилагани към тези сметки, бяха отрицателни. Процедурите за управление на паричните средства се приспособяват в съответствие с пазарните условия във връзка с лихвените проценти, за да се сведат до минимум салдата по тези сметки и да се спазват съответните тавани в съответствие с условията на банките. Сметките за собствените ресурси са защитени от последиците от отрицателни лихвени проценти в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета (изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета).

Върху овърнайт наличностите в сметки в търговски банки лихва се начислява всеки ден. Тази лихва се основава на променливи пазарни лихвени проценти, за които се прилага договорен марж (положителен или отрицателен). Ставките, прилагани от търговските банки, по принцип са равни на нула за оперативните салда до определен таван.

Глоби

Условно платените глоби се инвестират в портфейл с дългосрочни облигации със среден срок на портфейла от 1,33 години.

Общ фонд „Провизии“

Средствата в ОФП се инвестират в портфейл с дългосрочни облигации и корпоративни фондове, търгувани на организиран пазар, с общ среден срок на портфейла от 3,17 години.

ЕОВС в ликвидация

Сумите на ЕОВС в ликвидация се инвестират в портфейл с дългосрочни облигации със среден срок на портфейла от 3,17 години.

6.5. КРЕДИТЕН РИСК

Максимална експозиция на кредитен риск

	милиони евро 31.12.2022 г.	милиони евро 31.12.2021 г.
Финансови активи		
Заеми	204 354	163 568
Пари и парични еквиваленти	46 544	44 860
Други вземания*	5 684	7 780
Финансови активи по ССИД — дългови ценни книжа	24 647	19 326
Финансови активи по ССИД — деривативи	984	828
Предоставени гаранции и кредитни ангажименти		
ДФГ	55 502	55 267
Кредитни ангажименти	8	—
Общо към 31.12.2022 г.	337 723	291 628

* с изключение на разходите за бъдещи периоди

Освен това ЕС е косвено изложен на кредитен риск чрез своите инвестиции във фондове на паричния пазар, корпоративни фондове, търгувани на организиран пазар, и групи от портфейли от дългови ценни книжа (вж. бележка 2.4.2.1), което може да повлияе на цените им (вж. бележка 6.7).

Заеми: кредитно качество

милиони
евро

31.12.2022 г.					
	Етап 1	Етап 2	Етап 3	POCI	Общо
Кредитен рейтинг					
Нискорисков и висок рейтинг	12 849	–	–	–	12 849
Горен среден рейтинг	62 240	–	–	–	62 240
Долен среден рейтинг	106 537	–	–	–	106 537
Неинвестиционен рейтинг (вкл. неизпълнение)	11 923	13 094	29	114	25 160
Брутна балансова стойност	193 549	13 094	29	114	206 786
Минус коректив за загуби	(55)	(2 361)	(27)	13	(2 431)
Нетна балансова стойност	193 494	10 732	2	126	204 354

милиони
евро

31.12.2021 г.					
	Етап 1	Етап 2	Етап 3	POCI	Общо
Кредитен рейтинг					
Нискорисков и висок рейтинг	10 379	–	–	–	10 379
Горен среден рейтинг	58 991	–	–	–	58 991
Долен среден рейтинг	79 672	–	–	–	79 672
Неинвестиционен рейтинг (вкл. неизпълнение)	8 819	5 965	29	48	14 860
Брутна балансова стойност	157 861	5 965	29	48	163 903
Минус коректив за загуби	(10)	(299)	(26)	–	(336)
Нетна балансова стойност	157 851	5 665	3	48	163 568

Четирите рискови категории, посочени по-горе, по принцип се основават на рейтинговите категории на външни агенции за кредитен рейтинг и съответстват на:

- Нискорисков и висок рейтинг: Moody's P-1, Aaa – Aa3; S&P A-1+, A-1, AAA – AA –; Fitch F1+, F1, AAA – AA– и еквивалентен на него
- Горен среден рейтинг: Moody's P-2, A1 – A3; S&P A-2, A+ – A–; Fitch F2, A+ – A– и еквивалентен на него
- Долен среден рейтинг: Moody's P-3, Baa1 – Baa3, S&P A-3, BBB+ – BBB–; Fitch F3, BBB+ – BBB– и еквивалентен на него
- Неинвестиционен рейтинг: Moody не нискорисков, Ba1 – C; S&P B, C, D, BB+ – D; Fitch B, C, BB+ – D и еквивалентен на него
- ЕС използва тези категории на външни рейтингови агенции като отправна точка по-специално за финансовите инструменти и за търговските банки, но може, след като направи собствен анализ на отделните случаи, да държи средства в една от горепосочените рискови категории, въпреки че една или повече от горепосочените агенции за кредитен рейтинг може да са понижали кредитния рейтинг на съответния контрагент.

Заемите с неинвестиционен рейтинг са главно заеми за финансова помощ за партньорски държави, изпитващи финансови трудности, както и за някои държави членки, които имат рейтинг в горната част от този клас. Всички заеми за държавите членки са на етап 1. В етап 2 са включени заеми по линия на МФП и Евратом за Украйна в размер на 11,9 милиарда евро. Заемите POCI са суброгираните заеми от програмите по линия на ЕФСИ и МВК.

Дейности по заемане на средства и отпускане на заеми за NextGenerationEU и за финансова помощ

Експозицията на кредитен риск се управлява чрез получаване на държавни гаранции в случая на Евратом (вж. бележка 2.4.1.1).

Заемите, предоставени на Украйна по програмата за извънредна МФП (6 милиарда евро, изплатени през 2022 г.), първо се покриват от създаденото за тях подразделение на ОФП, а след това и от допълнителните гаранции от държавите членки.

Заемите, предоставени на държавите членки по линия на инструмента SURE, са подкрепени от система от доброволни гаранции от държавите членки в размер на 25 % от максималната сума, налична за съответната финансова помощ.

В случай на неизпълнение на задълженията от страна на длъжниците и за да обслужва всички свързани с тях дължими задължения, Комисията може да използва активите, държани в ОФП (за заеми по линия на МФП и Евратом за трети държави), и да отправя искания към държавите членки, като спазва таваните за собствените ресурси (вж. бележка 6.6).

Заеми: Движение на коректива за загуби от обезценка

милиони
евро

	Етап 1	Етап 2	Етап 3	POCI	Общо
Коректив за загуби към 1.1.2022 г.	10	299	26	–	336
Прехвърляне към етап 1	–	–	–	–	–
Прехвърляне към етап 2	(0)	1	(1)	–	0
Прехвърляне към етап 3	(1)	(0)	1	–	–
Нови заеми	9	763	–	–	772
Отписвания — възстановени суми	(0)	–	–	–	(0)
Отписвания — отписани задължения	–	–	(2)	–	(2)
Преоценка на коректива за загуби	37	1 298	3	(13)	1 326
Други	–	–	–	–	–
Коректив за загуби към 31.12.2022 г.	55	2 361	27	(13)	2 431

Допълнителният коректив за загуби от обезценка на заеми в етап 2 се отнася главно до заемите по линия на МФП и Евратом за Украйна (вж. бележка 2.4.1.1).

Заеми: Оценка на разпределението по етапи

Както е посочено в значимите счетоводни политики, провизиите за обезценка на финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност, различни от вземанията, зависят от етапа, на който е класифициран финансовият актив.

Разпределението по етапи зависи главно от кредитния рейтинг на контрагента. Моделът на разпределението по етапи се основава на относителна оценка на кредитния риск, т.е. ЕС може да има различни заеми с един и същ контрагент на различни етапи в зависимост от кредитния риск на контрагента при сключването им. ЕС, който има уникален институционален статут, отпуска заеми на своите държави членки или на държави в затруднение. В резултат на това ЕС прилага също качествена оценка на кредитния риск въз основа на наблюдение на икономическото състояние на кредитополучателите в затруднение.

Етап 1 — без значително увеличение на кредитния риск

Заемите на контрагенти с кредитен рейтинг в инвестиционния клас (т.е. между AAA (Aaa) и BBB- (Baa3) по рейтинговата скала на S&P/Fitch (Moody's) или с еквивалентен външен или вътрешен рейтинг) към отчетната дата се считат за заеми с нисък кредитен риск и следователно се държат на етап 1, освен ако са просрочени с повече от 30 дни (вж. етап 2). Освен това всички заеми, за които не е настъпило значително увеличение на кредитния риск, както е определено по-долу, се класифицират в етап 1. За финансовите активи в етап 1 провизиите за обезценка се измерват на нивото на 12-месечните очаквани кредитни загуби („ОКЗ“).

Етап 2 — значително увеличение на кредитния риск

ЕС прилага комбинация от количествени и качествени оценки, за да определи дали е налице значително увеличение на кредитния риск от момента на сключване на заема и дали поради това той следва да бъде прехвърлен към етап 2.

Всички заеми, чиито договорни плащания са просрочени с между 31 и 90 дни, се прехвърлят към етап 2.

За контрагенти с кредитни рейтинги между AAA (Aaa) и BB- (Ba3) към датата на първоначално признаване: освен ако не става дума за заем с нисък риск (етап 1 по-горе), влошаването се счита за значително, ако разликата между рейтинга при сключването му и този към отчетната дата е 3 степени или повече.

За контрагенти с кредитен рейтинг B+ (B1) или B (B2) към датата на първоначално признаване: влошаването се счита за значително, ако разликата между първоначалния рейтинг и текущия рейтинг е 2 степени или повече.

За контрагенти с кредитен рейтинг B- (B3) или по-нисък (в диапазона CCC/Caa): влошаването се счита за значително, ако разликата между първоначалния рейтинг и текущия рейтинг към отчетната дата е 1 степен или повече.

Заеми, сключени преди преминаването към преразгледаното СПЕС 11 (т.е. 1 януари 2021 г.), за които не е налична информация за кредитния риск при първоначалното признаване без неоправдани разходи и усилия, се класифицират в етап 2.

За заемите в етап 2 провизиите за обезценка се оценяват на нивото на очакваните кредитни загуби през целия жизнен цикъл.

Етап 3 — заеми с кредитна обезценка

Заемите се класифицират в етап 3, когато са просрочени с 90 дни или когато след сключването им настъпят едно или повече събития, които оказват неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Например даден заем се класифицира в етап 3, ако:

- става вероятно, че заемополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- заемополучателят има рейтинг клас D, публикуван от външна рейтингова агенция; и
- заемополучателят не е изпълнил свое финансово задължение към ЕС, а в случай на заеми за финансова помощ — заемополучателят не е изпълнил задълженията си към друга международна организация, финансираща програмата.

За заемите в етап 3 провизиите за обезценка се оценяват на нивото на очакваните кредитни загуби през целия жизнен цикъл.

Закупени или първоначално създадени с кредитна обезценка („POCI“)

ЕС държи също така заеми, „закупени или първоначално създадени с кредитна обезценка“ („POCI“). Това са просрочени заеми, при които ЕС е покрил искане за плащане по гаранция на партньора по изпълнението. Всички права по тези заеми са суброгирани на ЕС. ЕС ги признава в своя баланс по справедлива стойност при първоначалното им признаване. ЕС ги класифицира като заеми POCI и изчислява провизия за обезценка на базата на ОКЗ през целия жизнен цикъл. По силата на съответните споразумения между ЕС и партньорите по изпълнението от името на ЕС се предприемат процедури за събиране на вземания с цел да се възстановят всички дължими суми.

Заеми: Оценка на ОКЗ

Оценката на ОКЗ представлява вероятностно-претеглена оценка на разликата между договорните парични потоци и очакваните парични потоци. ЕС използва следните параметри на кредитния риск за тази оценка:

- вероятност от неизпълнение (PD);
- загуба при неизпълнение (LGD); и
- експозиция при неизпълнение (EAD).

PD се изразява в проценти и представлява вероятността контрагентът да не изпълни финансовото си задължение през следващите 12 месеца (използва се за „12-месечна ОКЗ“) или през оставащия срок на задължението (използва се за „ОКЗ през целия жизнен цикъл“).

LGD се изразява в проценти и показва очаквания недостиг на парични средства, т.е. частта от експозицията, която се очаква да бъде загубена след неизпълнение, като се вземат предвид възстановяванията и обезпеченията. За да оцени LGD за експозиции към държавни дългови инструменти, ЕС взема предвид своя статут на де факто привилегирован кредитор.

EAD е непогасената експозиция (сума) към момента на неизпълнение.

Очакваните парични потоци през очаквания жизнен цикъл на финансовия актив се дисконтират с ефективния лихвен процент.

ЕС взема предвид разумна и обоснована информация за бъдещето, налична без неоправдани разходи и усилия, и коригира параметрите на модела, когато е необходимо.

Парични средства и парични еквиваленти: кредитно качество

милиони евро

	31.12.2022 г.	31.12.2021 г.
Кредитен рейтинг		
Нискорисков и висок рейтинг	40 769	40 716
Горен среден рейтинг	3 675	3 650
Долен среден рейтинг	1 343	306
Неинвестиционен рейтинг	757	189
Брутна балансова стойност	46 544	44 860
Минус коректив за загуби	-	-
Нетна балансова стойност	46 544	44 860

Каса

Сумите на паричните средства и паричните еквиваленти в таблицата по-горе се отнасят главно за паричните средства, управлявани от касата на Комисията. В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета за собствените ресурси (изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 804/2016 на Съвета) по-голямата част от касовите ресурси на Комисията се държат в сметките, открити от държавите членки за плащане на техните вноски към собствените ресурси (основно БНД, ДДС и ТСР). Всички такива сметки са към министерствата на финансите на държавите членки или в националните централни банки. Тези институции носят най-ниския кредитен риск (или риск на контрагента) за Комисията, тъй като рискът е поет от държавите членки. За частта от касовите ресурси на Комисията, които се държат в търговски банки с цел обезпечаване на плащанията, захранването на тези сметки се извършва съгласно принципа „точно навреме“ и се управлява автоматично от системата за управление на касата. Във всяка сметка се държат минимални наличности, съобразени със средния размер на ежедневните плащания, извършвани от нея. Вследствие на това общата наличност по тези сметки в края на деня остава постоянно малка (като цяло средно под 54 милиона евро, разпределени в над 25 сметки) и по този начин се гарантира, че рискът, на който е изложена Комисията, е ограничен. Тези суми следва да се разглеждат с оглед на дневните цялостни парични наличности, които през 2022 г. варираха между 7 милиарда и 38 милиарда евро, и с оглед на общия размер на плащанията, извършени през 2022 г. от банковите сметки на Комисията, които надхвърли 175 милиарда евро.

Освен това за подбора на търговски банки се прилагат специални насоки с цел допълнително минимизиране на риска на контрагента, на който е изложена Комисията:

- Всички търговски банки се подбират чрез покани за представяне на предложения. Минималният дългосрочен кредитен рейтинг, който се изисква за допускане до тръжната процедура, е S&P A- или негов еквивалент. При специални и надлежно обосновани обстоятелства може да бъде прието по-ниско равнище;

- Освен минималните изисквания за кредитен рейтинг, посочени в поканите за участие в търг, в прилаганата политика за управление на риска от контрагента се следят рейтингите и се определя максимална експозиция за всяка финансова институция. Този таван — максималната обща експозиция в парични средства, депозити и финансови гаранции на контрагент — се изчислява, като се вземат предвид кредитоспособността (дългосрочният кредитен рейтинг) и капитализацията на предприятието от финансовия сектор. Рисковете от контрагентите на ЕК се наблюдават и докладват редовно; и
- В делегациите извън ЕС сметките за авансови средства се държат в местни банки, подбрани чрез опростена тръжна процедура. Изискванията във връзка с рейтинга зависят от местната ситуация и могат да се различават значително между различните държави. За да се ограничи излагането на риск, наличностите по тези сметки са възможно най-малки (като се отчитат оперативните нужди). Сметките се захранват редовно, а прилаганите тавани се преразглеждат ежегодно.

NextGenerationEU

Инструментите за отпускане и получаване на заеми за финансова помощ по принцип не поддържат никакви остатъчни касови наличности поради принципа бек-ту-бек¹ в основата на заемите за финансова помощ. С прилагането на стратегията за диверсифицирано финансиране за инструмента NextGenerationEU обаче по NextGenerationEU държат касови наличности с цел да се гарантира, че сумите по банковата сметка на NextGenerationEU са достатъчни, за да се посрещнат всички предстоящи нужди от плащания и да се поддържа определен буфер за сигурност, като същевременно се избягва натрупването на твърде високи наличности. Паричните средства се държат в банкова сметка в ЕЦБ, поради което кредитният риск е много нисък.

Условно платени глоби: депозити

Депозитите, които се държат в търговски банки за глобите, платени условно преди 2010 г., бяха намалени значително през 2022 г. Тези депозити се подбират чрез тръжна процедура и се прилага описаната по-горе политика за риск от контрагента.

Вземания: кредитно качество

	С ненастъ пил падеж	Просрочен и 0—30 дни	Просрочен и 31—90 дни	Просроче ни 91 дни— 1 година	Просроче ни > 1 година	Общо
Брутна балансова стойност	1 613	18	14	21	1 992	3 658
Минус коректив за загуби	(2)	(2)	(5)	(13)	(150)	(172)
Нетна балансова стойност към 31.12.2022 г.	1 611	16	9	8	1 842	3 486
Брутна балансова стойност	2 785	15	9	578	1 453	4 840
Минус коректив за загуби	(2)	(1)	(4)	(18)	(147)	(173)
Нетна балансова стойност към 31.12.2021 г.	2 783	14	5	560	1 305	4 667

милиони
евро

Сумите в тази таблица не включват отсрочените разходи и вземанията по ДФГ, оценени по ССИД (вж. бележка 2.6.2), тъй като те не подлежат на изискванията за обезценка.

Финансови активи по ССИД — дългови ценни книжа: кредитно качество

Общ фонд „Провизии“

Среднопретегленият кредитен рейтинг на портфейла на ОФП е А (S&P или негов еквивалент).

Условно платени глоби: портфейл BUFI

Що се отнася до инвестициите в държавен дълг от условно платени глоби, наложени от 2010 г. насам, кредитният риск се носи от Комисията. Среднопретегленият кредитен рейтинг на портфейла е AA- (S&P или негов еквивалент).

Получени финансови гаранции

Политиката за управление на риска, която се прилага за приемането на такива гаранции, осигурява високо качество на кредитите за Комисията. Тази политика включва определяне на максимална кредитна експозиция към дадено предприятие от финансовия сектор въз основа на неговия кредитен рейтинг и размера на капитала на предприятието, отчетен в неговите финансови отчети съгласно международните стандарти за финансово отчитане (МСФО). Редовно се проверява дали получените гаранции са в съответствие с приложимите изисквания на политиката.

ЕОБС в ликвидация

Среднопретегленият кредитен рейтинг на портфейла е A- (S&P или негов еквивалент).

Финансови активи по ССИД — деривативи: кредитно качество

Деривативните активи са свързани основно с гаранции по капиталови портфейли и валутни форуърдни договори. Поради това кредитният риск се ограничава до риска от контрагента. Гаранцията по капиталови портфейли ще бъде уредена с партньора на ЕС по изпълнението — групата на ЕИБ, която има рейтинг AAA. Тъй като единственият контрагент за всички неприключени валутни форуърди към 31 декември 2022 г. е Banque de France, от тази дата не са използвани кредитни подобрения, като например обезпечения, споразумения за нетиране или гаранции.

Договори за финансова гаранция: кредитно качество

	31.12.2022 г.			31.12.2021 г.		
	Етап 1	Етап 2	Общо	Етап 1	Етап 2	Общо
Дългосрочен рейтинг						
Нискорисков и висок рейтинг	0	4	4	0	1	1
Горен среден рейтинг	3	–	3	2	–	2
Долен среден рейтинг	23	–	23	219	–	219
Неинвестиционен рейтинг	24 124	31 339	55 463	3 964	51 079	55 043
Управлявани на колективна основа / без присъден рейтинг	7	2	9	2	–	2
Общо	24 157	31 345	55 502	4 187	51 080	55 267

Договори за финансова гаранция: Движение на коректива за загуби

	Етап 1	Етап 2	Общо
Коректив за загуби към 1.1.2022 г.	485	7 048	7 533
Прехвърляне към етап 2	(3)	3	–
Прехвърляне към етап 1	2 855	(2 855)	–
Новопридобити активи	170	45	215
Освобождаване на обезпечението	(9)	(1)	(10)
Преоценка	(2 298)	(1 110)	(3 409)
Коректив за загуби към 31.12.2022 г.	1 199	3 130	4 330
Балансова стойност на задължението за финансова гаранция към 31.12.2022 г.	3 194	3 263	6 456

* Прехвърлянията от и към етап 1/етап 2 се оценяват по провизиите за обезценка на началното салдо, а промените в сумата, произтичащи от промяната на етапа (т.е. оценка по 12-месечна ОКЗ или по ОКЗ през целия жизнен цикъл), са част от преоценката.

Договори за финансова гаранция: политики за разпределяне по етапи

Основният показател за риска при разпределянето на ДФГ по етапи е кредитният рейтинг на гарантирания дълг. Съгласно модела на разпределянето по етапи кредитният рейтинг при сключване на заема се сравнява с кредитния рейтинг към отчетната дата. За гаранциите по портфейли се взема предвид среднопретегленият кредитен рейтинг на гарантирания портфейл.

Етап 1 — без значително увеличение на кредитния риск

ДФГ с кредитен рейтинг в инвестиционния клас (т.е. между AAA (Aaa) и BBB- (Baa3) по рейтинговата скала на S&P/Fitch (Moody's) или с еквивалентен външен или вътрешен рейтинг) към отчетната дата се считат за нискорискови независимо от първоначалния кредитен рейтинг и се държат в етап 1. Освен това ДФГ, за които не е настъпило значително увеличение на кредитния риск, както е определено по-долу, се класифицират в етап 1. За ДФГ на етап 1 провизията за обезценка се измерва на нивото на 12-месечната ОКЗ.

Етап 2 — значително увеличение на кредитния риск

Посоченото по-долу влошаване на кредитния рейтинг се счита за значително и води до прекласифициране на ДФГ в етап 2:

- за гаранции с кредитен рейтинг между AAA (Aa1) и BB- (Ba3) по рейтинговата скала на S&P/Fitch (Moody's) или с еквивалентен външен или вътрешен рейтинг при първоначалното признаване, влошаването на рейтинга се счита за значително, ако разликата между първоначалния рейтинг и този към отчетната дата е 3 степени или повече за гаранции, свързани с единичен дългов инструмент, и 2 степени за гаранции, свързани с портфейл от дългови инструменти;
- за гаранции с кредитен рейтинг между B+ (B1) и B (B2) при първоначалното признаване влошаването на рейтинга се счита за значително, ако разликата между първоначалния рейтинг и този към отчетната дата е 2 степени или повече за гаранции, свързани с единичен дългов инструмент, и 1 степен за гаранции, свързани с портфейл от дългови инструменти; и
- за гаранции с кредитен рейтинг между B- (B3) или по-нисък при първоначалното признаване, влошаването на рейтинга се счита за значително, ако разликата между първоначалния рейтинг и този към отчетната дата е 1 степен или повече (единичен дългов инструмент и портфейл).

Ако не е налична информация за кредитния рейтинг, но при първоначалното признаване е направена оценка на очакваните годишни претенции, действителното ниво на претенциите в сравнение с първоначално планираното също се счита за разумен показател за риска при оценка на значителното увеличение на кредитния риск (ЗУКР).

В допълнение към горепосочените критерии ЕС може да приложи качествена оценка на ЗУКР въз основа на допълнителна, разумна и обоснована налична информация.

ДФГ, сключени преди преминаването към преразгледаното СПЕС 11 (т.е. преди 1 януари 2021 г.), за които не е налична информация за кредитния риск при първоначалното признаване без неоправдани разходи и усилия, се класифицират в етап 2.

За ДФГ в етап 2 провизиите за обезценка се оценяват на нивото на очакваните кредитни загуби през целия жизнен цикъл.

Класификацията в етап 3 и POCI не се прилага за ДФГ.

През 2022 г. гаранции от ЕФСИ в размер на 2,8 милиарда евро бяха прехвърлени от етап 2 към етап 1, тъй като средният кредитен риск на гарантирания портфейл (като се вземе предвид и въздействието от сливането с дълговите портфейли по InvestEU — вж. бележка 4.1.1) беше намалял. Това доведе до ефект на преоценяване и намаляване на ОКЗ за гаранциите от ЕФСИ, тъй като провизиите за обезценка се оценяват въз основа на 12-месечната ОКЗ в края на 2022 г. спрямо ОКЗ през целия жизнен цикъл в края на 2021 г. От преоценката в размер на 1,1 милиарда евро, която води до намалени ОКЗ по гаранции на етап 2, 0,6 милиарда евро се отнасят за прозореца на ЕФСИ за МСП. От останалите ОКЗ за гаранции в етап 2 в размер на 3,1 милиарда евро към 31 декември 2022 г. 2,4 милиарда евро се отнасят за гаранциите по МВК (вж. бележка 4.1.1). Те включват ОКЗ през целия живот в размер на 1,1 милиарда евро за експозицията на ЕИБ към

Украйна (4,1 милиарда евро, от които заеми в размер на 0,5 милиарда евро все още не са изплатени), гарантирана от ЕС.

Бюджетни гаранции

Съюзът е изложен на кредитен риск главно чрез операциите, които гарантира. Когато кредитното качество на базовите операции се влоши, възникването на събития, с които се нарушават поети задължения, става по-вероятно, а оттам и исканията за плащане по гаранции от ЕС.

За да наблюдава и управлява този риск, Комисията разчита на модел на кредитния риск за оценка на потенциалните загуби, като използва, *inter alia*, входящите данни, предоставени от партньорите по изпълнението. Резултатите от тези модели се интерпретират и комбинират с експертна преценка, за да се получи оценка на риска, която е в съответствие със същността на операцията и със съответните икономически обстоятелства.

6.6. ЛИКВИДЕН РИСК

Анализ на срока на недеривативните финансови пасиви по оставащия срок по договора

					милиони евро
Несконтинирани договорни парични потоци					Балансова стойност
	< 1 година	1—5 години	> 5 години	Общо	
Получени заеми	(23 204)	(80 495)	(280 075)	(383 774)	(344 303)
Задължения	(55 341)	–	–	(55 341)	(55 341)
Други	(318)	(711)	(771)	(1 800)	(1 517)
Общо към 31.12.2022 г.	(78 862)	(81 206)	(280 846)	(440 914)	(401 161)
Получени заеми	(23 769)	(45 030)	(180 660)	(249 459)	(236 720)
Задължения	(46 372)	–	–	(46 372)	(46 372)
Други	(218)	(830)	(890)	(1 938)	(1 605)
Общо към 31.12.2021 г.	(70 358)	(45 860)	(181 550)	(297 769)	(284 697)

Анализ на срока на деривативните финансови пасиви по оставащия срок по договора

					милиони евро
Несконтинирани договорни парични потоци					Балансова стойност
	< 1 година	1—5 години	> 5 години	Общо	
Деривативна операция за плащане	(504)	(8)	–	(512)	
Деривативна операция за получаване	487	–	–	487	
Нетни парични потоци към 31.12.2022 г.	(17)	(8)	–	(25)	(20)
Деривативна операция за плащане	(646)	(5)	–	(651)	
Деривативна операция за получаване	648	–	–	648	
Нетни парични потоци към 31.12.2021 г.	2	(5)	–	(3)	(3)

Анализ на падежите на договорите за финансови гаранции, издадени по най-ранния период, през който гаранцията може да бъде усвоена

					милиони евро
Максимален размер на обезпечението					Балансова стойност
	< 1 година	1—5 години	> 5 години	Общо	
ДФГ към 31.12.2022 г.	(65 109)	(13 332)	(4 902)	(83 343)	(6 456)
ДФГ към 31.12.2021 г.	(55 381)	(878)	(1)	(56 259)	(7 794)

Дейности по заемане на средства за NextGenerationEU и за финансова помощ

Първото средство за погасяване на заемите за финансова помощ е своевременното събиране на свързаните с тях плащания по заеми за финансова помощ и за NextGenerationEU. Съществуват обаче допълнителни предпазни мерки, които може да бъдат приложени в случай на неизпълнение или забавяне на плащанията от страна на кредитополучателите.

За заемите по линия на МФП и Евратом за трети държави в подразделението на ОФП за Гаранционния фонд за външни дейности се предвижда ликвиден резерв. Поради това наличните активи на този фонд ще бъдат използвани първо за погасяване на съответните заеми (но само след като се прибегне най-напред до гарантите от трети страни за Евратом — вж. бележка **6.4**). Ако в даден момент наличните активи се окажат недостатъчни за покриване на действителните загуби, Комисията ще предприеме мерки за осигуряване на допълнителни ресурси (напр. временно използване на ликвидност от касата на Комисията, временни трансфери и/или допълнителни разходи от бюджета на ЕС). Заемите, предоставени на Украйна по програмата за извънредна МФП (6 милиарда евро, изплатени през 2022 г.), се покриват не само от създаденото за тях подразделение на ОФП, но и от допълнителните гаранции от държавите членки, в случай че сумата в ОФП не е достатъчна (вж. бележка **2.4.1.1**).

По отношение на NextGenerationEU Комисията може също така да прилага активно управление на паричните средства и краткосрочни заеми, за да обслужва дълговете на ЕС.

За всички заеми за финансова помощ, както и за заемите за NextGenerationEU, Комисията може да привлече ресурси до наличния марж на собствените ресурси, за да обслужва дълговете на ЕС. В законодателството за собствените ресурси таванът на собствените ресурси за покриване на годишните бюджетни кредити за плащания е определен на 1,40 % от БНД на държавите членки, плюс допълнително временно увеличение от 0,6 процентни пункта за NextGenerationEU. Бюджетът за 2022 г. включваше собствени ресурси за финансиране на разходите в размер общо на 1,01 % от БНД. Това означава, че към 31 декември 2022 г. имаше наличен марж от 0,99 % за покриване на задълженията. Във връзка с това ЕС има право да поиска от държавите членки да направят необходимото за спазване на правното задължение на ЕС към неговите заемодатели.

И накрая, заемите, предоставени на държавите членки по линия на инструмента SURE, са подкрепени от система от доброволни гаранции от държавите членки в размер на 25 % от максималната сума, налична за съответната финансова помощ. Преди да поиска плащане по гаранции, предоставени от държавите членки, от Комисията се очаква да разгледа възможността за използване на съществуващия марж под тавана на собствените ресурси за бюджетни кредити за плащания, доколкото той се оценява като устойчив от Комисията, като се вземат предвид, *inter alia*, общите условни задължения на Съюза и устойчивостта на общия бюджет на Съюза. Това разглеждане не засяга неотменимия и безусловен характер на предоставените гаранции и плащането им при поискване.

Каса

Принципите на бюджета на ЕС гарантират, че общите парични наличности за дадена година са винаги достатъчни за извършването на всички плащания. Всъщност общият размер на вноските на държавите членки заедно с разните приходи е равен на размера на бюджетните кредити за плащания за бюджетната година. Вноските на държавите членки обаче се получават под формата на дванадесет месечни вноски през цялата година и въз основа на приетия бюджет, докато плащанията зависят от оперативните нужди. Освен това, в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета (относно методите и процедурата за предоставяне на собствените ресурси, изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета), вноските на държавите членки, свързани с коригиращите бюджети, одобрени през даден месец (N), стават налични едва на първия работен ден на месец N+1 (ако одобряването се е състояло преди 16-то число на даден месец) или на първия работен ден на месец N+2 (ако одобряването се е състояло на 16-то число на този месец или по-късно през него), докато свързаните с тях бюджетни кредити за плащания са налични незабавно.

За да се гарантира, че наличните касови ресурси винаги са достатъчни за покриване на плащанията, които трябва да бъдат извършени през даден месец, са въведени процедури за редовно прогнозиране на паричните средства. Ако е необходимо, от държавите членки могат да бъдат поискани предварително собствени ресурси или допълнителни средства в определени граници и при определени условия, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета, изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета. Оперативните нужди и общите бюджетни ограничения през последните години доведоха до необходимостта от по-силен мониторинг на

ритъма на плащанията в хода на годината. Освен това в контекста на ежедневните касови операции на Комисията автоматизирани инструменти за управление на паричните средства ежедневно гарантират, че във всяка от банковите сметки на Комисията има достатъчни парични наличности.

Глоби

Фонд BUFI, в който се инвестират условно платените глоби, се управлява съгласно принципа, че активите трябва да имат достатъчна степен на ликвидност и на мобилизация във връзка със съответните задължения. Портфейлът е съставен предимно от високоликвидни ценни книжа, които могат да бъдат продадени с цел финансиране на краткосрочни изходящи парични потоци. Освен това делът на парите, паричните еквиваленти и ценните книжа, чийто падеж настъпва в рамките на една година, е 56 %.

Бюджетни гаранции

Анализът на падежите на финансовите гаранции се представя, като се използва предпазливият подход, съгласно който максималната сума на предоставената гаранция се разпределя към най-ранния период, в който гаранцията може да бъде усвоена. Като се има предвид, че повечето гаранции на ЕС се усвояват при първо поискване, значителна сума се разпределя към първия времеви период. Вероятността обаче от ЕС да бъде поискано да плати цялата сума по всички гаранции през първия период е малка. Освен това сумата, която ЕС очаква да загуби, често е много по-малка от максималната стойност на гаранцията, поради което размерът на ликвидния риск трябва да се разглежда във връзка с балансовата стойност на задълженията по гаранцията.

Основната цел на рамката за управление на риска на условните задължения е да се гарантира, че бюджетът на ЕС може по всяко време да изпълни задълженията си, без да се наруши нормалното изпълнение на бюджета. Това включва и намаляване на ликвидния риск, свързан с бюджетните гаранции, т.е. риска Съюзът да не разполага с достатъчно средства, за да изпълни своевременно всички свои задължения за плащане, свързани с гаранции (което може да доведе например до отлагане на други разходи и отсрочване на плащанията за следващите бюджетни години).

В това отношение всяка бюджетна гаранция е обезпечена с достатъчно провизии, внесени в ОФП, за да се гарантира, че винаги има достатъчно ликвидност за своевременно изплащане на исканията по гаранции.

ЕС редовно наблюдава адекватността на процента на провизиране на всяка програма за бюджетна гаранция и докладва¹⁸ всяка година за своята оценка дали тези суми са достатъчни за покриване на риска за следващите 5 години с определено ниво на сигурност.

Освен това са въведени допълнителни предпазни процедури (временни прехвърляния между подразделенията на ОФП и използване на ликвидни средства от централната каса), за да се гарантира наличието на достатъчно ликвидни средства.

Общ фонд „Провизии“

ОФП се управлява съгласно принципа, че активите трябва да имат достатъчна степен на ликвидност и на мобилизация във връзка със съответните задължения. Портфейлът е съставен от ликвидни активи, които могат да бъдат продадени с цел финансиране на краткосрочни изходящи парични потоци, ако е необходимо. Освен това делът на парите, паричните еквиваленти и ценните книжа, чийто падеж настъпва в рамките на една година, е 18 %.

Сетълментът на деривативните договори е брутен и се базира на техния предвиден в договора срок. Задълженията се изпълняват чрез продажбата на активи в щатски долари и/или суапова сделка, при които е възможно да възникне изходящ паричен поток вследствие на валутни разлики. Не е необходимо управление на ликвидността във връзка с изискванията за обезпечение или марж, тъй като настоящият хеджиращ контрагент приема да работи с Комисията без никакви изисквания по отношение на плащанията по линия на обезпечението или маржа.

¹⁸ Например в работен документ XI, приложен към проектобюджета, в който се представят изпълнението на бюджетните гаранции, общият фонд „Провизии“ и оценката на устойчивостта на условните пасиви, произтичащи от бюджетни гаранции и финансова помощ в съответствие с член 41, параграф 5 от Финансовия регламент.

6.7. ДРУГ ЦЕНОВИ РИСК

Към 31 декември 2022 г. ЕС е изложен на други ценови рискове (риск от капиталови инструменти), произтичащи от некотиран капиталови инвестиции (напр. във фондове за рисков капитал и други инвестиционни фондове), фондове на паричния пазар (като например Унитарния фонд на ЕИБ) и инвестиции в групи от портфейли (вж. бележка 2.4.2.1), както и чрез гаранции, покриващи некотиран капиталови и квазикапиталови инвестиции, третирани като деривативи по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита (вж. бележка 2.4.2.2).

Ценовият риск на собствения капитал е рискът справедливата стойност на капиталовите инвестиции да се промени в резултат на колебанията в нивата на цените на акциите и/или в стойността на гарантираните капиталови инвестиции. Ефектът върху излишъка или дефицита, изразяващ се в 10 % увеличение или намаление на стойността на гореспоменатите инструменти, би бил следният:

	милиони евро	
	10 %	(10) %
Капиталови инвестиции	253	(253)
Фондове на паричния пазар, фондове, търгувани на организиран пазар, и инвестиции в групи от портфейли	290	(290)
Гаранции по капиталови портфейли*	469	(469)
Общо към 31.12.2022 г.	1,012	(1,012)
Капиталови инвестиции	238	(238)
Фондове на паричния пазар, фондове, търгувани на организиран пазар, и инвестиции в групи от портфейли	251	(251)
Гаранции по капиталови портфейли*	415	(415)
Общо към 31.12.2021 г.	905	(905)

* Рискът от гаранциите по капиталови портфейли се основава на условната сума, която е покрита от гаранцията.

ЕС инвестира в некотиран активи или гарантира такива активи, чиято стойност не е публично достъпна. По-голямата част от тези финансови инструменти се прилагат от оправомощените субекти, които са експерти в бранша и редовно оценяват и наблюдават тези активи.

7. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СВЪРЗАНИ ЛИЦА

7.1. СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на ЕС са консолидираните субекти на ЕС, асоциираните предприятия и ключовият управленски персонал на тези субекти. Операциите между тези субекти се осъществяват като част от обичайните операции на ЕС и тъй като случаят е такъв, не са необходими специални изисквания от гледна точка на оповестяването за тези операции в съответствие със счетоводните правила на ЕС.

7.2. ФИНАНСОВИ ПРАВА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ НА КЛЮЧОВА РЪКОВОДНА ДЛЪЖНОСТ

За целите на представянето на информация за операциите на свързани лица във връзка с ключовия ръководен персонал на ЕС, тук тези лица са представени в пет категории:

Категория 1: председателите на Европейския съвет, на Комисията и на Съда на Европейския съюз

Категория 2: заместник-председателят на Комисията и върховен представител на ЕС по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и другите заместник-председатели на Комисията

Категория 3: генералният секретар на Съвета, членовете на Комисията, съдиите и генералните адвокати на Съда на Европейския съюз, председателят и членовете на Общия съд, Омбудсманът и Европейският надзорен орган по защита на данните

Категория 4: председателят и членовете на Европейската сметна палата

Категория 5: най-висшестоящите служители в институциите и агенциите

Техните финансови права са обобщени по-долу, а допълнителна информация може да бъде намерена в Правилника за персонала, публикуван на уебсайта Eurora и представляващ официалният документ, в който са описани правата и задълженията на всички служители на ЕС. Служителите на ключова ръководна длъжност не са получавали никакви заеми при преференциални условия от ЕС.

ФИНАНСОВИ ПРАВА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ НА КЛЮЧОВА РЪКОВОДНА ДЛЪЖНОСТ

евро

Финансово право (на служител)	Категория 1	Категория 2	Категория 3	Категория 4	Категория 5
Основна заплата (на месец)	31 251,88	28 307,86 - 29 440,18	22 646,29 - 25 477,07	24 458,00 - 26 043,24	14 399,72 - 22 646,29
Квартирна надбавка/надбавка за експатриране	15 %	15 %	15 %	15 %	0-4 %-16 %
Семейни надбавки:					
Домакинство (% от заплата)	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21
Дете на издръжка	459,32	459,32	459,32	459,32	459,32
Предучилищно образование	112,21	112,21	112,21	112,21	112,21
Образование или образование извън мястото на работа	311,65 623,30	311,65 623,30	311,65 623,30	311,65 623,30	311,65 623,30
Надбавка за председателстващи съдии	N/A	N/A	715,05	N/A	N/A
Надбавка за представителство	1 693,58	1 088,45	715,05	N/A	N/A
Годишни пътни разноски	N/A	N/A	N/A	N/A	Възстановяват се
Трансфери към държава членка:					
Надбавка за образование*	Да	Да	Да	Да	Да
% от заплата*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% от заплата без кк	Макс. 25 %	Макс. 25 %	Макс. 25 %	Макс. 25 %	Макс. 25 %
Представителни разходи	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	N/A	N/A
При встъпване в длъжност:					
Разходи за настаняване (Кат. 1—4: основна заплата за два месеца)	62 503,76	56 615,72 - 58 880,36	45 292,58 - 50 954,15	48 915,99 - 52 086,47	Възстановяват се
Семейни пътни разноски	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се
Разходи за преместване	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се
При напускане на длъжността:					
Разходи за пренастаняване (Кат. 1—4: основна заплата за един месец)	31 251,88	28 307,86 - 29 440,18	22 646,29 - 25 477,07	24 458,00 - 26 043,24	Възстановяват се
Семейни пътни разноски	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се
Разходи за преместване	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се	Възстановяват се
Преход (% от заплата)**	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	N/A
Здравно осигуряване	Покриват се	Покриват се	Покриват се	Покриват се	Покриват се
Пенсия (% от заплата, преди облагане с данък)	Макс. 70 %	Макс. 70 %	Макс. 70 %	Макс. 70 %	Макс. 70 %
Удръжки:					
данък в полза на Европейските общности	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Здравно осигуряване (% от заплата)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Специален налог върху заплата	7 %	7 %	7 %	7 %	6-7 %

Удръжка за пенсия	N/A	N/A	N/A	N/A	10,1 %
Брой лица към края на годината	3	8	93	27	112

* с приложен корекционен коефициент (кк)

** изплащат се през първите 3 години след напускане

8. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС

Към датата на подписване на настоящите отчети счетоводителят на Комисията не беше забелязал и не му бяха съобщени съществени въпроси, които да се нуждаят от отделно оповестяване в този раздел. Годишните отчети и свързаните с тях бележки бяха изготвени въз основа на последната налична информация и това е отразено в представената по-горе информация.

9. ОБХВАТ НА КОНСОЛИДАЦИЯТА

А. КОНТРОЛИРАНИ СУБЕКТИ (54)

1. Институции и консултативни органи (11)

Европейски парламент

Европейски съвет

Европейска комисия

Европейска сметна палата

Съд на Европейския съюз

Европейска служба за външна дейност

Европейски надзорен орган по защита на данните

Европейски икономически и социален комитет

Европейски омбудсман

Европейски комитет на регионите

Съвет на Европейския съюз

2. Агенции на ЕС (41)

2.1. Изпълнителни агенции (6)

Европейска изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA)

Европейска изпълнителна агенция за здравеопазването и цифровизацията (HADEA)

Европейска изпълнителна агенция за научни изследвания (REA)

Изпълнителна агенция за Европейския съвет по иновациите и за МСП (EISMEA)

Изпълнителна агенция на Европейския научноизследователски съвет (ERCEA)

Европейска изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда (CINEA)

2.2. Децентрализирани агенции (35)

Европейска агенция по морска безопасност (EMSA)

Европейска агенция по лекарствата (EMA)

Европейска агенция по химикали (ECHA)

Европейски институт за равенство между половете (EIGE)

Европейска агенция за околната среда (EEA)

Европейски банков орган (ЕБО)

Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA)

Агенция на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA)

Агенция на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL)

Агенция на Европейския съюз за космическата програма (EUSPA)

Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст)

Европейска агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA)

Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC)

Европейски център за развитие на професионалното обучение (CEDEFOP)

Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER)

Агенция за подкрепа на Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (Служба на ОЕРЕС)

Европейска агенция за гранична и брегова охрана (Frontex)

Европейски орган по труда (EOT)

Европейски орган за безопасност на храните (EFSA)

Агенция за железопътен транспорт на Европейския съюз (ERA)

Служба на Общността за сортовете растения (CPVO)

Европейска агенция за контрол на рибарството (EFCA)

Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO)

Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз (EASA)

Европейски орган за ценни книжа и пазари (ESMA)

Европейска фондация за обучение (ETF)

Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound)

Европейски център за мониторинг на наркотици и наркомании (EMCDDA)

Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол)

Агенция на Европейския съюз за основните права (FRA)

Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (EIOPA)

Център за преводи за органите на Европейския съюз (CdT)

Европейско съвместно предприятие за ITER и развитие на термоядрената енергетика („Термоядрен синтез за енергия“)

Агенция на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA)

Европейска прокуратура (EPPO)

3. Други контролирани субекти (2)

Европейска общност за въглища и стомана в
ликвидация (ЕОВС в ликвидация)

Европейски институт за иновации и технологии
(EIT)

Б. АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (1)

Европейски инвестиционен фонд (ЕИФ)

НЕСЪЩЕСТВЕНИ СУБЕКТИ

Посочените по-долу субекти не са консолидирани посредством метода на собствения капитал в консолидираните финансови отчети на ЕС за 2022 г., тъй като са несъществени:

НЕСЪЩЕСТВЕНИ СУБЕКТИ (8)

Съвместно предприятие „Кръгова биотехнологична Европа“ (CBE)

Съвместно предприятие „Чисто въздухоплаване“ (CA)

Съвместно предприятие „Чист водород“ (Clean H2)

Съвместно предприятие „Европейски железопътен транспорт“ (EU-RAIL)

Съвместно предприятие „Инициатива за иновативно здравеопазване“ (IH)

Съвместно предприятие „Ключови цифрови технологии“ (KDT)

Съвместно предприятие „Изследване на УВД в единното европейско небе 3“ (SESAR 3)

Съвместно предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии (EuroHPC)

Годишните отчети на горепосочените субекти са публично достъпни на техните уебсайтове.

ДОКЛАДИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА И ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Следва да се отбележи, че поради закръглянето на цифрите в милиони евро някои финансови данни в таблиците по-долу може да изглеждат грешни.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	РЕЗУЛТАТ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА НА ЕС.....	156
2.	СЪПОСТАВКИ НА БЮДЖЕТНИТЕ С РЕАЛНИТЕ СУМИ	157
3.	БЕЛЕЖКИ КЪМ ДОКЛАДИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА	159
3.1.	РАМКА НА БЮДЖЕТА НА ЕС	159
3.2.	МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА ЗА 2021—2027 Г.	159
3.3.	ПОДРОБНИ ФУНКЦИИ НА МФР (ПРОГРАМИ).....	162
3.4.	NextGenerationEU	162
3.5.	ГОДИШЕН БЮДЖЕТ	163
3.6.	ПРИХОДИ	165
3.7.	ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ РЕЗУЛТАТ	166
3.8.	РАВНЯВАНЕ НА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ С БЮДЖЕТНИЯ РЕЗУЛТАТ	168
4.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА ЕС ЗА 2022 Г.	170
5.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС	171
5.1.	ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРИХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС .	171
6.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС.....	172
6.1.	МФР: РАЗБИВКА И ПРОМЕНИ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ	172
6.2.	МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	173
6.3.	МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ.....	174
6.4.	МФР: ДВИЖЕНИЯ НА НЕИЗПЪЛНЕНИТЕ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (RAL)....	175
6.5.	МФР: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГОДИНИ НА ВЪЗНИКВАНЕ	176
6.6.	МФР: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ВИДОВЕ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ	177
6.7.	ПОДРОБНА МФР: РАЗБИВКА И ПРОМЕНИ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ	178
6.8.	ПОДРОБНА МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	185
6.9.	ПОДРОБНА МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ	192
6.10.	ПОДРОБНА МФР: ДВИЖЕНИЯ НА НЕИЗПЪЛНЕНИТЕ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (RAL)	201
6.11.	ПОДРОБНА МФР: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГОДИНИ НА ВЪЗНИКВАНЕ.....	208
6.12.	ПОДРОБНА МФР: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ВИДОВЕ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ.....	212
7.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА ПО ИНСТИТУЦИИ	219
7.1.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРИХОДИ	219
7.2.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ....	220

7.3.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ	221
8.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТИТЕ НА АГЕНЦИИТЕ	222
8.1.	БЮДЖЕТНИ ПРИХОДИ	222
8.2.	БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ ПО АГЕНЦИИ.....	223

1. РЕЗУЛТАТ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА НА ЕС

милиони

Бележ	2022 г.	2021 г.
а Приходи за финансовата година	245 265	239 596
б Плащания спрямо бюджетните кредити за текущата година	(239 157)	(226 175)
в Бюджетни кредити за плащания, пренесени за година N+1	(2 452)	(4 244)
г Отмяна на неусвоени бюджетни кредити, пренесени от година N-1	80	265
д Промяна на целевите приходи (Б) – (А)	(1 121)	(6 338)
Неизползвани бюджетни кредити към края на текущата година (А)	15 152	14 032
Неизползвани бюджетни кредити към края на предходната година (Б)	14 032	7 694
е Курсови разлики за годината	(97)	126
Бюджетен резултат	2 519	3 230

Бюджетният резултат на ЕС се връща на държавите членки през 2023 г. чрез приспадането му от дължимите от тях суми. Той се изчислява в съответствие с член 1, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014 на Съвета за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси. Повече информация може да бъде намерена в раздел 3.7 — Изчисляване на бюджетния резултат.

- а. Приходи за финансовата година: таблица 5.1 „Обобщение на изпълнението на приходите в бюджета на ЕС“, колона 8 „Общо приходи“.
- б. Плащания спрямо бюджетните кредити за текущата година: таблица 6.3 „МФР — Изпълнение на бюджетните кредити за плащания“, колона 2 „Плащания, извършени от приетия бюджет“ и колона 4 „Плащания, извършени от целеви приходи“.
- в. Бюджетни кредити за плащания, пренесени за година N+1: таблица 6.3 „МФР — Изпълнение на бюджетните кредити за плащания“, колона 7 „Автоматични пренасяния“ и колона 8 „Пренасяния с решение“.
- г. Отмяна на неусвоени бюджетни кредити за плащания, пренесени от година N-1: вземат се под внимание размерът на пренесените бюджетни кредити за плащания (автоматично и с решение) в края на предходната година и плащанията, извършени от пренасяния, за текущата година, посочени в колона 3 на таблица 6.3 „МФР — Изпълнение на бюджетните кредити за плащания“.
- д. Промяна на общите бюджетни кредити от целеви приходи към края на годината: изчислява се разликата между сумата на бюджетните кредити от целеви приходи към края на предходната година (със знак плюс) и сумата на бюджетните кредити от целеви приходи към края на текущата година (в колона 9 на таблица 6.3 „МФР — Изпълнение на бюджетните кредити за плащания“ — със знак минус), за да се получи нетната промяна на целевите приходи през текущата година.
- е. Курсовите разлики включват реализираните и нереализираните курсови разлики.

2. СЪПОСТАВКИ НА БЮДЖЕТНИТЕ С РЕАЛНИТЕ СУМИ

Бюджетни приходи

милиони евро

	Първоначален приет бюджет	Окончателен приет бюджет	Установени вземания	Приходи
1 Собствени ресурси	157 701	153 928	157 320	155 758
11 — Налози върху захарта	0	0	(1)	(1)
12 — Мита	17 913	23 765	27 419	25 857
13 — ДДС	19 071	19 714	19 666	19 666
14 — БНД	114 719	104 088	103 880	103 880
16 — Намаление на вноската на база БНД, предоставено на някои държави членки	–	–	19	19
17 — Отпадъци от пластмасови опаковки	5 997	6 361	6 337	6 337
2 Излишъци, салда и корекции	0	2 980	3 233	3 227
3 Административни приходи	1 791	1 791	2 656	2 607
4 Финансови приходи, лихви за забава и глоби	115	454	16 635	596
5 Бюджетни гаранции, операции по получаване и отпускане на заеми	0	0	62 203	62 203
6 Приходи, вноски и възстановени суми във връзка с политики на Съюза	10 997	10 884	26 689	20 874
Общо	170 603	170 038	268 736	245 265
от които NextGenerationEU (NGEU)	–	–	62 409	62 409

Бюджетни разходи: поети задължения по функции от многогодишната финансова рамка (МФР)

милиони евро

Функция от МФР	Първоначален приет бюджет	Окончателен приет бюджет	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения
1 Единен пазар, иновации и цифрова сфера	21 775	21 845	33 071	27 330
2 Сближаване, устойчивост и ценности	56 039	67 805	325 372	218 907
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване	49 709	61 314	76 068	74 632
2б. Устойчивост и ценности	6 330	6 491	249 303	144 275
3 Природни ресурси и околна среда	56 235	56 681	75 200	68 142
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	40 369	40 369	41 687	41 182
4 Миграция и управление на границите	3 091	3 410	3 520	3 446
5 Сигурност и отбрана	1 785	1 813	1 851	1 840
6 Съседните региони и светът	17 170	17 670	20 364	20 153
7 Европейска публична администрация	10 620	10 783	12 075	11 664
от които: административни разходи на институциите	4 421	4 485	5 041	4 850
О Извън МФР	–	–	6 692	3 006
С Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	2 799	2 219	3 531	2 602
Общо	169 516	182 227	481 676	357 091
от които NextGenerationEU (NGEU)	–	–	277 772	162 702

Бюджетни разходи: плащания по функции от многогодишната финансова рамка (МФР)

милиони
евро

Функция от МФР	Първоначален приет бюджет	Окончателен приет бюджет	Общо налични бюджетни кредити	Извършени плащания
1 Единен пазар, иновации и цифрова сфера	21 474	20 606	29 379	25 174
2 Сближаване, устойчивост и ценности	62 053	63 140	129 654	126 570
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване	56 351	57 610	75 546	73 015
2б. Устойчивост и ценности	5 702	5 531	54 108	53 555
3 Природни ресурси и околна среда	56 602	55 782	59 271	58 276
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	40 393	40 356	41 674	41 152
4 Миграция и управление на границите	3 078	3 373	3 642	3 368
5 Сигурност и отбрана	1 238	1 159	1 192	1 154
6 Съседните региони и светът	12 916	13 156	14 902	14 521
7 Европейска публична администрация	10 620	10 783	13 149	11 583
от които: административни разходи на институциите	4 421	4 485	5 724	4 801
О Извън МФР	–	–	6 830	72
С Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	2 623	2 040	3 351	2 602
Общо	170 603	170 038	261 370	243 321
от които NextGenerationEU (NGEU)	–	–	64 292	63 456

Бюджетни разходи: неизпълнени поети задължения по функции от многогодишната финансова рамка (МФР)

милиони
евро

Функция от МФР	Неизпълнени поети задължения, пренесени от 2021 г.	Ликвидация на неизпълнен и поети задължения, пренесени от 2021 г.	Нови неизпълнени поети задължения от 2022 г.	Общо неизпълнен и поети задължения
	1	2	3	4=1+2+3
1 Единен пазар, иновации и цифрова сфера	48 717	(19 897)	21 309	50 130
2 Сближаване, устойчивост и ценности	209 033	(89 435)	181 482	301 081
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване	152 840	(66 138)	67 599	154 302
2б. Устойчивост и ценности	56 193	(23 297)	113 883	146 779
3 Природни ресурси и околна среда	43 691	(16 188)	25 957	53 459
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	334	(124)	147	357
4 Миграция и управление на границите	3 980	(1 515)	1 543	4 008
5 Сигурност и отбрана	2 397	(790)	1 455	3 061
6 Съседните региони и светът	32 535	(9 906)	14 333	36 962
7 Европейска публична администрация	1 076	(1 076)	1 048	1 048
от които: административни разходи на институциите	684	(684)	654	654
О Извън МФР	147	(20)	2 944	3 071
С Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	–	–	0	0
Общо	341 575	(138 826)	250 071	452 821
от които NextGenerationEU (NGEU)	89 907	(34 847)	134 072	189 132
от които без NextGenerationEU	251 668	(103 979)	116 000	263 689

3. БЕЛЕЖКИ КЪМ ДОКЛАДИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА

3.1. РАМКА НА БЮДЖЕТА НА ЕС

Бюджетното счетоводство се води в съответствие с Финансовия регламент (ФР). Общият бюджет е инструментът, чрез който се предвиждат и разрешават приходите и разходите на Съюза всяка година в рамките на таваните и другите разпоредби, определени в многогодишната финансова рамка (МФР) в съответствие със законодателните актове във връзка с многогодишните програми, приемани съгласно тази рамка.

3.2. МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА ЗА 2021—2027 Г.

	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
милиони евро по текущи цени								
1. Единен пазар, иновации и цифрова сфера	20 919	21 278	21 727	20 984	21 272	21 847	22 077	150 704
2. Сближаване, устойчивост и ценности	6 364	67 806	70 137	72 367	74 993	66 536	70 283	428 486
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване	1 769	61 345	62 939	64 683	66 479	56 725	58 639	372 579
2б. Устойчивост и ценности	4 595	6 461	7 198	7 684	8 514	9 811	11 644	55 907
3. Природни ресурси и околна среда	56 841	56 965	57 295	57 449	57 558	57 332	57 557	400 997
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	40 368	40 639	40 693	41 649	41 782	41 913	42 047	289 091
4. Миграция и управление на границите	1 791	3 360	3 814	3 866	4 387	4 315	4 465	25 998
5. Сигурност и отбрана	1 696	1 896	1 946	2 004	2 243	2 435	2 705	14 925
6. Съседните региони и светът	16 247	16 802	16 329	15 830	15 304	14 754	15 331	110 597
7. Европейска публична администрация	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
от които: административни разходи на институциите	8 216	8 528	8 772	9 006	9 219	9 464	9 786	62 991
Бюджетни кредити за поети задължения	114 493	179 765	182 667	184 273	187 881	179 725	185 377	1 214 181
Общ размер на бюджетните кредити за плащания	163 496	170 558	168 575	168 853	172 230	175 674	179 187	1 198 573

Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета за определяне на МФР за годините 2021—2027 беше приет на 17 декември 2020 г.¹⁹ В горната таблица са показани таваните на МФР по текущи цени²⁰ в съответствие с фиксирания годишен дефлатор от 2 %, посочен в член 4, параграф 2 от Регламента за МФР. Както е предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета за определяне на МФР за периода 2021—2027 г., за бюджетните кредити за поети задължения сумите са разделени по функция; за бюджетните кредити за плащания таваните се прилагат към общия размер. 2022-ра беше втората финансова година от новата МФР за периода 2021—2027 г.

¹⁹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 11).

²⁰ Техническа корекция на финансовата рамка за 2023 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕС, Евратом) 2021/365 на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027, COM(2022) 266 final, 7.6.2022 г.

Събития през 2022 г.

На 7 юни 2021 г. Комисията прие съобщение относно техническата корекция на МФР за 2022 г.²¹ Специфичната корекция на програмите (в съответствие с член 5, параграф 2 от Регламента за МФР) беше приложена чрез допълнително разпределените средства за специфични програми, посочени в приложение II към Регламента за МФР, както и чрез произтичащите от тях корекции в посока увеличение на таваните за бюджетните кредити за поети задължения и за плащания. Приходите от глоби, наложени съгласно Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета²² и Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета²³, вписани в бюджета за 2020 г., бяха под минималния праг от 1,5 милиарда евро по цени от 2018 г., посочен в този член. Следователно минималният праг покри общия обем на корекцията за 2022 г. по цени от 2018 г. Корекцията по текущи цени възлезе на 1,624 милиарда евро. Основните въздействия през 2022 г. бяха по функция 1 (0,59 милиарда евро), функция 26 (0,89 милиарда евро) и функция 4 (0,15 милиарда евро).

Препрограмирането на неусвоените бюджетни кредити за поети задължения за 2021 г. за програми със споделено управление в съответствие с член 7 от Регламента за МФР беше извършено чрез специална корекция на МФР, предвидена в съобщението на Комисията от 28 януари 2022 г.²⁴, с корекция на таваните на МФР и със съответния коригиращ бюджет за 2022 г. Бюджетните кредити, които не са усвоени през 2021 г. и не са пренесени, бяха прехвърлени на равни части за всяка от годините 2022—2025. Общият размер на прехвърлените от 2021 г. суми възлиза на 49 милиарда евро, произтичащи от основните въздействия през 2022 г. по функция 2а (46,4 милиарда евро), функция 3 (1,8 милиарда евро), функция 4 (0,7 милиарда евро) и функция 5 (0,1 милиарда евро). Основните въздействия през 2022 г. бяха по функция 2а (11,6 милиарда евро), функция 3 (0,4 милиарда евро), функция 4 (0,2 милиарда евро) и функция 5 (0,02 милиарда евро).

Общият таван на бюджетните кредити за поети задължения за 2022 г. е 179 765 милиона евро, а съответният таван на бюджетните кредити за плащания е 170 558 милиона евро.

В съответствие с член 312, параграф 3 от ДФЕС МФР определя размера на годишните тавани на бюджетните кредити за поети задължения по категории разходи („функции“), както и на годишния таван на бюджетните кредити за плащания. Функциите на МФР съответстват на основните сектори на дейност на Съюза. По-долу е дадено обяснение на различните функции на МФР за периода 2021—2027 г.

МФР за периода 2021—2027 г. възлиза на 1211 милиарда евро (1074 милиарда евро по цени от 2018 г.), включително Европейския фонд за развитие (ЕФР). Освен това NextGenerationEU осигурява допълнителна сума в размер на 806,9 милиарда евро (750 милиарда евро по цени от 2018 г.) до 2023 г. под формата на поети задължения и до 2026 г. под формата на плащания.

За годишната бюджетна процедура бюджетната номенклатура е допълнително структурирана по „кълстери“ на политиките, което осигурява допълнителна яснота за това как отделните разходни програми допринасят за постигането на целите на политиката на Съюза.

Функция 1 — Единен пазар, иновации и цифрова сфера

Тази функция включва ключови програми на ЕС в подкрепа на научните изследвания и иновациите, цифровата трансформация, стратегическата инфраструктура, укрепването на единния пазар и стратегическите космически проекти. Програмите в тази функция включват „Хоризонт Европа“, фонда InvestEU, Механизма за свързване на Европа, програмата „Единен пазар“ и космическата програма на Европейския съюз.

Програми, получаващи вноски по линия на NextGenerationEU (външни целеви приходи) по тази функция: „Хоризонт Европа“ и фонд InvestEU.

Функция 2 — Устойчив растеж: природни ресурси

Тази функция е разделена на две подфункции: „Икономическо, социално и териториално сближаване“ (2а) и „Устойчивост и ценности“ (2б).

²¹ Техническа корекция на финансовата рамка за 2022 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕС, Евратом) 2021/365 на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027, COM(2021) 365 final, 7.6.2021 г.

²² Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора, [ОБ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1](#).

²³ Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент за сливанията на ЕО), [ОБ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1](#).

²⁴ Корекция на многогодишната финансова рамка съгласно член 7 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027, COM(2022) 80 final, 28.2.2022 г.

Разходите по тази функция са насочени към укрепване на устойчивостта и сближаването между държавите — членки на ЕС. Финансирането спомага за намаляване на различията в регионите на ЕС и между тях, както и в рамките на държавите членки и между тях, и насърчава устойчивото териториално развитие (Европейски фонд за регионално развитие, Кохезионен фонд, Европейски социален фонд плюс). То също така подкрепя солидарността и сътрудничеството на Съюза в областта на готовността и реакцията при бедствия (Механизъм за гражданска защита на Съюза и rescEU). Освен това целта на програмите по тази функция е ЕС да стане по-устойчив на настоящите и бъдещите предизвикателства чрез инвестиции в екологичния и цифровия преход, младите хора (Еразъм), здравеопазването (EU4Health) и действията за защита на ценностите на ЕС (Правосъдие, права и ценности) и насърчаване на културното многообразие (Творческа Европа).

Тази функция включва МВУ, който се захранва с по-голямата част от финансирането, предоставено от NextGenerationEU през периода 2021—2023 г. Други програми, получаващи средства по линия на NextGenerationEU (външни целеви приходи) по тази функция: REACT-EU, Механизъм за гражданска защита на Съюза (rescEU) За по-подробен преглед на дейностите по линия на МВУ вж. раздели 2.2 и 2.3 относно NextGenerationEU от Финансовите акценти за годината.

Функция 3 — Природни ресурси и околна среда

Разходите по тази функция са насочени към устойчивото земеделие (Обща селскостопанска политика), рибарството и морската политика (Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури), както и към програми, посветени на опазването на околната среда и действията в областта на климата (програма LIFE, Фонда за справедлив преход).

Програми, получаващи вноски по линия на NextGenerationEU (външни целеви приходи) по тази функция: развитие на селските райони, Фонд за справедлив преход.

Функция 4 — Миграция и управление на границите

Програмите (фонд „Убежище, миграция и интеграция“, Фонд за интегрирано управление на границите) и децентрализираните агенции (като Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex) и Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището), финансирани по тази функция, имат за цел да се преодолеят предизвикателствата, свързани с миграцията и управлението на външните граници на ЕС, както и с опазването на системата за предоставяне на убежище в ЕС.

Функция 5 — Сигурност и отбрана

Тази функция отразява нарасналата необходимост от сътрудничество на равнището на Съюза за справяне със заплахите за сигурността и за увеличаване на стратегическата автономност на ЕС. Тя включва програми, чиято роля е да се подобрят сигурността и безопасността на европейските граждани (фонд „Вътрешна сигурност“), да се укрепи отбранителният капацитет на Европа (Европейски фонд за отбрана) и да се осигурят необходимите инструменти за реагиране на предизвикателствата пред вътрешната и външната сигурност.

Функция 6 — Съседните региони и светът

Програмите в тази функция засилват социално-икономическото въздействие на ЕС в съседните му страни, в развиващите се страни и в останалия свят. Новият инструмент ИССРМС — Глобална Европа обединява няколко бивши инструмента на ЕС за външно финансиране, включително сътрудничеството със страните от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ), финансирано преди това от Европейския фонд за развитие. В тази функция се включва и помощта за страните, които се подготвят за присъединяване към ЕС (предприсъединителната помощ), както и програмата на Съюза за хуманитарна помощ.

Функция 7 — Европейска публична администрация

Тази функция обхваща административните разходи за всички институции, пенсиите и европейските училища.

S — Специални инструменти

Механизмите за гъвкавост в бюджета на ЕС дават възможност на ЕС да мобилизира необходимите средства, за да реагира на непредвидени събития, като кризисни ситуации, природни бедствия и извънредни ситуации. Техният обхват, финансови средства и начини на функциониране са

предвидени в Регламента за МФР и в Междунституционалното споразумение. Те гарантират, че бюджетните ресурси могат да реагират на променящите се приоритети, за да се използва всяко евро там, където то е най-необходимо.

В годишната бюджетна номенклатура и изпълнението на бюджета те са посочени като специални инструменти (S), тъй като могат да бъдат мобилизирани над таваните на разходите по МФР както по отношение на бюджетните кредити за поети задължения, така и по отношение на бюджетните кредити за плащания.

3.3. ПОДРОБНИ ФУНКЦИИ НА МФР (ПРОГРАМИ)

Функциите в МФР са разбити допълнително на подробни подфункции, съответстващи на основните разходни програми (напр. „Хоризонт 2020“, „Еразъм+“ и т.н.). Съответните правни основания за изпълнението на бюджета се приемат на това равнище на програмите. Програмите са обичайно използваната структура за докладване за изпълнението и резултатите. Таблицы за всяка програма могат да бъдат намерени в докладите за изпълнението на бюджета (вж. таблици **6.7—6.12** по-долу).

3.4. NextGenerationEU

С бюджет от 421,1 милиарда евро за неподлежаща на връщане подкрепа (безвъзмездни средства) NextGenerationEU има голямо въздействие върху общите годишни бюджети на ЕС за периода 2021—2026 г. и върху тяхното изпълнение. През 2021 г. тази сума е записана изцяло като бюджетни кредити от целеви приходи. Всички поети задължения за неподлежащата на връщане подкрепа ще бъдат вписани до 31 декември 2023 г. и ще бъдат изпълнени чрез плащания до 31 декември 2026 г. в съответствие с член 3, параграфи 4 и 9 от Регламента за Европейския инструмент за възстановяване²⁵.

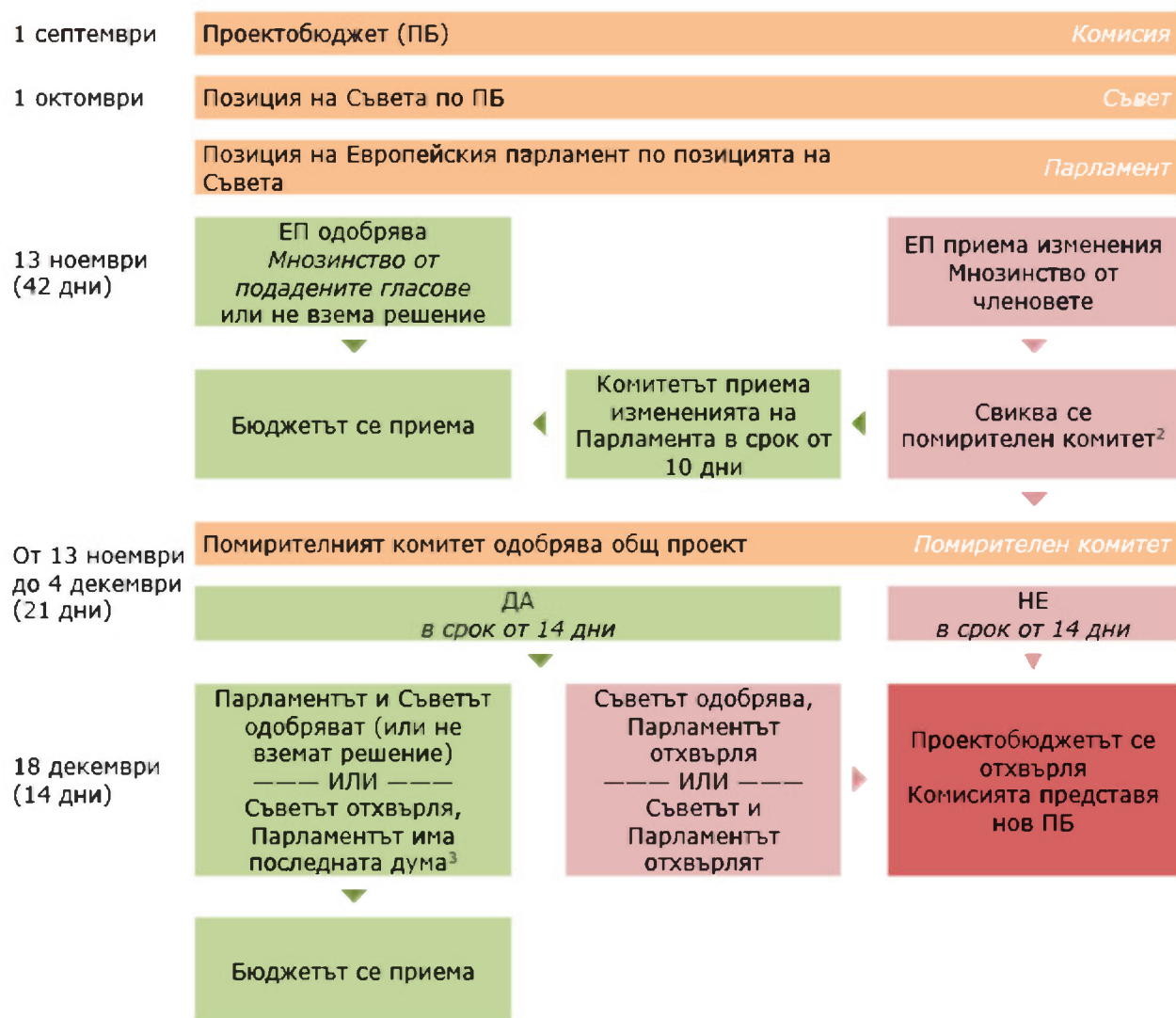
За цялостен преглед на дейностите по линия на NextGenerationEU вж. раздели **2.2** и **2.3** от Финансовите акценти за годината.

²⁵ Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета от 14 декември 2020 г. за създаване на Инструмент на Европейския съюз за възстановяване с цел подкрепа на възстановяването след кризата с COVID-19.

3.5. ГОДИШЕН БЮДЖЕТ

Процедурата за приемането на бюджета е определена в член 314 от Договора за функционирането на ЕС. На диаграмата по-долу са представени сроковете и етапите, свързани с приемането на бюджета.

График съгласно Договора¹

- 1) На практика трите институции се стремят да представят съответните си документи по-рано през годината, за да се улесни процесът.
- 2) Помирителният комитет се състои от членовете на Съвета или техни представители и от равен брой членове, представляващи Европейския парламент. Комисията участва в работата на помирителния комитет и предприема всички необходими инициативи, за да подпомогне сближаването на позициите на Европейския парламент и на Съвета.
- 3) Европейският парламент одобрява общия проект и след това, в срок от 14 дни от отхвърлянето от Съвета, решава (с мнозинство от съставляващите го членове и 3/5 от подадените гласове) да потвърди всички или някои от своите изменения.

За Комисията бюджетната структура се състои от бюджетни кредити за административни разходи и от бюджетни кредити за оперативни разходи. Другите институции имат само бюджетни кредити за административни разходи. Освен това в бюджета се прави разграничение между два вида бюджетни кредити: едногодишни и многогодишни. Едногодишните бюджетни кредити се използват за

финансиране на операции с годишен характер (които са в съответствие с принципа на ежегодност на бюджета). Многогодишните бюджетни кредити се използват, за да бъде съгласуван принципът на ежегодност с необходимостта от управление на многогодишни операции. Многогодишните бюджетни кредити се разделят на бюджетни кредити за поети задължения и бюджетни кредити за плащания:

- **бюджетни кредити за поети задължения:** обхващат всички разходи по правните задължения, поети за текущата финансова година за операции, протичащи в рамките на няколко години. Въпреки това бюджетните задължения за дейности, които надхвърлят една финансова година, могат да се разделят за няколко години под формата на годишни траншове, когато това е предвидено в основния акт;
- **бюджетни кредити за плащания:** обхващат разходите, възникващи от задължения, поети през текущата финансова година и/или предходни финансови години.

В отчетите видовете финансиране са групирани в две основни позиции:

- бюджетни кредити в окончателния приет бюджет; и
- допълнителни бюджетни кредити, съдържащи:
 - пренасяния от предходната година (Финансовият регламент допуска в ограничен брой случаи неизразходваните суми да се пренасят от предходната за текущата година); и
 - целеви приходи, произтичащи от възстановени средства, вноски от трети страни/държави за програми на ЕС и работа, извършена за трети страни; те се разпределят директно за съответните разходни бюджетни редове и представляват третият стълб на финансиране.

Заедно всички видове финансиране образуват наличните бюджетни кредити.

3.6. ПРИХОДИ

3.6.1. Приходи от собствени ресурси

Основната част от приходите идват от собствени ресурси, които се състоят от следните категории:

- (1) Традиционни собствени ресурси (ТСР): съставляват около 16 % от приходите от собствени ресурси през 2022 г.
- (2) Ресурс на база данъка върху добавената стойност (ДДС): съставлява около 13 % от приходите от собствени ресурси през 2022 г.
- (3) Ресурс на база нерециклирани отпадъци от пластмасови опаковки: съставлява около 4 % от приходите от собствени ресурси през 2022 г.
- (4) Ресурс на база brutния национален доход (БНД): съставлява около 67 % от приходите от собствени ресурси през 2022 г.

С Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 г. относно системата на собствените ресурси на ЕС (Решение за собствените ресурси от 2020 г.) се определят категориите собствени ресурси и методите за тяхното изчисляване. Това решение влезе в сила на 1 юни 2021 г. и бе приложено със задна дата от 1 януари 2021 г.

В Решението за собствените ресурси от 2020 г. се постановява, че общият размер на собствените ресурси, предоставени на Съюза за покриване на годишните бюджетни кредити за плащания, не може да превишава 1,40 % от сумата от БНД на всички държави членки. Освен това с решението Комисията се оправомощава по изключение да взема временни заеми в размер до 750 милиарда евро по цени от 2018 г. на капиталовите пазари от името на Съюза за преодоляване на последиците от пандемията от COVID-19 чрез инструмента за възстановяване NextGenerationEU. Таванът на собствените ресурси за бюджетните кредити за плащания ще бъде временно увеличен с 0,6 процентни пункта, за да се покрият всички задължения, произтичащи от този заем.

Считано от 2021 г. „другите приходи“ в бюджета на ЕС включват финансовите вноски на Обединеното кралство, произтичащи от финансовото споразумение по Споразумението за оттегляне на Обединеното кралство.

3.6.2. Традиционни собствени ресурси (ТСР)

ТСР се състоят от мита, начислявани върху вноса от трети държави, които се събират от държавите членки от името на ЕС. Държавите членки обаче задържат 25 % за покриване на разходите си по събирането. Всички установени суми по традиционните собствени ресурси трябва да бъдат записани в една от следните сметки, водени от компетентните органи:

- в обикновените сметки, предвидени в член 6, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета: всички събрани или обезпечени суми.
- в отделните сметки, предвидени в същия член: всички суми, които все още не са събрани и/или не са обезпечени; сумите, които са обезпечени, но са оспорени, също могат да бъдат записани в тази сметка.

Държавите членки трябва да осчетоводят ТСР по сметката на Комисията към министерството на финансите на съответната държава или нейната централна банка най-късно на първия работен ден след 19-ия ден на втория месец след месеца, през който вземането е било установено (или в случая на отделната сметка — събрано).

3.6.3. Данък върху добавената стойност (ДДС)

Собственият ресурс от ДДС се изчислява според основите на ДДС на държавите членки, които са хармонизирани за тази цел в съответствие с правилата на ЕС. Единна изискуема ставка от 0,30 % се прилага към общата сума на приходите от ДДС, събрани от всички облагаеми доставки във всяка

държава членка, разделена на среднопретеглената ставка на ДДС. Основата на ДДС е ограничена до 50 % от БНД на всяка държава членка.

3.6.4. Нерециклирани отпадъци от пластмасови опаковки

За теглото на нерециклираните отпадъци от пластмасови опаковки, генерирани във всяка държава членка, се прилага единна изискуема ставка от 0,80 EUR на килограм. Отпадъците от пластмасови опаковки, които не са рециклирани през дадена година, се изчисляват като от генерираните отпадъци от пластмасови опаковки през съответната година се извадят рециклираните отпадъци от пластмасови опаковки в дадена държава членка. България, Чехия, Естония, Гърция, Испания, Хърватия, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Португалия, Румъния, Словения и Словакия имат право на специфични годишни еднократни намаления на съответните вноски за собствени ресурси въз основа на нерециклираните пластмасови отпадъци от опаковки.

3.6.5. Брутен национален доход (БНД)

Ресурсът на база брутен национален доход (БНД) се използва за финансиране на тази част от бюджета, която не е покрита от други източници на приходи. Спрямо БНД на всяка държава членка се прилага единна изискуема ставка, която се определя в съответствие с разпоредбите на ЕС.

3.6.6. Брутно намаление

За периода 2021—2027 г. от брутно намаление на годишните вноски на база БНД се ползват следните държави членки: 565 милиона евро за Австрия, 377 милиона евро за Дания, 3671 милиона евро за Германия, 1921 милиона евро за Нидерландия и 1069 милиона евро за Швеция. Тези brutни намаления се измерват в цени за 2020 г. и се финансират от всички държави членки.

3.6.7. Корекции на собствените ресурси от предходни финансови години

Ресурсите на база ДДС и БНД се определят въз основа на прогнози за съответните бази, направени при изготвянето на проектобюджета. Тези прогнози впоследствие се преразглеждат и актуализират през съответната бюджетна година посредством коригиращ бюджет. Комисията изисква от държавите членки за първия работен ден на месец март на третата година, следваща съответната бюджетна година, разликите, били те положителни или отрицателни, между дължимите от държавите членки суми въз основа на реалните бази и реално платените суми въз основа на (перазгледаните) прогнози. Реалните бази за ДДС и за БНД могат да се коригират през следващите четири години, освен ако не бъде изразена резерва. Тези резерви представляват потенциални искания към държавите членки за неопределени суми, тъй като финансовото им отражение не може да бъде оценено с точност. Когато е възможно да бъде определен точният размер, съответните ресурси на база ДДС и БНД се изискват или във връзка с процедурата за салдата по ДДС и по БНД, или посредством индивидуални покани за внасяне на средства. По подобен начин се коригира и прогнозата за собствените ресурси въз основа на нерециклираните пластмасови отпадъци от опаковки. Комисията обаче изисква от държавите членки за първия работен ден на месец юни на третата година, следваща съответната бюджетна година, разликите, били те положителни или отрицателни, между дължимите от държавите членки суми въз основа на годишните им отчети, съдържащи данни за изпълнението на бюджета, и реално платените суми въз основа на (перазгледаните) прогнози. Реалните бази могат да се коригират през следващите пет години, освен ако не бъде изразена резерва.

3.7. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ РЕЗУЛТАТ

Бюджетният резултат на ЕС се връща на държавите членки през следващата година чрез приспадането му от дължимите от тях суми за тази година.

Сумите на собствените ресурси, записани в отчетите, са сумите, кредитирани в течение на годината в сметките, открити на името на Комисията от правителствата на държавите членки. Приходите включват също, в случай на излишък, бюджетния резултат за предходната финансова година. Другите приходи, записани в отчетите, са действително получената в хода на годината сума.

За целите на изчисляването на бюджетния резултат за годината разходите се състоят от плащанията, направени спрямо бюджетните кредити за плащания за годината, плюс всички бюджетни кредити за тази година, които са пренесени за следващата година. Под плащания, извършени спрямо бюджетните кредити за плащания за годината, се разбират плащанията, които са извършени от счетоводителя до 31 декември на финансовата година. Що се отнася до ЕФЗ, плащанията са тези плащания, които са извършени от държавите членки между 16 октомври на година N-1 и 15 октомври на година N, при условие че счетоводителят е бил уведомен за поетото задължение и за разрешението до 31 януари на година N+1. Разходите по ЕФЗ могат да бъдат предмет на решение с оглед на съответствието след провеждането на проверки в държавите членки.

Бюджетният резултат се състои от два елемента: резултата на ЕС и резултата от участието на страните от ЕАСТ, които са част от Европейското икономическо пространство (ЕИП). В съответствие с член 1, параграф 1 от Регламент № 608/2014 за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси този резултат представлява разликата между:

- общия размер на приходите, получени за финансовата година; и
- общия размер на плащанията, извършени спрямо бюджетните кредити за текущата година, плюс общия размер на бюджетните кредити за тази година, пренесени за следващата година.

Към така получената цифра се добавя или от нея се приспада следното:

- нетното салдо на отменените бюджетни кредити за плащания, пренесени от предходни години, и всички плащания, които поради колебанията на курса на еврото надвишават едногодишните бюджетни кредити, пренесени от предходната година;
- промяната на целевите приходи; и
- нетните печалби или загуби от валутния курс, записани през годината.

Бюджетните кредити, пренесени от предходната финансова година, във връзка с вноските от трети страни и работата за трети страни, които по дефиниция никога не губят сила, се включват като допълнителни бюджетни кредити за финансовата година. Това обяснява разликата между пренесените от предходната година суми в докладите за изпълнението на бюджета за година N и сумите, пренесени за следващата година, в докладите за изпълнението на бюджета за година N-1. При изчисляването на бюджетния резултат не се вземат предвид бюджетните кредити за поети задължения, предоставени отново след възстановяването на предплати.

Пренесените бюджетни кредити за плащания включват автоматични пренасяния и пренасяния с решение. Отмяната на неизползвани бюджетни кредити за плащания, пренесени от предходната година, включва отмените на бюджетни кредити, пренесени автоматично и с решение.

3.8. РАВНЯВАНЕ НА ФИНАНСОВИЯ РЕЗУЛТАТ С БЮДЖЕТНИЯ РЕЗУЛТАТ

милиони евро

	2022 г.	2021 г.
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	(91 949)	(42 100)
Приходи		
Вземания, установени през текущата година, но все още несъбрани	(5 978)	(7 068)
Вземания, установени през предходни години и събрани през	74 088	64 356
Начислени приходи (нетни)	2 072	(5 434)
	70 182	51 854
Разходи		
Начислени разходи (нетни)	45 648	53 108
Разходи от предходната година, платени през текущата година	(2 053)	(1 046)
Нетен ефект от предварителното финансиране	(21 659)	(47 608)
Бюджетни кредити за плащания, пренесени за следващата година	(2 660)	(4 449)
Плащания, извършени с пренесени суми, и отмяна на неизползвани	3 331	(4 047)
Движение на провизиите	3 650	1 032
Други	(2 139)	(3 577)
	24 118	(6 587)
Финансов резултат на агенциите и ЕОВС в ликвидация	168	61
БЮДЖЕТЕН РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	2 519	3 230

В съответствие с Финансовия регламент финансовият резултат за годината се изчислява въз основа на принципите на счетоводната отчетност на базата на текущо начисляване (и на счетоводните правила на ЕС), а бюджетният резултат се основава на модифицирани правила за касова отчетност. Тъй като финансовият и бюджетният резултат обхващат едни и същи операции — с изключение на другите (небюджетни) източници на приходи и разходи на агенциите и ЕОВС в ликвидация, които са включени само във финансовия резултат — равняването на финансовия резултат за годината с бюджетния резултат за годината е полезна проверка за съответствие.

Позиции за равняване — Приходи

Реалните бюджетни приходи за дадена финансова година съответстват на събраните приходи от вземанията, установени в хода на годината, и на събраните суми от вземанията, установени през предходни години. Поради това вземанията, установени през текущата година, но все още несъбрани, трябва да бъдат приспаднати от финансовия резултат за целите на равняването, тъй като не представляват част от бюджетните приходи. Обратно, вземанията, установени през предходни години и събрани през текущата година, трябва да бъдат добавени към финансовия резултат за целите на равняването.

Начислените приходи се състоят главно от суми, свързани с финансови корекции, собствени ресурси, лихви и дивиденди. Взема се под внимание само нетният ефект, т.е. начислените приходи за текущата година минус сторнираните начислени приходи от предходната година.

Позиции за равняване — Разходи

Начислените разходи се състоят предимно от начисленията, направени за целите на разделянето на финансовите периоди в края на годината, т.е. допустимите разходи, направени от бенефициерите на средства от ЕС, но за които все още не е съобщено на Комисията. Взема се под внимание само нетният ефект, т.е. начислените разходи за текущата година минус сторнираните начислени разходи от предходната година. Плащанията, извършени през текущата година и свързани с фактури, регистрирани през предходни години, са част от бюджетните разходи за текущата година, поради което трябва да бъдат добавени към финансовия резултат за целите на равняването.

Нетният ефект от предварителното финансиране е комбинация от 1) новите суми по предварително финансиране, платени през текущата година и признати като бюджетни разходи за годината, и 2) изчистването на предварителното финансиране чрез допустимите разходи, приети през текущата

година. Последните представляват разход от гледна точка на начисляването, но не и в бюджетните сметки, тъй като плащането на първоначалната сума по предварителното финансиране вече е било сметено за бюджетен разход в момента на извършването на плащането.

Както плащанията, извършени спрямо бюджетните кредити за годината, бюджетните кредити за тази година, които са пренесени за следващата година, също трябва да бъдат взети предвид при изчисляването на бюджетния резултат за годината (в съответствие с член 1, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014). Същото важи и за бюджетните плащания, извършени през текущата година от пренесени суми от предходни години, и за отменените неизползвани бюджетни кредити за плащания.

Движението на провизиите е свързано с приблизителните оценки в края на годината, направени във финансовите отчети (основно на доходите на наети лица), които нямат отражение върху бюджетните сметки. Други суми за равняване включват различни елементи, като амортизацията/обезценката на активи, придобиването на активи, плащанията по финансов лизинг и финансовите участия, за които бюджетното третиране и счетоводното отчитане на базата на текущо начисляване се различават.

Позиция за равняване — Финансов резултат на агенциите и ЕОВС в ликвидация

Бюджетният резултат за годината е неконсолидирана стойност и не включва другите (небюджетни) източници на приходи и разходи на консолидираните агенции и ЕОВС в ликвидация (вж. бележка **6**). С цел равняване на финансовия резултат за годината — който е консолидирана стойност, включваща тези суми — с бюджетния резултат за годината целият консолидиран финансов резултат на агенциите и ЕОВС в ликвидация е представен като позиция за равняване.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА ЕС ЗА 2022 Г.

За обяснителни бележки относно изпълнението на бюджета за 2022 г. по отношение на приходите и разходите, неизпълнените задължения и бюджетния резултат вж. раздел 3 „Обобщение на изпълнението на бюджета“ от Финансовите акценти за годината.

5. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС

5.1. ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРИХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС

милиони евро

Дял	Бюджетни кредити от приходи		Установени вземания			Приходи				
	Първоначален приет бюджет	Окончателен приет бюджет	Текуща година	Пренесен и	Общо	От вземания за текущата година	От пренесени вземания	Общо	Приходи като % от бюджета	Дължими
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
1 Собствени ресурси	157 701	153 928	155 083	2 237	157 320	155 073	686	155 758	101 %	1 562
11 — Налози върху захарта	0	0	(1)	(0)	(1)	(1)	–	(1)	–	(0)
12 — Мита	17 913	23 765	25 181	2 237	27 419	25 171	686	25 857	109 %	1 562
13 — ДДС	19 071	19 714	19 666	–	19 666	19 666	–	19 666	100 %	–
14 — БНД	114 719	104 088	103 880	–	103 880	103 880	–	103 880	100 %	–
16 — Намаление на вноската на база БНД, предоставено на някои държави членки	–	–	19	–	19	19	–	19	–	–
17 — Отпадъци от пластмасови опаковки	5 997	6 361	6 337	–	6 337	6 337	–	6 337	100 %	–
2 Излишъци, салда и корекции	0	2 980	3 227	7	3 233	3 227	–	3 227	108 %	7
3 Административни приходи	1 791	1 791	2 581	75	2 656	2 554	53	2 607	146 %	49
4 Финансови приходи, лихви за забава и глоби	115	454	(226)	16 861	16 635	(949)	1 544	596	131 %	16 039
5 Бюджетни гаранции, операции по получаване и отпускане на заеми	0	0	62 203	–	62 203	62 203	–	62 203	–	–
6 Приходи, вноски и възстановени суми във връзка с политики на Съюза	10 997	10 884	20 402	6 287	26 689	14 952	5 922	20 874	192 %	5 815
Общо	170 603	170 038	243 269	25 467	268 736	237 059	8 205	245 265	144 %	23 471

6. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ В БЮДЖЕТА НА ЕС

6.1. МФР: РАЗБИВКА И ПРОМЕНИ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ

милиони
евро

Функция от МФР	Бюджетни кредити за поети задължения						Бюджетни кредити за плащания					
	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити
	Първоначален приет бюджет	Коригиращ и бюджети и трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи		Първоначален приет бюджет	Коригиращи бюджети и трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1 Единен пазар, иновации и цифрова сфера	21 775	70	21 845	230	10 995	33 071	21 474	(868)	20 606	147	8 625	29 379
2 Сближаване, устойчивост и ценности	56 039	11 766	67 805	0	257 566	325 372	62 053	1 088	63 140	27	66 487	129 654
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване	49 709	11 605	61 314	–	14 754	76 068	56 351	1 259	57 610	3	17 934	75 546
2б. Устойчивост и ценности	6 330	161	6 491	0	242 812	249 303	5 702	(171)	5 531	25	48 553	54 108
3 Природни ресурси и околна среда	56 235	446	56 681	686	17 832	75 200	56 602	(820)	55 782	693	2 797	59 271
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	40 369	(0)	40 369	686	632	41 687	40 393	(37)	40 356	687	632	41 674
4 Миграция и управление на границите	3 091	319	3 410	2	108	3 520	3 078	294	3 373	27	242	3 642
5 Сигурност и отбрана	1 785	28	1 813	–	38	1 851	1 238	(79)	1 159	5	28	1 192
6 Съседните региони и светът	17 170	500	17 670	2 237	456	20 364	12 916	240	13 156	1 048	698	14 902
7 Европейска публична администрация	10 620	163	10 783	22	1 269	12 075	10 620	163	10 783	1 085	1 281	13 149
от които: административни разходи на институциите	4 421	64	4 485	22	534	5 041	4 421	64	4 485	695	544	5 724
О Извън МФР	–	–	–	–	6 692	6 692	–	–	–	–	6 830	6 830
Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	2 799	(580)	2 219	1 303	10	3 531	2 623	(583)	2 040	1 303	8	3 351
Общо	169 516	12 711	182 227	4 481	294 968	481 676	170 603	(565)	170 038	4 335	86 996	261 370

6.2. МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

милиони
евро

Функция от МФР	Общо налични бюджетни и кредити	Поети задължения					Бюджетни кредити, пренесени към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1 Единен пазар, иновации и цифрова сфера	33 071	21 843	230	5 257	27 330	83 %	–	5 738	5 738	2	–	1	3
2 Сближаване, устойчивост и ценности	325 372	66 644	0	152 263	218 907	67 %	159	105 221	105 381	1 002	–	82	1 084
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване	76 068	60 159	–	14 473	74 632	98 %	159	199	359	996	–	82	1 078
2б. Устойчивост и ценности	249 303	6 485	0	137 790	144 275	58 %	0	105 022	105 022	5	–	1	6
3 Природни ресурси и околна среда	75 200	56 070	676	11 396	68 142	91 %	488	6 275	6 763	123	10	161	295
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	41 687	39 876	676	629	41 182	99 %	485	2	488	7	10	0	18
4 Миграция и управление на границите	3 520	3 395	2	50	3 446	98 %	16	58	74	0	–	0	0
5 Сигурност и отбрана	1 851	1 809	–	30	1 840	99 %	3	7	11	0	–	0	1
6 Съседните региони и светът	20 364	17 633	2 237	283	20 153	99 %	38	173	211	0	0	0	0
7 Европейска публична администрация	12 075	10 733	21	911	11 664	97 %	1	358	359	50	1	1	52
от които: административни разходи на институциите	5 041	4 445	21	384	4 850	96 %	1	149	150	40	1	0	41
О Извън МФР	6 692	–	–	3 006	3 006	45 %	–	3 686	3 686	–	–	–	–
Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	3 531	1 299	1 303	–	2 602	74 %	746	3	749	173	–	7	180
Общо	481 676	179 425	4 469	173 196	357 091	74 %	1 451	121 520	122 971	1 351	12	252	1 614

6.3. МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ

милиони
евро

Функция от МФР	Общо налични бюджетни и кредити	Извършени плащания					Бюджетни кредити, пренесени към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончател ния приет бюджет	от пренас яния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
1 Единен пазар, иновации и цифрова сфера	29 379	20 471	132	4 570	25 174	86 %	112	4 052	4 164	23	15	3	41
2 Сближаване, устойчивост и ценности	129 654	63 055	24	63 491	126 570	98 %	76	2 995	3 071	10	3	1	14
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване	75 546	57 600	1	15 414	73 015	97 %	3	2 520	2 523	7	2	0	8
2б. Устойчивост и ценности	54 108	5 455	23	48 077	53 555	99 %	73	475	548	3	2	0	5
3 Природни ресурси и околна среда	59 271	55 198	682	2 396	58 276	98 %	493	401	894	91	11	0	102
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	41 674	39 846	677	629	41 152	99 %	486	2	488	24	10	0	34
4 Миграция и управление на границите	3 642	3 292	26	49	3 368	92 %	3	193	196	78	0	0	78
5 Сигурност и отбрана	1 192	1 130	5	19	1 154	97 %	6	9	15	23	0	0	23
6 Съседните региони и светът	14 902	13 049	1 032	440	14 521	97 %	93	258	352	13	16	0	30
7 Европейска публична администрация	13 149	9 832	959	792	11 583	88 %	923	485	1 407	50	105	4	158
от които: административни разходи на институциите	5 724	3 870	598	333	4 801	84 %	596	208	805	40	76	3	119
О Извън МФР	6 830	–	–	72	72	1 %	–	6 757	6 757	–	–	–	–
Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	3 351	1 294	1 303	5	2 602	78 %	746	3	749	0	–	–	0
Общо	261 370	167 321	4 163	71 837	243 321	93 %	2 452	15 152	17 604	287	151	7	445

6.4. МФР: ДВИЖЕНИЯ НА НЕИЗПЪЛНЕНИТЕ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (RAL)

милиони евро

Функция от МФР	Неизпълнени поети задължения към края на предходната година				Поети задължения за текущата година				Общо неизпълнен и поети задълж. към края на годината
	Задължения, пренесени от предходната година	Отменени задълж./ преоценки/ отмени	Плащания	Неизпълнен и поети задължения към края на годината	Задължения, поети през годината	Плащания	Отмяна на поетите задължения, които не могат да бъдат пренесени	Неизпълнен и поети задължения към края на годината	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1 Единен пазар, иновации и цифрова сфера	48 717	(733)	(19 163)	28 820	27 330	(6 011)	(10)	21 309	50 130
2 Сближаване, устойчивост и ценности	209 033	(288)	(89 146)	119 599	218 907	(37 423)	(1)	181 482	301 081
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване	152 840	(155)	(65 983)	86 703	74 632	(7 032)	(1)	67 599	154 302
2б. Устойчивост и ценности	56 193	(133)	(23 163)	32 896	144 275	(30 392)	(0)	113 883	146 779
3 Природни ресурси и околна среда	43 691	(98)	(16 091)	27 502	68 142	(42 185)	(0)	25 957	53 459
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	334	(6)	(118)	210	41 182	(41 034)	–	147	357
4 Миграция и управление на границите	3 980	(50)	(1 464)	2 465	3 446	(1 903)	–	1 543	4 008
5 Сигурност и отбрана	2 397	(21)	(769)	1 607	1 840	(385)	(0)	1 455	3 061
6 Съседните региони и светът	32 535	(1 205)	(8 701)	22 629	20 153	(5 820)	(0)	14 333	36 962
7 Европейска публична администрация	1 076	(116)	(960)	0	11 664	(10 623)	7	1 048	1 048
от които: административни разходи на институциите	684	(86)	(598)	–	4 850	(4 203)	7	654	654
О Извън МФР	147	(9)	(11)	127	3 006	(62)	–	2 944	3 071
Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	–	–	–	–	2 602	(2 602)	–	0	0
Общо	341 575	(2 520)	(136 306)	202 749	357 091	(107 015)	(4)	250 071	452 821

6.5. МФР: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГОДИНИ НА ВЪЗНИКВАНЕ

	милиони евро								
	<2016 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	Общо
1 Единен пазар, иновации и цифрова сфера	634	612	1 364	2 072	5 400	8 895	9 823	21 329	50 130
2 Сближаване, устойчивост и ценности	2 129	528	6 063	8 997	15 494	25 268	61 090	181 512	301 081
3 Природни ресурси и околна среда	1 484	1 100	1 017	1 275	2 349	6 638	13 640	25 957	53 459
4 Миграция и управление на границите	17	26	105	170	559	1 025	562	1 543	4 008
5 Сигурност и отбрана	28	9	111	134	204	320	801	1 455	3 061
6 Съседните региони и светът	1 152	814	1 365	2 492	3 943	4 452	8 411	14 333	36 962
7 Европейска публична администрация	–	–	–	–	0	–	0	1 048	1 048
О Извън МФР	–	–	–	–	–	0	127	2 944	3 071
S Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	–	–	–	–	–	–	–	0	0
Общо	5 445	3 090	10 025	15 140	27 949	46 599	94 453	250 120	452 821

Въвеждането на новата Комисия доведе до вътрешна реорганизация на службите. Преразпределението на съответните операции доведе до прехвърляне на неизпълнени поети задължения от една година в друга. Общият размер на неизпълнените поети задължения остава непроменен.

6.6. МФР: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ВИДОВЕ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ

милиони
евро

	От бюджетни кредити					От бюджетни кредити от целеви приходи					Общо неизпълне ни поети задължени я към края на 2022 г.
	Поети задължени я, пренесен и от 2021 г.	Корекции	Поети задължени я	Извърше ни плащани я	Оставаща за плащане сума	Поети задължени я, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължени я	Извърше ни плащани я	Оставаща за плащане сума	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
1 Единен пазар, иновации и цифрова сфера	41 340	(643)	22 073	20 229	42 541	7 377	(100)	5 257	4 945	7 588	50 130
2 Сближаване, устойчивост и ценности	95 569	(263)	66 644	63 014	98 937	113 465	(27)	152 263	63 556	202 144	301 081
2а. Икономическо, социално и териториално сближаване	91 481	(143)	60 159	57 554	93 943	61 360	(13)	14 473	15 461	60 358	154 302
2б. Устойчивост и ценности	4 088	(120)	6 485	5 460	4 993	52 105	(14)	137 790	48 095	141 786	146 779
3 Природни ресурси и околна среда	40 854	(93)	56 746	56 225	41 281	2 837	(5)	11 396	2 051	12 178	53 459
от които: разходи, свързани с пазара, и преки плащания	334	(6)	40 552	40 523	357	–	–	629	629	0	357
4 Миграция и управление на границите	3 760	(49)	3 397	3 297	3 811	219	(2)	50	71	197	4 008
5 Сигурност и отбрана	2 364	(21)	1 809	1 128	3 025	33	(0)	30	27	36	3 061
6 Съседните региони и светът	31 666	(1 181)	19 870	14 079	36 275	869	(24)	283	442	687	36 962
7 Европейска публична администрация	968	(48)	10 754	10 741	932	107	(60)	911	842	116	1 048
от които: административни разходи на институциите	630	(22)	4 465	4 468	606	53	(56)	384	333	48	654
О Извън МФР			–	–	–	147	(9)	3 006	72	3 071	3 071
Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	–	–	2 602	2 602	0						0
Общо	216 522	(2 298)	183 894	171 315	226 803	125 053	(227)	173 196	72 005	226 018	452 821

6.7. ПОДРОБНА МФР: РАЗБИВКА И ПРОМЕНИ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ

милиони
евро

Програма	Бюджетни кредити за поети задължения						Бюджетни кредити за плащания					
	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити
	Първоначален приет бюджет	Коригиращ и бюджети и трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи		Първоначален приет бюджет	Коригиращи бюджети и трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1 „Хоризонт Европа“	12 239	1	12 240	230	5 244	17 714	12 559	(439)	12 120	96	5 961	18 178
Евратом	271	(1)	270	–	80	350	314	(44)	270	25	123	417
Експериментален термоядрен реактор (ITER)	710	–	710	–	23	733	668	(107)	561	1	51	613
Други действия	–	–	–	–	690	690	–	–	–	–	371	371
Пилотни проекти и подготвителни действия	17	–	17	–	–	17	16	(8)	9	–	–	9
Фонд InvestEU	1 197	–	1 197	–	4 677	5 874	1 032	25	1 057	1	1 717	2 775
МСЕ — Транспорт	1 758	40	1 799	–	17	1 816	1 886	79	1 966	1	19	1 986
МСЕ — Енергетика	800	(3)	797	–	14	811	589	43	632	1	12	646
МСЕ – Цифрови технологии	283	(34)	249	–	2	251	257	(124)	133	1	4	138
„Цифрова Европа“	1 248	(15)	1 233	–	31	1 264	849	(83)	766	7	21	794
Децентрализирани агенции	192	14	206	–	13	219	192	(1)	191	–	13	204
Други действия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	7	–	7	–	0	7	26	(5)	21	–	0	21
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	24	(1)	22	–	4	26	23	2	25	–	1	26
Единен пазар	614	74	688	–	45	733	580	(39)	541	8	57	605
Борба с измамите в ЕС	24	–	24	–	1	26	31	(3)	28	–	1	29
Данъчно облагане	37	–	37	–	4	41	36	(8)	28	0	4	32
Митници	130	–	130	–	8	139	115	(5)	109	0	8	118
Децентрализирани агенции	120	(4)	116	–	12	128	120	(4)	116	–	12	128

Програма	Бюджетни кредити за поети задължения						Бюджетни кредити за плащания					
	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити
	Първоначален приет бюджет	Коригиращи и бюджетни трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи		Първоначален приет бюджет	Коригиращи бюджетни трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Други действия	10	(0)	10	–	0	10	9	0	9	–	0	9
Пилотни проекти и подготвителни действия	17	–	17	–	–	17	13	(6)	8	–	–	8
Европейска космическа програма	2 008	–	2 008	–	127	2 135	2 088	(135)	1 953	5	248	2 206
Децентрализирани агенции	68	–	68	–	2	70	68	(5)	64	–	2	65
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Общо за функция 1: Единен пазар, иновации и цифрова сфера	21 775	70	21 845	230	10 995	33 071	21 474	(868)	20 606	147	8 625	29 379
2 Регионално развитие (ЕФРР) *	30 174	7 255	37 429	–	7 983	45 412	29 597	2 583	32 181	1	11 625	43 807
Кохезионен фонд	4 865	1 581	6 446	–	657	7 102	11 162	(1 675)	9 488	0	745	10 233
Принос на Кохезионния фонд към МСЕ — Транспорт	1 494	–	1 494	–	12	1 507	1 851	–	1 851	–	4	1 855
Пилотни проекти и подготвителни действия	3	–	3	–	0	3	3	(0)	3	–	0	3
Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+) *	13 174	2 769	15 943	–	6 102	22 045	13 736	350	14 087	2	5 559	19 647
Подкрепа за общността на кипърските турци	34	–	34	–	1	35	37	6	42	0	0	43
Европейски механизъм за възстановяване и устойчивост „Перикъл IV“	119	–	119	–	239 943	240 062	112	(14)	98	2	47 196	47 296
Възстановяване на ЕС	1	–	1	–	0	1	1	(0)	1	–	0	1
RescEU	145	(71)	74	–	1	75	145	(71)	74	2	1	76
EU4Health	101	253	354	0	1 959	2 313	187	62	249	–	329	578
EU4Health	840	(0)	839	–	22	861	353	(163)	190	4	10	204
Спешна подкрепа в рамките на Съюза (ESI)	–	–	–	–	377	377	8	126	134	–	377	512
Децентрализирани агенции	291	(6)	284	–	42	327	276	(6)	270	–	42	311
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	1

Програма	Бюджетни кредити за поети задължения						Бюджетни кредити за плащания					
	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити
	Първоначален приет бюджет	Коригиращи и бюджети и трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи		Първоначален приет бюджет	Коригиращи бюджети и трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	12	2	14	–	–	14	11	2	12	–	–	12
Заетост и социални иновации	106	(19)	88	–	11	99	87	(0)	87	2	11	100
„Еразъм+“	3 402	4	3 406	–	394	3 800	3 301	(20)	3 281	8	519	3 807
Европейски корпус за солидарност (ЕКС)	141	–	141	–	20	161	116	16	132	4	22	158
„Творческа Европа“	407	–	407	–	19	426	400	(88)	313	2	22	337
Правосъдие	44	–	44	–	9	53	38	1	39	1	10	49
„Права и ценности“	215	–	215	–	2	217	170	(17)	154	1	2	157
Децентрализирани агенции	246	(2)	245	–	4	249	238	(3)	235	–	4	239
Други действия	9	–	9	–	3	11	7	(1)	6	–	3	9
Пилотни проекти и подготвителни действия	35	–	35	–	0	36	52	(4)	48	–	0	48
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	183	–	183	–	5	187	164	1	165	–	4	169
Общо за функция 2: Сближаване, устойчивост и ценности	56 039	11 766	67 805	0	257 566	325 372	62 053	1 088	63 140	27	66 487	129 654
3 Гарантиране на земеделието	40 369	0	40 369	686	632	41 687	40 393	(37)	40 356	687	632	41 674
Други програми в областта на природните ресурси и околната среда	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Земеделски фонд за развитие на селските райони	12 728	–	12 728	–	6 072	18 800	14 680	(775)	13 905	0	1 623	15 528
Морско дело и рибарство	972	162	1 134	–	76	1 210	732	3	736	1	183	919
Рибарство (споразумение за партньорство в областта на устойчивото рибарство и РОУР)	159	0	159	–	–	159	166	(7)	159	–	–	159
Децентрализирани агенции	29	–	29	–	1	30	29	–	29	–	1	30
Пилотни проекти и подготвителни действия	1	–	1	–	–	1	6	(1)	5	–	–	5

Програма	Бюджетни кредити за поети задължения						Бюджетни кредити за плащания					
	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити
	Първоначален приет бюджет	Коригиращи и бюджетни трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи		Първоначален приет бюджет	Коригиращи бюджетни трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Околна среда и климат (LIFE)	756	–	756	–	10	765	529	(1)	528	5	8	542
Фонд за справедлив преход	1 160	283	1 443	–	10 867	12 310	1	0	1	–	175	177
Заем по механизма за справедлив преход	–	–	–	–	167	167	–	–	–	–	167	167
Децентрализирани агенции	54	–	54	–	7	61	54	–	54	–	7	61
Пилотни проекти и подготвителни действия	8	–	8	–	0	8	11	(2)	9	–	0	9
Общо за функция 3: Природни ресурси и околна среда	56 235	446	56 681	686	17 832	75 200	56 602	(820)	55 782	693	2 797	59 271
4 Убежище, миграция и интеграция	1 119	279	1 399	2	10	1 411	1 292	194	1 486	26	9	1 521
Децентрализирани агенции	154	12	166	–	26	192	154	6	160	–	26	186
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	0	0	–	–	–	–	0	0
Управление на границите (ФИУГ) — Управление на границите и визи	671	85	756	–	8	764	511	135	646	1	143	790
Управление на границите ФИУГ — Митническо оборудване	138	–	138	–	–	138	136	1	137	0	–	137
Децентрализирани агенции	1 009	(57)	952	–	64	1 016	986	(42)	944	–	64	1 008
Общо за функция 4: Миграция и управление на границите	3 091	319	3 410	2	108	3 520	3 078	294	3 373	27	242	3 642
5 Фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС)	227	27	254	–	5	259	241	(28)	213	1	5	219
Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	99	–	99	–	–	99	40	(3)	37	–	–	37
Ядрена безопасност и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	44	–	44	–	1	45	65	(24)	41	2	1	44
Децентрализирани агенции	216	1	217	–	10	226	216	1	217	–	10	226
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	0	–	0	–	–	0
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	22	–	22	–	0	22	21	–	21	–	0	21

Програма	Бюджетни кредити за поети задължения						Бюджетни кредити за плащания					
	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити
	Първоначален приет бюджет	Коригиращи и бюджетни трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи		Първоначален приет бюджет	Коригиращи и бюджетни трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Европейски фонд за отбрана (научни изследвания)	318	–	318	–	7	326	178	(18)	160	1	4	165
Европейски фонд за отбрана (ненаучна дейност)	627	–	627	–	15	642	379	(23)	356	1	8	364
Военна мобилност	232	–	232	–	–	232	98	16	114	1	–	115
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Общо за функция 5: Сигурност и отбрана	1 785	28	1 813	–	38	1 851	1 238	(79)	1 159	5	28	1 192
6 Съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество	12 717	(94)	12 622	1 864	258	14 744	7 892	451	8 343	990	307	9 640
Инструмент за ядрена безопасност (EINS)	39	–	39	0	3	42	33	(16)	16	1	3	20
Хуманитарна помощ (HUMA)	1 806	636	2 442	39	24	2 505	2 092	306	2 398	45	24	2 467
Обща външна политика и политика на сигурност (ОВППС)	362	–	362	–	25	387	334	50	384	0	25	409
Отвъдморски страни и територии (ОСТ)	69	–	69	4	–	73	52	(22)	30	1	–	31
Други действия	72	(22)	50	–	1	51	47	(7)	40	–	1	41
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	95	–	95	–	1	95	95	(1)	94	–	0	95
Предприсъединителна помощ (IPA III)	2 012	(19)	1 992	331	145	2 468	2 372	(521)	1 851	11	338	2 200
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Общо за функция 6: Съседните региони и светът	17 170	500	17 670	2 237	456	20 364	12 916	240	13 156	1 048	698	14 902
7 Пенсии на персонала	2 086	77	2 162	–	236	2 398	2 086	77	2 162	–	236	2 398
(Пенсии на бивши членове) ЕП	11	1	12	–	–	12	11	1	12	–	–	12
(Пенсии на бивши членове) ЕСС	1	–	1	–	–	1	1	–	1	–	–	1

Програма	Бюджетни кредити за поети задължения						Бюджетни кредити за плащания					
	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити
	Първоначален приет бюджет	Коригиращи и бюджетни трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи		Първоначален приет бюджет	Коригиращи и бюджетни трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
(Пенсии на бивши членове) Комисия	8	–	8	–	–	8	8	–	8	–	–	8
(Пенсии на бивши членове) Съд на Европейския съюз	13	0	13	–	–	13	13	0	13	–	–	13
(Пенсии на бивши членове) Европейска сметна палата	6	–	6	–	–	6	6	–	6	–	–	6
(Пенсии на бивши членове) Омбудсман	0	0	0	–	–	0	0	0	0	–	–	0
(Пенсии на бивши членове) ЕНОЗД	0	0	0	–	–	0	0	0	0	–	–	0
Европейски училища	207	9	215	–	25	240	207	9	215	2	25	242
Възнаграждения на редовния персонал	2 625	3	2 629	–	91	2 719	2 625	3	2 629	0	91	2 719
Възнаграждения на външния персонал	253	8	261	–	71	332	253	8	261	39	71	371
Членове — Заплати и надбавки	14	1	15	–	0	15	14	1	15	2	0	17
Членове — Временни надбавки	3	(0)	2	–	–	2	3	(0)	2	–	–	2
Разходи за набиране на персонал	30	1	31	–	1	33	30	1	31	2	1	35
Прекратяване на служебното правоотношение	8	0	9	–	–	9	8	0	9	–	–	9
Разходи за обучение	18	(0)	17	–	6	23	18	(0)	17	12	6	36
Социални разходи и разходи за мобилност	22	(1)	22	–	28	50	22	(1)	22	14	29	64
Информационни и комуникационни технологии	252	3	255	–	106	362	252	3	255	163	106	525
Наеми и закупуване	310	(21)	289	–	49	337	310	(21)	289	18	49	356
Разходи, свързани със сградите	106	25	131	–	32	164	106	25	131	51	32	215
Сигурност	66	(2)	64	–	15	79	66	(2)	64	32	15	111
Командировки и представителство	51	(1)	50	–	4	53	51	(1)	50	12	4	65
Срещи, комитети, конференции	26	(13)	13	–	2	15	26	(13)	13	4	2	20
Официален вестник	3	(1)	2	–	–	2	3	(1)	2	1	–	3

Програма	Бюджетни кредити за поети задължения						Бюджетни кредити за плащания					
	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити	Бюджетни кредити			Допълнителни бюджетни кредити		Общо налични бюджетни кредити
	Първоначален приет бюджет	Коригиращи и бюджетни трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи		Първоначален приет бюджет	Коригиращи и бюджетни трансфери	Окончателен приет бюджет	Пренасяния	Целеви приходи	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Публикации	10	3	13	–	3	17	10	3	13	7	3	24
Придобиване на информация	4	(0)	4	–	0	4	4	(0)	4	2	0	6
Проучвания и разследвания	4	(1)	3	–	0	3	4	(1)	3	4	0	8
Общо оборудване, превозни средства, обзавеждане	17	4	20	–	12	32	17	4	20	13	12	44
Външни езикови услуги	27	4	31	–	41	72	27	4	31	4	41	76
Други административни разходи	18	(1)	17	–	14	31	18	(1)	17	8	14	38
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	0	(0)	0	–	–	0
Административни разходи на другите институции	4 421	64	4 485	22	534	5 041	4 421	64	4 485	695	544	5 724
Общо за функция 7: Европейска публична администрация	10 620	163	10 783	22	1 269	12 075	10 620	163	10 783	1 085	1 281	13 149
О Фонд за иновации (ФИ)	–	–	–	–	6 570	6 570	–	–	–	–	6 705	6 705
Други действия	–	–	–	–	122	122	–	–	–	–	124	124
Общо за функция О: Извън МФР	–	–	–	–	6 692	6 692	–	–	–	–	6 830	6 830
С Солидарност и спешна помощ (SEAR)	1 299	(580)	718	12	1	732	1 299	(580)	718	12	1	732
Европейски фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ)	201	–	201	–	8	210	25	(2)	23	–	7	30
Резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит	1 299	–	1 299	1 291	–	2 590	1 299	–	1 299	1 291	–	2 590
Общо за функция S: Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	2 799	(580)	2 219	1 303	10	3 531	2 623	(583)	2 040	1 303	8	3 351
Общо	169 516	12 711	182 227	4 481	294 968	481 676	170 603	(565)	170 038	4 335	86 996	261 370

* Тази програма от МФР включва допълнителния финансов пакет по линия на NextGenerationEU за пакета REACT-EU. Направете справка в глава 1.1 „Многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г.“ от бележките към отчетите за изпълнението на бюджета. В параграфа относно функция 2 е описан приносът на тази програма от МФР към пакета REACT-EU.

6.8. ПОДРОБНА МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

милиони
евро

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Поети задължения					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончат елния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1 „Хоризонт Европа“	17 714	12 239	230	2 840	15 309	86 %	–	2 404	2 404	1	–	0	1
Евратом	350	270	–	26	296	85 %	–	54	54	–	–	0	0
Експериментален термоядрен реактор (ITER)	733	710	–	16	726	99 %	–	7	7	0	–	–	0
Други действия	690	–	–	61	61	9 %	–	629	629	–	–	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Фонд InvestEU	5 874	1 197	–	2 151	3 348	57 %	–	2 526	2 526	0	–	–	0
МСЕ — Транспорт	1 816	1 799	–	2	1 801	99 %	–	15	15	0	–	–	0
МСЕ — Енергетика	811	797	–	4	801	99 %	–	10	10	0	–	–	0
МСЕ – Цифрови технологии	251	249	–	–	249	99 %	–	2	2	0	–	–	0
„Цифрова Европа“	1 264	1 233	–	31	1 264	100 %	–	–	–	0	–	0	0
Децентрализирани агенции	219	206	–	10	216	98 %	–	4	4	–	–	–	–
Други действия	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	7	7	–	–	7	97 %	–	0	0	0	–	–	0
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	26	22	–	3	25	96 %	–	1	1	0	–	–	0
Единен пазар	733	688	–	21	709	97 %	–	24	24	0	–	0	0
Борба с измамите в ЕС	26	24	–	0	25	96 %	–	1	1	0	–	1	1
Данъчно облагане	41	37	–	1	38	93 %	–	3	3	0	–	–	0
Митници	139	130	–	4	134	97 %	–	4	4	0	–	–	0
Децентрализирани агенции	128	116	–	7	123	96 %	–	5	5	0	–	–	0
Други действия	10	10	–	0	10	100 %	–	0	0	–	–	–	–

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Поети задължения					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончат елния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Пилотни проекти и подготвителни действия	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Европейска космическа програма	2 135	2 008	–	77	2 086	98 %	–	50	50	–	–	–	–
Децентрализирани агенции	70	68	–	2	70	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Общо за функция 1: Единен пазар, иновации и цифрова сфера	33 071	21 843	230	5 257	27 330	83 %	–	5 738	5 738	2	–	1	3
2 Регионално развитие (ЕФРР) *	45 412	36 556	–	7 799	44 355	98 %	151	155	306	722	–	29	751
Кохезионен фонд	7 102	6 220	–	601	6 822	96 %	–	11	11	225	–	44	270
Принос на Кохезионния фонд към МСЕ — Транспорт	1 507	1 494	–	12	1 507	100 %	–	0	0	–	–	0	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	3	3	–	–	3	99 %	–	–	–	–	–	0	0
Европейски социален фонд плюс (ЕФ+) *	22 045	15 886	–	6 060	21 946	100 %	8	33	41	49	–	9	58
Подкрепа за общността на кипърските турци	35	34	–	1	35	100 %	–	0	0	0	–	(0)	0
Европейски механизъм за възстановяване и устойчивост	240 062	119	–	136 396	136 515	57 %	–	103 547	103 547	0	–	0	0
„Перикъл IV“	1	1	–	0	1	97 %	–	0	0	0	–	–	0
Възстановяване на ЕС	75	74	–	0	74	99 %	–	1	1	–	–	–	–
RescEU	2 313	354	0	760	1 114	48 %	0	1 198	1 199	0	–	–	0
EU4Health	861	839	–	21	860	100 %	–	1	1	0	–	(0)	0
Спешна подкрепа в рамките на Съюза (ESI)	377	–	–	343	343	91 %	–	35	35	–	–	0	0
Децентрализирани агенции	327	284	–	15	299	92 %	–	27	27	–	–	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	14	13	–	–	13	96 %	–	–	–	1	–	–	1

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Поети задължения					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончат елния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Заетост и социални иновации	99	86	–	3	90	90 %	–	7	7	2	–	1	2
„Еразъм+“	3 800	3 406	–	211	3 617	95 %	–	183	183	–	–	0	0
Европейски корпус за солидарност (ЕКС)	161	141	–	13	155	96 %	–	6	6	–	–	–	–
„Творческа Европа“	426	407	–	13	419	98 %	–	6	6	–	–	–	–
Правосъдие	53	44	–	6	49	94 %	–	3	3	–	–	–	–
„Права и ценности“	217	215	–	1	216	99 %	–	1	1	0	–	–	0
Децентрализирани агенции	249	245	–	3	247	99 %	–	2	2	–	–	–	–
Други действия	11	8	–	1	9	78 %	–	2	2	1	–	–	1
Пилотни проекти и подготвителни действия	36	35	–	–	35	98 %	–	0	0	0	–	–	0
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	187	181	–	3	184	98 %	–	2	2	2	–	–	2
Общо за функция 2: Сближаване, устойчивост и ценности	325 372	66 644	0	152 263	218 907	67 %	159	105 221	105 381	1 002	–	82	1 084
3 Гарантиране на земеделието	41 687	39 876	676	629	41 182	99 %	485	2	488	7	10	0	18
Други програми в областта на природните ресурси и околната среда	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Земеделски фонд за развитие на селските райони	18 800	12 728	–	5 689	18 416	98 %	–	222	222	0	–	161	161
Морско дело и рибарство	1 210	1 131	–	75	1 206	100 %	3	1	4	0	–	0	0
Рибарство (споразумение за партньорство в областта на устойчивото рибарство и РОУР)	159	159	–	–	159	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Децентрализирани агенции	30	29	–	1	29	98 %	–	1	1	–	–	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Околна среда и климат (LIFE)	765	755	–	3	758	99 %	–	7	7	0	–	0	0
Фонд за справедлив преход	12 310	1 327	–	4 982	6 309	51 %	–	5 885	5 885	116	–	–	116

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Поети задължения					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целови приходи	Общо	%	от окончат елния приет бюджет	от целови приходи	Общо	от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целови приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Заем по механизма за справедлив преход	167	–	–	11	11	7 %	–	156	156	–	–	–	–
Децентрализирани агенции	61	54	–	7	61	100 %	–	0	0	–	–	0	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	8	8	–	–	8	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Общо за функция 3: Природни ресурси и околна среда	75 200	56 070	676	11 396	68 142	91 %	488	6 275	6 763	123	10	161	295
4 Убежище, миграция и интеграция	1 411	1 391	2	9	1 401	99 %	8	2	10	0	–	–	0
Децентрализирани агенции	192	166	–	18	184	96 %	–	8	8	–	–	0	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0	0
Управление на границите (ФИУГ) — Управление на границите и визи	764	748	–	8	756	99 %	8	0	8	0	–	0	0
Управление на границите ФИУГ — Митническо оборудване	138	138	–	–	138	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Децентрализирани агенции	1 016	952	–	16	967	95 %	–	48	48	–	–	0	0
Общо за функция 4: Миграция и управление на границите	3 520	3 395	2	50	3 446	98 %	16	58	74	0	–	0	0
5 Фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС)	259	251	–	4	255	98 %	3	1	5	0	–	(0)	0
Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	99	99	–	–	99	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Ядрена безопасност и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	45	44	–	0	44	99 %	–	0	0	0	–	0	0
Децентрализирани агенции	226	217	–	4	221	98 %	–	6	6	–	–	0	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	22	22	–	0	22	99 %	–	0	0	0	–	0	0
Европейски фонд за отбрана (научни изследвания)	326	318	–	7	326	100 %	–	–	–	–	–	–	–

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Поети задължения					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целев приходи	Общо	%	от окончат елния приет бюджет	от целев приходи	Общо	от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целев приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Европейски фонд за отбрана (ненаучна дейност)	642	627	–	15	642	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Военна мобилност	232	232	–	–	232	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Общо за функция 5: Сигурност и отбрана	1 851	1 809	–	30	1 840	99 %	3	7	11	0	–	0	1
6 Съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество	14 744	12 589	1 864	146	14 598	99 %	34	113	146	(0)	0	0	0
Инструмент за ядрена безопасност (EINS)	42	39	0	2	41	98 %	0	1	1	(0)	0	–	0
Хуманитарна помощ (HUMA)	2 505	2 442	39	16	2 497	100 %	–	7	7	–	–	–	–
Обща външна политика и политика на сигурност (ОВППС)	387	362	–	25	387	100 %	–	0	0	0	–	(0)	0
Отвъдморски страни и територии (ОСТ)	73	68	4	–	72	99 %	1	–	1	(0)	0	–	0
Други действия	51	50	–	–	50	99 %	–	1	1	0	–	–	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	95	95	–	0	95	100 %	–	0	0	0	–	–	0
Предприсъединителна помощ (IPA III)	2 468	1 989	331	94	2 413	98 %	4	51	55	(0)	0	–	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Общо за функция 6: Съседните региони и светът	20 364	17 633	2 237	283	20 153	99 %	38	173	211	0	0	0	0
7 Пенсии на персонала	2 398	2 162	–	236	2 398	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) ЕП	12	12	–	–	12	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) ЕСС	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Комисия	8	8	–	–	8	100 %	–	–	–	–	–	–	–

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Поети задължения					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целев приходи	Общо	%	от окончат елния приет бюджет	от целев приходи	Общо	от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целев приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
(Пенсии на бивши членове)	13	13	–	–	13	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Съд на Европейския съюз													
(Пенсии на бивши членове)	6	6	–	–	6	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Европейска сметна палата													
(Пенсии на бивши членове)	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Омбудсман													
(Пенсии на бивши членове)	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
ЕНОЗД													
Европейски училища	240	215	–	19	235	98 %	–	6	6	0	–	–	0
Възнаграждения на редовния персонал	2 719	2 629	–	36	2 665	98 %	–	55	55	0	–	–	0
Възнаграждения на външния персонал	332	253	–	33	286	86 %	–	38	38	8	–	0	8
Членове — Заплати и надбавки	15	15	–	0	15	100 %	–	0	0	0	–	(0)	0
Членове — Временни надбавки	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Разходи за набиране на персонал	33	31	–	0	32	97 %	–	1	1	0	–	–	0
Прекратяване на служебното правоотношение	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Разходи за обучение	23	17	–	3	21	89 %	–	2	2	0	–	0	0
Социални разходи и разходи за мобилност	50	22	–	17	39	78 %	–	11	11	0	–	0	0
Информационни и комуникационни технологии	362	255	–	59	314	87 %	–	47	47	0	–	0	0
Наеми и закупуване	337	289	–	34	323	96 %	–	14	14	0	–	–	0
Разходи, свързани със сградите	164	131	–	21	152	93 %	–	12	12	0	–	–	0
Сигурност	79	64	–	12	76	96 %	–	3	3	0	–	0	0
Командировки и представителство	53	50	–	2	51	96 %	–	2	2	0	–	0	0
Срещи, комитети, конференции	15	12	–	1	13	86 %	–	1	1	1	–	0	1
Официален вестник	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Публикации	17	13	–	3	16	95 %	–	1	1	0	–	0	0

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Поети задължения					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целови приходи	Общо	%	от окончат елния приет бюджет	от целови приходи	Общо	от окончат елния приет бюджет	от пренася ния	от целови приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Придобиване на информация	4	4	–	0	4	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Проучвания и разследвания	3	3	–	0	3	96 %	–	0	0	0	–	0	0
Общо оборудване, превозни средства, обзавеждане	32	20	–	5	25	79 %	–	7	7	0	–	–	0
Външни езикови услуги	72	31	–	33	64	89 %	–	8	8	0	–	0	0
Други административни разходи	31	17	–	11	28	93 %	–	2	2	0	–	0	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Административни разходи на другите институции	5 041	4 445	21	384	4 850	96 %	1	149	150	40	1	0	41
Общо за функция 7: Европейска публична администрация	12 075	10 733	21	911	11 664	97 %	1	358	359	50	1	1	52
О Фонд за иновации (ФИ)	6 570	–	–	2 953	2 953	45 %	–	3 617	3 617	–	–	–	–
Други действия	122	–	–	53	53	43 %	–	69	69	–	–	–	–
Общо за функция О: Извън МФР	6 692	–	–	3 006	3 006	45 %	–	3 686	3 686	–	–	–	–
S Солидарност и спешна помощ (SEAR)	732	18	12	–	30	4 %	700	1	702	–	–	–	–
Европейски фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ)	210	28	–	–	28	13 %	–	1	1	173	–	7	180
Резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит	2 590	1 253	1 291	–	2 544	98 %	46	–	46	–	–	–	–
Общо за функция S: Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	3 531	1 299	1 303	–	2 602	74 %	746	3	749	173	–	7	180
Общо	481 676	179 425	4 469	173 196	357 091	74 %	1 451	121 520	122 971	1 351	12	252	1 614

* Тази програма от МФР включва допълнителния финансов пакет по линия на NextGenerationEU за пакета REACT-EU. Направете справка в глава 1.1 „Многогодишна финансова рамка за периода 2021–2027 г.“ от бележките към отчетите за изпълнението на бюджета. В параграфа относно функция 2 е описан приносът на тази програма от МФР към пакета REACT-EU.

6.9. ПОДРОБНА МФР: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ

милиони евро

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Извършени плащания						Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	
	1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12	
1	„Хоризонт Европа“	18 178	12 048	87	2 698	14 834	82 %	71	3 260	3 331	1	9	2	12
	Евратом	417	253	21	12	286	68 %	16	111	127	1	4	0	4
	Експериментален термоядрен реактор (ITER)	613	560	1	44	605	99 %	1	7	8	0	0	–	0
	Други действия	371	–	–	64	64	17 %	–	306	306	–	–	–	–
	Пилотни проекти и подготвителни действия	9	8	–	–	8	90 %	–	–	–	1	–	–	1
	Фонд InvestEU	2 775	1 057	1	1 605	2 663	96 %	0	112	112	0	–	0	0
	МСЕ — Транспорт	1 986	1 965	1	8	1 974	99 %	0	11	11	0	0	–	0
	МСЕ — Енергетика	646	630	1	12	643	100 %	2	0	2	0	0	(0)	0
	МСЕ – Цифрови технологии	138	132	1	4	137	99 %	0	1	1	0	0	–	0
	„Цифрова Европа“	794	754	7	21	782	98 %	9	–	9	3	0	0	3
	Децентрализирани агенции	204	191	–	10	201	98 %	–	4	4	–	–	–	–
	Други действия	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Пилотни проекти и подготвителни действия	21	14	–	–	14	67 %	–	0	0	7	–	–	7
	Действия в рамките на прерогативите на Комисията	26	24	–	0	25	95 %	–	1	1	0	–	–	0
	Единен пазар	605	533	7	19	560	92 %	6	37	43	1	1	0	3
	Борба с измамите в ЕС	29	22	–	1	23	78 %	–	1	1	6	–	–	6
	Данъчно облагане	32	27	0	1	28	87 %	0	3	3	1	0	–	1

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Извършени плащания					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Митници	118	109	0	4	113	96 %	0	4	4	0	–	–	0
Децентрализирани агенции	128	116	–	7	123	96 %	–	5	5	0	–	–	0
Други действия	9	9	–	0	9	96 %	–	0	0	0	–	–	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	8	7	–	–	7	91 %	–	–	–	1	–	–	1
Европейска космическа програма	2 206	1 948	5	59	2 012	91 %	5	189	193	0	1	0	1
Децентрализирани агенции	65	64	–	2	65	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Общо за функция 1: Единен пазар, иновации и цифрова сфера	29 379	20 471	132	4 570	25 174	86 %	112	4 052	4 164	23	15	3	41
2 Регионално развитие (ЕФРР) *	43 807	32 175	1	10 283	42 459	97 %	1	1 342	1 343	5	0	(0)	5
Кохезионен фонд	10 233	9 487	0	521	10 009	98 %	0	224	224	0	0	–	0
Принос на Кохезионния фонд към МСЕ — Транспорт	1 855	1 851	–	4	1 855	100 %	–	0	0	0	–	0	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	3	2	–	0	2	69 %	–	–	–	1	–	–	1
Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+) *	19 647	14 084	0	4 606	18 690	95 %	2	953	956	0	1	0	1
Подкрепа за общността на кипърските турци	43	42	0	0	42	98 %	1	0	1	0	0	0	0
Европейски механизъм за възстановяване и устойчивост	47 296	96	1	47 178	47 275	100 %	2	18	20	0	0	0	0

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Извършени плащания					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончател ния приет бюджет	от прена сяния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
„Перикъл IV“	1	1	–	0	1	81 %	–	0	0	0	–	–	0
Възстановяване на ЕС	76	45	2	0	47	61 %	29	1	30	–	0	–	0
RescEU	578	233	–	320	553	96 %	16	8	25	(0)	–	0	0
EU4Health	204	186	3	9	198	97 %	4	1	4	0	1	0	1
Спешна подкрепа в рамките на Съюза (ESI)	512	134	–	324	458	90 %	–	53	53	0	–	0	0
Децентрализирани агенции	311	270	–	15	284	91 %	–	27	27	0	–	–	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	12	11	–	–	11	95 %	–	–	–	1	–	–	1
Заетост и социални иновации	100	85	2	4	91	91 %	1	7	9	0	0	0	1
„Еразъм+“	3 807	3 269	8	198	3 474	91 %	13	321	333	0	0	0	0
Европейски корпус за солидарност (ЕКС)	158	128	4	2	134	84 %	4	21	25	0	0	0	0
„Творческа Европа“	337	310	2	13	325	96 %	2	9	11	(0)	0	0	0
Правосъдие	49	38	1	9	48	97 %	1	1	1	0	0	(0)	0
„Права и ценности“	157	153	1	1	154	98 %	1	1	2	0	0	–	0
Децентрализирани агенции	239	235	–	3	237	99 %	–	2	2	0	–	0	0
Други действия	9	6	–	1	7	82 %	–	2	2	0	–	–	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	48	48	–	–	48	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	169	164	–	2	166	98 %	–	3	3	1	–	–	1

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Извършени плащания					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Общо за функция 2: Сближаване, устойчивост и ценности	129 654	63 055	24	63 491	126 570	98 %	76	2 995	3 071	10	3	1	14
3 Гарантиране на земята	41 674	39 846	677	629	41 152	99 %	486	2	488	24	10	0	34
Други програми в областта на природните ресурси и околната среда	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
Земеделски фонд за развитие на селските райони	15 528	13 839	0	1 406	15 244	98 %	0	217	217	67	0	-	67
Морско дело и рибарство	919	734	1	183	918	100 %	1	0	1	0	0	(0)	0
Рибарство (споразумение за партньорство в областта на устойчивото рибарство и РОУР)	159	159	-	-	159	100 %	-	-	-	-	-	-	-
Децентрализирани агенции	30	29	-	1	29	98 %	-	1	1	-	-	-	-
Пилотни проекти и подготвителни действия	5	5	-	-	5	100 %	-	-	-	-	-	-	-
Околна среда и климат (LIFE)	542	522	5	3	530	98 %	6	6	12	0	0	0	0
Фонд за справедлив преход	177	1	-	167	169	95 %	-	8	8	-	-	(0)	(0)
Заем по механизма за справедлив преход	167	-	-	1	1	1 %	-	166	166	-	-	-	-
Децентрализирани агенции	61	54	-	7	61	100 %	-	0	0	-	-	0	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	9	9	-	-	9	99 %	-	0	0	0	-	-	0

Програма		Общо налични бюджетн и кредити	Извършени плащания				Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила				
			от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
4	Общо за функция 3: Природни ресурси и околна среда	59 271	55 198	682	2 396	58 276	98 %	493	401	894	91	11	0	102
	Убежище, миграция и интеграция	1 521	1 449	25	5	1 480	97 %	2	4	6	35	0	–	36
	Децентрализирани агенции	186	148	–	18	166	89 %	–	8	8	12	–	0	12
	Пилотни проекти и подготвителни действия	0	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0	0
	Управление на границите (ФИУГ) — Управление на границите и визи	790	630	1	10	641	81 %	1	133	134	15	0	–	15
	Управление на границите ФИУГ — Митническо оборудване	137	137	0	–	137	100 %	0	–	0	0	–	–	0
	Децентрализирани агенции	1 008	928	–	16	944	94 %	–	48	48	16	–	0	16
5	Общо за функция 4: Миграция и управление на границите	3 642	3 292	26	49	3 368	92 %	3	193	196	78	0	0	78
	Фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС)	219	192	1	2	196	89 %	1	3	4	19	0	–	19
	Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	37	37	–	–	37	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Ядрена безопасност и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	44	39	2	1	41	94 %	2	0	2	0	0	–	1
	Децентрализирани агенции	226	217	–	4	221	98 %	–	6	6	–	–	0	0
	Пилотни проекти и подготвителни	0	–	–	–	–	–	–	–	–	0	–	–	0

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Извършени плащания					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
действия													
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	21	18	–	0	18	87 %	–	0	0	3	–	–	3
Европейски фонд за отбрана (научни изследвания)	165	158	1	4	163	99 %	1	–	1	(0)	0	0	0
Европейски фонд за отбрана (ненаучна дейност)	364	355	1	8	364	100 %	1	–	1	(0)	0	–	0
Военна мобилност	115	114	1	–	114	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Общо за функция 5: Сигурност и отбрана	1 192	1 130	5	19	1 154	97 %	6	9	15	23	0	0	23
6 Съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество	9 640	8 275	977	149	9 400	98 %	68	159	226	0	13	0	13
Инструмент за ядрена безопасност (EINS)	20	16	1	3	19	97 %	1	–	1	0	0	–	0
Хуманитарна помощ (HUMA)	2 467	2 391	45	10	2 446	99 %	7	14	21	(0)	0	–	0
Обща външна политика и политика на сигурност (ОВППС)	409	383	0	25	408	100 %	0	0	1	0	0	0	0
Отвъдморски страни и територии (ОСТ)	31	29	1	–	30	96 %	1	–	1	0	0	–	0
Други действия	41	35	–	–	35	84 %	–	1	1	6	–	–	6
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	–	–	0	66 %	–	–	–	0	–	–	0
Действия в рамките на	95	93	–	0	93	98 %	–	0	0	2	–	–	2

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Извършени плащания					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
прерогативите на Комисията													
Предприсъединителна помощ (IPA III)	2 200	1 829	8	253	2 090	95 %	17	85	101	6	2	–	8
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
Общо за функция 6: Съседните региони и светът	14 902	13 049	1 032	440	14 521	97 %	93	258	352	13	16	0	30
7 Пенсии на персонала	2 398	2 162	–	236	2 398	100 %	–	0	0	–	–	(0)	(0)
(Пенсии на бивши членове) ЕП	12	12	–	–	12	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) ЕСС	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Комисия	8	8	–	–	8	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Съд на Европейския съюз	13	13	–	–	13	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Европейска сметна палата	6	6	–	–	6	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Омбудсман	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) ЕНОЗД	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Европейски училища	242	215	2	18	236	97 %	0	6	6	0	–	(0)	0
Възнаграждения на редовния персонал	2 719	2 629	–	36	2 665	98 %	0	55	55	0	0	–	0
Възнаграждения на външния персонал	371	210	35	32	277	75 %	42	39	81	8	4	0	13
Членове — Заплати и надбавки	17	15	1	0	16	90 %	0	0	0	0	1	(0)	1
Членове — Временни надбавки	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	0	–	–	0

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Извършени плащания					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Разходи за набиране на персонал	35	28	2	0	30	87 %	3	1	4	0	0	–	0
Прекратяване на служебното правоотношение	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Разходи за обучение	36	8	11	2	20	57 %	9	4	13	0	2	0	2
Социални разходи и разходи за мобилност	64	13	12	10	35	55 %	9	19	27	0	2	0	2
Информационни и комуникационни технологии	525	129	160	30	319	61 %	126	76	202	0	4	0	4
Наеми и закупуване	356	289	18	33	340	95 %	0	16	16	0	0	–	0
Разходи, свързани със сградите	215	71	49	12	132	62 %	60	21	81	0	2	–	2
Сигурност	111	38	30	5	73	66 %	26	11	36	0	1	–	1
Командировки и представителство	65	38	4	1	44	67 %	11	2	13	0	8	0	8
Срещи, комитети, конференции	20	5	1	1	7	36 %	7	2	9	1	3	0	4
Официален вестник	3	2	1	–	2	84 %	0	–	0	–	0	–	0
Публикации	24	8	7	2	17	68 %	6	2	8	0	0	0	0
Придобиване на информация	6	3	2	0	4	71 %	2	0	2	0	0	–	0
Проучвания и разследвания	8	1	4	–	5	63 %	3	0	3	0	0	0	0
Общо оборудване, превозни средства, обзавеждане	44	6	12	3	22	49 %	14	8	22	0	1	–	1
Външни езикови услуги	76	27	4	31	63	82 %	4	9	13	0	0	0	1
Други административни разходи	38	12	7	8	27	71 %	5	6	11	0	1	0	1
Пилотни проекти и	0	0	–	–	0	91 %	–	–	–	0	–	–	0

Програма	Общо налични бюджетни и кредити	Извършени плащания					Пренесени бюджетни кредити към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо	%	от окончател ния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончател ния приет бюджет	от пренася ния	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
подготвителни действия													
Административни разходи на другите институции	5 724	3 870	598	333	4 801	84 %	596	208	805	40	76	3	119
Общо за функция 7: Европейска публична администрация	13 149	9 832	959	792	11 583	88 %	923	485	1 407	50	105	4	158
O Фонд за иновации (ФИ)	6 705	–	–	21	21	0 %	–	6 685	6 685	–	–	–	–
Други действия	124	–	–	52	52	42 %	–	72	72	–	–	–	–
Общо за функция O: Извън МФР	6 830	–	–	72	72	1 %	–	6 757	6 757	–	–	–	–
S Солидарност и спешна помощ (SEAR)	732	18	12	–	30	4 %	700	1	702	–	–	–	–
Европейски фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ)	30	22	–	5	28	94 %	0	1	2	0	–	–	0
Резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит	2 590	1 253	1 291	–	2 544	98 %	46	–	46	–	–	–	–
Общо за функция S: Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	3 351	1 294	1 303	5	2 602	78 %	746	3	749	0	–	–	0
Общо	261 370	167 321	4 163	71 837	243 321	93 %	2 452	15 152	17 604	287	151	7	445

* Тази програма от МФР включва допълнителния финансов пакет по линия на NextGenerationEU за пакета REACT-EU. Направете справка в глава 1.1 „Многогодишна финансова рамка за периода 2021–2027 г.“ от бележките към отчетите за изпълнението на бюджета. В параграфа относно функция 2 е описан приносът на тази програма от МФР към пакета REACT-EU.

6.10. ПОДРОБНА МФР: ДВИЖЕНИЯ НА НЕИЗПЪЛНЕНИТЕ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (RAL)

милиони евро

Програма	Неизпълнени поети задължения към края на предходната година				Поети задължения за текущата година				
	Задължения, пренесени от предходната година	Отменени задълж./ преоценки/ отмени	Плащания	Неизпълнен и поети задължения към края на годината	Задължения, поети през годината	Плащания	Отмяна на поетите задължения, които не могат да бъдат пренесени	Неизпълнени поети задължения към края на годината	Общо неизпълнени поети задълж. към края на годината
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1 „Хоризонт Европа“	27 571	(385)	(11 472)	15 714	15 309	(3 362)	(9)	11 939	27 653
Евратом	317	(24)	(103)	191	296	(183)	(0)	112	303
Експериментален термоядрен реактор (ITER)	1 313	(0)	(518)	795	726	(86)	(1)	639	1 433
Други действия	106	(8)	(44)	54	61	(20)	–	41	95
Пилотни проекти и подготвителни действия	22	(1)	(8)	13	17	(0)	–	17	30
Фонд InvestEU	4 053	(30)	(2 368)	1 655	3 348	(295)	–	3 053	4 708
МСЕ — Транспорт	7 183	(147)	(1 956)	5 079	1 801	(18)	–	1 783	6 862
МСЕ — Енергетика	3 904	(68)	(640)	3 197	801	(3)	–	798	3 994
МСЕ – Цифрови технологии	436	(5)	(133)	298	249	(4)	–	245	543
„Цифрова Европа“	1 140	(0)	(523)	616	1 264	(258)	–	1 006	1 622
Децентрализирани агенции	36	–	(36)	–	216	(165)	–	51	51
Други действия	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пилотни проекти и подготвителни действия	52	(1)	(13)	38	7	(2)	–	5	43
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	41	(2)	(21)	17	25	(3)	–	22	39
Единен пазар	950	(54)	(418)	478	709	(141)	(0)	567	1 045
Борба с измамите в ЕС	33	(0)	(18)	15	25	(5)	–	19	34
Данъчно облагане	33	(1)	(20)	12	38	(8)	–	30	42
Митници	122	(3)	(89)	31	134	(24)	–	110	141
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	123	(123)	–	0	0
Други действия	6	(0)	(4)	2	10	(5)	–	5	7

Програма	Неизпълнени поети задължения към края на предходната година				Поети задължения за текущата година				Общо неизпълнени поети задълж. към края на годината
	Задължения, пренесени от предходната година	Отменени задълж./ преоценки/ отмени	Плащания	Неизпълнен и поети задължения към края на годината	Задължения, поети през годината	Плащания	Отмяна на поетите задължения, които не могат да бъдат пренесени	Неизпълнени поети задължения към края на годината	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Пилотни проекти и подготвителни действия	16	(1)	(7)	8	17	(0)	–	17	25
Европейска космическа програма	1 369	(4)	(757)	608	2 086	(1 254)	–	831	1 439
Децентрализирани агенции	15	–	(15)	–	70	(50)	–	20	20
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Общо за функция 1: Единен пазар, иновации и цифрова сфера	48 717	(733)	(19 163)	28 820	27 330	(6 011)	(10)	21 309	50 130
2 Регионално развитие (ЕФРР) *	84 149	(86)	(37 813)	46 250	44 355	(4 645)	(0)	39 710	85 960
Кохезионен фонд	18 402	(16)	(9 327)	9 059	6 822	(682)	(0)	6 140	15 198
Принос на Кохезионния фонд към МСЕ — Транспорт	7 026	(29)	(1 844)	5 152	1 507	(11)	–	1 496	6 648
Пилотни проекти и подготвителни действия	7	(1)	(2)	4	3	–	–	3	6
Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+) *	43 257	(23)	(16 996)	26 238	21 946	(1 694)	(0)	20 252	46 489
Подкрепа за общността на кипърските турци	117	(2)	(40)	75	35	(3)	(0)	32	107
Европейски механизъм за възстановяване и устойчивост	51 801	(4)	(21 231)	30 566	136 515	(26 045)	–	110 470	141 037
„Перикъл IV“	1	(0)	(0)	1	1	(0)	–	0	1
Възстановяване на ЕС	2	(0)	(2)	–	74	(45)	–	29	29
RescEU	596	(8)	(164)	425	1 114	(389)	(0)	725	1 150
EU4Health	412	(11)	(108)	293	860	(90)	–	770	1 063
Спешна подкрепа в рамките на Съюза (ESI)	191	(14)	(135)	43	343	(324)	–	19	62
Децентрализирани агенции	20	–	–	20	299	(284)	–	15	35
Пилотни проекти и подготвителни действия	1	(0)	(1)	0	–	–	–	–	0
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	9	(0)	(7)	1	13	(4)	–	9	10

Програма	Неизпълнени поети задължения към края на предходната година				Поети задължения за текущата година				Общо неизпълнени поети задълж. към края на годината
	Задължения, пренесени от предходната година	Отменени задълж./ преоценки/ отмени	Плащания	Неизпълнен и поети задължения към края на годината	Задължения, поети през годината	Плащания	Отмяна на поетите задължения, които не могат да бъдат пренесени	Неизпълнени поети задължения към края на годината	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Заетост и социални иновации	187	(12)	(73)	102	90	(18)	–	72	174
„Еразъм+“	1 765	(37)	(887)	840	3 617	(2 587)	–	1 030	1 870
Европейски корпус за солидарност (ЕКС)	148	(3)	(36)	109	155	(98)	–	57	166
„Творческа Европа“	400	(12)	(216)	173	419	(109)	–	310	483
Правосъдие	75	(13)	(20)	41	49	(27)	–	22	63
„Права и ценности“	156	(5)	(73)	78	216	(82)	–	134	213
Децентрализирани агенции	33	(2)	(3)	28	247	(235)	–	13	41
Други действия	10	(0)	(6)	4	9	(1)	–	8	12
Пилотни проекти и подготвителни действия	83	(2)	(47)	34	35	(1)	–	34	68
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	187	(8)	(115)	63	184	(50)	–	134	197
Общо за функция 2: Сближаване, устойчивост и ценности	209 033	(288)	(89 146)	119 599	218 907	(37 423)	(1)	181 482	301 081
3 Гарантиране на земеделието	334	(6)	(118)	210	41 182	(41 034)	–	147	357
Други програми в областта на природните ресурси и околната среда	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Земеделски фонд за развитие на селските райони	38 215	(17)	(14 599)	23 598	18 416	(645)	(0)	17 771	41 369
Морско дело и рибарство	2 922	(38)	(849)	2 035	1 206	(68)	(0)	1 138	3 173
Рибарство (споразумение за партньорство в областта на устойчивото рибарство и РОУР)	23	–	(14)	10	159	(145)	–	14	24
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	29	(29)	–	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	9	(0)	(5)	4	1	–	–	1	5
Околна среда и климат (LIFE)	2 154	(29)	(495)	1 629	758	(34)	–	724	2 353
Фонд за справедлив преход	8	(5)	(1)	1	6 309	(168)	–	6 142	6 143

Програма	Неизпълнени поети задължения към края на предходната година				Поети задължения за текущата година				Общо неизпълнени поети задълж. към края на годината
	Задължения, пренесени от предходната година	Отменени задълж./ преоценки/ отмени	Плащания	Неизпълнен и поети задължения към края на годината	Задължения, поети през годината	Плащания	Отмяна на поетите задължения, които не могат да бъдат пренесени	Неизпълнени поети задължения към края на годината	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Заем по механизма за справедлив преход	–	–	–	–	11	(1)	–	10	10
Децентрализирани агенции	3	–	(3)	1	61	(58)	–	3	3
Пилотни проекти и подготвителни действия	24	(2)	(8)	14	8	(1)	–	7	21
Общо за функция 3: Природни ресурси и околна среда	43 691	(98)	(16 091)	27 502	68 142	(42 185)	(0)	25 957	53 459
4 Убежище, миграция и интеграция	2 363	(19)	(861)	1 482	1 401	(618)	–	783	2 265
Децентрализирани агенции	20	(20)	–	–	184	(166)	–	18	18
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	(0)	–	–	–	–	–	–	–
Управление на границите (ФИУГ) — Управление на границите и визи	1 141	(11)	(313)	817	756	(329)	–	427	1 244
Управление на границите ФИУГ — Митническо оборудване	135	–	(63)	72	138	(73)	–	65	137
Децентрализирани агенции	321	(0)	(227)	94	967	(717)	–	250	344
Общо за функция 4: Миграция и управление на границите	3 980	(50)	(1 464)	2 465	3 446	(1 903)	–	1 543	4 008
5 Фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС)	360	(16)	(124)	221	255	(72)	–	183	403
Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	377	–	(37)	340	99	–	–	99	439
Ядрена безопасност и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	315	(2)	(35)	278	44	(6)	–	38	316
Децентрализирани агенции	0	(0)	–	–	221	(221)	–	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	1	–	–	1	–	–	–	–	1
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	24	(2)	(12)	10	22	(7)	–	15	25
Европейски фонд за отбрана (научни изследвания)	329	(0)	(159)	170	326	(4)	(0)	321	492
Европейски фонд за отбрана (ненаучна дейност)	762	(1)	(290)	472	642	(74)	–	568	1 040

Програма	Неизпълнени поети задължения към края на предходната година				Поети задължения за текущата година				Общо неизпълнени поети задълж. към края на годината
	Задължения, пренесени от предходната година	Отменени задълж./ преоценки/ отмени	Плащания	Неизпълнен и поети задължения към края на годината	Задължения, поети през годината	Плащания	Отмяна на поетите задължения, които не могат да бъдат пренесени	Неизпълнени поети задължения към края на годината	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Военна мобилност	226	–	(113)	113	232	(1)	–	230	343
Пилотни проекти и подготвителни действия	2	–	–	2	–	–	–	–	2
Общо за функция 5: Сигурност и отбрана	2 397	(21)	(769)	1 607	1 840	(385)	(0)	1 455	3 061
6 Съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество	23 453	(1 023)	(6 082)	16 349	14 598	(3 319)	(0)	11 279	27 629
Инструмент за ядрена безопасност (EINS)	128	(8)	(17)	103	41	(2)	–	39	142
Хуманитарна помощ (HUMA)	1 084	(7)	(655)	422	2 497	(1 791)	(0)	706	1 128
Обща външна политика и политика на сигурност (ОВППС)	178	(20)	(79)	79	387	(329)	–	58	136
Отвъдморски страни и територии (ОСТ)	65	(0)	(29)	36	72	(1)	–	71	107
Други действия	0	(0)	–	0	50	(35)	–	15	16
Пилотни проекти и подготвителни действия	2	(0)	(0)	1	–	–	–	–	1
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	154	(8)	(67)	79	95	(26)	–	69	148
Предприсъединителна помощ (IPA III)	7 471	(139)	(1 773)	5 559	2 413	(318)	–	2 096	7 655
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Общо за функция 6: Съседните региони и светът	32 535	(1 205)	(8 701)	22 629	20 153	(5 820)	(0)	14 333	36 962
7 Пенсии на персонала	–	–	–	–	2 398	(2 398)	–	0	0
(Пенсии на бивши членове) ЕП	–	–	–	–	12	(12)	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) ЕСС	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Комисия	–	–	–	–	8	(8)	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Съд на Европейския съюз	–	–	–	–	13	(13)	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Европейска сметна палата	–	–	–	–	6	(6)	–	–	–

Програма	Неизпълнени поети задължения към края на предходната година				Поети задължения за текущата година				Общо неизпълнени поети задълж. към края на годината
	Задължения, пренесени от предходната година	Отменени задълж./ преоценки/ отмени	Плащания	Неизпълнен и поети задължения към края на годината	Задължения, поети през годината	Плащания	Отмяна на поетите задължения, които не могат да бъдат пренесени	Неизпълнени поети задължения към края на годината	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
(Пенсии на бивши членове) Омбудсман	–	–	–	–	0	(0)	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) ЕНОЗД	–	–	–	–	0	(0)	–	–	–
Европейски училища	2	–	(2)	–	235	(234)	–	1	1
Възнаграждения на редовния персонал	0	(0)	–	–	2 665	(2 665)	(0)	0	0
Възнаграждения на външния персонал	39	(4)	(35)	–	286	(242)	(0)	43	43
Членове — Заплати и надбавки	2	(1)	(1)	–	15	(15)	–	0	0
Членове — Временни надбавки	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–
Разходи за набиране на персонал	2	(0)	(2)	–	32	(28)	–	4	4
Прекратяване на служебното правоотношение	–	–	–	–	9	(9)	–	–	–
Разходи за обучение	12	(2)	(11)	–	21	(10)	–	11	11
Социални разходи и разходи за мобилност	15	(3)	(13)	0	39	(23)	–	16	16
Информационни и комуникационни технологии	163	(4)	(160)	–	314	(159)	–	155	155
Наеми и закупуване	18	(0)	(18)	–	323	(321)	–	2	2
Разходи, свързани със сградите	51	(2)	(49)	–	152	(83)	–	69	69
Сигурност	32	(1)	(30)	–	76	(43)	–	33	33
Командировки и представителство	12	(8)	(4)	–	51	(40)	–	11	11
Срещи, комитети, конференции	4	(3)	(1)	–	13	(6)	–	7	7
Официален вестник	1	(0)	(1)	–	2	(2)	–	0	0
Публикации	7	(0)	(7)	–	16	(9)	–	7	7
Придобиване на информация	2	(0)	(2)	–	4	(3)	–	2	2
Проучвания и разследвания	4	(0)	(4)	–	3	(1)	–	3	3
Общо оборудване, превозни средства,	13	(1)	(12)	–	25	(10)	–	15	15

Програма	Неизпълнени поети задължения към края на предходната година				Поети задължения за текущата година				Общо неизпълнени поети задълж. към края на годината
	Задължения, пренесени от предходната година	Отменени задълж./ преоценки/ отмени	Плащания	Неизпълнен и поети задължения към края на годината	Задължения, поети през годината	Плащания	Отмяна на поетите задължения, които не могат да бъдат пренесени	Неизпълнени поети задължения към края на годината	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
обзавеждане									
Външни езикови услуги	4	(0)	(4)	–	64	(59)	–	5	5
Други административни разходи	8	(1)	(7)	–	28	(20)	–	8	8
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	(0)	(0)	0	–	–	–	–	0
Административни разходи на другите институции	684	(86)	(598)	–	4 850	(4 203)	7	654	654
Общо за функция 7: Европейска публична администрация	1 076	(116)	(960)	0	11 664	(10 623)	7	1 048	1 048
O Фонд за иновации (ФИ)	138	(3)	(10)	125	2 953	(10)	–	2 943	3 068
Други действия	8	(7)	(0)	2	53	(52)	–	1	3
Общо за функция O: Извън МФР	147	(9)	(11)	127	3 006	(62)	–	2 944	3 071
S Солидарност и спешна помощ (SEAR)	–	–	–	–	30	(30)	–	–	–
Европейски фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ)	–	–	–	–	28	(28)	–	0	0
Резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит	–	–	–	–	2 544	(2 544)	–	–	–
Общо за функция S: Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	–	–	–	–	2 602	(2 602)	–	0	0
Общо	341 575	(2 520)	(136 306)	202 749	357 091	(107 015)	(4)	250 071	452 821

* Тази програма от МФР включва допълнителния финансов пакет по линия на NextGenerationEU за пакета REACT-EU. Направете справка в глава 1.1 „Многогодишна финансова рамка за периода 2021–2027 г.“ от бележките към отчетите за изпълнението на бюджета. В параграфа относно функция 2 е описан приносът на тази програма от МФР към пакета REACT-EU.

6.11. ПОДРОБНА МФР: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГОДИНИ НА ВЪЗНИКВАНЕ

										милиони
Програма	<2016 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	Общо	
1 „Хоризонт Европа“	384	388	716	1 267	2 475	4 668	5 814	11 941	27 653	
Евратом	24	3	2	22	32	74	34	112	303	
Експериментален термоядрен реактор (ITER)	–	–	–	–	–	296	498	639	1 433	
Други действия	0	–	1	6	10	13	24	41	95	
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	0	1	3	2	8	17	30	
Фонд InvestEU	155	98	131	111	157	241	762	3 053	4 708	
МСЕ — Транспорт	6	109	99	308	1 664	1 975	918	1 783	6 862	
МСЕ — Енергетика	35	3	390	270	890	1 057	552	798	3 994	
МСЕ – Цифрови технологии	2	2	5	24	23	34	208	245	543	
„Цифрова Европа“	–	–	0	0	0	0	615	1 006	1 622	
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	–	–	–	51	51	
Други действия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	0	2	22	14	5	43	
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	–	–	–	0	1	2	14	22	39	
Единен пазар	28	10	20	25	65	96	217	585	1 045	
Борба с измамите в ЕС	0	–	0	1	1	5	8	19	34	
Данъчно облагане	–	–	–	0	0	2	10	30	42	
Митници	–	–	0	0	0	2	28	110	141	
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	–	–	–	0	0	
Други действия	–	–	–	–	–	–	2	5	7	
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	0	0	1	4	3	17	25	
Европейска космическа програма	–	–	1	37	74	402	94	831	1 439	
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	–	–	–	20	20	
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Общо за функция 1: Единен пазар, иновации и цифрова	634	612	1 364	2 072	5 400	8 895	9 823	21 329	50 130	
2 Регионално развитие (ЕФРР)	1 204	17	3 059	4 663	8 258	14 118	14 931	39 710	85 960	
Кохезионен фонд	167	–	1 046	1 594	2 598	2 451	1 203	6 140	15 198	
Принос на Кохезионния фонд към МСЕ — Транспорт	293	355	577	598	1 234	1 600	495	1 496	6 648	
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	0	1	–	2	1	3	6	
Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+)	458	135	1 356	2 060	3 147	6 355	12 725	20 252	46 489	
Подкрепа за общността на кипърските турци	3	14	2	3	11	16	24	32	107	
Европейски механизъм за възстановяване и устойчивост	–	–	0	0	3	9	30 554	110 470	141 037	
„Перикъл IV“	–	–	–	–	0	0	0	0	1	

милиони									
Програма	<2016 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	Общо
Възстановяване на ЕС	–	–	–	–	–	–	–	29	29
RescEU	–	0	1	2	16	191	215	725	1 150
EU4Health	0	0	2	6	15	22	218	799	1 063
Спешна подкрепа в рамките на Съюза (ESI)	–	–	–	–	–	20	22	19	62
Децентрализирани агенции	–	–	1	4	1	4	9	15	35
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	0	–	–	–	–	–	–	0
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	–	–	–	–	0	0	1	9	10
Заетост и социални иновации	1	1	2	3	19	26	50	72	174
„Еразъм+“	0	1	1	34	121	312	372	1 030	1 870
Европейски корпус за солидарност (ЕКС)	2	–	0	8	31	36	31	57	166
„Творческа Европа“	–	–	0	5	13	43	111	310	483
Правосъдие	0	–	7	5	6	8	15	22	63
„Права и ценности“	–	4	5	5	9	21	33	134	213
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	–	1	27	13	41
Други действия	0	–	–	0	0	1	3	8	12
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	0	–	1	5	13	15	34	68
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	1	0	1	3	7	18	34	134	197
Общо за функция 2: Сближаване, устойчивост и ценности	2 129	528	6 063	8 997	15 494	25 268	61 090	181 512	301 081
3 Гарантиране на земеделието	–	–	–	16	39	59	96	147	357
Други програми в областта на природните ресурси и	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Земеделски фонд за развитие на селските райони	1 332	1 042	783	784	1 388	5 383	12 887	17 771	41 369
Морско дело и рибарство	56	1	137	174	650	856	163	1 138	3 173
Рибарство (споразумение за партньорство в областта на	–	–	1	–	–	2	7	14	24
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	1	2	1	–	1	5
Околна среда и климат (LIFE)	96	58	96	300	270	326	484	724	2 353
Фонд за справедлив преход	–	–	–	–	–	–	1	6 142	6 143
Заем по механизма за справедлив преход	–	–	–	–	–	–	–	10	10
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	–	–	1	3	3
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	0	0	1	0	11	2	7	21
Общо за функция 3: Природни ресурси и околна среда	1 484	1 100	1 017	1 275	2 349	6 638	13 640	25 957	53 459
4 Убежище, миграция и интеграция	–	17	98	135	316	645	272	783	2 265
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	–	–	–	18	18
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Управление на границите (ФИУГ) — Управление на границите	17	9	8	36	243	381	124	427	1 244

милиони

Програма	<2016 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	Общо
Управление на границите ФИУГ — Митническо оборудване	–	–	–	–	–	–	72	65	137
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	–	–	94	250	344
Общо за функция 4: Миграция и управление на границите	17	26	105	170	559	1 025	562	1 543	4 008
5 Фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС)	1	1	20	25	47	95	32	183	403
Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	2	8	63	64	64	66	73	99	439
Ядрена безопасност и извеждане от експлоатация на ядрени	25	1	27	44	49	85	48	38	316
Децентрализирани агенции	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	–	–	1	–	–	1
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	0	0	0	0	0	2	6	15	25
Европейски фонд за отбрана (научни изследвания)	–	–	–	–	–	–	170	321	492
Европейски фонд за отбрана (ненаучна дейност)	–	–	–	–	42	71	359	568	1 040
Военна мобилност	–	–	–	–	–	–	113	230	343
Пилотни проекти и подготвителни действия	–	–	–	0	1	–	–	–	2
Общо за функция 5: Сигурност и отбрана	28	9	111	134	204	320	801	1 455	3 061
6 Съседство, сътрудничество за развитие и международно	803	589	1 010	1 757	2 325	3 356	6 509	11 279	27 629
Инструмент за ядрена безопасност (EINS)	2	3	8	19	16	25	30	39	142
Хуманитарна помощ (HUMA)	0	0	0	1	26	55	341	706	1 128
Обща външна политика и политика на сигурност (ОВППС)	–	0	2	2	18	24	33	58	136
Отвъдморски страни и територии (ОСТ)	–	–	–	–	3	–	33	71	107
Други действия	–	–	–	–	–	–	0	15	16
Пилотни проекти и подготвителни действия	1	0	0	0	0	–	–	–	1
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	0	–	1	1	7	25	44	69	148
Предприсъединителна помощ (IPA III)	346	222	343	712	1 549	968	1 421	2 096	7 655
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Общо за функция 6: Съседните региони и светът	1 152	814	1 365	2 492	3 943	4 452	8 411	14 333	36 962
7 Пенсии на персонала	–	–	–	–	–	–	–	0	0
(Пенсии на бивши членове) ЕП	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) ЕСС	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Комисия	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Съд на Европейския съюз	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Европейска сметна палата	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) Омбудсман	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Пенсии на бивши членове) ЕНОЗД	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Европейски училища	–	–	–	–	–	–	–	1	1
Възнаграждения на редовния персонал	–	–	–	–	–	–	–	0	0

Програма	<2016 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	Общо
Възнаграждения на външния персонал	-	-	-	-	-	-	-	43	43
Членове — Заплати и надбавки	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Членове — Временни надбавки	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разходи за набиране на персонал	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Прекратяване на служебното правоотношение	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разходи за обучение	-	-	-	-	-	-	-	11	11
Социални разходи и разходи за мобилност	-	-	-	-	-	-	0	16	16
Информационни и комуникационни технологии	-	-	-	-	-	-	-	155	155
Наеми и закупуване	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Разходи, свързани със сградите	-	-	-	-	-	-	-	69	69
Сигурност	-	-	-	-	-	-	-	33	33
Командировки и представителство	-	-	-	-	-	-	-	11	11
Срещи, комитети, конференции	-	-	-	-	-	-	-	7	7
Официален вестник	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Публикации	-	-	-	-	-	-	-	7	7
Придобиване на информация	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Проучвания и разследвания	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Общо оборудване, превозни средства, обзавеждане	-	-	-	-	-	-	-	15	15
Външни езикови услуги	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Други административни разходи	-	-	-	-	-	-	-	8	8
Пилотни проекти и подготвителни действия	-	-	-	-	0	-	-	-	0
Административни разходи на другите институции	0	0	0	0	0	0	0	654	654
Общо за функция 7: Европейска публична администрация	-	-	-	-	0	-	0	1 048	1 048
О Фонд за иновации (ФИ)	-	-	-	-	-	-	125	2 943	3 068
Други действия	-	-	-	-	-	0	2	1	3
Общо за функция О: Извън МФР	-	-	-	-	-	0	127	2 944	3 071
S Солидарност и спешна помощ (SEAR)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Европейски фонд за приспособяване към глобализацията	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Резерв за приспособяване във връзка с последиците от	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо за функция S: Механизми за солидарност в рамките на	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Общо	5 445	3 090	10 025	15 140	27 949	46 599	94 453	250 120	452 821

Новата Комисия извърши вътрешна реорганизация на службите. Преразпределението на съответните операции доведе до прехвърляне на неизпълнени поети задължения от една година в друга. Общият размер на неизпълнените поети задължения остава непроменен.

6.12. ПОДРОБНА МФР: НЕИЗПЪЛНЕНИ ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ВИДОВЕ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ

милиони евро

Функция	От бюджетни кредити					От бюджетни кредити от целеви приходи					Общо неизпълнен и поети задължения към края на 2022 г.
	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
1 „Хоризонт Европа“	22 848	(325)	12 469	12 020	22 971	4 723	(68)	2 840	2 814	4 681	27 653
Евратом	261	(12)	270	273	245	57	(11)	26	12	59	303
Експериментален термоядрен реактор (ITER)	1 268	(1)	710	544	1 433	45	–	16	60	0	1 433
Други действия	0	0	–	–	–	106	(8)	61	64	95	95
Пилотни проекти и подготвителни действия	22	(1)	17	8	30	0	0	0	0	0	30
Фонд InvestEU	2 006	(28)	1 197	850	2 325	2 048	(2)	2 151	1 813	2 383	4 708
МСЕ — Транспорт	7 050	(142)	1 799	1 920	6 787	132	(5)	2	54	75	6 862
МСЕ — Енергетика	3 852	(66)	797	639	3 944	52	(1)	4	5	50	3 994
МСЕ – Цифрови технологии	433	(5)	249	136	541	3	(0)	–	1	2	543
„Цифрова Европа“	1 109	(0)	1 233	750	1 592	30	(0)	31	32	30	1 622
Децентрализирани агенции	36	–	206	192	49	–	–	10	8	1	51
Пилотни проекти и подготвителни действия	52	(1)	7	14	43	0	0	0	0	0	43
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	36	(2)	22	22	34	5	(0)	3	3	5	39
Единен пазар	924	(53)	688	542	1 017	26	(1)	21	18	28	1 045
Борба с измамите в ЕС	33	(0)	24	23	34	0	–	0	0	0	34
Данъчно облагане	31	(1)	37	27	40	2	(0)	1	1	2	42
Митници	121	(3)	130	111	137	1	(0)	4	2	3	141
Децентрализирани агенции	–	–	116	116	–	–	–	7	7	0	0
Други действия	6	(0)	10	9	7	0	(0)	0	0	–	7
Пилотни проекти и подготвителни действия	16	(1)	17	7	25	0	0	0	0	0	25
Европейска космическа програма	1 222	(1)	2 008	1 961	1 268	147	(2)	77	50	172	1 439

милиони евро

Функция	От бюджетни кредити					От бюджетни кредити от целеви приходи					Общо неизпълнен и поети задължения към края на 2022 г.
	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Децентрализирани агенции	15	–	68	65	18	–	–	2	0	2	20
Общо за функция 1: Единен пазар, иновации и цифрова сфера	41 340	(643)	22 073	20 229	42 541	7 377	(100)	5 257	4 945	7 588	50 130
2 Регионално развитие (ЕФРР)	49 100	(74)	36 556	31 267	54 315	35 049	(13)	7 799	11 192	31 644	85 960
Кохезионен фонд	13 421	(16)	6 220	9 495	10 130	4 981	(0)	601	514	5 068	15 198
Принос на Кохезионния фонд към МСЕ — Транспорт	7 023	(29)	1 494	1 854	6 634	3	(0)	12	1	14	6 648
Пилотни проекти и подготвителни действия	7	(1)	3	2	6	0	0	0	0	0	6
Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+)	21 930	(23)	15 886	14 936	22 858	21 326	(0)	6 060	3 755	23 631	46 489
Подкрепа за общността на кипърските турци	113	(2)	34	40	104	4	(0)	1	2	3	107
Европейски механизъм за възстановяване и устойчивост	141	(3)	119	97	160	51 660	(1)	136 396	47 178	140 877	141 037
„Перикъл IV“	1	(0)	1	1	1	0	–	0	0	0	1
Възстановяване на ЕС	2	(0)	74	47	29	–	–	0	0	0	29
RescEU	432	(5)	354	225	557	164	(3)	760	328	593	1 150
EU4Health	402	(10)	839	192	1 039	10	(1)	21	6	24	1 063
Спешна подкрепа в рамките на Съюза (ESI)	191	(14)	–	135	43	0	–	343	324	19	62
Децентрализирани агенции	19	–	284	269	34	0	–	15	15	0	35
Пилотни проекти и подготвителни действия	1	(0)	–	1	0	0	0	0	0	0	0
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	9	(0)	13	11	10	0	(0)	–	0	–	10
Заетост и социални иновации	180	(12)	86	87	167	7	(0)	3	4	6	174
„Еразъм+“	1 526	(29)	3 406	3 257	1 646	239	(8)	211	217	225	1 870
Европейски корпус за солидарност (ЕКС)	144	(3)	141	133	149	4	(0)	13	1	16	166
„Творческа Европа“	386	(11)	407	313	469	14	(1)	13	12	14	483
Правосъдие	74	(13)	44	44	60	0	(0)	6	3	3	63

милиони евро

Функция	От бюджетни кредити					От бюджетни кредити от целеви приходи					Общо неизпълнен и поети задължения към края на 2022 г.
	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
„Права и ценности“	156	(5)	215	154	212	1	(0)	1	1	1	213
Децентрализирани агенции	31	(1)	245	235	40	1	(1)	3	3	0	41
Други действия	10	(0)	8	7	11	0	(0)	1	0	1	12
Пилотни проекти и подготвителни действия	83	(2)	35	48	68	0	–	–	–	0	68
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	186	(8)	181	165	194	1	(0)	3	0	3	197
Общо за функция 2: Сближаване, устойчивост и ценности	95 569	(263)	66 644	63 014	98 937	113 465	(27)	152 263	63 556	202 144	301 081
3 Гарантиране на земеделието	334	(6)	40 552	40 523	357	–	–	629	629	0	357
Земеделски фонд за развитие на селските райони	35 914	(17)	12 728	14 000	34 625	2 300	–	5 689	1 244	6 745	41 369
Морско дело и рибарство	2 397	(38)	1 131	917	2 573	525	(0)	75	0	600	3 173
Рибарство (споразумение за партньорство в областта на устойчивото рибарство и РОУР)	23	–	159	159	24	0	0	0	0	0	24
Децентрализирани агенции	–	–	29	29	–	–	–	1	1	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	9	(0)	1	5	5	0	0	0	0	0	5
Околна среда и климат (LIFE)	2 148	(29)	755	528	2 347	6	(0)	3	2	7	2 353
Фонд за справедлив преход	3	(1)	1 327	1	1 327	5	(4)	4 982	167	4 816	6 143
Заем по механизма за справедлив преход	0	0	–	–	–	–	–	11	1	10	10
Децентрализирани агенции	3	–	54	54	3	0	–	7	6	0	3
Пилотни проекти и подготвителни действия	24	(2)	8	9	21	0	0	0	0	0	21
Общо за функция 3: Природни ресурси и околна среда	40 854	(93)	56 746	56 225	41 281	2 837	(5)	11 396	2 051	12 178	53 459
4 Убежище, миграция и интеграция	2 335	(18)	1 393	1 460	2 250	28	(1)	9	19	16	2 265
Децентрализирани агенции	20	(20)	166	148	18	–	–	18	18	–	18
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	(0)	–	–	–	0	0	0	0	0	–

милиони евро

Функция	От бюджетни кредити					От бюджетни кредити от целеви приходи					Общо неизпълнен и поети задължения към края на 2022 г.
	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Управление на границите (ФИУГ) — Управление на границите и визи	949	(11)	748	624	1 063	192	(0)	8	18	181	1 244
Управление на границите ФИУГ — Митническо оборудване	135	–	138	137	137	0	0	0	0	0	137
Децентрализирани агенции	321	(0)	952	928	344	0	–	16	16	–	344
Общо за функция 4: Миграция и управление на границите	3 760	(49)	3 397	3 297	3 811	219	(2)	50	71	197	4 008
5 Фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС)	352	(16)	251	191	396	9	(0)	4	5	8	403
Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	377	–	99	37	439	0	0	0	0	0	439
Ядрена безопасност и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	315	(2)	44	41	316	0	–	0	0	0	316
Децентрализирани агенции	0	(0)	217	217	–	–	–	4	4	–	–
Пилотни проекти и подготвителни действия	1	–	–	–	1	0	0	0	0	0	1
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	24	(2)	22	18	25	0	–	0	0	0	25
Европейски фонд за отбрана (научни изследвания)	322	(0)	318	161	479	7	(0)	7	2	12	492
Европейски фонд за отбрана (ненаучна дейност)	746	(1)	627	348	1 024	17	–	15	15	16	1 040
Военна мобилност	226	–	232	114	343	0	0	0	0	0	343
Пилотни проекти и подготвителни действия	2	–	–	–	2	0	0	0	0	0	2
Общо за функция 5: Сигурност и отбрана	2 364	(21)	1 809	1 128	3 025	33	(0)	30	27	36	3 061
6 Съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество	23 259	(1 004)	14 452	9 285	27 423	194	(18)	146	115	206	27 629
Инструмент за ядрена безопасност (EINS)	127	(8)	39	19	139	1	–	2	–	3	142
Хуманитарна помощ (HUMA)	1 052	(3)	2 481	2 418	1 113	31	(4)	16	28	15	1 128
Обща външна политика и политика на сигурност (ОВППС)	146	(20)	362	372	116	32	(0)	25	37	20	136

милиони евро

Функция	От бюджетни кредити					От бюджетни кредити от целеви приходи					Общо неизпълнен и поети задължения към края на 2022 г.
	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Отвъдморски страни и територии (ОСТ)	65	(0)	72	30	107	0	0	0	0	0	107
Други действия	0	(0)	50	35	16	0	0	0	0	0	16
Пилотни проекти и подготвителни действия	2	(0)	–	0	1	0	0	0	0	0	1
Действия в рамките на прерогативите на Комисията	154	(8)	95	92	148	0	–	0	0	0	148
Предприсъединителна помощ (IPA III)	6 860	(138)	2 320	1 829	7 213	610	(1)	94	261	442	7 655
Общо за функция 6: Съседните региони и светът	31 666	(1 181)	19 870	14 079	36 275	869	(24)	283	442	687	36 962
7 Пенсии на персонала	–	–	2 162	2 162	–	–	–	236	236	0	0
(Пенсии на бивши членове) ЕП	–	–	12	12	–	0	0	0	0	0	–
(Пенсии на бивши членове) ЕСС	–	–	1	1	–	0	0	0	0	0	–
(Пенсии на бивши членове) Комисия	–	–	8	8	–	0	0	0	0	0	–
(Пенсии на бивши членове) Съд на Европейския съюз	–	–	13	13	–	0	0	0	0	0	–
(Пенсии на бивши членове) Европейска сметна палата	–	–	6	6	–	0	0	0	0	0	–
(Пенсии на бивши членове) Омбудсман	–	–	0	0	–	0	0	0	0	0	–
(Пенсии на бивши членове) ЕНОЗД	–	–	0	0	–	0	0	0	0	0	–
Европейски училища	0	–	215	216	0	2	–	19	20	1	1
Възнаграждения на редовния персонал	0	(0)	2 629	2 629	0	–	–	36	36	–	0
Възнаграждения на външния персонал	38	(4)	253	244	42	2	(1)	33	33	1	43
Членове — Заплати и надбавки	2	(1)	15	15	0	–	–	0	0	–	0
Членове — Временни надбавки	–	–	2	2	–	0	0	0	0	0	–
Разходи за набиране на персонал	2	(0)	31	30	3	0	–	0	1	0	4
Прекратяване на служебното правоотношение	–	–	9	9	–	0	0	0	0	0	–
Разходи за обучение	11	(2)	17	18	9	1	(0)	3	3	2	11

милиони евро

Функция	От бюджетни кредити					От бюджетни кредити от целеви приходи					Общо неизпълнен и поети задължения към края на 2022 г.
	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Социални разходи и разходи за мобилност	8	(1)	22	20	9	7	(1)	17	15	8	16
Информационни и комуникационни технологии	143	(3)	255	269	126	20	(0)	59	50	29	155
Наеми и закупуване	18	(0)	289	306	0	0	-	34	33	2	2
Разходи, свързани със сградите	39	(2)	131	109	60	12	(0)	21	23	9	69
Сигурност	28	(1)	64	65	26	4	(0)	12	8	7	33
Командировки и представителство	11	(8)	50	42	11	0	(0)	2	2	0	11
Срещи, комитети, конференции	3	(3)	12	6	7	1	(0)	1	1	0	7
Официален вестник	1	(0)	2	2	0	0	0	0	0	0	0
Публикации	6	(0)	13	14	6	1	(0)	3	3	1	7
Придобиване на информация	2	(0)	4	4	2	0	(0)	0	0	0	2
Проучвания и разследвания	4	(0)	3	5	3	0	-	0	0	0	3
Общо оборудване, превозни средства, обзавеждане	11	(1)	20	17	14	2	(0)	5	5	2	15
Външни езикови услуги	4	(0)	31	31	4	1	(0)	33	32	2	5
Други административни разходи	6	(1)	17	18	5	2	(0)	11	9	4	8
Пилотни проекти и подготвителни действия	0	(0)	-	0	0	0	0	0	0	0	0
Административни разходи на другите институции	630	(22)	4 465	4 468	606	53	(56)	384	333	48	654
Общо за функция 7: Европейска публична администрация	968	(48)	10 754	10 741	932	107	(60)	911	842	116	1 048
О Фонд за иновации (ФИ)	0	0	-	-	-	138	(3)	2 953	21	3 068	3 068
Други действия	0	0	-	-	-	8	(7)	53	52	3	3
Общо за функция О: Извън МФР	0	0	-	-	-	147	(9)	3 006	72	3 071	3 071
С Солидарност и спешна помощ (SEAR)	-	-	30	30	-	0	0	0	0	0	-
Европейски фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ)	-	-	28	28	0	0	0	0	0	0	0

милиони евро

Функция	От бюджетни кредити					От бюджетни кредити от целеви приходи					Общо неизпълнен и поети задължения към края на 2022 г.
	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършен и плащания	Оставаща за плащане сума	Поети задължения, пренесени от 2021 г.	Корекции	Поети задължения	Извършени плащания	Оставаща за плащане сума	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
Резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит	–	–	2 544	2 544	–	0	0	0	0	0	–
Общо за функция S: Механизми за солидарност в рамките на Съюза и извън него (специални инструменти)	–	–	2 602	2 602	0	0	0	0	0	0	0
Общо	216 522	(2 298)	183 894	171 315	226 803	125 053	(227)	173 196	72 005	226 018	452 821

7. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА ПО ИНСТИТУЦИИ

7.1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРИХОДИ

милиони
евро

Институция	Бюджетни кредити от приходи		Установени вземания			Приходи			Приходи като % от бюджета	Дължими
	Първоначален приет бюджет	Окончателен приет бюджет	Текуща година	Пренесен и	Общо	От вземания за текущата година	От пренесени вземания	Общо		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
Европейски парламент	181	181	236	27	263	234	16	250	138 %	13
Европейски съвет и Съвет	61	61	95	2	97	93	1	94	154 %	3
Комисията	170 195	169 630	242 422	25 437	267 859	236 217	8 187	244 404	144 %	23 455
Съд	63	63	63	0	63	63	0	63	99 %	0
Сметна палата	25	25	25	0	25	25	0	25	102 %	0
Икономически и социален комитет	13	13	19	0	19	19	0	19	141 %	0
Комитет на регионите	11	11	14	0	14	14	0	14	124 %	–
Омбудсман	1	1	1	0	1	1	0	1	104 %	–
Европейски надзорен орган по защита на данните	2	2	2	0	2	2	0	2	100 %	–
Европейска служба за външна дейност	50	50	393	0	393	392	0	392	782 %	1
Общо	170 603	170 038	243 269	25 467	268 736	237 059	8 205	245 265	144 %	23 471

Консолидираните отчети за изпълнението на общия бюджет на ЕС включват, както през предходни години, изпълнението на бюджета на всички институции, тъй като в рамките на бюджета на ЕС се съставя отделен бюджет за всяка институция.

Бюджетът и изпълнението на агенциите не се консолидират в бюджета на ЕС и не се включват в докладите за бюджета на ЕС. Субсидията от Комисията, която се изплаща на агенциите, обаче е част от бюджета на ЕС. В тази бюджетна част на годишните отчети се взема под внимание само субсидията, изплатена на агенциите от бюджета на Комисията.

Що се отнася до ЕСВД, следва да се отбележи, че в допълнение към собствения си бюджет тя получава и принос от Комисията в размер на 221,7 милиона евро (2021 г.: 193,6 милиона евро) и от наследените дейности по ЕФР и доверителните фондове в размер на 19,6 милиона евро (2021 г.: 18,7 милиона евро). Тези средства покриват разходите за служителите на Комисията в делегациите, финансирани по линия на ЕФР и доверителните фондове, включително целеви приходи, генерирани през годината от тези средства.

7.2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

милиони
евро

Институция	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения					Бюджетни кредити, пренесени към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончате лния приет бюджет	от пренасян ия	от целеви приходи	Общо	%	от окончате лния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончате лния приет бюджет	от пренасян ия	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Европейски парламент	2 275	2 151	21	45	2 218	97 %	–	46	46	10	1	0	11
Европейски съвет и Съвет	683	599	0	43	641	94 %	0	29	29	13	0	0	13
Комисията	476 635	174 981	4 448	172 812	352 241	74 %	1 451	121 371	122 821	1 311	11	252	1 573
Съд	469	461	0	1	462	98 %	0	0	0	7	0	0	7
Сметна палата	162	160	0	0	160	98 %	1	0	1	2	0	0	2
Икономически и социален комитет	162	147	0	9	155	96 %	0	1	1	6	0	0	6
Комитет на регионите	113	109	0	2	111	98 %	0	1	1	1	0	0	1
Омбудсман	12	12	0	–	12	97 %	0	–	–	0	0	–	0
Европейски надзорен орган по защита на данните	20	20	0	0	20	98 %	0	0	0	0	0	–	0
Европейска служба за външна дейност	1 144	787	–	285	1 072	94 %	0	72	72	0	–	0	0
Общо	481 676	179 425	4 469	173 196	357 091	74 %	1 451	121 520	122 971	1 351	12	252	1 614

7.3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ЗА ПЛАЩАНИЯ

милиони евро

Институция	Общо налични бюджетни кредити	Извършени плащания					Бюджетни кредити, пренесени към 2023 г.			Бюджетни кредити, които губят сила			
		от окончателния приет бюджет	от пренасянния overs	от целеви приходи	Общо	%	от окончателния приет бюджет	от целеви приходи	Общо	от окончателния приет бюджет	от пренасянния overs	от целеви приходи	Общо
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13
Европейски парламент	2 665	1 801	344	42	2 187	82 %	372	57	429	10	37	2	49
Европейски съвет и Съвет	745	521	54	41	616	83 %	77	30	107	13	8	1	22
Комисията	255 646	163 451	3 565	71 504	238 520	93 %	1 855	14 944	16 799	247	75	4	326
Съд	499	423	26	1	450	90 %	37	0	38	7	4	0	12
Сметна палата	171	152	8	0	160	94 %	9	0	9	2	0	0	2
Икономически и социален комитет	183	134	16	5	155	85 %	12	5	17	6	5	0	11
Комитет на регионите	128	97	12	1	110	86 %	12	1	14	1	3	0	4
Омбудсман	14	11	2	–	13	93 %	0	–	0	0	0	–	0
Европейски надзорен орган по защита на данните	21	18	1	0	19	88 %	2	0	2	0	0	–	1
Европейска служба за външна дейност	1 299	713	136	242	1 091	84 %	74	115	189	0	18	0	19
Общо	261 370	167 321	4 163	71 837	243 321	93 %	2 452	15 152	17 604	287	151	7	445

8. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТИТЕ НА АГЕНЦИИТЕ

Приходите и разходите на агенциите, посочени в доклади 8.1 и 8.2 по-долу, не се консолидират като такива в бюджета на ЕС. В тази бюджетна част на годишните отчети се взема под внимание само субсидията, изплатена на агенциите от бюджета на Комисията.

Когато е приложимо, в докладите за изпълнението на бюджета на ЕС се включва субсидията, изплатена от бюджета на ЕС в полза на агенциите като бюджетни кредити за поети задължения и бюджетни кредити за плащания.

Докладите на агенциите по-долу съдържат общ преглед на агенциите — както децентрализираните (известни също като „традиционни агенции“), така и изпълнителните агенции — и преглед на техните приходи (8.1) и разходи (8.2).

Другите източници на приходи и свързаните с тях разходи не се добавят в отчетите за бюджета на ЕС. Всяка агенция представя свой набор от годишни отчети.

8.1. БЮДЖЕТНИ ПРИХОДИ

Агенция	Финансир ане по функция	Окончател ен приет бюджет	милиони
			Получени приходи
Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия	1	25	25
Агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни	4	297	339
Орган на европейските регулатори в областта на електронните съобщения	1	7	8
Служба на Общността за сортовете растения	N/A	21	18
Европейска агенция за безопасност и здраве при работа	26	16	16
Европейска служба за подкрепа в областта на убежището	4	172	175
Европейска агенция за авиационна безопасност	1	224	174
Европейски банков орган	1	50	51
Европейска агенция за гранична и брегова охрана	4	693	705
Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията	26	96	103
Европейски център за развитие на професионалното обучение	26	19	18
Европейска агенция по химикали	1	115	123
Европейска изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната	1, 2a, 3, 5	56	56
Европейска изпълнителна агенция за образование и култура	26, 6	61	59
Европейска агенция за околна среда	3	85	81
Европейска агенция за контрол на рибарството	3	29	35
Европейски орган за безопасност на храните	26	135	135
Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд	26	22	22
Европейска изпълнителна агенция за здравеопазването и цифровизацията	1, 26	42	42
Изпълнителна агенция за Европейския съвет по иновациите и за МСП	1, 2a	45	46
Европейски институт за равенство между половете	26	8	8
Европейски институт за иновации и технологии	1	436	449
Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване	1	35	35
Европейски орган по труда	26	35	26
Европейска агенция по морска безопасност	1	87	116
Европейска агенция по лекарствата	26	422	436
Европейски център за мониторинг на наркотици и наркомании	5	18	19
Европейска прокуратура	26	108	51
Изпълнителна агенция на Европейския научноизследователски съвет	1	59	59
Европейска изпълнителна агенция за научни изследвания	1, 3	99	99
Европейски орган за ценни книжа и пазари	1	68	68
Европейска фондация за обучение	26	22	24
Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното	26	95	56
Агенция на Европейския съюз за киберсигурност	1	24	24
Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на	5	193	201
Агенция на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането	5	11	14
Агенция за железопътен транспорт на Европейския съюз	1	35	35
Агенция на Европейския съюз за космическата програма	1	65	1 157
Агенция на Европейския съюз за основните права	26	26	26
Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост	N/A	287	304
Съвместно предприятие „Термоядрен синтез за енергия“	1	605	831

Център за преводи за органите на Европейския съюз	7	50	44
Общо		4 997	6 316

милиони
евро

Вид приходи на агенциите	Получени суми
Субсидия от Комисията	3 133
Приходи от такси	867
Други приходи	2 316
Общо	6 316

8.2. БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ ЗА ПОЕТИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗА ПЛАЩАНИЯ ПО АГЕНЦИИ

милиони
евро

Агенция	Бюджетни кредити за поети задължения		Бюджетни кредити за плащания	
	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения	Общо налични бюджетни кредити	Извършен и плащания
Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия	25	25	31	24
Агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи	378	291	367	268
Орган на европейските регулатори в областта на електронните съобщения	8	8	10	8
Служба на Общността за сортовете растения	22	19	21	19
Европейска агенция за безопасност и здраве при работа	17	16	22	17
Европейска служба за подкрепа в областта на убежището	219	182	207	154
Европейска агенция за авиационна безопасност	297	218	310	170
Европейски банков орган	51	50	58	51
Европейска агенция за гранична и брегова охрана	707	694	956	559
Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията	113	103	172	121
Европейски център за развитие на професионалното обучение	19	19	19	18
Европейска агенция по химикали	123	118	137	115
Европейска изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда	56	54	59	52
Европейска изпълнителна агенция за образование и култура	59	59	66	59
Европейска агенция за околна среда	89	72	109	72
Европейска агенция за контрол на рибарството	36	31	41	23
Европейски орган за безопасност на храните	151	151	149	134
Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд	23	23	27	22
Европейска изпълнителна агенция за здравеопазването и цифровизацията	42	41	47	43
Изпълнителна агенция за Европейския съвет по иновациите и за МСП	46	46	49	43
Европейски институт за равенство между половете	9	8	11	9
Европейски институт за иновации и технологии	410	384	454	440
Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване	35	35	42	39
Европейски орган по труда	35	33	39	22
Европейска агенция по морска безопасност	123	109	137	110
Европейска агенция по лекарствата	452	431	539	410
Европейски център за мониторинг на наркотици и наркомании	20	19	21	20

милиони
евро

Агенция	Бюджетни кредити за поети задължения		Бюджетни кредити за плащания	
	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения	Общо налични бюджетни кредити	Извършен и плащания
Европейска прокуратура	51	50	58	45
Изпълнителна агенция на Европейския научноизследователски съвет	59	59	62	59
Европейска изпълнителна агенция за научни изследвания	99	98	107	100
Европейски орган за ценни книжа и пазари	69	67	75	67
Европейска фондация за обучение	25	23	26	23
Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие	62	55	67	54
Агенция на Европейския съюз за киберсигурност	39	39	44	25
Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането	210	198	238	188
Агенция на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането	28	19	31	17
Агенция за железопътен транспорт на Европейския съюз	39	37	39	35
Агенция на Европейския съюз за космическата програма	3 801	645	2 209	1 321
Агенция на Европейския съюз за основните права	26	25	34	26
Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост	564	346	585	324
Съвместно предприятие „Термоядрен синтез за енергия“	981	704	844	766
Център за преводи за органите на Европейския съюз	50	44	54	45
Общо	9 667	5 649	8 577	6 119

милиони
евро

Вид разход	Бюджетни кредити за поети задължения		Бюджетни кредити за плащания	
	Общо налични бюджетни кредити	Поети задължения	Общо налични бюджетни кредити	Извършени плащания
Административни	512	486	636	458
Оперативни	7 410	3 452	6 161	3 958
Персонал	1 745	1 711	1 780	1 702
Общо	9 667	5 649	8 577	6 119

РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ

Актюерски предположения

Предположенията, използвани за изчисляване на разходите за бъдещи събития, които засягат пенсионните задължения.

Актюерски печалби и загуби

За схема за дефинирани доходи — промените в актюерските дефицити или излишъци. Те възникват поради разликите между предходните актюерски предположения и събитията, които реално са настъпили, както и поради последиците от промените в актюерските предположения.

Бюджетни кредити за административни разходи

Бюджетните кредити за административни разходи покриват текущите разходи на институциите и на субектите (персонал, сгради, офис оборудване).

Приет бюджет

Проектбюджетът става приет бюджет веднага след като бъде одобрен от бюджетния орган и обявен за окончателно приет от председателя на Европейския парламент.

Коригиращ бюджет

Решение, прието през бюджетната година, за изменение (увеличение, намаление, трансфер) на аспекти на приетия бюджет за тази година.

Суми, които трябва да бъдат поискани от държавите членки

Това са направени през отчетния период разходи, които ще трябва да бъдат финансирани от бъдещи бюджети, т.е. от държавите — членки на ЕС. Това е следствие от едновременното съществуване на финансови отчети на базата на текущо начисляване и на бюджет на касова основа.

Годишен отчет за дейността (ГОД)

В годишните отчети за дейността се посочват, наред с друго, резултатите от дейностите чрез съпоставка с определените цели, свързаните с дейностите рискове и структурата за вътрешен контрол. От бюджетната процедура за 2001 г. за Комисията и от 2003 г. за всички институции на Европейския съюз оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити трябва да представя на своята институция ГОД за изпълнението на своите задължения, както и финансова информация и информация за управлението.

Бюджетни кредити

Финансиране на бюджета. В бюджета се прогнозира както поетите задължения, така и плащанията (пари в брой или банкови трансфери в полза на бенефициерите). Бюджетните кредити за поети задължения и бюджетните кредити за плащания често се различават (многогодишни бюджетни кредити), тъй като задължение за многогодишните програми и проекти обикновено се поема изцяло през годината, през която е взето решението за тези програми и проекти, и средствата по тях се плащат през годините с напредването на тяхното изпълнение. Едногодишните бюджетни кредити се използват за административните разходи, за разходите за подкрепа на селскостопанските пазари и за преките плащания, като бюджетните кредити за поети задължения са равни на бюджетните кредити за плащания.

Целеви приходи

Специални приходи, получени за финансирането на конкретни разходи. Основният източник на външни целеви приходи са финансовите средства, предоставени от трети държави за програми, финансирани от Съюза. Основният източник на вътрешни целеви приходи са приходите от трети страни във връзка със стоки, услуги или строителни работи, предоставени по тяхно искане. Приходите от възстановяването на неоснователно платени суми и приходите от продажбата на публикации и филми.

Финансови активи, обявени за продажба

Всички финансови активи (с изключение на деривативите), които според международните счетоводни стандарти за публичния сектор се оценяват по справедлива стойност и за които промените в справедливата стойност трябва да бъдат признати в резерв при нетните активи до отписването им (или обезценка).

Бюджетен ред

Що се отнася до структурата на бюджета, приходите и разходите се записват в бюджета съгласно задължителна номенклатура, която отразява естеството и целта на всеки елемент. Тази номенклатура е наложена от бюджетния орган. Отделните категории (дял, глава, статия или ред) служат за официално описание на номенклатурата.

Отмяна на бюджетни кредити

Неизползваните бюджетни кредити, които не могат вече да се използват.

Пренасяне на бюджетни кредити

Изключение от принципа на ежегодност, доколкото бюджетните кредити, които не са могли да бъдат използвани през дадена бюджетна година, могат при строги условия и по изключение да бъдат пренесени за използване през следващата година.

Поемане на задължение

Правен ангажимент за предоставяне на финансиране, при условие че бъдат изпълнени определени условия. ЕС се задължава да възстанови своя дял от разходите по проект, финансиран от ЕС. Днешните задължения представляват утрешните плащания. Днешните плащания представляват вчерашните задължения.

Бюджетен кредит за поети задължения

Бюджетните кредити за поети задължения покриват пълната стойност на правните задължения (договори, споразумения/решения за предоставяне на безвъзмездни средства), които могат да бъдат подписани през текущата финансова година.

Разходи за текущ трудов стаж

Увеличението на задълженията по схемата, произтичащи от трудовия стаж, натрупан през текущата финансова година.

Отмяна на задължение

Действие, чрез което се отменя предходно задължение (или част от него).

Схема за дефинирани доходи

Пенсионна схема или друга схема за доходи след пенсиониране, при която правилата на схемата определят доходите независимо от дължимите вноски и при която доходите не са пряко свързани с инвестициите на схемата. Схемата може да бъде финансирана или нефинансирана.

Деривативи

Финансови инструменти, чиято стойност е свързана с промените в стойността на друг финансов инструмент, на показател или на стока. За разлика от притежателя на първичен финансов инструмент (напр. държавна ценна книга), който има неограничено право да получи пари (или друга икономическа полза) в бъдеще, притежателят на дериватив има само ограничено право да получи такава полза. Пример за дериватив е валутният форуърден договор.

Пряко управление

Метод на изпълнение на бюджета. При прякото управление бюджетът се изпълнява пряко от службите на Комисията, изпълнителните агенции или доверителните фондове.

Дисконтов процент

Процентът, използван за коригиране на стойността на парите във времето. Дисконтирането е техника, която се използва за сравняване на разходите и ползите, настъпващи през различни времеви периоди.

Ефективен лихвен процент

Процентът, с който се дисконтират очакваните бъдещи парични постъпления или плащания през очаквания живот на финансовия актив или финансовия пасив до нетната балансова стойност на актива или пасива.

Финансови активи и пасиви по амортизирана стойност

Всички финансови активи и пасиви, които съгласно Международните счетоводни стандарти за публичния сектор се оценяват по амортизирана стойност.

Финансови активи или пасиви по справедлива стойност чрез излишъка или дефицита

Всички финансови активи или пасиви, които според международните счетоводни стандарти за публичния сектор се оценяват по справедлива стойност и за които промените в справедливата стойност трябва да бъдат признати в излишъка или дефицита за периода (т.е. деривативи).

Финансова корекция

Финансовите корекции имат за цел да предпазят бюджета на ЕС от нередовни разходи. Що се отнася до разходите под споделено управление, събирането на нередовни плащания е отговорност предимно на държавата членка.

„Потвърдена“ финансова корекция е финансова корекция, която е приета от съответната държава членка. „Решена“ финансова корекция е финансова корекция, която е приета с решение на Комисията. Тя винаги е нетна корекция, при която държавата членка трябва да възстанови нередовните средства в бюджета на ЕС, което води до окончателно намаление на финансовия пакет, предвиден за съответната държава членка. Потвърдените и решените финансови корекции се посочват в настоящия документ като една категория.

Финансовата корекция е „извършена“, когато с нея е коригирана констатираната нередност.

Непряко управление

Метод на изпълнение на бюджета. При непрякото управление Комисията възлага задачи по изпълнението на бюджета на органи, уредени от правото на ЕС или от национално право.

Прекъсвания и спирания

Ако Комисията установи, въз основа на собствената си дейност или на информацията, съобщена от одитните органи, че държава членка не е отстранила сериозни недостатъци в системите за управление и контрол и/или не е коригирала нередовни разходи, които са били декларираны и сертифицирани, тя може да прекъсне или да спре плащанията.

Нередност

Нередността е действие, което не съответства на приложимите правила на ЕС или национални правила и което има потенциално отрицателно въздействие върху финансовите интереси на ЕС. Тя може да е резултат от поведението на бенефициерите на средства или на органите, отговарящи за извършването на плащания. Понятието за нередност е по-широко от понятието за измама, което се отнася до поведение, което може да бъде квалифицирано престъпление.

Бюджетни кредити, които губят сила

Неизползваните бюджетни кредити, които ще бъдат отменени в края на финансовата година. Губенето на сила означава отмяна на цялото разрешение или на част от разрешението за извършване на разходи и/или за поемане на задължения. Това разрешение намира израз под формата на бюджетен кредит. Само за съвместните предприятия (СП), както е посочено във

финансовите им правила, неизползваните бюджетни кредити могат да бъдат записани в прогнозата за приходите и разходите за следващите максимум три финансови години (т.нар. правило „N+3“). Следователно бюджетните кредити за СП, които губят сила, могат да бъдат пуснати отново в употреба до финансовата година N+3.

Неизпълнени поети задължения

Неизпълнените поети задължения са размерът на поетите бюджетни задължения, по които плащането все още не е извършено. Те представляват задълженията на ЕС за плащане за бъдещи години и са пряко следствие от съществуването на многогодишни програми и от липсата на връзка между бюджетните кредити за поети задължения и бюджетните кредити за плащания.

Собствени ресурси

Основният източник на приходи за бюджета на ЕС. Различните собствени ресурси са изброени в приложимото Решение за собствените ресурси (Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета) и са следните: традиционни собствени ресурси, собствени ресурси на база ДДС, ресурси на база БНД и собствени ресурси на база неретицирани пластмасови отпадъци от опаковки.

Бюджетни кредити за плащания

Бюджетните кредити за плащания покриват разходите, дължими през текущата година, които произтичат от правни задължения, поети през текущата година и/или през предходни години.

Предварително финансиране

Плащане, предназначено да осигури на бенефициера налични средства. То може да се раздели на няколко части съгласно разпоредбите на съответния договор, решение, споразумение или основен правен акт. Наличните средства, или авансът, се използват за целта, за която са осигурени, през периода, определен в споразумението, или се връщат.

Превантивна мярка

Превантивните мерки, които Комисията може да използва, за да защити бюджета на ЕС, когато знае за наличието на потенциални недостатъци, включват спирането и прекъсването на плащанията от бюджета на ЕС в полза на оперативната програма.

Неизпълнени поети задължения (Reste à liquider — RAL)

Неизпълнените поети задължения са размерът на поетите бюджетни задължения, по които плащането все още не е извършено. Те представляват задълженията на ЕС за плащане за бъдещи години и са пряко следствие от съществуването на многогодишни програми и от липсата на връзка между бюджетните кредити за поети задължения и бюджетните кредити за плащания.

Споделено управление

Метод на изпълнение на бюджета. При споделеното управление задачите по изпълнението на бюджета са делегирани на държавите членки. Около три четвърти от разходите на ЕС попадат в обхвата на този метод на изпълнение.

Традиционни собствени ресурси

Традиционните собствени ресурси са определени в приложимото Решение за собствените ресурси (Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета) и включват по-специално мита и налози върху захарта.

Трансфери (между бюджетните редове)

Трансферите между бюджетните редове са свързани с преместване на бюджетни кредити от един бюджетен ред в друг в хода на финансовата година и следователно представляват изключение от принципа на специфичност на бюджета. Те обаче са изрично разрешени от Договора за функционирането на Европейския съюз при условията, предвидени във Финансовия регламент (ФР). Във ФР се посочват различни видове трансфери в зависимост от това дали те са между или в рамките на бюджетни дялове, глави, статии или позиции и дали изискват различни нива на разрешение.

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ГОД	Годишен отчет за дейността
АС	Амортизирана стойност
ОЗП	Обявени за продажба
ФУМИ	Фонд „Убежище, миграция и интеграция“
ОРБК	Оправомощен разпоредител с бюджетни кредити
УВД	Управление на въздушното движение
ПБ	Платежен баланс
Фонд BUFI	Фонд за бюджетни глоби
ОСП	Обща селскостопанска политика
CCS LGF	Гаранционен механизъм за секторите на културата и творчеството
MCE 2	Механизъм за свързване на Европа
ДИ на MCE	Дългов инструмент на Механизма за свързване на Европа
КФ	Кохезионен фонд
CIP	Рамкова програма за конкурентоспособност и иновации
COM	Европейска комисия
COSME	Програма за конкурентоспособност на предприятията и малките и средните предприятия
COSO	Комитет на спонсориращите организации на комисията „Тредуей“
ОФП	Общ фонд „Провизии“
POP	Регламент за общоприложимите разпоредби
CRII+	Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса плюс
D&WM	Извеждане от експлоатация и управление на отпадъците
EAD	Експозиция при неизпълнение
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕФГЗ	Европейски фонд за гарантиране на земеделието
СПЕС	Счетоводно правило на Европейския съюз
ЗиСИ	Заетост и социални иновации
ЕБВР	Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕСП	Европейска сметна палата
ЕЦБ	Европейска централна банка

ОКЗ	Очаквани кредитни загуби
ECOFIN	Съвет по икономически и финансови въпроси
ЕОБС в ликвидация	Европейска общност за въглища и стомана в ликвидация
ЕФР	Европейски фонд за развитие
EDIF	Механизъм за гарантиране по Инструмента за развитие на предприятията и иновациите за Западните Балкани
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕСВД	Европейска служба за външна дейност
ЕФУР	Европейски фонд за устойчиво развитие
ЕФЮИЕ	Европейски фонд за Югоизточна Европа
ЕИФС	Европейски инструмент за финансова стабилност
ЕФСИ	Европейски фонд за стратегически инвестиции
ЕМФС	Европейски механизъм за финансово стабилизиране
ЕАСТ	Европейска асоциация за свободна търговия
EGNOS	Европейска геостационарна служба за навигационно покритие
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ЕИФ	Европейски инвестиционен фонд
ElectriFI	Инициатива за финансиране на електрифицирането
МВК	Мандат за външно кредитиране
ЕФМДР	Европейски фонд за морско дело и рибарство
ИПС	Икономически и паричен съюз
ENEF	Фонд за разширяване на предприятията
ENIF	Фонд за иновации в предприятията
ЕИСП	Европейски инструмент за съседство и партньорство
ЕП	Европейски парламент
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ИИУ	Инициатива на ЕИБ за икономическа устойчивост
ЕКА	Европейска космическа агенция
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕМС	Европейски механизъм за стабилност

ETF	фонд, търгуван на организирани пазари
ЕС	Европейски съюз
EUMETSAT	Европейска организация за експлоатация на метеорологични спътници
Евратом	Европейска общност за атомна енергия
ДФГ	договор за финансова гаранция
FIFO	Първа входяща — първа изходяща стойност
7РП	Седма рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие
ФР	Финансов регламент на ЕС
ОАФО	Обсъждане и анализ на финансовите отчети
ССНА	Справедлива стойност чрез нетните активи/собствения капитал
ССИД	Справедлива стойност чрез излишъка или дефицита
БВП	Брутен вътрешен продукт
БНД	Брутен национален доход
ГНСС	Глобална навигационна спътникова система
H2020	„Хоризонт 2020“
ПВРРС	Политика на високо равнище по отношение на риска и съответствието
ИИП	Инфраструктурен и иновационен прозорец
МВФ	Международен валутен фонд
МССПС	Международни счетоводни стандарти за публичния сектор
ФИ	Фонд за иновации
ИТ	Информационни технологии
ITER	Международен експериментален термоядрен реактор
JRC	Съвместен изследователски център
СП	Съвместно предприятие
LGD	Загуба при неизпълнение
МГЗ	Механизъм за гарантиране на заеми
LGTT	Инструмент за гарантиране на заемите по проекти, свързани с трансевропейските транспортни мрежи
МП	Многогодишна програма — Програма за финансово приобщаване на средните предприятия
МЕР	Член на Европейския парламент
МФП	Макрофинансова помощ

МФР	Многогодишна финансова рамка
ФПП	фонд на паричния пазар
ММСП	Микро-, малки и средни предприятия
ИССРМС	Инструмент за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество
NextGenerationEU	NextGenerationEU
РСР	Решение за собствените ресурси
РБИ	Инициатива „Облигации за проекти“
РД	Вероятност от неизпълнение
РФ4ЕЕ	Инструмент за частно финансиране за енергийна ефективност
ГФУ	Гаранционен фонд за участниците
ПЧП	Публично-частно партньорство
ПСЕДЛ	Пенсионноосигурителна схема на европейските длъжностни лица
RAL	Reste à Liquider (неизпълнени поети задължения)
МФПР	Механизъм за финансиране с поделяне на риска
МВУ	Механизъм за възстановяване и устойчивост
НИТРД	Научни изследвания, технологично развитие и демонстрации
S&P	Standard & Poor's Financial Services LLC
SANAD	Фонд за БИСА за микро-, малките и средните предприятия
САПАРД	Специална предприсъединителна програма за развитие на земеделието и селските райони
SEMED	Програма за финансово приобщаване на микро-, малките и средните предприятия в Южното и Източното Средиземноморие
ЗУКР	Значително увеличение на кредитния риск
SIUGI	Инструмент за неограничена гаранция в рамките на инициативата за МСП
МСП	Малки и средни предприятия
ПМСП	Прозорец за МСП (прозорец за малките и средните предприятия)
SURE	Подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства
ДФЕС	Договор за функционирането на Европейския съюз
ТСР	Традиционни собствени ресурси
ВИРСР	Временен инструмент за развитие на селските райони
ДДС	Данък върху добавената стойност